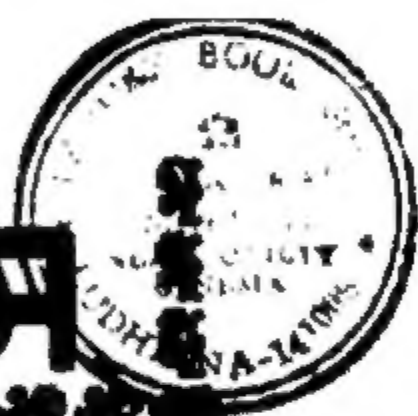

ੴ ਓ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਲਾਸ

ਕ੍ਰਿਤ ਸਾਧੂ ਦੋਸਤ ਸਿੰਘ ਆਰਫ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

In order to continue conserving, digitising and publishing our numerous literature online, we are asking for your support and involvement.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

Digitising our treasures is an ambitious undertaking. Every page, every object, must be photographed individually and with great care. The whole photographic process including lighting, colour temperature, and environmental controls must all be precisely regulated. Post processing is also done with meticulous care including orientation, de-skewing, sizing and finally quality control to ensure the documents reflect the true state of the originals.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information about the process or your contribution - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

ੴ ਓ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਲਾਸ

ਕ੍ਰਿਤ ਸਾਧੂ ਦੋਯਾ ਸਿੰਘ ਆਰਫ

‡ ਨਿਵਾਸੀ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ‡

(ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਤੇ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਬੈਂਤ)

ਅਵਲ ਅਕਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਖਾਂ ਤੂੰ, ਕਾਯਾ¹ ਕੋਠੜਾ ਕੋਣ ਬਨੋਣ ਵਾਲਾ
ਪੰਜ ਤਤ ਦਾ ਕੁਲ ਪਸਾਰ ਕੀਹਦਾ, ਕੇਹੜਾ ਰੂਹ ਕਲਬੂਤ ਵਿਚ ਪੋਣ ਵਾਲਾ
ਦਮ ਨਿਕਲ² ਵਜੂਦ ਥੀਂ ਬਾਹਰ ਆਵੇ, ਕੇਹੜਾ ਪ੍ਰਤਕੇ ਫਿਰ ਲਿਐਣ ਵਾਲਾ
ਗੰਦੇ³ ਰੁਦਰ ਨੂੰ⁴ ਉਦਰ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਮਾਸ ਹਡੀਆਂ ਸਾਜ ਦਿਖਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੇੜਾ ਨਕਸ਼ਗੁ⁵ ਨਕਸ਼ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ, ਅਕਸੋਂ ਖਿਚ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਕਾਰਨ ਕਾਰਜੋਂ ਪਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਕੋਈ ਘੜਾ ਘੁਮਿਆਰ ਪਕੋਣ ਵਾਲਾ
ਹਥ ਪੈਰ ਮੂੰਹ ਅਖੀਆਂ ਨਕ ਦਿਤਾ, ਸੋਹਣੀ ਦੇਦਾਂ ਦੀ ਜੜਤ ਜੜੋਣ ਵਾਲਾ
ਵਿਚ ਪੇਟ ਦੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਪੂਰਦਾ ਏ, ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀਂ ਰਿਜ਼ਕ ਪੁਚੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੇਹੜਾ ਤੁਧ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਦਾ ਤੇਦਰੁਸਤੀ, ਐਸ਼ ਇਸ਼ਰਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿਖਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੇਹੜਾ ਨਾਲ ਤਕਦੀਰ ਬੀਮਾਰ ਕਰਦਾ, ਮਛੀ ਵਾਂਗਰਾਂ ਜਾਨ ਤੁੜਵੋਣ ਵਾਲਾ
ਮਰਨਾ ਜੰਮਣਾ ਹੈ ਕਿਸਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਅੰਦ੍ਰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਜਾਣ ਤੇ ਐਣ ਵਾਲਾ
ਕੀਹਦੇ ਆਸਰੇ ਗਾਫਲਾ ਨੀਂਦ ਆਵੇ, ਕੇਹੜਾ ਪਰਤ ਕੇ ਫੇਰ ਜਗੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੀਹਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਚੁਪ ਰਹਿੰਦਾ, ⁶ਖਾਕੀ ਬੁਤ ਨੂੰ ਕੋਣ ਬੁਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੀਹਦੇ ਆਸਰੇ ਦਿਲ ਦਰਿਆ ਵਗਦਾ ਨੈਹਰਾਂ ਨਾੜੀਆਂ ਕੋਣ ਚਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਜੇਹੜੇ ਆਖਦੇ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਮਿਲਿਆ ਗੁਰੂ ਨ ਬਾਤ ਸਮਝੋਣ ਵਾਲਾ
ਕਿਸ ਨੇ ਪੁਤਲਾ ਸਾਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਿਟੀ ਅਗ ਅਕਾਸ਼ 'ਚ ਪੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੇਹੜਾ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਮਦਾਰ ਕਰਦਾ, ਕੇੜਾ ਜਗ ਤੋਂ ਨਾਮ ਗੁਵੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੀਹਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਪੋਣ ਪਾਣੀ ਕੇੜਾ ਉਪਰੋਂ ⁷ਮੀਂਹ ਬਰਸੋਣ ਵਾਲਾ

1 ਦੋਹ ਵਜੂਦ । 2 ਸਰੀਰ । 3 ਲਹੂ । 4 ਪੇਟ । 5 ਨਕਸ਼ । 6 ਮਿਟੀ ਦਾ ਬੁਤ । 7 ਮੀਂਹ ਬਾਰਸ਼ ।

ਏਕ ਅੰਗ ਸਰੀਰ ਥੀਂ ਭੰਗ ਹੋਵੇ, ਕੇਹੜਾ ਜੰਮਿਆ ਉਂਗਲੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ
ਜੀਹਦੀ ਜਗ ਤੇ ਚੋਗ ਨਿਖੁਟ ਜਾਵੇ, ਕੇਹੜਾ ਜੰਮਿਆ ਗ੍ਰਾਸ ਲੰਘੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੀਹਨੇ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਭੇਜਿਆ ਏ, ਕੇਹੜਾ ਪਰਤ ਕੇ ਫੇਰ ਸਦੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੇਹੜਾ ਸਖਤ ਤਕਲੀਫ ਤੇ ਵਕਤ ਪਾਂਦਾ ਕੇੜਾ ਵਖਤ ਤੋਂ ਤਖਤ ਬਠੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੇਹੜਾ ਨਾਲ ਤਕਦੀਰ ਦੇ ਜੁਦਾ ਕਰਦਾ, ਕੇਹੜਾ ਵਿਛੜੇ ਯਾਰ ਮਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਕੇਹੜਾ ਖਲਕ ਦੇ ਵਿਚ^੨ ਹਯਾਤ ਕਰਦਾ, ਕੇੜਾ ਅਜਲ ਦੇ ਜਾਮ ਪਿਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਮਾਲਕ ਆਪਣਾ ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਦੇਖੀਂ ਕਰੀਂ ਨ ਕੰਮ ਪਛਤੋਣ ਵਾਲਾ
ਖਾਲਕ ਸਮਝ ਲੈ ਖਲਕ ਦੇ ਹੋਵਣੇ ਥੀਂ ਰਾਜਕ ਸਮਝਲੀਂ ਰਿਜ਼ਕ ਪੁਚੋਣ ਵਾਲਾ
ਰਾਮ ਕਹਿਣ ਥੀਂ ਸਮਝ ਰਮਣੀਕ ਸਾਰੇ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮੋਣ ਵਾਲਾ
ਕਾਹਨੂੰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜੰਮਿਆ ਏ, ਐਸੇ ਰਬ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲੋਣ ਵਾਲਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਸਦਾ ਉਡੀਕ ਰਖੀਂ, ਸਿਰ ਤੇ ਵਕਤ ਅਖੀਰ ਦਾ ਐਣ ਵਾਲਾ

ਦੀਸ਼ਵਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਔਰ ਨਮਸ਼ਕਾਰ

ਓਅੰਕਾਰ ਸਰਬ ਘਟ ਵਾਸੀ।^੩ ਅਜਰ ਅਮਰ ਨਿਹਚਲ ਅਬਿਨਾਸੀ।
ਜਾਕਾ ਅੰਤ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਓ। ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਅਭੇਦ ਬਤਾਇਓ।
ਨਾ ਮਾਂ ਬਾਪ ਕਿਸੇ ਨਾ ਜਣਿਆ। ਸਭ ਕਾਰਜ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।
ਏਕ ਆਦਿ ਅੰਤ ਭੀ ਓਹੀ। ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਏਕ ਸਚ ਹੋਈ।
ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਬ ਕਹਿੰਦੇ^੪ ਵਾਹਦ। ਹਿੰਦੂ ਕਹਿੰਦੇ ਅਗਮ ਅਗਾਹਦ।
ਏਕ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਪਤ ਦੂਜਾ। ਕਿਸ ਕੀ ਔਰ ਕਰੂੰ ਮੈਂ ਪੂਜਾ।
ਵਹੀ ਰਹੀਮ ਵਹੀ ਹੈ ਰਾਮਾ। ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਜਾਮਾ।
ਭੇਖ^੫ ਅਨੇਕ ਏਕ ਹੈ ਮਾਲਕ। ਬਹੁ ਰੰਗ ਖਲਕ ਏਕ ਹੀ ਖਾਲਕ।
ਏਕੋ ਸ਼ਮ੍ਹਾਂ ਘਣੇ^੬ ਪਰਵਾਨੇ। ਸਭ ਤੀਰੀਂ ਕੇ ਏਕ ਨਿਸ਼ਾਨੇ।
ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਹੈ ਤਿਸੇ ਹਮਾਰੀ। ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਗੁਪਾਲ ਮੁਰਾਰੀ।
ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਮੈਂ ਤਿਸ ਨੂੰ ਕਰਦਾ। ਜੋ ਹੈ ਰਾਮ ਹਰੀ ਹਰਿ ਹਰ ਦਾ।
ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਮੋਰੀ। ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਕੀ ਜਿਸ ਹਥ ਡੋਰੀ।
ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਕਰ ਰੇ ਮਨ ਮੇਰੇ। ਜੋ ਦੁਖ ਹਰਨ ਹਾਰ ਹਰ ਤੇਰੇ।
ਨਮਸ਼ਕਾਰ ਪੁਨ ਤਿਸ ਨੂੰ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਕੇ ਸਮ ਜੰਮਿਆ ਨਹੀਂ ਕੋਈ।

1 ਬੁਰਤੀ। 2 ਜੀਉਂਦਾ ਰਖਣ ਵਾਲਾ। 3 ਮੌਤ ਦਾ ਪਿਆਲਾ। 4 ਇਕੋ ਰਬ। 5 ਸ਼ਕਲਾਂ 6 ਪਤੰਗੇ।

ਦੁਇ ਕਰ ਜੋੜ ਕਰਾਂ ਅਰਜੋਈ । ਕਾਨ ਲਗਾਇ ਸੁਣੋ ਸਭ ਕੋਈ ।
 ਹੈ 'ਸਮਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਗਰੰਥ ਬਣਾਵਾਂ । ਪਰਯਾਦ ਦੀ ਬਾਤ ਨਾ ਪਾਵਾਂ ।
 ਮੈਂ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਕਰਾਂ ਪਖਵਾਦੀ । ਹੈ ਸਭ ²ਮਖਲੂਕਾਤ ਖੁਦਾ ਦੀ ।
 ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦ ਤੇ ਸਭ ਉਤਪਾਤੀ । ਕੈਸੇ ਮਾਨੂੰ ਜਾਤ ਬੇ ਜਾਤੀ ।
 ਹਮਰੇ ਦੋਸਤ ਸਗਲ ਤਮਾਮੀ । ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਅਰ ਦੀਨ ਇਸਲਾਮੀ ।
 ਕੀਤੇ ਮਜਬੀ ਖਤਮ ਨਿਬੇੜੇ । ਛੋਡ ਦੀਏ ਸਭ ਝਗੜੇ ਝੇੜੇ ।
 ਵੈਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ । ਪੰਡਤ ਮੁਲਾਂ ਦੋਸਤ ਦੋਈ ।
 ਹਮ ਨੇ ਦੂਈ ਦਵੈਤ ਗਵਾਈ । ਜਾਹਰ ਬਾਤਨ ਹੋਈ ਸਫਾਈ ।
 ਮੈਂ ਮਸਕੀਨ ਫਕੀਰ ਨਿਮਾਣਾ । ਕਿਸ ਖੂਬੀ ਪਰ ਕਰਾਂ ਗੁਮਾਨਾ ।
 ਇਤਨੀ ਖਲਕਤ ਰਾਮ ਬਣਾਈ । ਮੈਂ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਜੜ ਨਾਹੀਂ ।
 ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਗਰੰਥ ਬਣਾਵਾਂ । ਖੋਲ ਉਮਰ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ ।
 ਕਿਵੇਂ ਜੀਵ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਇਆ । ਕੀ ਕੁਛ ਇਸ ਨੇ ਕਰਮ ਕਮਾਯਾ ।
 ਕਿਉਂ ਕਰ ਇਸਨੂੰ ਉਮਰ ਪਿਆਰੀ । ਵਿਚ ਗਫਲਤਾਂ ਬਿਨ ਭਜਨ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ।
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਪਿਆਰੇ । ਕਾਨ ਲਗਾਇ ਸੁਣੋ ਅਬ ਸਾਰੇ ।

1 ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਪਿਆਰਿਆਜੇਮਿਆਤੂੰ, ਦੇਖਮਾਉਂਦੇ³ ਸਿਕਮਬੀਂ ਬਾਹਰ ਆਯਾ
 ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਸਬਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲਭਾ, ਬੰਦੇ ਸਮਝ ਤੂੰ ਧਾਰ ਅਵਤਾਰ ਆਯਾ
 ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਜਨਮਪਾਇਆਵੇਖਣਵਾਸਤੇ ਸ਼ਹਿਰਬਜ਼ਾਰ ਆਯਾ
 ਪਾਯਾ ਕਦਮ ਜਹਾਨ ਦੇ ਬਾਗ ਅੰਦਰ, ਦੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਹਿਰ⁴ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਆਯਾ
 ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨੌਕਰਾ ਨੌਕਰੀ ਓਇ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਹੋਇਕੇ ਘਰੋਂ ਤਿਆਰ ਆਯਾ
 ਏਥੇ ਆਣ ਕੇ ਬਾਤ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤੀ, ਕਰਕੇ ਸਚ ਦੇ ਕੌਲ ⁵ਇਕਰਾਰ ਆਯਾ
 ਏਥੇ ਆਣ ਕੇ ਵੈਰ ਸਹੇੜ ਬੈਠੋਂ, ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਰਬ ਪਿਆਰ ਆਯਾ
 ਮੂਸੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਲਈਆਂ ਕਰਨ⁶ ਹਕ ਦਾ ਘਰੋਂ ਦੀਦਾਰ ਆਯਾ
 ਏਥੇ ਆਣਕੇ ਸਖਤ ਮਜ਼ਾਜ ਹੋਯਾ, ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਰਮ ⁷ਗੁਫਤਾਰ ਆਯਾ
 ਏਥੇ ਆਣਕੇ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੋਂ, ਕਾਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਆਯਾ

1 ਸਭ ਨੂੰ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ । 2 ਰਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ । 3 ਮਾਤਾ ਦਾ ਪੇਟ । 4 ਅਜੀਬ
 ਰੰਗ ਦਾ ਬਗੀਚਾ । 5 ਰਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਮੈਨੂੰ ਇਥੋਂ ਕਦ ਮੈਂ ਨਾਮ ਜਪਾਂਗਾ 6 ਰਬ ਦਾ 7 ਮਿਠੀ ਜਬਾਨ ।

ਦਸ ਬੰਦਿਆ ਬੰਦਗੀ ਛੱਡ ਬੈਠੋਂ, ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਯਾਦ ਕਰਤਾਰ ਆਯਾ
ਏਥੇ ਝੂਠ ਦੇ ਕਸਬ ਖਰੀਦ ਬੈਠੋਂ, ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਚ ਦੀ ਕਾਰ ਆਯਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਖੀਦਿਆ ਕੌਡੀਆਂ ਨੂੰ, ਖਟਣ ਵਾਸਤੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਆਯਾ

2 ਦੂਸਰੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਦੂਜਾ ਸਾਲ ਦਿਲਦਾਰ ਪਿਆਰਿਆ ਓਇ, ਸਾਰਾ ਬਚਪਨੇ ਵਿਚ ਗਵਾਇਆਈ
ਚੁੰਘ ਛਡਿਆ ਮਾਉਂ ਦਾ ਸ਼ੀਰ¹ ਜਾਨੀ ਵਿਚ ਲਾਡ ਦੇ ਵਕਤ ਵਿਹਾਇਆਈ
ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਕਰ ਆਪਣੇ ਜੰਮਣੇ ਦਾ, ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਨੇ ਗੋਦ ਖਿਲਾਇਆਈ
ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਕਰ² ਸ਼ਿਕਮ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਪੁਠਾ ਬਕਰੇ ਵਾਂਗ ਲਟਕਾਇਆਈ
ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਕਰ ਮਾਉਂ ਦੇ ਪਾਲਣੇ ਦਾ, ਕੈਸਾ ਦੁਖ ਤੇ ਕਸ਼ਟ ਉਠਾਇਆਈ
ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਕਰ ਲੋਰੀਆਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੈਸਾ ਮਾਉਂ ਨੇ ਲਾਡ ਲਡਾਇਆਈ
ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਕਰ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਵਾਲਾ, ਜੀਹਨੇ ਖਟ ਕੇ ਤਾਮ ਖੁਲਾਇਆਈ
ਮਾਉਂ ਬਾਪ ਦੀ ਕਦਰ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤੀ, ਕੈਸਾ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਕਮਾਇਆਈ
ਵਡਾ ਹੋਇ ਕੇ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਜੰਮਿਆ ਜਾਇਆਈ
ਫਿਰ ਯਾਦ ਕਰ ਓਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ³ ਬੂੰਦ ਪਾਣੀ ਤੋਂ⁴ ਬੁਰਜ ਬਣਾਇਆਈ
ਬੰਦੇ ਯਾਦ ਕਰ ਓਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਵਿਚ ਪੇਟ ਦੇ⁵ ਖਰਚ ਪੁਚਾਇਆਈ
ਕਾਰੀਗਰੀ ਕ੍ਰਤਾਰ ਦੀ ਦੇਖ ਪਿਆਰੇ, ਫੋਟੇ ਬਿਨਾਂ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਇਆਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਦੇਖੀਂ, ਕੀਹਦਾ ਭੇਜਿਆ ਜਗ ਤੇ ਆਇਆਈ

3 ਤੀਸਰੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਤੀਜਾ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਚਪਨੇ ਵਿਚ ਖੋਇਆ, ਬੰਦੇ ਭੋਗਲਈ ਉਮਰ ਨਦਾਨ ਦੀ ਏ
ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੇ ਖੇਲ ਨੂੰ ਖਰਾ ਜਾਣੇ, ਚਿਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਚੌਂਕੜੀ ਹਾਣ ਦੀ ਏ
ਏਸ ਵੇਲੜੇ ਖੇਲ ਹੈ ਖਰੀ ਪਿਆਰੀ, ਦਿਲਮੇਂ ਯਾਦ ਨ ਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਏ
ਭੈਣ ਭਰਾ ਤੇ ਸਾਕ ਚੁਕ ਗਲੇ ਲਾਵਣ, ਮੌਜਾਂ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਮਾਣ ਦੀ ਏ
ਦਾਨੇ ਕਹਿਣ ਨਾਦਾਨ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨ ਨਫੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਏ
ਦਿਨੇ ਖੇਲਣਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੋਵਣਾ ਏ, ਸਿਰਫ ਇਛਿਆ ਪੀਣ ਤੇ ਖਾਣ ਦੀ ਏ
ਬੰਦੇ ਬਸ ਉਹ ਉਮਰ ਵੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਹੋਈ ਬੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਏ
ਬਾਲ ਉਮ੍ਹ ਹਰ ਇਕਨੂੰ ਮੋਹਣ ਵਾਲੀ, ਫੁਟੀ ਕਲੀ ਜਿਉਂ ਪਤਰੇ ਪਾਨ ਦੀ ਏ

1 ਦੁਧ । 2 ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ । 3 ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਿੰਦ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਲਹੂ । 4 ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਬੁੱਤ
5 ਖੁਰਾਕ ।

ਹਸਦੀ ਖੇਲਦੀ ਬੋਲਦੀ ਚੋਲ੍ਹ ਕਰਦੀ, ਘੜੀ ਮੂਰਤੀ ਅਜਬ ਤਰਖਾਣ ਦੀ ਏ
ਕੀਤਾ ਰਬ ਕਲਬੂਤ ਨੂੰ ¹ਰੰਗ ਰੋਗਨ, ਕੀਤੀ ਜਿਸਤਰਾਂ ਜਿਲਦ ਕੁਰਾਣ ਦੀ ਏ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤ ਬੰਸਰੀ ਵਾਲੜੇ ਕਾਨ੍ਹ ਦੀ ਏ

4 ਚੌਥੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚੌਥੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੀ ਚੰਚਲ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਚੰਚਲਤਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਕੰਮ ਹਸਣਾ ਖੇਡਣਾ ਸੋਵਣਾ ਏ, ਖਾਇ ਛਡਿਆ ਚਾਵਲਾਂ ਜ਼ਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਤੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ, ਸਮਝ ਆਪਣੇ ਆਪਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਹੁੰਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੇ, ਅਖੀਂ ਆਪਣੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਮਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਦਿਲਾ ਦਸ ਕੀ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ ਜਾਂਦੇ ਅਖੀਂ ਦੇਖ ਖਟ ਕੇ ਧਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਆਪ ਨਹੀਂ ਤੈਂ ਅਜੇ ਨਸੀਹਤ ਪਕੜੀ ਅਖੀਂ ਦੇਖ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਭਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਖਬਰ ਕਿ ਰਬ ਸਰਕਾਰ ਸਚੀ, ਕਿਥੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਬਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਲਗੇ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟ ਨ ਗਾਫਲਾ ਓਇ, ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਪਤਾਸਿਆਂ ਖਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸੀ ਬਾਗ ਦੇ ਹਰਨ ਹੀਰੇ, ਗੋਲੀ ਪਈ ਅੰਗੂਰੀਆਂ ਚਰਦਿਆਂ ਨੂੰ

5 ਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਸਾਲ ਪੰਜਵਾਂ ਪੁਰਖ ਪਛਾਣ ਬਾਝੋਂ, ਸਾਰਾ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਉਮਰ ਨਿਮਾਣੀਏ ਨੀ
ਦੇਵਣਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ਨਾ ਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿੰਦ ਕਮਲੀਏ ਮਖਣਾਂ ਖਾਣੀਏ ਨੀ
ਪੀਆ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰੋਂ ਭੁਲ ਗਈ ਏ, ਕੀਤਾ ਬੁਰਾ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੀਏ ਨੀ
ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਦੀ ਨਾ ਸਾਫ ਸਫਾ ਹੋਈ, ਉਮਰ ਮੇਰੀਏ ਉਲਝੀਏ ਤਾਣੀਏ ਨੀ
ਪਿਛੇ ਗਈ ਨੂੰ ਕਮਲੀਏ ਪਕੜ ਤੋਬਾ, ਅਜੇ ਸਮਝ ਲੈ ਬਾਤ ਸਿਆਣੀਏ ਨੀ
ਚਿਤ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੀਏ, ਮੌਜਾਂ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਮਾਣੀਏ ਨੀ
ਛਡ ਜਾਵਣੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਜਿੰਦ ਕਮਲੀਏ ਰਾਧਕਾਂ ਰਾਣੀਏ ਨੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੇ ਮੈਨੂੰ ਕਸਮ ਤੇਰੀ, ਛਡ ਗਏ ਬਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਬਾਣੀਏ ਨੀ

6 ਛੇਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਛੀਵਾਂ ਸਾਲ ਸ਼ਰਮਿੰਦਿਆ ਗਾਫਲਾ ਓਏ, ਸਾਰੇ ਖੇਲ ਖਲੋਦਿਆਂ ਖੋਇਆ ਈ
ਦਿਨੇ ਬਕਰੇ ਵਾਂਗ ਤੂੰ ਦੌੜਦਾ ਹੈਂ, ਰਾਤੀਂ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਕੇ ਸੋਇਆ ਈ
ਕੀਤਾ ਪਲਕ ਨਾ ਯਾਦ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ, ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਪਿਆਰ ਨੇ ਮੋਹਿਆ ਈ
ਨਾਮੇ ²ਵਾਂਗਰਾਂ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦਾ ਧਾਗਾ ਵਿਚ ਨਾ ਕਦੀ ਪਰੋਇਆ ਈ

1 ਸੋਹਣੀ ਸ਼ਕਲ । 2 ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ।

ਸ਼ਾਦੀ ਗਮੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ, ਕਦੀ ਹਸਿਆ ਤੇ ਕਦੀ ਰੋਇਆ ਈ
ਚਿਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਮੰਡਲੀ ਹਾਣੀਆਂ ਦੀ, ਨਹੀਂ ¹ਦਾਨਿਆਂ ਪਾਸ ਖਲੋਇਆ ਈ
²ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਬਦਫੈਲੀਆਂ ਸਿਖਲਈਆਂ, ਸੋਬੂਤ ਨੇਕਨਜ਼ਦੀਕ ਨ ਛੋਹਿਆ ਈ
ਲਗਾ ਚੰਮ ਨੂੰ ਚੂਪਦਾ ਰਿਹਾ ਮੇਲਾ, ਕਈ ਦੁਧ ਨਾਂ ਚਿਚੜਾ ਚੋਇਆ ਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਹ ਜਗਤ ਹੈ ਜੇਲ੍ਹਖਾਨਾ, ਕੈਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਤਕਦੀਰਦਾ ਹੋਇਆ ਈ

7 ਸਤਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਸਾਲ ਸਤਵਾਂ ਸੁਤਿਆਂ ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ, ਆਈ ਕਿਤੇ ਨਾ ਸੁਤਿਆਂ ਜਾਗ ਤੈਨੂੰ
ਨਾ ਤੂੰ ਰਬ ਰਹੀਮ ਦੀ ਕਦਰ ਪਾਈ, ਜਿਸ ਦਿਤੇ ਦੋ ³ਚਸਮ ਚਰਾਗ ਤੈਨੂੰ
ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ, ਮਾਲੀ ਭੇਜਿਆ ਆਪਣੇ ਬਾਗ ਤੈਨੂੰ
ਦਿਤੀ ਜੀਭ ਹੈ ਮਿਠੜਾ ਬੋਲਣੇ ਨੂੰ ਕੰਨ ਸੁਣਨ ਲਈ ਗਯਾਨ ਵੇਰਾਗ ਤੈਨੂੰ
ਸੂਰਤ ਆਪਣੀ ਦੇਖ ਲੈ ਵਿਚ ਸ਼ੀਸ਼ੇ, ਲਾਏ ਰਬ ਕਰੀਮ ਨੇ ਭਾਗ ਤੈਨੂੰ
ਗਹਿਰੀ ਨੀਂਦ ਨੇ ਮਾਪਿਆਂ ਗੁਟ ਕੀਤਾ, ਰਾਤਾਂ ਗੁਜ਼ਰੀਆਂ ਪੋਹ ਤੇ ਮਾਘ ਤੈਨੂੰ
ਕੁਲ ਜਨਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਦਿਤਾ ਰਬ ਨੇ ਅਕਲ ਦਿਮਾਗ ਤੈਨੂੰ
ਲੈਂਦੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਆਇਆ ਕਦੀ ਨਾ ਦਿਲ ਵੇਰਾਗ ਤੈਨੂੰ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਚਿਕਨ ਦਾ ਥਾਨ ਚਿਟਾ, ਲਗ ਜਾਵਣਾ ਵੇਖ ਲਈਂ ਦਾਗ ਤੈਨੂੰ

8 ਅਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਮਰ ਅਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਅਕਲਮੰਦਾ, ਗੁਜ਼ਰ ਗਈਏ ਸਮਝ ਵਿਹਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਸਖਣੀਤਲਵਾਰ ਮਿਆਨ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਫਿਰਦਾ ਜੰਗਲੀ ਸ਼ੁਤਰ ਮੁਹਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਮੁੰਵਾ ਰਾਜ ਜਿਉਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਨ ⁴ਭਤਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਸਖਣਾ ਚੰਦ ਪ੍ਰਵਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਬੁਲਬੁਲ ਦੁਖੀਜਿਵੇਂ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਬਾਣੀਆਂ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਸਖਣਾ ਭਗਤ ਕਰਤਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਹਾਂਡੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੂਸਣ ਸਾਰ ਬਾਝੋਂ

1 ਸਿਆਣਿਆਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ । 2 ਭੇੜੇ ਬੰਦੇ । 3 ਅੱਖਾਂ । 4 ਪਤੀ ।

ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਜਾਣ ਬੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੰਗੀ ਸਖਣੀ ਤਾਰ ਬਾਝੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਰਦੇ ਬਾਝ ਜੀਉਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਣਾ ਯਾਰਦੇ ਪਿਆਰ ਬਾਝੇ

9 ਨੌਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਨੌਵਾਂ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਨੀਂਦ ਅੰਦਰ, ਕਿੰਨੇ ਦਸਿਆ ਇਤਨਾ ਸੌਣ ਬੀਬਾ
ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਗਲ ਦੇਖੀ, ਸਦਾ ਰਿਹਾ ਜਹਾਨ ਤੇ ਕੌਣ ਬੀਬਾ
ਸੋ ਭੀ ਏਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ, ਪਖਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਲਦੀ ਪੌਣ ਬੀਬਾ
ਜੋਧਾ ਬੀਰ ਸੀ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲਾ ਲੰਕਾ ਪਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ 'ਰੌਣ ਬੀਬਾ
ਮਾਰੇ ਕਾਲ ਦੇ ਛੱਡ ਗਏ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਇੰਦਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਲਗੌਣ ਬੀਬਾ
ਸੋ ਭੀ ਏਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ ²ਮਾਲਕਹਫਤ ਅਕਲਮ ਕਰੌਣ ਬੀਬਾ
ਆਖਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਕ ਦਰ ਖਾਕ ਹੋਗਏ, ਹੇਠ ਸਰਦ ਫੁਹਾਰਿਆਂ ਨਹੌਣ ਬੀਬਾ
ਹੋਯਾ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਸਾ, ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਸ਼ਕਲ ਦਖੌਣ ਬੀਬਾ
ਆਖਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕਫਨ ਮਿਲਯਾਜੇੜੇ ਪਹਿਨਦੇ ਰੇਸ਼ਮੀ ³ਗੌਣ ਬੀਬਾ
ਇਕ ਰੋਜ਼ ਸੰਗਲ ਤੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ, ਟੁਟ ਜਾਵਸੀ ਵਾਂਗਰਾਂ ਦੌਣ ਬੀਬਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਉਹ ਭੀ ਰਹਿ ਸਕੇ ਜੇਹੜੇ ਕੋਟ ਕਲਬੂਤ ਨੂੰ ਪੌਣ ਬੀਬਾ

10 ਦਸਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਦਸਵੇਂ ਸਾਲਦੀ ਉਮਰ ਹੈ ਖੇਡ ਅੰਦ੍ਰ ਅਜੇ ਰਬਦੀ ਤਰਫ ਧਿਆਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਭੌਂਦਾਰਿਹਾ ਸੀ ਮਸਤਅਲਮਸਤ ਹੋਯਾ, ਜ਼ਰਾ ਸੋਚਿਆਲਾਭ ਤੇ ਹਾਣ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਅਜੇ ਧਿਆਨ ਹੈ ਖਾਣ ਹੰਢਾਣ ਬੰਨੇ, ਹੋਰ ਗਲ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਸੋਹਣਾ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਕਲਬੂਤ ਤੇਰਾ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈ ਜਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਹੜਾ ਖਾਂਵਦਾ ਦੁਧ ਮਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਨ ਈਮਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਹੜਾ ਰੋਜ਼ ⁴ਮੁਤਾਲਿਆਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਹਿਫਜ਼ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਹੜਾ ਬਾਣੀਆਂ ਖਰਚ ਫਜ਼ੂਲ ਕਰਦਾ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘੁਣ ਤੇ ਕਲਰੀ ਸਿਉਂਕ ਲਗੀ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਣ ਤਪਦਿਕ ਦਾ ਰੋਗ ਲਗਾ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਣ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਹੜਾ ਨਦੀ ਦਰਿਆਵਿਚ ਖੇਲਦਾ ਏ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਦਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਅਫੀਮਦਾ ਅਮਲ ਲਗਾ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਮਰਦ ਭਲਵਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ

1 ਰਾਵਨ । 2 ਸਤਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ । 3 ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਪੜੇ । 4 ਰੋਜ਼ ਪੜਨਾ ।

ਜਿਹੜਾ ਜਗ ਦੇ ਵਿਚ ਕੰਜੂਸ ਬੰਦਾ, ਕਰਨਾ ਵਿਚ ਨਸੀਬ ਦੇ ਦਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿੰਨੇ ਸਮਝਿਆ ਖਾਕ ਦਰ ਖਾਕ ਹੋਣਾ, ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਜਿਹੜਾ ਹੰਸ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦੀ ਚਾਲ ਚਲੇ ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਨ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਜਗ ਦੇ ਵਿਚ ਜੀਵੇਂ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਨਹੀਂ

11 ਗਿਆਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਗੁਮਾਨੀਆਂ ਵੇ, ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲਾਛਡੀਆਂ ਯਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਵਿਸਰ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਲਈਆਂ ਜਾਨ ਸਹੇਲੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਈਂ
ਲੈ ਲੈ ਵਿਚ ਬਰੋਖਿਆਂ ਵਾਉ ਠੰਢੀ ਛਡ ਜਾਨੀ ਮਹਿਲ ਅਟਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ¹ਬਵਰਚੀਆਂ ਪਾਸ ਰਹਿਣਾ, ਸਦਾ ਖਾਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਤੁਕਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਨਫਰ ਗੁਲਾਮ ਰਹਿਣੇ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬਹਿਲ ਸਵਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਅਰਦਲੀ ਖੜੇ ਰਹਿਣੇ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਮੇਜਰ ਸੂਬੇਦਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਰਾਜ ਕਰਨਾ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ²ਫੀਲ ਅੰਬਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬੈਠ ਹਕੀਮ ਰਹਿਣੇ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਹਟ ਪੰਸਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਡਬਲ ਬਰੇਸ ਨ ਪਹਿਨਣੇ ਨੀ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਚਿਕਣ ਕਿਨਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਨੇ, ਰਖ ਜਾਵਣੇ ਵਿਚ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਣਾ ਮਾਲ ਏਥੋਂ ਕਰਨਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕੂਚ ਬਪਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਅਤਰ ਫੁਲੇਲ ਮਲਣੇ ਨਹੀਂ ਖਾਣੀਆਂ ਲੈਂਗ ਸੁਪਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਛਾਉਂ ਲੈਣੀ, ਰਖ ਛਡੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਲਾਲ ³ਜ਼ਮਰੁਦ ਵਿਚੋਂ, ਬੈਠ ਪ੍ਰਖਨੇ ਜੋਹਰ ਜਵਾਹਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ⁴ਦਿਲਬਰਾਂ ਪਾਸ ਰਹਿਣਾ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਓਂ ਨੀਂਗਰਾਂ ਨਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਖਾਣੇ, ਸਦਾ ਚਟਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਮੰਦ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣਾ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਪਲੰਘ ਨਵਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਮੁਖ ਚੰਦ ⁵ਮਹਿਤਾਬ ਨੇ ਛਿਪ ਜਾਣਾ ਦੇਣਾ ਸਦਾ ਨ ਦੀਦ ਦੀਦਾਰੀਆਂ ਈਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸਹੇਲੀਆਂ ਲਦ ਗਈਆਂ, ਇਕ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਤੇਰੀਆਂ ਵਾਰੀਆਂ ਈਂ

1 ਲਾਂਗਰੀ । 2 ਹਾਥੀ ਦੀ ਪਾਲਕੀ । 3 ਜਵਾਹਰਾਤ । 4 ਮਿਤਰਾਂ ਨੇ । 5 ਚੇਦ੍ਰਮਾਂ ।

ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਖਰਾਬ ਕੀਤੀ ਵਿਚ ਖੇਲਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਓਏ
ਜਿਨੇ ਪਾਣੀਓਂ ਪੁਤਲਾ ਸਾਜਿਆ ਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਜਾਨਿਆਂ ਓਏ
ਕੀਹਨੇ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇਭੇਜਿਆ ਈ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਬਾਲ ਅੰਵਾਣਿਆਂ ਓਏ
ਵਿਚ ਵਹਿਮ ਦਰਯਾ ਦੇਡੁਬਿਆਏਂ ਕਿਧਰਗਿਆਸੀ ਅਕਲਦੇ ਖਾਨਿਆਂ ਓਏ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਛਤਾਂਵਦਾਦਿਲ ਰਹਿੰਦਾ, ਆਵੇਹਥ ਨਵਕਤਵਿਹਾਨਿਆਂ ਓਏ
ਤੇਰਾ ਰਬ 'ਕਰੀਮ ਨੇ ਮੇਲ ਕੀਤਾ, ²ਬੁਤ ਨਵਿਆਂ ਰੂਹ ਪੁਰਾਨਿਆਂ ਓਏ
ਕੇਹੜੀ ਗਲ ਦਾਦਸ ਮੈਂ ਕਰਾਂ ਦਾਹਵਾ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਮਾਲ ਬਗਾਨਿਆਂ ਓਏ
ਮਰ ਜਾ ਭੁਜਕੇ ਸ਼ਮਾਂ ਦਿਲਦਾਰ ਉਤੇ ਪਾਪੀ ਮੇਰਿਆ ਦਿਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਆਂ ਓਏ
ਜੇੜੀ ਮਾਰਨੇ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਖੜਾ ਗੋਲੀ, ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਬਚੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਓਏ

13 ਤੇਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਤੇਰਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਤੈਂ ਕੰਮ ਚੰਗਾ, ਕੀਤਾ ਕੌਣ ਸੋ ਖੋਹਲ ਕੇ ਦੱਸ ਪਿਆਰੇ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨੇਕ ਨਸੀਹਤ ਕੀਤੀ, ਪਿਆ ਦੰਦੀਆਂ ਕੱਢ ਕੇ ਹੱਸ ਪਿਆਰੇ
ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੌੜਕੇ ਪਕੜਿਆ ਈ, ਗਿਆ ਨੇਕ ³ਕਮਾਮ ਤੋਂ ਨੱਸ ਪਿਆਰੇ
ਦੇਖੀ ਗਾਫਲਾ ਇਸ਼ਕ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਹੀਂ, ਪੀਤੇ ਬਹੁਤ ਅੰਗੂਰ ਦੇ ਰਸ ਪਿਆਰੇ
ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ ਨਾ ਉਡ ਕੇ ਸੈਰ ਕੀਤੀ, ਗਿਆ ਮੋਹ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਫਸ ਪਿਆਰੇ
ਨਹੀਂ ਧੋਤਿਆਂ ਉਜਲਾਹੋਣ ਵਾਲਾ, ਕਾਲਾ ਚਿਤ ਹੈ ਲਾਟ ਦੀ ⁴ਮਸ ਪਿਆਰੇ
ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਰਫ ਦਲੇਰ ਹੋਇਆ, ਲਈ ਕਮਰ ਸਵਾਰ ਕੇ ਕਸ ਪਿਆਰੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਸਦਾ ਨਾ ਜੀਵਣਾ ਈ, ਕਦੀ ਹੋਵਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸ ਪਿਆਰੇ

14 ਚੌਧਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਮੇਂ ਚਿਤ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਤੈਂ, ਕੀ ਮੈਂ ਆ ਗਿਆ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੇ ਨੂੰ
ਕੰਨੋਂ ਮੇਰਿਓ ਗੰਦੀਆਂ ਸੁਣੋਂ ਬਾਤਾਂ, ਰਬ ਭੇਜਿਆ ਭਜਨ ਸੁਣਾਵਣੇ ਨੂੰ
ਜੀਭਾ ਮੇਰੀਏ ਮੁਖ ਦੇ ਵਿਚ ਬੋਲੀਂ, ਸਦਾ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਗਾਵਣੇ ਨੂੰ
ਚਰਨੋਂ ਮੇਰਿਓ ਰਬ ਨੇ ਭੇਜਿਓ ਈ, ਨਹਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਤੀਰਥੀਂ ਜਾਵਣੇ ਨੂੰ
ਪੇਟ ਭੈੜਿਆ ਲਾਇਆ ਰਬ ਤੈਨੂੰ, ਚੰਗਾ ਹਕ ਹਲਾਲ ਦੇ ਖਾਵਣੇ ਨੂੰ
ਤੈਨੂੰ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਦਮ ਦਿਤੇ, ਰਬ ਆਪਣੀ ਤਰਫ ਸਦਾਵਣੇ ਨੂੰ
ਹਥ ਮੇਰਿਓ ਰਬ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਈ, ਪੁੰਨ ਧਰਮ ਖਰੈਤ ਕਰਾਵਣੇ ਨੂੰ

1 ਦਿਆਲੂ । 2 ਜਿਸਮ ਨਵਾਂ ਪਰ ਰੂਹ ਰੱਬੀ ਜੋਤ । 3 ਨੇਕੀ ਦੇ ਕੰਮ । 4 ਸਿਆਹੀ ।

ਸੁਰਤੀ ਮੇਰੀਏ ਰਬ ਨੇ ਘਲਿਆਈ, ਤੈਨੂੰ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀਆਂ ਲਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਦੇਖੋ ਅਖੀਓ ਨੀਲਾਇਆ ਰਬ ਕਾਦਰ, ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਵਖਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰੇ ਮੁਕਤ ਨਜ਼ਾਤ ਦਸੀਂ, ਮਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਾਤ ਮੁਕਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਪਾਈ ਰਾਤ ਅਗਿਆਨ ਦੀਸੇਵਣੇ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਗਯਾਨ ਦਾ ਮਰਦ ਜਗਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਐਵੇਂ ਦਿਲਾ ਕਿਤਾਬ ਨ ਪਕੜਛਡੀਂ, ਦਿਤਾ ਇਲਮ ਹੈ ਅਮਲ ਕਮਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਵਿਸਾਰੀਆਂ ਸੁਭ ਸਿਖਿਆ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਜਗ ਤੇ ਆਵਣੇ ਨੂੰ

15 ਪੰਦਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਪਛਤਾਏਂਗਾ ਤੂੰ, ਹਥ ਆਵਣੇ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ ਸਾਲ ਕਿਥੇ
 ਨਹੀਂ ਕੌਡੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪੁੰਨ ਬੰਦੇ, ਅਗੇ ਗਿਆਂ ਨੂੰ ਲਭਣੇ ਲਾਲ ਕਿਥੇ
 ਬਾਸਾ ਟੁਕ ਤੋਂ ਨਾ ਹਥੀਂ ਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਅਗੇ ਖੰਡ ਤੇ ਖੀਰ ਦੇ ਥਾਲ ਕਿਥੇ
 ਪੈਸਾ ਹਥ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਦਾਨ ਕੀਤਾ ਅਗੇ ਲਭਣੇ ਦੌਲਤਾਂ ਮਾਲ ਕਿਥੇ
 ਰੋਟੀ ਜਵਾਂ ਦੀ ਕਦੀ ਨਾ ਧਰਮ ਕੀਤੀ ਖਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਪੂੜੀਆਂ ਦਾਲ ਕਿਥੇ
 ਨੰਗਾ ਦੇਖ ਨਾ ਕਪੜਾ ਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਅਗੇ ਲਭਣੇ ਦੇਖ ਦੁਸ਼ਾਲ ਕਿਥੇ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹਕ ਹਲਾਲ ਕਿਥੇ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਬ ਰਹੀਮ ਨਾ ਜਾਣਿਆਂ ਈ, ਹੋਣਾ ਰਬ ਦਾ ਫੇਰ ਜਲਾਲ ਕਿਥੇ
 ਬੰਦੇ ਏਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਲਦ ਜਾਣਾ, ਵੇਖਣ ਆਵਣਾ ਹਾੜ ਸਿਆਲ ਕਿਥੇ
 ਆਖਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਵਣੀ ਬਿਰਧ ਵਸਥਾ ਸਦਾ ਰਹਿਣਗੇ ਕਾਲੜੇ ਵਾਲ ਕਿਥੇ
 ਏਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਗੰਦਿਆਂ ਕਾਫਰਾਂ ਦੇ ਲਹਿੰਦਾ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੁਫਰ ਜੰਗਾਲ ਕਿਥੇ
 ਬਹੁਤੇ ਏਸ ਬਦਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਨੇ, ਹੋਵਣ ਦੇਂਦਾ ¹ਨਫਸ ਕਮਾਲ ਕਿਥੇ
 ਸੀਸ ਤਲੀ ਤੇ ਰਖਕੇ ਗਲੀ ਜਾਣਾ ਮਿਲਣਾ ਯਾਰ ਦਾ ਦਰਸ ਸੁਖਾਲ ਕਿਥੇ
 ਲੰਡਨ ਦੂਰ ਹੈ ਦਿਲਬਰਾ ਸਚ ਜਾਣੀਂ, ਕਰੇ ਓਸ ਦੀ ਸੈਰ ਕੰਗਾਲ ਕਿਥੇ
 ਇਹਨਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੀਤ ਦੇ ਭੁਖਿਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਂਦੇ ਸਰਬ ਸਵਾਲ ਕਿਥੇ
 ਜਿਹੜੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਾਕਮ ਕਰੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣੇ ਪਰਤ ਕੇ ਫੇਰ ²ਬਹਾਲ ਕਿਥੇ
 ਝੂਠੀ ਗਲ ਨੇ ਅੰਤ ਫਨਾਹ ਹੋਣਾ, ਸਚੀ ਗਲ ਨੂੰ ਭਲਾ ³ਜਵਾਲ ਕਿਥੇ
 ਜੇਹੜਾ ਏਸ ਕਲਬੂਤ ਨੂੰ ਘੜਣਵਾਲਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣਦੀ ਕਾਦਰਕਮਾਲ ਕਿਥੇ

1 ਕਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ । 2 ਹੰਕਾਰ ਕਾਸ । 3 ਮਤਕੇ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣੀ । 4 ਖਾਤਮਾ ।

ਬੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਝਦਾ ਤੂੰ, ਜਾਣੇ ਅੰਤ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਥੇ
ਜਦੋਂ ਆਣ ਤਕਦੀਰ ਤਲਵਾਰ ਵਜੇ ਜਾਂਦੀ ਉਦੋਂ ਤਦਬੀਰ ਦੀ ਢਾਲ ਕਿਥੇ
ਵਸਦਾ ਅੰਦਰੇ ਰਬ ਰਹੀਮ ਸਾਡੇ, ਕਰੀਏ ਵਿਚ ਉਜਾੜ ਦੇ ਭਾਲ ਕਿਥੇ
ਨਾਲ ਗੌਰ ਦੇ ਸੋਚ ਲੈ ਬਾਤ ਮੇਰੀ, ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲਿਆ ਗਿਆ ਖਿਆਲ ਕਿਥੇ
ਭਾਵੇਂ ਲਖ ਸਮਾਧੀਆਂ ਲਾਇ ਛੱਡੀਂ, ਮਿਲਣਾ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਪਾਲ ਕਿਥੇ
ਲਖਾਂ ਬਰਸ ਜੰਗਲੀਂ ਫਿਰੇ ਭੌਂਦਾ ਭਲਾ ਲਭਣਾ ਈਨ ਦਿਆਲ ਕਿਥੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸਤਸੰਗ ਦੇ ਸੰਗ ਬਾਝੋਂ, ਚਿਤ ਸਮਝਣਾ ਭਲਾ ਚੰਡਾਲ ਕਿਥੇ

16 ਸੋਲਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਹੋਈ ਉਮਰ ਜਾਂ ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ ਮੂੰਹ ਤੇ ਲਗੀਆਂ ਔਣ ਜਵਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਮੁਛਾਂ ਫੁਟੀਆਂ ਰੰਗਨੇ ਚਮਕ ਮਾਰੀ, ਜੋਬਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਾਹਰ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਖਚਰੀ ਅਖ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਬਦਲ ਚਲੀਆਂਦਿਬ ਰੁਵਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਹਥਾਂ ਨਾਲ ਸੁਹਾਂਵਦੇਛਾਪ ਛਲੇ, ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਵਣੇ ਲਗਿਆ ਗਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਸਚੇ ਰਬ ਤੋਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਲਈਆਂ, ਦੇਖੇਂ ਭਜਕੇ ਤੀਵੀਆਂ ਮਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਿਆ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦਾ, ਪੜ੍ਹਨ ਲਗਿਆ ਖੋਟੀਆਂ ਬਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਨਾ ਚਿਤ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦਾ ਏ, ਦੇਖੇ ਲਗਿਆ ਕਰਨ ਵੈਰਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਆਵੇ ਰਬ ਕਰੀਮ ਦਾ ਖੋਫ ਨਾਹੀਂ, ਤਕਦਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇਖ ਬਗਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਸਿਧਾਝਾਕਣਾ ਇਸਨੂੰ ਭੁਲ ਗਿਆ, ਨਿਗ੍ਹਾ ਜਾਂਵਦੀ ਤਰਫ ਜਨਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਕੋਈ ਸਿਖਕੇ ਸਬਕ ਸ਼ੈਤਾਨੀਆਂ ਤੋਂ, ਕਰਨ ਲਗਿਆ ਫੇਰ ਸ਼ੈਤਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਆਵੇ ਗਲ ਪਸੰਦ ਨਾ ਦਾਨਿਆਂ ਦੀ, ਦਿਲ ਮੋਹਿਆ ਦਿਲਬਰਾ ਜਾਨੀਆਂ ਈਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਦਬ ਕਰਦਾ 1 ਵਧੀ ਹੈਂ ਕੜ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨੀਆਂ ਈਂ

17 ਸਤਾਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਜਦੋਂ ਉਮਰ ਸਤਾਰਵੇਂ ਸਾਲ ਹੋਈ, ਭੁਲ ਗਿਆ ਜੋ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸਨੂੰ
ਪੀਕੇ ਉਸਨੂੰ ਗੁਟ ਹੋ ਗਿਆ ਪਾਪੀ ਕੋਈ ਦੇ ਗਿਆ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ 2 ਜਾਮ ਇਸਨੂੰ
ਘੋੜੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਦੌੜਿਆ ਫਿਰੇ ਯਾਰੋ, ਚਾਬਕ ਦੇ ਗਿਆ ਪਕੜ ਲਗਾਮ ਇਸਨੂੰ
ਸੀਤਾ ਵਾਂਗਰਾਂ ਲੈ ਗਿਆ ਰੋਣ ਛਲਕੇ, ਆਖਰ ਛੱਡਣਾ ਪੈ ਗਿਆ ਰਾਮ ਇਸਨੂੰ
3 ਸ਼ੀਟ ਰੋਲ ਹੈ ਏਹਦੀ ਨਹੀਂ ਚੰਗੀ ਮਿਲੇ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਭਲਾ ਇਨਾਮ ਇਸਨੂੰ

1 ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਹੰਕਾਰ। 2 ਪਿਆਲਾ। 3 ਵਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਚਾਲ ਚਲਣ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੋਬਨ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਹੋਇਆ, ਭੁਲ ਗਿਆ ਜੇ ਇਲਮ ਕਲਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਪਾਪੀ ਹਕ ਹਲਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਬੈਠਾ, ਮਿਠਾ ਜਾਪਦਾ ਹਿਰਸ ਹਰਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਅਖਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇਖਣੇ ਨੂੰ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਸਤਾਂਵਦਾ ਕਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਆਇਆ ਧੁਰੋਂ ਸੀ ਸਾਫਸਫੈਦ ਚਿਟਾ, ਏਥੇ ਲਗਗਏ ਬਹੁਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਅਗੇ ਅਖਾਂ ਹਨੇਰ ਗੁਬਾਰ ਹੋਯਾ, ਦਿਸਣ ਲਗ ਪਈ ਸੁਬਾਦੀ ਸ਼ਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਫਿਰੇ ਹਿਰਸ ਹਵਾਸ ਦੇ ਵਿਚ ਭਜਾ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਨਾ ਕਿਤੇ ਅਰਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਮਰਨਾ ਏਹਨੇ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਪਦੀ ਰੋਜ਼ ਮੁਕਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਰਖੀ ਖਬਰ ਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪਦੀ ਏ, ਕੀਤਾ ਨਫਸਨੇ ਪਕੜ ਗੁਲਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਆਯਾ ਪਾਵਨੇ ਵਾਸਤੇ ਨੇਕ ਨਾਮੀ, ਕੀਤਾ ਨਫਸ ਨੇ ਬਹੁਤਬਦਨਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਓਸ ਅਮਲ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਕਮਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਦਿਤਾ ਨਸ਼ਾ ਡਰਾਮ ਇਸਨੂੰ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਪੀਰ ਬਣਿਆ ਮੇਰੀ ਤੜਫ ਸੇ ਯਾਰ ਸਲਾਮ ਇਸਨੂੰ

18 ਅਠਾਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਜਦੋਂ ਉਮਰ ਅਠਾਰਵੇਂ ਸਾਲ ਹੋਈ, ਆਕੜ ਮਟਕਦੇ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਨਾਲ ਮਟਕ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਪੈਰ ਧਰਦਾ, ਚੁਕੀ ਏਸਨੂੰ ਕਿਧਰ ਗੁਮਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਗਲੀ ਵਿਚ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸੈਰ ਕਰਦਾ, ਮਥਰਾ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਨੰਦਦਾਕਾਨੂੰ ਫਿਰਦਾ
 ਖੁਦੀ ਫਖਰ ਤਕਬਰੀਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਮੁਲਕ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਮੁਗਲ ਪਠਾਣ ਫਿਰਦਾ
 ਜੈਂਟਲਮੈਨ ਜਿਉਂ ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਅੰਦਰ ਛਿਟੀ ਹਥ ਮੇਂ ਚੁਪਦਾ ਪਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਜਿਵੇਂ ਦੇਖਕੇ 'ਪਰੋਟ ਅੰਰੋਟ ਕਹਿੰਦਾ, ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਸਾਹਿਬਕਪਤਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਪਿਆ ਫਿਰੇ ਬਜ਼ਾਰਦੀ ਸੈਰ ਕਰਦਾ, ਮਾਲੀ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਬਾਗਬਸਤਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਜੈਸੇ ਯਾਰ ਸੁਕਾਰਦਾ ਮਰਦ ਖੁਫੀਆ ਕਰਦਾ ਗੈਰ ਦੀਪਰਖਪਛਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀਦੇ ਟਹਿਲਦਾ ਗਸ਼ਤ ਕਰਦਾ, ਜੈਸੇ ਵਿਚਦੁਬਾਰ ਦਰਬਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਜੈਸੇ ਫਖਰ ਦੇ ਨਾਲ 'ਤਬੀਬ ਕੋਈ, ਲਈ ਹਥ ਮੇਂ 'ਤਿਬ ਮਜਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ 'ਲਗੜਦੇ ਹਥ ਆਉਣਾ, ਪੰਛੀ ਉਡਿਆ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਸਿਰ ਤੇ ਮੋਤ ਨਾ ਕੂਕਦੀ ਦਿਸੇ ਇਸਨੂੰ ਗਲਤ ਫਹਿਮ ਦੇ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਰੋਨ ਕਟਕੇ ਸੁਬਾ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕਰਨਾ, ਸ਼ਾਨ ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਮਹਿਮਾਨ⁵ ਫਿਰਦਾ

1 ਠੀਕ । 2 ਹਕੀਮ । 3 ਹਿਕਮਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ । 4 ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ । 5 ਪਰਹੇਣਾ ।

ਗਾਫਲ ਰਬ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਬੈਠਾ, ਛੱਡ ਜਗਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਨਿਰਬਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇਖਕੇ ਦੌੜਦਾ ਏ, ਖੁਲਾ ਰਸਿਓਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈਵਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਭੁਲਾ ਰਬ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਫਿਰੇ ਭੌਂਦਾ, ਗਲੀਓਂ ਖੁੰਝਿਆ ਜਿਵੇਂ ਇਨਸਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਧੰਧੇ ਵਾਸਤੇ ਘੁਟ ਕੇ ਕਮਰ ਬਧੀ, ਕੁਸ਼ਤੀ ਵਾਸਤੇ ਜਿਵੇਂ ਭਲਵਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਭੁਬਾ ਵਹਿਮਦਰਯਾ ਦੇਵਹਿਣ ਅੰਦਰ ਜਿਵੇਂ ¹ਸਿਤਮਕਸ਼ੁਪੁਰਸ਼ਹੈਰਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਦੌਲਤ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਦੁੰਡਦਾ ਏ ਨੁਸਖੇ ਭਾਲਦਾ ਜਿਵੇਂ ਭਲਵਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਏਨੂੰ ਹਿਰਸਹਵਾਲਨਾ ਬਹਿਣਦੇਂ ਦੀਘਰਘਰ ਭਟਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ²ਹੈਵਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਏਸੇ ਹਿਰਸ ਤੇ ਚੰਦਰੀ ਤਮ੍ਹਾਂ ਬਦਲੇ, ਵੇਚੀ ਆਪਣੀ ਜਿਸਮ ਤੇ ਜਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਬਦਲੇ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੋਲਦਾ ਘਟ ਸੌਦਾ, ਪੌਂਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਤਮ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਦਿੱਲੀ ਆਗਰੇ ਵਿਚ ਮੁਲਤਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਕਰਕੇ ਤਮ੍ਹਾਂ ਸੁਦਾਗਰੀ ਮਾਲ ਭਰਦਾ, ਪੌਂਦਾ ਨਫੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੁਕਸਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਏਸੇ ਹਿਰਸ ਤੇ ਚੰਦਰੀ ਤਮ੍ਹਾਂ ਬਦਲੇ, ਛੱਡੀ ਆਪਣਾ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਤਮ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਚ ਨੂੰ ਛੱਡ ਬੈਠਾ, ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਨਾਲ ਜ਼ਬਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਨੁਕਤਾ ਇਸ਼ਕ ਪਰੇਮਦਾ ਭੁਲ ਗਿਆ, ਕਰਦਾ ਮੁਖ ਥੀਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਫਿਰਦਾ
 ਮਾਤਾ ਆਪਣੀ ਜਿਸਤਰਾਂ ਭੁਲ ਗਲੀਏ ਗੋਦੀ ਹੋਰਦੀ ਵਿਚ ³ਨਾਦਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਅਕਲ ਗੁੰਮ ਹੈ ਵਾਂਗ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਦੇ ਬਣਿਆ ਚੰਦਰਾ ਸੁਘੜ ਸੁਜਾਨ ਫਿਰਦਾ
⁴ਅਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਹਥ ਬੰਦੂਕ ਪਕੜੀ, ਤਕੀ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਿਸਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਫਿਰਦਾ
 ਮਰਨਾ ਏਸਨੂੰ ਯਾਦ ਨਾ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ, ਪਾਉਂਦਾ ਕਿਲੇ ਤੇ ਕੋਟ ਮਕਾਨ ਫਿਰਦਾ

19 ਉਨੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਨੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ⁵ਉਤ ਨਾਸੋਚਿਆ ਤੈਂ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਅਰਾਮ ਦੀ ਘੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਖਾਲੈ ਖਰਚ ਲੈ ਪੁੰਨ ਤੇ ਦਾਨ ਕਰ ਲੈ, ਦੌਲਤ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਕੋਈ ਰੋਜ਼ ਤੂੰ ਸੜਕ ਤੇ ਸੈਰ ਕਰ ਲੈ, ਬਘੀ ਵਿਚ ਤਬੇਲਿਆਂ ਖੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਕੇਹੜੀ ਗਲ ਤੇ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਕਰਦਾ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇਹੁਸਨ ਦੀ ਝੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਆਖਰ ਉਮਰ ਦੀ ਡੋਰ ਨੇ ਟੁਟ ਜਾਣਾ, ਗੁਡੀ ਜਗਤੇ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਚੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਤੇਲ ਰੇਲ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਉਮਰ ਚਲਦੀ ਸਦਾ ਬਿਛ ਦੇ ਵਾਂਗ ਨਾ ਜੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਏਹਨੇ ਛੱਡ ਕਲਬੂਤ ਨੂੰ ਜਾਵਣਾ ਏ, ਜਿੰਦ ਜਿਸਮ ਦੇ ਵਿਚਨਾ ਵੜੀ ਰਹਿਣੀ

1 ਚਿੰਤਾਵਾਨ । 2 ਕੁਤਾ । 3 ਅੰਜਾਣਾ । 4 ਜਮਦੂਤ । 5 ਬੇਵਕੂਫ ।

ਦਾਰੂ ਬੂਟੀਆਂ ਲਖ ਇਲਾਜ ਕਰ ਲੈ, ਜਿੰਦ ਨਹੀਂ ਹਕੀਮਦੀ ਫੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਮੌਤ ਬਾਜ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਝਪਟ ਮਾਰੂ, ਜਿੰਦ ਵਾਂਗ ਬਟੇਰੇ ਨਾ ਦੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਫੜਕੇ ¹ਅਜਬ ਜੰਬੂਰ ਨੇ ਕਢਣੀ ਏ ਜਾਨ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਅੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਸੋਹਣੇ ਨੈਣ ਨਾ ਰਹਿਣ ਹਮੇਸ਼ ਤਾਈਂ, ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਜੇ ਮੋਤੀਆਂ ਲੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਸੋਹਨਾ ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਾਂ ਰਿਹਾਕਿਧਰੇ ਬਲਕਿਨਹੀਂ ਜੇ ²ਗੋਰਤੇ ਮੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ ³ਤਹਕੀਕ ਫਨਾਹ ਫਿਲਾ, ਕੋਠਾ ਕੰਧ ਸ਼ਤੀਰ ਨਾ ਕੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਨਾ ਹਟ ਬਜਾਰ ਨਾ ਬਾਣੀਆਂ ਈਂ ਵਟਾ ਤਕੜੀ ਸੇਰ ਨਾ ਧੜੀ ਰਹਿਣੀ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਬਚਨ ਅਮੋਲ ਕਰਦੀ ਜਿੰਦ ਨਹੀਂ ਜੇ ਫਾਰਸੀ ਪੜੀ ਰਹਿਣੀ

20 ਵਾਹਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਵੀਹਵਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਿਚਹੀ ਗਾਫਲੀ ਦੇ, ਰੋੜ੍ਹ ਛਡਿਆ ਮੇਰਿਆ ਵੀਰਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਏਸ ਜਹਾਨ ਉਤੇ, ਕੋਈ ਰਹਿ ਗਿਆ ਪੀਰ ਫਕੀਰਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਏਸ ਜਹਾਨ ਉਤੇ, ਰਿਹਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰ ਵਜ਼ੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਮੂਰਤੀ ਛਿਪ ਜਾਣੀ, ਰਹਿਣਾ ਜਗ ਤੇ ਨਰਮ ਸਰੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹਣਵਾਲੀ ਰਹਿਣੀ ਜਗ ਤੇ ਸਦਾ ਤਸਵੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਸੇਜ ਜਹਾਨ ਉਤੇ, ਸਦਾ ਪੀਵਣਾ ਠੰਢੜਾ ਨੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਬੀਤਦੀ ਉਮਰ ਜਾਂਦੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਮਾਂ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਧੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਅਸੀਂ ਪਰਾਹੁਣੇ ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ⁴ਸੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਇਤਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ, ਕਰਨੀ ਰਬ ਨੇ ਮਾਫ ⁵ਤਕਸੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਦੌਲਤ ਛਡ ਤੁਰਨਾ, ਜਾਣੀ ਅੰਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ⁶ਜਗੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਗਲ ਦੇਖੀ ਕਦੀ ਟਲੇ ⁷ਤਕਦੀਰ ਦਾ ਤੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਗਲ ਦੇਖੀ ਕਦੇ ਟਲੇਗੀ ਹਕ ⁸ਤਦਬੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਕਦੀ ਏਸ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ⁹ਫਾਨੀ, ਪੈਰੋਂ ਤੋੜਿਆ ¹⁰ਹਿਰਸ ਜੰਜੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਦੌਲਤਾਂ ਮਾਲ ਝੂਠੇ, ਰਹਿਣਾ ਜਗ ਤੇ ਸਦਾ ਅਮੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਰਾਂਝਣਾ ਚਾਕ ਕਿਥੇ ਸਦਾ ਰਹੀ ਜਹਾਨ ਤੇ ਹੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਇਸ਼ਕ ਕਮੌਣ ਵਾਲਾ, ਰਹੇ ਜਗ ਤੇ ¹¹ਬਦਰ ਮੁਨੀਰ ਨਾ ਓਏ

1 ਮੌਤ ਰੂਪੀ ਜੰਬੂਰ । 2 ਕਬਰ ਤੇ ਸਮਾਧ । 3 ਯਕੀਨਨਾ । 4 ਹਿਸਾ ਪਤੀ । 5 ਗੁਨਾਹ ਪਾਪ । 6 ਜਾਇਦਾਦ ।
 7 ਭਾਵੀ । 8 ਰਬ ਦਾ ਹੁਕਮ । 9 ਨਾਸਵੰਤ ਨਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ । 10 ਮੌਹ ਮਮਤਾ । 11 ਮਾਸੂਕ ।

ਸਦਾ ਗਰਮ ਪਕਵਾਨ ਨਾ ਖਾਵਣੇ ਨੇ, ਸਦਾ ਪਹਿਨਣੇ ¹ ਰੇਸ਼ਮੀ ਚੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਤੇਜ ਪੈਣ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾ ਉਮਰ ਜਾਂਦੀ, ਪੰਛੀ ਦੇਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਪਰਗੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੈਂ ਜਾਇਕੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਪੀਰ ਫੜਿਆ, ਦਸੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ² ਗੈਰ ਨਜ਼ੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਨਾ ਤੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕੂਕਦਾ ਕਾਲਸਿਰਤੇ ਮੈਥੋਂ ਜਾਵਣੀ ਲਾਭਤਕਦੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਕੀਤਾ ਰਬ ਨੇ ³ ਨੂਰ ਥੀਂ ਨੂਰ ਪੈਦਾ, ਗੰਦੀ ਦੁਧ ਤੋਂ ਗਈ ⁴ ਤਾਸੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਸਮਝ ਇਕ ਤੈਂ ਇਕਨੂੰ ਜਾਨਣਾ ਸੀ, ਮੇਟੀ ਦੂਈ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਲਕੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਖਾਨੇ ਇਸ਼ਕਦੇ ਵਿਚਨਾ ਬਾਤ ਮਾਰੀ, ਹੋਇਆ ਕਦੇ ਤੂੰ ਰੋਸ਼ਨਜ਼ਮੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਕੀਤਾ ਕਦੀ ਹਿਸਾਬਨੀ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈਦਾ ਅਗੇ ਸੋਚਿਆ ਵਕਤ ਅਖੀਰ ਨਾ ਓਏ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਲਦਗਿਆਂਦੀ, ਦੇਖੀ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਮਿਸਲ ⁵ ਤਫਸੀਰ ਨਾ ਓਏ

21 ਇਕੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਇਕੀ ਸਾਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਈ, ਸਿਰਤੇ ਹੁਸਨ ਸੁਲਖਣਾ ਔਣ ਲਗਾ
 ਜਦੋਂ ਆਣ ਜਵਾਨ ਦੀ ਮੁਛ ਫੁਟੀ, ਉਸੇ ਵਕਤ ਸੁਕੀਨੀਆਂ ਲੈਣ ਲਗਾ
 ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਿਆ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ, ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਫੀਆਂ ਗੌਣ ਲਗਾ
 ਸੂਰਤ ਆਪਣੀ ਦੇਖਦਾ ਵਿਚ ਸ਼ੀਸ਼ੇ, ਸੂਰਮਾਂ ਖੂਬ ਸਵਾਰ ਕੇ ਪੈਣ ਲਗਾ
 ਜਿਵੇਂ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਵਕਤ ਲੋਕੋ ਸੂਰਜ ਆਪਣਾ ਤੇਜ ਵਖੌਣ ਲਗਾ
 ਬੂਟਾ ਅੰਬ ਦਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਲਨ ਵੇਲੇ ਮੌਸਮ ਚੇਤ ਦੇ ⁶ ਰੰਗ ਵਟੈਣ ਲਗਾ
 ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਯਾਦ ਮਰ ਜਾਵਣੇ ਦਾ ਜਾਨੀ ਸੁਚੀਆਂ ⁷ ਜਾਕਟਾਂ ਪੈਣ ਲਗਾ
 ਦਾਰੂ ਕੰਜਰੀ ਮਾਸ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਵੇ ਖਟੀ ਬਾਪ ਦੀ ਮਰਦ ਲੁਟੈਣ ਲਗਾ
 ਬਲੀ ਕਾਮ ਬਲਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਕੋਠੇ ਮੁਲਕ ਜਹਾਨ ਦੇ ਢੈਣ ਲਗਾ
 ਚਿਟੇ ਕਪੜੇ ਥਾਨ ਪਸੰਦ ਨਾਹੀਂ, ਦੁਧ ਕਾਸ਼ਨੀ ਰੰਗ ਰੰਗੋਣ ਲਗਾ
 ਚਾਰ ਰੋਜ਼ ਹੈ ਚਾਮ ਦੇ ਦਾਮ ਲੋਕੋ, ਹੇਮੂ ਬਾਣੀਏ ਵਾਂਗ ਚਲੈਣ ਲਗਾ
 ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਕਫਨ ⁸ ਮਿਲਸੀ ਬਾਣੇ ਕੰਜਰੀ ਵਾਂਗ ਲਗੈਣ ਲਗਾ
 ਵਿਚ ਆਣਕੇ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਵੜਿਆ, ਹਥੀਂ ਪਕੜ ਕੇ ਡਾਂਗ ਡਰੈਣ ਲਗਾ
 ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਕਰੋਧ ਨੇ ਵਾਸ ਕੀਤਾ, ਮਾੜਾ ਦੇਖ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਢੈਣ ਲਗਾ
 ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਸਮਾਂਵਦੀ ਵਿਚ ਜਾਮੇ, ਮੁਗਦਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਠੈਣ ਲਗਾ

1 ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਪੜੇ । 2 ਫੁਪੀ ਹੋਈ । 3 ਰਬ ਦੇ ਨੂਰ ਥੀਂ ਸੰਸਾਰ ਹੈ । 4 ਸੁਭਾਅ । 5 ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ । 6 ਹਰਿਆਵਲ ਤੇ ਬੂਰ ਨਾਲੋਂ ਸੋਹਣਾ ਰੰਗ । 7 ਵਧੀਆ ਕਪੜੇ । 8 ਮੌਤ ਦਾ ਕਫਨ ।

ਕਰਕੇ ਰੋਜ਼ ਬਦਫੈਲੀਆਂ ਜਰਦ ਗਾਜ਼ੀ, ਦੌਲਤ ਖਾਕ ਦੇ ਵਾਂਗ ਲੁਟੈਣ ਲਗਾ
 ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚਾਲ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ, ਨਾਲ ¹ਮੜਕਦੇ ਕਦਮ ਟਿਕੈਣ ਲਗਾ
 ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਿਆ ਖੋਫ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ, ਨੂੰਹਾਂ ਬੇਟੀਆਂ ਦੇਖ ਤਕੈਣ ਲਗਾ
 ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਚੋਰੀਆਂ ਧਾੜਿਆਂ ਨੂੰ, ਦੇਖੋ ਸੂਰਮਾ ਮਰਦ ਕਹੈਣ ਲਗਾ
 ਨੇਕ ਚਲਣੀਆਂ² ਛਡ ਬਦਚਲਣ ਹੋਇਆ, ਮਾਉਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਸਤੈਣ ਲਗਾ
 ਦੇਖੋ ਆਣ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਲਗਾ, ਪਾਪੀ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਦੁਖੈਣ ਲਗਾ
 ਬਧਾ ਘੁਟ ਕੇ ਲਕ ³ਬਦਫੈਲੀਆਂ ਤੇ ਵਡਾ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਮ ਕਰੈਣ ਲਗਾ
 ਕੰਮਾਂ ਖੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋ ਕੇ, ਸਚੇ ਰਬ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲੈਣ ਲਗਾ
 ਐਬਾਂ ਵਿਚ ਗਵਾਇਕੇ ⁴ਯੁਬਾ ਵਸਬਾ, ਬੁਢਾ ਹੋਇਕੇ ਫਿਰ ਪਛਤੈਣ ਲਗਾ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ⁵ਅਠੋਤਰੀ ਪਕੜ ਮਾਲਾ, ਰੁਸੇ ਰਬ ਨੂੰ ਫੇਰ ਮਨੈਣ ਲਗਾ

22 ਬਾਈਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਬਾਈ ਸਾਲ ਅੰਦ੍ਰ ਬੈਠਾ ⁶ਬੰਨ੍ਹ ਦਾਵੇ ਅਖੀਂ ਦੇਖਦਾ ਯਾਰ ਦਿਲਦਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਮਰਨ ਏਸ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਭੁਲਿਆ ਏ, ਅਖੀਂ ਦੇਖਦਾ ਆਣ ਸਰਦਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਹੋਵਣ ਜੁਦਾ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਯਾਰ ਯਾਰੋ, ਆਪ ਮਰਨ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਪਿਛੋਂ ⁷ਖਿਜ਼ਾ ਫਿਰ ਜਾਂਵਦੀ ਬੂਟਿਆਂ ਤੇ ਪੁਤਰ ਛਡ ਕੇ ਬਾਗ ਬਹਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਮਗਰੋਂ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸੁੰਨ ਹੁੰਦੀ, ਜਦੋਂ ਬਾਣੀਏ ਛਡ ਬਜ਼ਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਤਦੋਂ ਖੇਲ ਸ਼ਤਰੰਜ ਦੀ ਗੁਲ ਹੁੰਦੀ, ਖੇਲਨ ਵਾਲੜੇ ਬਾਜੀਆਂ ਹਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਖਰੀਦਾਰ ਮੁੜ ਜਾਂਵਦੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ, ਜਦੋਂ ਛਡ ਕੇ ਹਟ ⁸ਅਤਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਬੈਠ ਕੋਲ ਦੇ ਕੋਲ ਹਕੀਮ ਰਹਿੰਦੇ, ਜਦੋਂ ਹੋਇ ਕੇ ਸਖਤ ਬੀਮਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਨਿਕਲੇ ਜਿੰਦ ਨਾ ਚੰਦਰੀ ਓਸ ਵੇਲੇ, ਜਦੋਂ ਹੋਇ ਕੇ ਸਖਤ ਲਾਚਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਓਸ ਘੜੀ ⁹ਕਿਆਮਤਾਂ ਔਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਜੇਹੜੇ ਘੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਗਮਖਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਮਾਲਮ ਦਰਦ ਲੋਕੋ ਦਰਦ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਣਾਂ ਪਾਇਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਆਪ ਏਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰਕੇ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਗਮਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਪਿਛੋਂ ਉਮਰ ਦਾ ਰੋਵਣਾ ਪੇਸ਼ ਆਵੇ, ਹਸਕੇ ਜਗ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਫੇਰ ਸ਼ਕਲ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਗੁੰਮ ਹੁੰਦੀ, ਦੇ ਕੇ ਨਜ਼ਾ ਵਕਤ ਦੀਦਾਰ ਤੁਰਦੇ

1 ਆਕੜ ਖਾਂ, ਹੀਕਾਰੀ। 2 ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ। 3 ਭੇੜੇ ਕੰਮ। 4 ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ। 5 ਇਕ ਸੌ ਅਠ ਮਣਕਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮਾਲਾ। 6 ਮੌਤ ਨੂੰ ਭੁਲਾਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਝਗੜੇ। 7 ਪਤਝੜ ਦਾ ਮੌਸਮ। 8 ਅਤਰ ਤੋਲ ਵਾਲੇ। 9 ਬਹੁਤ ਵਡਾ ਸਦਮਾ।

ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨ ਭੁਲਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ, ਦਿਲਬਰ ਪਾਇਕੇ ਸਖਤ ਪਿਆਰ ਤੁਰਦੇ
 ਚਕਣ ਬਿਸਤਰਾ ਵਾਂਗ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ, ਨਹੀਂ ਪੁਛਕੇ ਵਾਰ ਕੁਵਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਰਹੇ ਝਾਕ ਨਾ ਪਰਤ ਕੇ ਆਵਣੇ ਦੀ, ਨਹੀਂ ਕਰਕੇ ਕਦੀ ਇਕਰਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਮਿਲਦੀ ਇਕ ਨਾ ਕਟਣੀ ਰਾਤ ਅੰਦਰ, ਵਸਣ ਵਾਸਤੇ ਮਹਲ ਉਸਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਘਰੀਂ ਛਡਕੇ ਪਿਛਲਿਆਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਲਦ ਬੋਰੀਆਂ ਸੁਤਰ ਮੁਹਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਨਹੀਂ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਵਣੀ ਇਕ ਕੌਡੀ, ਘਰੀਂ ਛਡਕੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਤੁਰਦੇ
 ਲੈਕਰ ਜਾਂਵਦੇ ਉਮਰ ਬੇਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ, ਛਡ ਮਹਲ ਹਵੇਲੀਆਂ ਬਾਹਰ ਤੁਰਦੇ
 ਪਏ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਵਹੀ ਖਾਤੇ, ਪਲੇ ਝਾੜ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਧਰੇ ਪੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਅਸ਼ਟਾਮ ਰਹਿੰਦੇ ਦਿਤੇ ਛਡਕੇ ਕਰਜ਼ ਹੁਧਾਰ ਤੁਰਦੇ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪਰ ਨਿਕਲੇ ਧਾਹ ਲੰਮੀ, ਜਦੋਂ ਚੁਕ ਕੇ ਚਾਰ ਕਹਾਰ ਤੁਰਦੇ

15 ਪੰਦਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਤੇਈ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਤੈਂ ਗਾਫਲਾ ਓਏ, ਕੀਤਾ ਗੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਆਸ ਨਾਹੀਂ
 ਅਖੀਂ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਰਦਿਆਂ ਸਜਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਯਾ ਚਿਤ ਦੇ ਵਿਚ ਉਦਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਜਿਹੜਾ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਪਾਲਿਆ ਏ, ਤੇਰਾ ਛਡਣਾ ਕੀੜਿਆਂ ਮਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਦਿਲਬਰਾਂ ਉਡ ਜਾਣੇ, ਰਹਿਣੇ ਸਦਾ ਕਲਬੂਤ ਮੇਂ ਸਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਬਜ਼ਾਰ ਦਾ ਸੈਰ ਕਰਨਾ, ਪੀਣੇ ਬਰਫ ਦੇ ਸਦਾ ਗਲਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਹੋਯਾ ਸਖਤ ਮਕਈ ਦੇ ਦਾਣਿਆ ਓਏ, ਕਦੇ ਵੇਖਿਆ ਮਰਦ ਖਰਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਕਦੀ ਹੋਵਣੀ ਬੰਦ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇਰੀ, ਕਰਨੇ ਮਿਠੜੇ ਸੁਖਨ ਬਿਲਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਮਲ ਉਜਾੜ ਲੈਣੀ, ਸਦਾ ਵਿਚ ਅਟਾਰੀਆਂ ਵਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਤੇਰੀ ਸ਼ਕਲ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਗੁੰਮ ਹੋਣੀ ਤੇਰੇ ਲਭਣੇ ਨਕਸ਼ ਨਕਾਸ਼ ਨਾਹੀਂ
 ਤੇਰੇ ਜਾਨੀਆਂ ਦਿਲਬਰਾਂ ਸਜਣਾਂ ਨੇ, ਇਕ ਰਾਤ ਭੀ ਰਖਣੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਹੀਂ
 ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰਲੈ ਮਿਤਰਾਂ ਮੰਨ ਕਰਿਣਾ, ਸਦਾਰਹਿਣੀਆਂ ਦੌਲਤਾਂ ਪਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਸਚੇ ਨਾਮ ਦਾ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਕਰਲੈ, ਸਦਾ ਸਮਝ ਲੈ ਦਮਾਂ ਦੀ ਰਾਸ ਨਾਹੀਂ
 ਘਟਾ ਕਾਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਅਵਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ, ਘਟ ਫੁਟਿਆ ਬਾਦ ਅਕਾਸ਼ ਨਾਹੀਂ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰੀਰ ਨੇ ਬਿਨਸ ਜਾਣਾ, ਕਦੀ ਹੋਵਣਾ ਆਤਮਾ ਨਾਸ ਨਾਹੀਂ

ਚੜ੍ਹੀ ਸਾਲ ਮੇਂ ਚਿਤ ਨੂੰ ਐਬ ਲਗੇ, ਬੰਦੇ ਰਬ ਦੀ ਯਾਦ ਭੁਲਾ ਦਿਤੀ
 ਬੈਠਾ ਵਿਚ ਅੰਧੇਰੜੇ ਮੈਂਜ ਮਾਣੇ, ਕਾਮ ਅਕਲ ਦੀ ਸ਼ਮੂ ਬੁਝਾ ਦਿਤੀ
 ਵਿਚ ਆਣ ਕਰੋਧ ਨੇ ਵਾਸ ਕੀਤਾ, ਘਰੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਾਰ ਕਢਾ ਦਿਤੀ
 ਕਰਮ ਇੰਦਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਰਮ ਕਰਦੇ, ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੇ ਪਕੜ ਸਜਾ ਦਿਤੀ
 ਪਾਪੀ ਲੋਭ ਨੇ ਆਣ ਮੁਕਾਮ ਕੀਤਾ, ਲਾਲਚ ਹਿਰਸ ਦੀ ਤਮੂ ਵਧਾ ਦਿਤੀ
 ਠਾਠਾ ਦੇਂਦਾ ਬਲੀ ਹੰਕਾਰਸਿਰ ਤੇ ਚਾਲਮ ਕਾਮ ¹ਅਧੀਨਗੀ ਢਾਹ ਦਿਤੀ
 ਬਿਰਤੀ ਅਕਲ ਦੀ ਕਾਮ ਨੇ ਗੁੰਮ ਕੀਤੀ, ਲੋਈ ਲਜ ਹਯਾ ਦੀ ਲਾਹ ਦਿਤੀ
 ਪੰਜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਕਾਬੂ, ਬਾਜੀ ਅਕਲ ਸ਼ਤਰੰਜ ਉਲਟਾ ਦਿਤੀ
 ਸੁਰਤੀ ਤਿਆਗ ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਪਈ ਸੁਤੀ ਤਮੂ ਚੰਦਰੀ ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਦਿਤੀ
 ਅੰਤਹਕਰਣ ਮੇਂ ਤਿੰਨ ਹੈ ਦੇਖ ਜਿਹੜੇ, ਵਸਤੂ ਹੋਰ ਦੀ ਹੋਰ ਦਿਖਲਾ ਦਿਤੀ
 ਮਾਇਆ ਸਦਾ ²ਅਸਤ ਤੇ ਸਤ ਭਾਸੇ, ਉਪਰ ਘਤ ³ਆਵਰਨ ਨੇ ਛਾ ਦਿਤੀ
 ਗਲ ਭੁਲ ਗਈ ⁴ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਵਾਲੀ, ਕੋਈ ਗਲ ਸ਼ੈਤਾਨ ਸਮਝਾ ਦਿਤੀ
 ਕਾਮਦੇਵ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਛਲ ਮਾਰੀ, ਬੀਰਜ ਬੂੰਦ ਦੀ ਨਦੀ ਚਲਾ ਦਿਤੀ
 ਉਹ ਵੀ ਪੁਰਸ਼ ਜਹਾਨ ਤੇ ਧੰਨ ਜਾਣੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਬ ਸੇ ਪਰੀਤ ਲਗਾ ਦਿਤੀ
 ਨੁਕਤਾ ਦੂਈ ਦਵੈਤ ਦਾ ਚੂਰ ਕੀਤਾ, ਗੈਨੋ ਐਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਪਲਟਾ ਦਿਤੀ
 ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋ ਗਈ ਬਿਰਤੀ ਰਬੀ ਜਾਤ ਨਾਲ ਜਾਤ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
 ਖੁਫੀਆ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਰਹਿੰਦੇ, ਲਾਲਾਂ ਆਪਣੀ ਜੌਹਰ ਛੁਪਾ ਦਿਤੀ
 ਰਹਿੰਦੇ ਮਸਤ ਖਾਮੋਸ਼ ਬਿਨ ਅਮਲ ਪੀਤੇ ਕਿਨੇ ਆਬਿਹਯਾਤ ਪਿਲਾ ਦਿਤੀ
 ਭਾਣੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਹੋ ਗਈ ਦੁਨੀਆਂ, ⁵ਇਸਰਾਈਲ ਨਫੀਰ ਵਜਾ ਦਿਤੀ
 ਆਸ਼ਕ ਇਕ ਦੇ ਏਕਤਾ ਸਮਝ ਬੈਠੇ, ਦੂਈ ਬੁਰਜ ਦੇ ਵਾਂਗ ਉਡਾ ਦਿਤੀ
 ਭੁਲ ਗਏ ਨੇ ਯਾਰ ⁶ਬਹੁਰੰਗ ਸਾਧਨ, ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਸੁਰਤ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
 ਬਾਤ ਵਿਚ ਹੈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗਨੀ ਬੈਠਾ, ਦੌਲਤ ਬਹਾਰ ਦੀ ਘਰੋਂ ਲੁਟਾ ਦਿਤੀ
 ਮੂਸਾ ਵਾਂਗ ਜੋ ਗਏ ਕੋਹਤੂਰ ਉਤੇ, ਯਾਰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਖਾ ਦਿਤੀ
 ਜੇਹੜੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ⁷ਸਦਵ ⁸ਦਹਾਨ ਬੈਠੇ, ਰਬ ਮੇਹਰ ਦੀ ਬੂੰਦ ਬਰਸਾ ਦਿਤੀ

1 ਨਿਮਰਤ ਭੁਲਣੀ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਵਧਣਾ। 2 ਨਾਸਵੰਤ। 3 ਅਗਿਆਨ। 4 ਮਾਤਾ ਦੇ ਪੋਟ ਵਿਚ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। 5 ਜਮਾਂ ਦੀ ਭੇਰੀ ਬਿਗਲ। 6 ਕਠਨ ਤਪਸਿਆ। 7 ਸਿਪੀ। 8 ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਕੇ।

ਜਿਥੇ ਨੂਰਬੀ ¹ਕਲਬ ਮਖਮੂਰ ਹੋਇਆ, ਨਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ²ਮੇਹਰ ਤੇ ਮਾਹ ਦਿਤੀ
ਸਾਰੀ ਮਲ ਵਿਖੇਪਤਾ ਦੂਰ ਹੋਈ, ਸੋਹੰ ਗੰਗ ਮੇਂ ਸੂਰਤ ਮਿਲਾ ਦਿਤੀ
ਬਿਰਤੀ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਜਾਗ ਉਠੀ, ਸੂਰਤ ਬਾਹਰੀ ਜਦੋਂ ਸੁਲਾ ਦਿਤੀ
ਚਵਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ ਹੋਏ ਗੁਰਾਂ ਮੁਕਤ ਦੀ ਜੁਗਤ ਬਤਾ ਦਿਤੀ
ਗਲ ਅੰਦਰੋਂ ਲਭ ਲਈ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੇ, ਮਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਾਤ ਮੁਕਾ ਦਿਤੀ
ਜਾਨੀ ਅੰਦਰੋਂ ਲਭ ਲਈ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੇ, ਮਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਾਤ ਮੁਕਾ ਦਿਤੀ
ਸ਼ਾਬਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ ਮਰਦ ³ਗਾਢੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਾਇਕੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਭਾ ਦਿਤੀ
ਜਾਕੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਜਿੰਦ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖਾ ਦਿਤੀ

25 ਪੰਜੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਉਮ੍ਹ ਪੰਜੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਪਿਆਰਿਆ ਓਏ ਲਈ ਗਾਫਲੀ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਐਵੇਂ
ਮਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ਼ਕ ਹਕੀਕ ਜੇਹਾ ਛਡੇ ਪਕੜ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਐਵੇਂ
ਧੁਰੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਤੈਨੂੰ, ਚੁਕ ਛਡਿਆ ਪਾਪ ਦਾ ਭਾਰ ਐਵੇਂ
ਬਣਿਉਂ ਧਾੜਵੀ ਚੋਰ ਉਚਕਿਆ ਓਏ, ਦਿਤੀ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ਕਾਰ ਵਿਸਾਰ ਐਵੇਂ
ਸੂਰਮਗਤੀ ਸੀ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹਥ ਜੁਲਮ ਦੀ ਫੜੀ ਤਲਵਾਰ ਐਵੇਂ
ਜੇਹੜਾ ਕੰਮ ਸੀ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤਾ, ਪਕੜੇ ਕੂੜ ਦੇ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਐਵੇਂ
ਜੇਹੜੀ ਵਸਤ ਸੀ ਘਰੋਂ ਗਵਾਇ ਛਡੀ, ਫਿਰੇ ਭਾਲਦਾ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਐਵੇਂ
ਆਖਰਕਾਰ ਮਿਲ ਜਾਵਣਾ ਕਫਨ ਬੀਬਾ ਪਾਈ ਫਿਰੇਂ ਤੂੰ ਬੂਟ ਸਲਵਾਰ ਐਵੇਂ
ਅਗੇ ਗਿਆਂ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਹੋਵਣੀ ਏਂ, ਬਣਿਆ ਜਗ ਤੇ ਫਿਰੇਂ ਸਰਦਾਰ ਐਵੇਂ
ਚੰਗੀ ਗਲ ਸੀ ਯਾਰ ⁴ਮੈਂ ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ, ਪਕੜ ਛਡਿਆ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਐਵੇਂ
ਰਿਹਾ ਜਗ ਤੋਂ ਭਾਲਦਾ ਕੌਡੀਆਂ ਨੂੰ, ਖੋਏ ਦਮਾਂ ਦੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਐਵੇਂ
ਵਿਛੜ ਗਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਵਣਾ ਪਵੇਗਾ ਈ, ਪਾਏ ⁵ਦਿਲਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਐਵੇਂ
ਜੇਕਰ ਜਗ ਤੇ ਆਣ ਵਿਸਾਰਨੇ ਸੀ, ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ⁶ਕੌਲ ਇਕਰਾਰ ਐਵੇਂ
ਤੈਨੂੰ ਖਬਰ ਸੀ ਕਬਰ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਣਾ, ਛਡੇ ਗਾਫਲਾ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰ ਐਵੇਂ
ਹੋਵਣਹਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਜਾਵਣੀ ਏਂ, ਸਮਝੇਂ ਭਰਮੀਆਂ ਵਾਰ ਕੁਵਾਰ ਐਵੇਂ

1 ਅੰਦਰ ਰਬੀ ਰੋਸ਼ਨੀ। 2 ਚੰਦਰਮਾ ਸੂਰਜ। 3 ਬਹਾਦਰ। 4 ਹੰਕਾਰ। 5 ਮਿਤਰਾਂ।

6 ਮਾਤਾ ਦੇ ਪੇਟ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰ।

ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਸੀਬ ਨਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਰਿਹਾ ਗਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬੀਮਾਰ ਐਵੇਂ
 ਨਹੀਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਦੀ ਪੁੜੀ, ਖਾਧੀ, ਚਾੜ੍ਹ ਛਡਿਆ ਭਰਮ ਬੁਖਾਰ ਐਵੇਂ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵਸੇ ¹ਚੰਡਾਲ ²ਚੂਹੜਾ, ਆਖੇਂ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਰ ਚਮਿਆਰ ਐਵੇਂ
 ਦੁਨੀਆਂ ³ਗਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਗਰਕਾਬ ਹੋਕੇਦਿਤਾ ਰਬ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਐਵੇਂ
 ਝੁਠੀ ਖੇਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰੀਤ ਲਾਈ, ਜੂਆ ਜਿਉਂ ਜੁਆਰੀਆਂ ਹਾਰ ਐਵੇਂ
 ਸਚੀ ਗਲ ਦਾ ਅਰਕ ਨਾ ਕਢਿਆ ਈ, ਬਣਿਆ ਜਗ ਤੇ ਫਿਰੇਂ ਅਤਾਰ ਐਵੇਂ
 ਬੂਟਾ ਧਰਮ ਦਾ ਜੜ੍ਹਾਂ ਥੀਂ ਪੁਟ ਦਿਤਾ, ਲਾਏ ਮਾਲੀਆ ਅੰਬਅਨਾਰ ਐਵੇਂ
 ਏਸੇ ਸੁਖ ਨੇ ਦੇਵਣਾ ਦੁਖ ਤੈਨੂੰ ਲਾਵੇਂ ਜਗ ਤੇ ਮੌਜ ਬਹਾਰ ਐਵੇਂ
 ਇਕੋ ਰਾਮ ਹੈ ਕਰਨ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਅਗੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਰੇਂ ਪੁਕਾਰ ਐਵੇਂ
 ਚੰਗੀ ਵਸਤ ਜੇ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਣੀ ਸੀ, ਆਇਆ ਕਾਸਨੂੰ ਵਿਚ ਬਜ਼ਾਰ ਐਵੇਂ
 ਮੂਰਖ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੇਂ, ਚੁਕੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੀਸ ਵਗਾਰ ਐਵੇਂ
 ਅਜੇ ਜਾਗ ਸੁਤਾਬ ਤੇ ਹੋਸ਼ ਕਰ ਲੈ, ਲੁਟੀ ਜਾਂਵਦੇ ਚੋਰ ਘਰ ਬਾਰ ਐਵੇਂ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸਟੇਸ਼ਨੋਂ ਰੇਲ ਛੁਟੀ, ਉਮਰ ਜਾਂਵਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਐਵੇਂ

26 ਛਬੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਛਬੀ ਸਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰਸ਼ੁਕੀਨ ਬਣਿਆ, ਏਨ੍ਹਾਂ ਰਖਿਆਯਾਦ ਮਰ ਜਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਗਾਫਲ ਪੈ ਗਿਆ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਬੰਦਾ, ਜਾਣੀ ਸਮਝਦਾ ਕਿਸੇ ਉਠਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਇਸਬਦਨਨੂੰ ਖਾਕ ਨਲਗਣਦੇਂਦਾ, ਦਿਲੋਂ ਸਮਝਿਆ ਖਾਕ ਸਮਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਫਿਰੇ ਜਗਦੇ ਵਿਚਸ਼ੁਕੀਨ ਬਣਿਆ, ਜਾਣੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿਸੇ ਬੁਲਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਪਿਆ ਜਗਤ ਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁਤਾ, ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿਸੇ ਜਗਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਗੰਦਾ ਕਰਲਿਆ ਤੂੰ ⁵ਐਮਾਲਨਾਮਾ, ਜਿਵੇਂ ਜਾਇਕੇ ਅਗ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਜਾਮੇ ਅਤਲਸਾਂ ਮਖਮਲਾਂ ਪੈਨ੍ਹਦਾ ਏਂ ਦਿਲੋਂ ਜਾਣਿਆਂ ਕਫਨ ਹੰਢਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਇਹ ਦੇਹ ⁶ਕਲਬੂਤ ਉਸਾਰਦਾਏ, ਜਾਣੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿਸੇਨੇ ਢਾਹਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਹੋਕੇ ਰਾਹੀ ਤੂੰ ਘਰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬੈਠਾ ਸਮਝੇ ਆਪਨੂੰ ਕਦੀ ਪਰ੍ਹਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਤਕਦਾ ਆਸਰਾ ਬੜਾ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦਾ ਨਾਲੇ ਜਾਣਦਾ ਕਿਸੇ ਛੁਡਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਰੂੜ੍ਹੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰਿਆਂ ਪਿਆਰਪਾਏ, ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿਸੇਨੇ ਜਾਵਣਾ ਨਹੀਂ

1 ਕਰੋਧ । 2 ਹੰਕਾਰ । 3 ਜਿਲਣ । 4 ਵਸਣਾ । 5 ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਫਹਿਰਿਸਤ ਚਿਤਰ ਗੁਪਤਾਂ ਵਾਲੀ । 6 ਦੇਹ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ।

ਐਵੇਂ ਵੈਦ ਹਕੀਮ ਨੂੰ ਟੋਲਦਾ ਏ, ਦੁਖ ਮਰਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹਟਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਘੋਲ ਘੋਲਕੇ ਦੇਂਦਾ ਲਖ ਪੁੜੀਆਂ, ਜਾਂਦੇ ਰੂਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਟਕਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਪੁਛਦਾ ਫਿਰੇ ਇਹ ਪੰਡਤਾਂ ਪਾਂਧਿਆਂ ਨੂੰ, ਰੋਗ ਮੁਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਬਤਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਐਵੇਂ ਸਮਝਦਾ ਆਪਣੇ ਸਜਣਾਂ ਨੂੰ, ਦੁਖ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੰਡਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਸਾਰੀ ਉਮ੍ਹ ਤੂੰ ਵੈਦ ਪੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਦਾ, ਹਰਫ਼ ਇਸ਼ਕ ਵਾਲਾ ਹਥ ਆਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਨਾ ਤੇ ਏਸਨੇ ਸਮਝਣੀ ਰਮਜ਼ ਗੁਝੀ, ਭਰਮ ਏਸਦੇ ਦਿਲ ਚੋਂ ਜਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਬਿਨਾਂ ਮੁਰਸ਼ਦੋਂ ਰਹੇਗਾ ਉਰੇ ਬੈਠਾ, ਮੰਜ਼ਲ ਹਕ ਤੇ ਕਿਨੇ ਪਹੁੰਚਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਓਥੇ ਸੀਸ ਦੀ ਭੇਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁੰਦੀ, ਐਪਰ ਏਸ ਨੇ ਸੀਸ ਕਟਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਗੁਰਾਂ ਪੂਰਿਆਂ ਸੂਰਿਆਂ ਬਾਝ ਏਹਨੂੰ, ਕਿਨੇ ਪਕੜ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਆਖਰਕਾਰ ਮਰ ਜਾਵਣਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਝੋਂ ਏਦੇ ਯਾਰਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਿਲਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਵਾਂਗ ਮਰਸੀ ਕਿਨੇ ਆਬਿਹਯਾਤ ਪਿਲਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਨਾ ਕੋਈ ਹਾਕਮ ਅਦਲੀ ਗੁਰੂ ਲਭਾ, ਝਗੜਾ ਏਸਦਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਜਿਚਰ ਕਰੇ ਨਾ ਦਿਲਦੀ ਦੂਰ ਦੂਈ, ਕਦੀ ਯਾਰ ਨੇ ਮੁਖ ਦਿਖਲਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਿਆਂ ਕਾਮਲ¹ ਮੁਰਸ਼ਦਾਂ ਤੋਂ, ਕਿਨੇ² ਵਾਹਦਤੀ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਨਾ ਕੋਈ ਏਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ, ਮਜ਼ਬੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਕਿਨੇ ਛੁਡਾਵਣਾ ਨਹੀਂ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥ ਲਾ ਲੈ ਜੇਹੜਾ ਦਸਿਆ ਗੁਰਾਂ ਭੁਲਾਵਣਾ ਨਹੀਂ

27 ਸਤਾਈਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਜਦੋਂ ਉਮਰ ਸਤਾਈਵੇਂ ਸਾਲ ਹੋਈ ਭੁਲ ਗਿਆ ਲੋਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਹੁਸਨ ਮਚਿਆ ਮ੍ਰਿਗਦੇ ਵਾਂਗ ਚਲਦਾ ਸਾੜ ਸਿਟਿਆ ਮੜਕ ਮਜਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਵਾਂਗ³ ਬੈਰਿਆਂ ਮਸਤ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋਯਾ, ਕੰਨੀਂ ਸੁਣੇ ਨ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਵਡੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜੇਡ ਮਜਾਜ ਹੋਯਾ, ਜਦੋਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੁਸਨ ਦਾ ਤਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਜੇਬਨ ਜੋਰ ਤੇ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਭਰਿਆ, ਦਿਸਦਾ ਆਪਣੇ ਜੇਡ ਨ ਆਜ ਇਸਨੂੰ
 ਨਹੀਂ ਆਜ਼ਜੀ ਨ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ, ਨਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਦਬ ਲਿਹਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਚਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਂਹਵਦਾ ਏ, ਨਹੀਂ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾਉ ਤੇ ਲਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਪਟੂ ਜੰਮਿਆ ਪੁਠੜੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ, ਨਹੀਂ ਭਾਂਵਦਾ ਜਗਤ ਰਿਵਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਰੋਜ਼ ਮੁਖ ਤੇ ਅਤਰ ਫੁਲੇਲ ਮਲਦਾ, ਸਜਦੀ ਕੰਜਰੀ ਵਾਂਗ ਪਸ਼ਵਾਜ ਇਸਨੂੰ

1 ਗੁਰੂਆ । 2 ਰਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸੜਕ । 3 ਝਲਿਆ ਵਾਂਗ ।

ਪਾਪੀ ਚੰਦਰਾ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠਾ, ਜਿਹੜਾ ਰਬ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਕੰਮਾਂ ਖੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੀ ਦਿਤੀ ਰਬ ਨੇ ਉਮਰ ਦਰਾਜ਼ ਇਸਨੂੰ
 ਦੇਵਣਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ਨੂੰ ਛਡ ਬੈਠਾ, ਦੇਵੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਰਿਜਕ ਅਨਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਪੜਕੇਇਲਮ ਨਅਮਲਅਮਾਲਕੀਤਾ, ਕਰਨੇਆਂਵਦੇ ਬਹੁਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸਨੂੰ
 'ਗੋਸ਼ੇ ਬੈਠ ਨਾ'² ਵਿਰਦ ਵਜੇਦ ਕੀਤੇ, ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਸਾਰੰਗੀ ਸਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦਾ ਉਸ ਦਿਨ ਪਤਾ ਲਗੂ, ਦੇਣਾ ਪੈ ਗਿਆ ਮੂਲ ਵਿਆਜ ਇਸਨੂੰ
 'ਗਾਗਰ ਜਦੋਂ ਕਲਬੂਤ ਦੀ ਫਟ ਜਾਸੀ ਨਹੀਂ ਲਗਣਾ ਪ੍ਰਤਕੇ'⁴ ਪਾਜ ਇਸਨੂੰ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਮਰ ਜਾਵਣਾ ਚਿੜੀ ਵਾਂਗੂ ਪੈਣਾ ਉਠ ਅਚਾਨਕੀ ਬਾਜ ਇਸਨੂੰ

28 ਅਠਾਈਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਗਈ ਉਮਰ ਅਠਾਈਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ ਅਕਲਾ ਕਿਤੇ ਨ ਗਾਫਲਾ ਆਈਆਂ ਈਂ
 ਏਹਨਾਂ ਝੂਠਿਆਂ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰੇ, ਕਈ ਬੀਤੀਆਂ ਬਰਸ ਛਿਮਾਹੀਆਂ ਈਂ
 ਰਸਾ ਮੋਹ ਦਾ ਪੈ ਗਿਆ ਗਲ ਤੇਰੇ, ਭੂਆ ਮਾਸੀਆਂ ਕੁੜਮ ਜਵਾਈਆਂ ਈਂ
 ਨਾ ਤੈਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਗਲ ਦੇਖੀ, ਲੋਰੀ ਦੇਕੇ ਮੋਹ ਲਿਆ ਮਾਈਆਂ ਈਂ
 ਸੰਗਲ ਪਾਇਕੇ ਪਿਆਰ ਮੁਹਬਤਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਛਡਿਆ ਭਾਬੀਆਂ ਭਾਈਆਂ ਈਂ
 ਤੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਾਫਲਾ ਓਏ ਮਿਠਾਬੋਲਕੇਚਾਚੀਆਂ ਤਾਈਆਂ ਈਂ
 ਵੀਰ ਵੀਰ ਕਰਕੇ ਮਨ ਮੋਹਿਆ ਏ, ਏਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਮਾਂਦੀਆਂ ਜਾਈਆਂ ਈਂ
 ਏਸ ਕੁੜਮ ਕੁਟੰਬ ਨੇ ਪਿਆਰ ਪਾਕੇ, ਸਿਰ ਮੁੰਨਿਆ ਵਾਂਗਰਾਂ ਨਾਈਆਂ ਈਂ
 ਦੇਖ ਲਵਾਂਗੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਹਬਤਾਂ ਪਾਈਆਂ ਈਂ
 ਗਲ ਭੁਲ ਗਈ ਮਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਕੇ, ਕੀਤੀ ਹੋਸ਼ ਨ ਵਾਂਗਸੁਦਾਈਆਂ ਈਂ
 ਏਸੇ ਨਫੇ ਦੇ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ, ਰਿਹਾ ਪਾਲਦਾ ਮਝੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਈਂ
 ਖਾ ਛਡਿਆ ਮਾਸ ਕਸਾਬ 'ਜਾਨੀ, ਪਹਿਨ ਛਡੀਆਂ ਗਰਮ ਤੁਲਾਈਆਂ ਈਂ
 ਰਹਿਕੇ ਵਿਚ ਚੁਬਾਰਿਆਂ ਮੌਜ ਮਾਣੇਂ ਵਿਚ ਸ਼ੀਸ਼ੀਆਂ ਅਤਰ ਟਿਕਾਈਆਂ ਈਂ
 ਦਿਨ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਤਾ, ਸਵੇਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਾਣ ਰਜਾਈਆਂ ਈਂ
 ਦੌਲਤਮਾਲ ਜਗੀਰ ਤੇ ਮਸਤ ਹੋਯੇਂ, ਬਾਹਰੋਂ ਔਂਦੀਆਂ ਦੇਖ⁶ ਵੰਡਾਈਆਂ ਈਂ
 ਪੈਣ ਸ਼ੋਕੀਆ ਕੋਟ ਪਤਲੂਣ ਬਰਦੀ, ਦੇਵੇਂ ਪਲਿਓਂ ਡਬਲ ਸੁਆਈਆਂ ਈਂ

1 ਇਕਾਂਤ । 2 ਰਬ ਦੀ ਸਿਫਤ ਵਾ ਬੰਦਗੀ । 3 ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਘੜਾ ਗਾਗਰ । 4 ਟਾਂਕਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ।

5 ਪਿਆਰੇ ਮਿਤਰ । 6 ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾ ।

ਦੇਵਣਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ਨਾ ਯਾਦ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ ਨਿਆਮਤਾਂ ਰੋਜ਼ ਪੁਚਾਈਆਂ ਈਂ
ਕੀਤਾ ਸ਼ੁਕਰ ਨਾ ਮਸਤ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਓਏ, ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਦੁਧ ਮਲਾਈਆਂ ਈਂ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੂੰ ਭੈੜੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤੇ, ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨੇਕ ਕਮਾਈਆਂ ਈਂ
ਸਚੇ ਨਾਮ ਦਾ ਕਦੇ ਨਾ ਵਣਜ ਕੀਤਾ, ਦੇਵੇਂ ਸੌਦਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਈਆਂ ਈਂ
ਜਟਾ ਧਰਮ ਦਾ ਬੀਜ ਨਾ ਬੋਇਆ ਈ, ਨਾਲ ਹਲਾਂਦੇ ਕੀਤੀਆਂ ਵਾਹੀਆਂ ਈਂ
ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰਕੇ ਪੈਰ ਧਰਿਆ ਵਿਚ ਡਿਗਿਆ ਡੂੰਘੀਆਂ ਖਾਈਆਂ ਈਂ
ਨਾ ਤੈਂ ਰਬ ਦੇ ਰਾਹਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ, ਗਹਿਣੇ ਲੈ ਲਿਆ ਖੇਤ ਨਿਆਈਆਂ ਈਂ
ਪਾਕੇ ਕਪੜੇ ਟਹਿਲਦਾ ਵਿਚ ਗਲੀਆਂ, ਫਿਰੇ ਗਾਫਲਾਵਾਂਗ ਜਵਾਈਆਂ ਈਂ
ਸੋਇਆ ਪਲੰਘ ਤੇ ਮਸਤ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਕੇ, ਹੇਠਾਂ ਅਤਲਸਾਂ ਨਰਮ ਵਿਛਾਈਆਂ ਈਂ
ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸੜਕ ਉਪਰ ਟਮਟਮਾਂ ਭੀ 'ਫਸਟ ਬਣਾਈਆਂ ਈਂ
ਦਿਤੀ ਡੋਬ ਕੁਪਤਿਆਂ ਨੇਕਬਖਤੀ ਪਾਈਆਂ ਜਗ ਦੇ ਵਿਚ ਲੜਾਈਆਂ ਈਂ
ਬਣਿਆਂ ਸੂਰਮਾ ਧਾੜਵੀ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਖਾਵੇਂ ਲੁਟਕੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਰਾਹੀਆਂ ਈਂ
ਪਾਕੇ ਵੈਰ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰ ਧੜਾਂ ਨਾਲ ਬਾਜੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਈਂ
ਮਾਰੇਂ ਠਗੀਆਂ ਭੇੜਿਆ ਬੰਦਿਆ ਓਇਨਹੀਂ ਪਕੜੀਆਂ ਦਿਲੋਂ ਸਮਾਈਆਂ ਈਂ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਫਸਾਦ ਦਾ ਬੀਜ ਬੋਵੇਂ, ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਦਿਲੋਂ ਸਫਾਈਆਂ ਈਂ
ਨਹੀਂ ਆਪਣੇ ਹਕ ਤੇ ਸਬਰ ਕੀਤਾ, ਤਕੇ ਔਰਤਾਂ ਰੋਜ਼ ਪਚਾਈਆਂ ਈਂ
ਕਦੀ ਸਮਝ ਪਿਆਰਿਆ ਮੰਨ ਕਹਿਣਾ ਆਰਫ ਦੇਵਦਾਰੋਜ ਦੁਹਾਈਆਂ ਈਂ
ਸਿਰ ਤੇ ਕੂਕਦੀ ਪਈ ਤਕਦੀਰ ਤੇਰੇ, ਨਾ ਕਰ ਗਾਫਲਾ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਰਹੂ ਕਲਬੂਤ ਦਾ ਨਹੀਂ ਮੇਲਾ ਆਖਰ ਪੈਣੀਆਂ ਸਖਤ ਜੁਦਾਈਆਂ ਈਂ
ਚਰਖੀ ਮੁਕ ਚਲੀ ਤੇਰੀ ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼, ਦਮ ਜਾਂਵਦੇ ਵਾਂਗ ਹਵਾਈਆਂ ਈਂ
²ਬੋਹਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦਿਨੇਰਾ ਤਦੋਵੇ, ਤੋਲੀ ਜਾਂਵਦੇ ³ਵਾਂਗ ਧੜਵਾਈਆਂ ਈਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਕਲਬੂਤ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣੇ ਆਖਰ ਦਮਾਂ ਦੇ ਦੇਣੀਆਂ ਹਾਈਆਂ ਈਂ
ਅਗੇ ਦੇਵਣਾ ਪਵੇਗਾ ਠੀਕ ਲੇਖਾ, ਕਤਲ ਛੁਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਈਂ
ਸੋਚ ਗਾਫਲਾ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਜੁਲਮ ਕੀਤੇ ਗਲਾਂ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀਆਂ ਆਈਆਂ ਈਂ
ਸੋਹਣੀ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਚਾਲ ਤੇਰੀ, ਮਕਾ ਸ਼ੌਂਕ ਦੇ ਨਾਲ ਚੜਾਈਆਂ ਈਂ

1 ਉਮਦਾ । 2 ਸੁਆਹ ਜਾ ਰੁਪੀ ਬੇਹੋਸ਼ । 3 ਧੜਵਾਈ ਰਾਤ ਦਿਨ ।

ਹਛਾ ਟਪ ਲੈ ਮੋਟਿਆ ¹ਦੁਬਿਆ ਓਏ, ਕਦੀ ਆਵਣਾ ਹਥ ਕਸਾਈਆਂ ਈਂ
ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਚੋਰੀਆਂ ਧਾੜਿਆਂ ਨੂੰ, ਧੁੰਮੀਆਂ ਜਗ ਦੇ ਵਿਚ ਬੁਰਾਈਆਂ ਈਂ
ਪਿੰਡੀ ਛਡ ਸੈਂ ਦੁਲਿਆ ਭਟੀਆ ਓਏ ਕਈ ਔਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਬੁਰਾਈਆਂ ਈਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗਾ ਤੇਰੇ ਪਕੜਨੇ ਨੂੰ ²ਹੇੜੀ ਕਾਲ ਨੇ ਗਡੀਆਂ ਫਾਹੀਆਂ ਈਂ

29 ਉਨਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਉਨਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ ਕੀਤਾਉਠਨਾਗਾਫਲਾ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਪਿਆ ਦਿਸਦਾ ਜਗਤ ਫਨਾਹ ਫਿਲਾ, ਨਾ ਤੈਂ ਕਢਿਆ ਖੁਦੀਗੁਮਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜੋ ਕੋਈ ਜਗਤ ਸਰਾਂਦੇਵਿਚਆਇਆ, ਛਡ ਤੁਰਗਿਆਜਗਤ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜਿਨੇ ਜਿਮੀਂ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਕੀਤਾ, ਕਿਤੇਲਭੀਂਖਾਂਤੂੰਸੁਲੇਮਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਯੂਸਫ ਨਬੀਬੇਮਿਸਾਲਹੁਸੀਨਹੈਸੀ, ਛਡ ਤੁਰਗਿਆ ਮੁਲਕ ਕਨਯਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੋਪੀਆਂ ਨਾਲ ਕਲੋਲਕੀਤੇ, ਮਥਰਾ ਵਿਚ ਤੂੰ ਦੇਖ ਲੈ ਕਾਹਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜਿਸ ਦੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਿਚਸੀਬਾਦਸ਼ਾਹੀ, ਕਿਥੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਚਲੇ ਗਏ ³ਨਮਰੂਦ ⁴ਫਰਉਨ ਜਿਹੇ ਜੋਹੜੇ ਮਾਰਦੇ ਤੀਰ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਲੇ ਤੇ ਕੋਟ ਉਸਾਰ ਛਡੇ ਗਏ ਛਡ ਕੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਹਿਕਮਤ ਵੇਦਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਖਾਧਾਮੌਤਨੇਉਸਲੁਕਮਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਢਾਹਿਆ ਮੌਤ ਤਕਦੀਰ ਨੇ ਦਾਉ ਲਾਕੇ, ਰੁਸਤਮਮਾਉਂਦੇਪੁਤਜਵਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜਿਥੇ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਜਾ ਖਤਮ ਹੋਏ, ਜਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈ ਮੁਲਕ ਮੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਕੈਸੇ ਨਬੀ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਖਤਮ ਹੋਏ, ਪੜ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈ ਕਦੀ ਕੁਰਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਤਿੰਨ ਕਾਲ ਯੇਹ ਜਗਤ ਨ ਸਤ ਬੰਦੇ, ਪੜਕੇ ਲੈ ਦੇਖ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜਗਤ ਮਿਥਿਆ ਬ੍ਰਹਮਨੂੰ ਮੌਤਕਹਿੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਪਾਂਵਦਾ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਦਿਲਾ ਮੇਰਿਆ ਛਡ ਹੰਕਾਰ ਮਸਤੀ, ਵਿਚੋਂ ਕਢ ਕੇ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਕਟੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਜਾਵੇ ਦਾਵਾਬੰਨ੍ਹਣਾਬੁਰਾ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਕੋਈ ਰੋਜ ਤੂੰ ਵੇਚ ਲੈ ਸੁਖਨ ਸੌਦਾ ਛਡ ਚਲਣਾ ਜਿਸਮ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਚਿਤ ਚਾਂਹਵਦਾ ਮੌਤ ਜਦ ਯਾਦ ਆਵੇ, ਢਾਹ ਸੁਟੀਏ ਬਣੇ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਪੈਂਦਾ ਚਵੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਰੋਜ ਘਾਟਾ, ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਨਫੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪਾਪੀਆਯਾਦ ਕਰਦਾ ਦੇਂਦਾ ਰਿਜ਼ਕਹਮੇਸ਼ ਜੋਖਾਨ ਨੂੰ ਓਏ

1 ਦੁਬਾ ਪਾਲਦੇ ਹੋਏ ਈਦ ਬਕਰੀਦ ਵਾਸਤੇ। 2 ਹਰਨ ਫੜਨ ਦਾ ਫਾਹੀ 3 ਵਡੇ। 4 ਤਾਕਤਵਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

ਮੰਗੋਲੋਭੀਆ ਨਿਤ ਬੇਗਿਣਤ ਮਾਯਾ, ਅਤੇ ਹਥ ਜਿਉਂ ਮੰਗਤਾ ਦਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਚਾਰ ਰੋਜ਼ ਜਹਾਨ ਤੇ ਰਹਿਣ ਪਿਛੇ, ਵੇਚ ਛਡਿਆ ਸਿਦਕ ਈਮਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਰੰਗੀਲੜਾ ਛਡ ਜਾਣਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇਖਾਸੀ ਖੜੀ ਬਬਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਤੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਦੀ ਬਣੀ ਪਾਪੀ, ਸਿਰ ਤੇ ਕੂਕਦੀ ਮੌਤ ਲੈ ਜਾਨ ਨੂੰ ਓਏ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨ ਇਸਨੂੰ ਖਲਕ ਸਮਝੀਂ, ¹ ਬਣਿਆ ਖਾਣਾਏ ਮੌਤ ਦੇ ਖਾਨ ਨੂੰ ਓਏ

30 ਤੀਹਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਮਰ ਤੀਹਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਤੇਰੀ, ਕੀਤੀ ਗਾਫਲਾ ਅਕਲ ਸ਼ਹੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਖਪਦਾ ਰਿਹਾ ਵਿਚ ਝੂਠਿਆਂ ਧੰਦਿਆਂ ਦੇ ਦਿਤੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਹਜ਼ੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਡੁਬਾ ਖੁਦੀ ਤਕਬਰੀ ਵਿਚ ਬੰਦੇ, ਕਦੀ ਠਾਰਿਆ ਦਿਲ ਤੰਦੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਦਿਲਬਰ ਯਾਰ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਦੀਦਾਰ ਹੋਵੇ ਵਿਚੋਂ ਕਢਿਆ ਗਰਬ ਗਰੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਮੈਂ ਰਬ ਕਹੇ ਜ਼ਬਾਨ ਥੀਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਿਧਾ ਗਿਆ ਤੂੰ ਵਾਂਗ ² ਮਨਸ਼ੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਤੈਨੂੰ ਕਿਸਤਰਾਂ ਦਰਦ ਮਾਲੂਮ ਹੋਵੇ, ਹੋਇਆ ਪਾਪਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਸੀਨਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ ਸਫਾ ਹੋਵੇ, ਹੋਇਆ ਪਾਪਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਤੈਨੂੰ ਕਿਸਤਰਾਂ ³ ਵਸਲ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇ, ਦਿਲਬਰ ਪਕੜਿਆ ਵਾਂਗ ਜੰਮੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਕਿਥੇ ਰਹੀ ਜੇ ਬੋਲ ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਹਟਿਆ ਖਾਣ ਤੋਂ ਗਾਫਲਾ ਸ਼ੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾਨਗੀ ਮਰਦ ਵਾਲੀ, ਹੋਯਾ ਜਗਤ ਦੇ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਖ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੀ, ਚੜ੍ਹਿਆ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਕਦੇ ਸਰੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਕ ਦੇ ਨੂਰਦਾ ਪਿਆ ਜਲਵਾ, ਸਾਬਤ ਰਹਿ ਗਿਆ ਵਾਂਗ ਕੋਹਤੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਗਲਾਂ ਹੰਸ ਹੁਮਾ ਦੀਆਂ ਕਰੇਂ ਬੈਠਾ, ਅਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਦੇ ਲੰਗੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਤੈਨੂੰ ਰਬ ਨੇ ਰਖਿਆ ਯਾਦ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਯਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਕੀਤਾ ਕਿਸੇਦਾ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦੇਣਾ, ਭਲਿਆ ਮਾਣਸਾਂ ਦਾਇਹ ਦਸਤੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਤਾਂਹੀ ਇਲਮ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਮਹਿਰੂਮ ਖਾਲੀ, ਖਾਧੀ ਕਿਸੇ ਉਸਤਾਦ ਤੋਂ ਘੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਤਾਂਹੀ ਹਰੜ ਬਹੇੜਿਆਂ ਵਿਕੇਂ ਸਸਤਾ, ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਬੂ ਕਾਫੂਰ ਹੈਨਾਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਮਰਗਿਆ ਮੌਤ ਆਈ, ਕੀਤੀ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਮਰਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈਨਾਂ

31 ਇਕੱਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਇਕੱਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਆਈ ਕਿਤੇ ਨਾ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਤੈਨੂੰ

1 ਕਾਲ ਦਾ ਖਾਜਾ । 2 ਮਨਸ਼ੂਰ ਸੱਚਾ ਫਕੀਰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਨ ਵਾਲਾ । 3 ਮਿਲਾਪ ।

ਗਾਫਲ ਕੌਡੀਆਂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤੇ, ਦਿਤੇ ਦਮਾਂ ਦੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਤੈਨੂੰ
 ਪਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਦਮਾਂ ਦੀ ਰਾਸ ਬੰਦੇ, ਰਬ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ ਵਪਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਏਹਨਾਂ ਦਮਾਂ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਮੁਕ ਜਾਣਾ, ਦੇਣੀ ਲੇਖ ਨਸੀਬ ਨੇ ਹਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਏਹਨਾਂ ਦਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸੈਰ ਬਜ਼ਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਜਿਦਨ ਦਮਾਂ ਦੀ ਰਾਸ ਨਾ ਕੋਲ ਹੋਸੀ, ਚੁੱਕ ਲੈਣਹੋ ਚਾਰ ਕਹਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਏਹਨਾਂ ਦਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦਿਲਬਰਾ ਓਏ ਪਾਵਣ ਘੁਟਕੇ ਜਫੀਆਂ ਯਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਜਿਦਨ ਦਮਾਂ ਦੀ ਰਾਸ ਨਾ ਪਾਸ ਹੋਈ, ਸੁਟ ਆਉਣਗੇ ਚੁਕਕੇ ਬਾਹਰ ਤੈਨੂੰ
 ਏਹਨਾਂ ਦਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਗਾਫਲਾ ਓਏ, ਠਾਠਾਂ ਦੇ ਵੇਦਾ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਜਿਦਨ ਦਮਾਂ ਦੀ ਰਾਸ ਨਿਖੁਟ ਜਾਸੀ, ਬਣਸੀ ਦਿਲਬਰਾ ਸਖਤ ਲਾਚਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਏਹਨਾਂ ਦਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਭਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਪਦੀ ਖਿੜੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਜਿਦਨ ਦਮਾਂ ਦੀ ਰਾਸ ਨਾ ਕੋਲ ਹੋਸੀ ਮੰਜੇ ਪੀੜੀ ਤੇ ਕਰਨ ਅਸਵਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਏਹਨਾਂ ਦਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਜਣਾਂ ਓਏ, ਮਿਠੇ ਜਾਪਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਜਿਦਨ ਦਮਾਂ ਦਾ ਪਲਿਓਂ ਖਰਚ ਮੁਕਾ, ਚਿਟਾ ਕਪੜਾ ਕਬਰ ਤਿਆਰ ਤੈਨੂੰ
 ਏਹਨਾਂ ਦਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਖਾਣੇ ਵਾਸਤੇ ਅੰਬ ਅਨਾਰ ਤੈਨੂੰ
 ਦਮ ਜਦੋਂ ਨਿਖੁਟ ਗਏ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਬਾਰਾਂ ਪਥਰਾਂ ਕਰਨਗੇ ਪਾਰ ਤੈਨੂੰ

32 ਬੱਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਬਤੀ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਬੰਦਾ ਸਮਝ ਬੈਠਾ, ਮੈਥੋਂ ਮੰਗਣਾ ਕਿਸੇ ਜਵਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਜਿਤਨਾ ਚਿਤ ਚਾਹਵੇ ਉਤਨਾ ਲੁਟਖਾਵਾਂ, ਮੈਥੋਂ ਮੰਗਣਾ ਕਿਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਨਾ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਕੋਈ, ਮੈਨੂੰ ਦੇਵਣਾ ਕਿਸੇ ²ਅਜ਼ਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਦਾ ਕਹੇ ਨਾ ਦੋਸ਼ ਕੋਈ, ਭਲੇ ਕੰਮ ਦਾ ਕੋਈ ³ਸਵਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਛੇ ਤਾਂ ਜਲ ਦ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ, ਆਖੇ ⁴ਬਹਿਰ ਤੋਂ ਜੁਦਾ ⁵ਹਸਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਆਖੇ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨਾ ਦੀਨ ਸਚਾ, ਕੋਈ ਉਤਰੀ ⁶ਅਹਿਲ ਕਿਤਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਸੌਖੀ ਨਿਕਲੂ ਜਾਨ ਵਜੂਦ ਵਿਚੋਂ, ਹੋਣਾ ⁷ਨਿਜ਼ਾ ਦੇ ਵਕਤ ਬੇਤਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਪਾਪੀ ਸਮਝਦਾ ਮਾਰਦੀ ਝੂਠ ਦੁਨੀਆਂ, ਸਮਝੇ ਆਪਨੂੰ ਕਦੇ ⁸ਕਜਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਮੂਰਖ ਆਖਦਾ ਏ ਦੁਨੀਆਂ ਬਣੀ ਐਵੇਂ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਹੀਂ

1 ਸਵਾਸਾਂ ਨੇ। 2 ਦੁਖ ਭਾਵ ਜਮਾ ਦੀ ਮਾਰ। 3 ਪੁੰਨਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਰਗਾਹ ਅੰਦਰ। 4 ਸਮੁੰਦਰ। 5 ਪਾਣੀ
 ਦਾ ਸਲਾਬ। 6 ਇਲਹਾਮੀ ਰੱਬੀ ਕਿਤਾਬ। 7 ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਡਰ। 8 ਝੂਠਾ।

ਗਲ ਗਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ, ਜੀਭ ਹੁੰਦਿਆਂ ਲਾ ਜਵਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਵਿਚ ਖੁਦੀ ਦੇ ਮਸਤ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋਇਆ, ਕਦੀ ਛੱਡਦਾ ਕਰਮ ਖਰਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਵਿਚ ਫਖਰ 'ਤਕੱਬਰੀ ਆਣ ਬੈਠੀ ਕਰੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਦਬ ਅਦਾਬ ਨਹੀਂ
 ਸਦਾ ਰਹੇ ਕਰੋਧ ਦੇ ਵਿਚ ਸੜਿਆ ਤੇਜ਼ੀ ਛੱਡਦਾ ਵਾਂਗ ਤੇਜ਼ਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਏਥੇ ਆਣਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਬੈਠਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਸਮਝਦਾ ਮਿਸਲ ਖੁਆਬ ਨਾਹੀਂ
 ਮਾਲਕ ਭੁਲਿਆ ਮੜਕਦੀ ਤੋਰ ਤੁਰਦਾ, ਖੁਦੀ ਛੱਡਦਾ ਵਾਂਗ ਨਵਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਕਰਦਾ ਰੀਸ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਐਪਰਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲਰੁਬਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਦੌਲਤ ਮਾਲਦੇ ਵਿਚ ਕਮਾਲ ਹੋਯਾ, ਅਸਲੀ ਵਸਤ ਹੋਈ 'ਦਸਤਯਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਨੇਕ ਨਾਮ ਹੈ ਆਪਣੇਆਪ ਬਣਿਆ, ਮਿਲਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਿਤਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਲੱਗਾ ਦੁਖ ਤੇ ਕਹੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹਾਂ ਮੈਂ, ਦਿਤਾ ਕਿਸੇ ਹਕੀਮ ਜੁਲਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਪਕੜੀ ਦੀਨਤੇ ਮਜ਼ਬ ਦੀ 'ਪੱਖਵਾਦੀ, ਕੀਤਾ 'ਦੂਈ ਦਾ ਦੂਰ ਨਕਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਭੁਖਾ ਦੇਖ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੰਨ ਦੇਵੇ, ਠੰਢਾ ਸਰਦ ਧਿਆਵਦਾ 'ਆਬ ਨਾਹੀਂ
 ਕਰਦਾ ਛੁਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਕਤਲ ਗਊਆਂ, ਰਹਿਮ ਰਿਦੇਮੇਂ ਮਿਸਲਕਸਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਭਰ ਭਰ ਯਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਜਾਮ ਪੀਵੇ, ਹਟਦਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਮਾਸ ਕਬਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਸ਼ਰਮ ਲਾਹਕੇ ਵੇਖ ਬੇਸ਼ਰਮ ਹੋਇਆ, ਮਰਦਾ ਡੁਬਕੇ ਵਿਚ ਤਲਾਬ ਨਾਹੀਂ
 ਗਲ ਕਰੇ ਮਨ ਭੈਂਦੀਆਂ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਜਿਚਰ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜਨਾਬ ਨਾਹੀਂ

33 ਤੇਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਉਮਰ ਤੇਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਈ ਤੇਰੀ, ਮੌਜਾਂ ਮਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਚੁਬਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਲਾਵਾਂਲੇ ਲਈਆਂ ਨਾਲ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੇ, ਉਪਰ ਬੈਠਕੇ ਨੀਂਗਰਾ ਖਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਨਾਲ ਸ਼ੌਕ ਦੇ ਮਹਿਲ ਮਹੱਲ ਪਾਏ, ਜੇਹੜੇ ਚਮਕਦੇ ਮਿਸਲ ਗੁਬਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਸੁੰਦਰ ਔਰਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਦਿਤੀਆਂ ਨੇ, ਦੰਦ ਚਮਕਦੇ ਵਾਂਗ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਖਾਵੇਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਲਵੇਂ ਹਵਾ ਠੰਢੀ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਵਿਚ ਮੰਦਰਾਂ ਗੈਸ ਤੇ ਲੈਂਪ ਜਗਦੇ, ਦੂਰੋਂ ਚਮਕਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਘਰੀਂ ਰੱਬ ਨੇ ਨਫਰ ਗੁਲਾਮ ਦਿਤੇ, ਘੰਟੇ ਖੜਕਦੇ ਵਾਂਗ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ ਹਕੂਮਤਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ, ਖੜੇ ਅਰਦਲੀ ਰਾਜ ਦਵਾਰਿਆਂ ਦੇ
 ਦਸਤਰ ਖਾਨ ਵਿਛਾਇਕੇ ਤਵਾਮ ਖਾਵੇਂ, ਨਹਾਵੇਂ ਬੈਠਕੇਹੇਠ ਫੁਹਾਰਿਆਂ ਦੇ

1 ਹੰਤਾਰ ਤੇ ਆਕੜ । 2 ਸੰਸਾਰ ਸੁਪਨੇ । 3 ਮਿਲਣ । 4 ਮਜ਼ਬੀ ਧੜੇਬੰਦੀ । 5 ਦਵੇਤ । 6 ਪਾਣੀ ।

ਤੈਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਦੁਧ ਦੇ ਪੁਤ ਬਖਸ਼ੇ, ਚੁੰਮੇਂ ਮੁਖੜੇ ਲਾਲ ਦੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ
ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਗਾਫਲਾ ਓਏ, ਲਾਏ ਬਾਗ ਤੋਂ ਦਾਖ ਛੁਹਾਰਿਆਂ ਦੇ
ਦੌਲਤ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੱਬ ਛੱਡੀ, ਘਰ ਵਿਚ ਨਾ ਗੁਜ਼ਰ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੇ
ਵਿਸਰ ਗਿਆ ਏ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਤੈਨੂੰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲਾਲ 'ਪਟਾਰਿਆਂ ਦੇ
ਭੁਲਾਰਾਂਬਣਾਂ ਯਾਰ ਮਹਿਬੂਬ ਤੈਨੂੰ, ਵਿਚ ਆਇਕੇ ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਝੋਂ ਘਾਟਾ ਪੈਗਿਆ ਵਾਂਗ ਵਣਜਾਰਿਆਂ ਦੇ

34 ਚੌਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚੌਤੀ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਚੰਚਲ ਚਿੱਤ ਤੇਰਾ, ਤੈਨੂੰ ਬੰਦਿਆ ਰਿਹਾ ਭਟਕਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਸ ਚਿਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਸ ਕਰ ਲੈ, ਏਹੋ ਚਿਤ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਈ
ਪੰਜ ਤੱਤ ¹ਕਲਬੂਤ ਵਲੈਤ ਅੰਦਰ, ਚਿਤ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਸੇ ਚਿਤ ²ਬਦਕਾਰ ਨੂੰ ਐਬ ਸਾਰੇ, ਇਹੋ ਪਾਪ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਮਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਸੇ ਚਿਤ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ³ਨੇਕ ਬਖਤੀ, ਚਿਤ ਚੰਦਰਾ ਬਦੀ ਕਰਾਉਂਦਾ ਈ
ਚਿਤ ਚੰਦਰਾ ਵੈਰ ਸਹੇੜ ਲੈਂਦਾ ਚਿਤ ਸਰਬ ਨੂੰ ਯਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਗੁਰੂ ਹੈ ਚਿਤ ਤੇ ਚਿਤ ਚੇਲਾ ਚਿਤ ਚਿਤ ਨੂੰ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਚਿਤ ਬਿਨ ਪੁਛਿਆਂ ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ, ਚਿਤ ਚਿਤ ਨੂੰ ਮੋੜਲਿਆਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਚਿਤ ⁴ਵਿਖੇਪਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਏਹੋ ਚਿਤ ਸਮਾਧੀਆਂ ਲਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਚਿਤ ਹੀ ⁵ਇਸਤਗੁਫਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ, ਏਹੋ ਚੋਰ ਥੀਂ ਕੁਤਬ ਬਣਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਚਿਤ ਪਿਆ ਦੌੜਦਾ ਮਕਿਆਂਨੂੰ, ਮੁਕੇ ਬਾਤ ਜਾਂ ਦਿਲੋਂ ਮੁਕਾਉਂਦਾ ਈ
ਚਿਤ ਚੰਦਰਾ ਸਮਝ ਦਵੈਤ ਬਹਿੰਦਾ, ਚਿਤ ਅੰਦਰੋਂ ਭਰਮ ਉਠਾਉਂਦਾ ਈ
ਚਿਤ ਰਬ ਤੋਂ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦਾ, ਚਿਤ ਰਬ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਚਿਤ ਵਿਛੋੜਦਾ ਯਾਰ ਨਾਲੋਂ, ਚਿਤ ਯਾਰ ਦਿਲਦਾਰ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਚਿਤ ਪਿਆਰਿਆਂ ਲਭ ਲੈਂਦਾ, ਚਿਤ ਆਪਣੀ ਵਸਤ ਗਵਾਉਂਦਾ ਈ
ਏਹੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਾ ਏਹੋ ਜਨਮ ਤੇ ਮਰਨ ਮਿਟਾਉਂਦਾ ਈ
ਚਿਤ ਚੰਦਰਾ ਨਬੀ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਚੁਕ ਅਰਸ਼ ਤੋਂ ਫਰਸ਼ ਪਟਕਾਉਂਦਾ ਈ
ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੌੜਦਾ ਚਿਤ ਪਾਪੀ, ਚਿਤ ਜਾਇਕੇ ਮੋੜ ਲਿਆਉਂਦਾ ਈ

1 ਰੰਗ ਰੰਗੀਲੇ ਮਹਿਲ । 2 ਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ । 3 ਬਦਮਾਸ਼ 4 ਨੇਕੀ ਦੇ ਕੰਮ । 5 ਕਲੇਸ਼ । 6 ਡੋਬਾ ।

ਚਿਤ ਕਰੇ ਬੇਅਕਲੀ ਕੰਮ ਯਾਰੋ, ਮਤਾਂ ਚਿਤ ਨੂੰ ਚਿਤ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਈ
 ਚਿਤ ਉਮਰਦਾ ਵਿਗੜਿਆ ਸੌਰਜਾਂਦਾ, ਚਿਤ ਵਿਗੜਿਆ ਸੂਤ ਨਆਉਂਦਾ ਈ
 ਅੰਦਰ ਅਖੀਆਂ ਚਿਤਨੂੰ ਰਬ ਲਾਈਆਂ, ਸਭ ਇਸ ਨੂੰ ਚਿਤ ਦਿਸਾਉਂਦਾ ਈ
 ਸੋਈ ਇੰਦਰੇ ਜੀਵ ਦੇ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਚਿਤ ਫੁਰਮਾਉਂਦਾ ਈ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਚ ਕਾਬੂ, ਇਹੋ ਅੰਦਰੋਂ ਤਾਰ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਈ

35 ਪੈਂਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਪਾਵੇ ਮੋਖ ਪਦਵੀ, ਐਸਾ ਜਗ ਤੇ ਕੌਣ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ
 ਐਸਾ ਕੌਣ ਗਮਨਾਕ ਦਿਲਦਾਰ ਯਾਰੋ, ਜਾਂਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਦਿਲਗੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕੇਹੜਾ ਵਾਂਗ ਚਕੋਰ ਦੇ ਸ਼ਿਸਤ ਲਾਵੇ, ਅਗੇ ਯਾਰ ਦੀ ਧਰੀ ਤਸਵੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕੇਹੜਾ ¹ਕੁਫਰ ਦੇ ²ਕੁਲਫ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸੁਟੇ ਨੂਰ ਹਕ ਥੀ ³ਰੋਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕੇਹੜਾ ਵਿਚ ⁴ਮੁਤਰਜਮਾਂ ਫਤੇ ਪਾਵੇ, ਜੀਹਦੀ ਕੁਲ ਬੇਨੁਕਸ ਨਤਸੀਰ ਹੋਵੇ
⁵ਕਾਤਬ ਕੌਣ ਹੈ ਅਮਲਕਿਤਾਬ ਲਿਖੇ ਸਾਰੀਗਲਤੀਓਂ ਬਿਨਾਂ ਤਹਿਰੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕੌਣ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਇਨਸਾਨ ਯਾਰੋ, ਜੀਦੀ ⁶ਖੁਲਕ ਸੇ ਭਰੀ ਤਕਰੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕਿਹੜਾ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀਆਂ ਅਜਬ ਜੋੜਾ, ਲੋਈ ਵਾਂਗ ਤੇ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਹੋਵੇ
 ਸਮਝੇ ਏਕਤਾ ਛੋਡ ਕੇ ਪਖਵਾਦੀ, ਸਚੇ ਰਬ ਦਾ ਕੋਈ ਫਕੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕਢੇ ਮੈਲ ਵਿਖੇਪਤਾ ਦੂਰ ਸਾਰੀ, ਨਿਰਮਲ ਕੌਣ ਜੋ ਗੰਗਾ ਦਾ ਨੀਰ ਹੋਵੇ
 ਜਿਸਦੇ ਚੁੰਘਿਆ ਸੂਰਮਾ ਭਗਤ ਹੋਏ, ਕਿਹੜੀ ਸੋਹਣੀ ਮਾਉਂ ਦਾ ਸੀਰ ਹੋਵੇ
 ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਆਗਿਆ ਏਤ ਮੰਨੇ, ਲਛਮਨ ਜਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਵੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕਿਹੜਾ ਪੁਰਸ਼ ਗੁਨਾਹ ਥੀਂ ਕਸਮ ਖਾਵੇ, ਕਢੀ ਨਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲਕੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕਿਹੜਾ ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਮੇਂ ਚਾਕ ਜੰਮੇਂ, ਕਿਹੜੀ ਝੰਗ ਸਿਆਲ ਦੀ ਹੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕਿਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦਿਲਬਰਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ, ਨਿਭੀ ਵਾਂਗਰਾਂ ਬਦਰ ਮੁਨੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕਿਹੜਾ ਪੁਰਸ਼ ⁷ਤਕਦੀਰ ਤੇ ਰਵੇ ਰਾਜੀ ਦਿਤੀ ਆਪਣੀ ਛਡ ⁸ਤਦਬੀਰ ਹੋਵੇ
 ਕਿਹੜਾ ⁹ਸਬਰ ਤੇ ਸ਼ੁਕਰ ਨੂੰ ਪਕੜ ਛਡੇ, ਖਾਲੀ ਦੋਲਤੋਂ ਪਾਸ ¹⁰ਅਕਸੀਰ ਹੋਵੇ
 ਐਸਾ ਕੌਣ ਜਹਾਨ ਤੇ ਸਿਦਕ ਵਾਲਾ ਆਖੇ ਸ਼ੁਕਰ ਤੇ ਵਰੀ ਤਕਦੀਰ ਹੋਵੇ

1 ਝੂਠ । 2 ਜੇਦਰਾ । 3 ਗਿਆਨਵਾਨ । 4 ਟੀਕਾਕਾਰ । 5 ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ । 6 ਮਿਠਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ।
 7 ਰਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਪਰ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ । 8 ਆਪਣੀ ਚਲਾਕੀ । 9 ਰਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ । 10 ਨਾਮ ਰਸੇਣ ।

ਇਬਰਾਹੀਮ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਕੌਣ ਯਾਰੋ, ਲਖਤੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਹਕ ਤਕਦੀਰ ਹੋਵੇ
ਐਸਾ ਕੌਣ ਜਹਾਨ ਤੇ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਜਿਸਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਅਖੀਰ ਹੋਵੇ
36 ਛਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਛਤੀ ਸਾਲ ਅੰਦਰ 'ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਛਡੇ, ਐਸਾ ਜਗ ਤੇ ਕੌਣ ਇਨਸਾਨ ਹੋਵੇ
ਤਾਰਕ ਹਿਰਸ ਪਰ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਰਤਾ, ਫਾਨੀਜਾਣਿਆਦਿਲੋਂ ਜਹਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਸਬਰ ਤੇ ਸ਼ੁਕਰ ਵਾਲਾ, ਖਾਲੀ ਦੌਲਤੋਂ ਪਾਸ ਈਮਾਨ ਹੋਵੇ
ਜੇਹੜਾ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਉਹ ਮਰਦ ਜਵਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਮੋਰਧੁਜ ਵਾਂਗਰਾਂ ਬਣੇ ਦਾਤਾ, ਲਖਤੇ ਜਿਗਰ ਦਾ ਵਢ ਕੇ ਦਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਏਕਤਾ ਸਮਝ ਲਾ ਮਜਬ ਹੋਵੇ, ਇਕ ਸਮਝਿਆ ਰਾਮ ਰਹਿਮਾਨ ਹੋਵੇ
ਪਾਲੇ ਕੌਣ ਜਹਾਨ ਤੇ ਵਫਾਦਾਰੀ, ਦਿਲਬਰ ਯਾਰ ਤੋਂ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਜਗਤ ਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਯਾਰੋ, ਸਮਝਿਆ ਆਪਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਵੇ
ਐਸਾ ਕੌਣ ਤਟ ਤੀਰਥ ਜਾਨ ਬਾਝੋਂ ਗੰਗਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਵਾਂਗ ਚਕੋਰ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਤ ਲਾਵੇ, ਅਗੇ ਸਮਝਿਆ ਯਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਰਾਮ ਜਾਣੇ ਸੀਤਾ ਵਾਂਗਰਾਂ ਸਤੀ ਪਛਾਣ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਪੁਰਸ਼ਜਹਾਨ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਜਿਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਬ੍ਰਹਮਗਯਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਕਰੇ ਫਰੋਖਤਾ ਸਚ ਸੌਦਾ, ਖੁਲੀ ਧਰਮ ਦੀ ਸਦਾ ਦੁਕਾਨ ਹੋਵੇ
ਮੋਮਨ ਕੌਣ ਸਦਾ ਰਖੇ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ਾ, ਸਮਝੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਸਲ ²ਰਮਜਾਨ ਹੋਵੇ
ਹਿੰਦੂ ਕੌਣ ਜੋ ਹੰਗਤਾ ਮਾਰ ਛਡੇ, ਮੋਮਨ ਚਿਤ ਵਾਲਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਵੇ
ਕੇਹੜਾ ਪਾਇਕੇ ਬਾਤ ਛਪੋਣ ਵਾਲਾ, ਖੜਾ ਓਸ ਦਰਬਾਰ ਦਰਬਾਨ ਹੋਵੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਵੇਰਾਗ ਦੇ ਵਿਚ ਜਲਿਆ ³ਮੇਰੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਉਮਰ ਜਵਾਨ ਹੋਵੇ

37 ਸੌਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਸੌਤੀ ਸਾਲ ਹੋਏ ਸਮਝੀਂ ਬਾਤਨਹੀਓਂ, ਝਗੜਾ ਦੀਨ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਬੈਠੋਂ
ਸ਼ੂਦਰ ਵੈਸ਼ ਤੇ ਜਾਤ ਬੇ ਜਾਤ ਸਮਝੀ, ਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਮੰਨ ਬੈਠੋਂ
ਆਤਮਾ ਵਸਤ ਨ ਭਿਟਿਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਲਾਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਭੰਨ ਬੈਠੋਂ
ਇਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਵੇਦ ਵੇਦਾਂਤ ਕਹਿੰਦੇ, ਸੁਣਨੇ ਵਾਲਿਆਂ ⁴ਮੂੰਦ ਕੇ ਕੰਨ ਬੈਠੋਂ
ਹੋਈ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਰਜ਼ ਕੋਈ, ਐਵੇਂ ਸਮਝ ਕੇ ਜਿੰਨ ਦਾ ⁵ਜੰਨ ਬੈਠੋਂ

1 ਹੰਕਾਰ । 2 ਰੱਜਿਆ ਦਾ ਮਹੀਨਾ । 3 ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਕਰਡਾ ਦੀ ਉਮਰ 35-36 ਸਾਲ ਦੀ
ਸੀ ਜਦ ਇਹ ਗਰੰਥ ਬਣਿਆ ਸੀ । 4 ਬੰਦ ਕਰਕੇ । 5 ਵਹਿਮ ਭਰਮ ।

ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸ ਪਾਪੀ, ਵਾਂਗਰਾਂ ਸੱਪ ਦੇ ਚਕ ਕੇ ਫੰਨ ਬੈਠੇ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਛਡਣੀ ਸੀ ਮਜਬ ਪਖਵਾਦੀ ਹਿੰਦੂ ਦੀਨ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਸੰਨ ਬੈਠੇ
ਵਾਹਵਾ ਏਕਤਾ ਸਮਝ ਕੇ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ ਭਾਂਡਾ ਦੂਈ ਦਵੇਤ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਬੈਠੇ

38 ਅਠਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਅਠਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਉਠ ਗਾਫਲਾ ਬੰਦਿਆ ਸੋ ਨਾਹੀਂ
ਲਾ ਕੇ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀਆਂ ਜਾਪ ਕਰ ਲੈ, ਮੁਰਦਾ ਜਾਨ ਅਵੇਸਲਾ ਹੋ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸ ਦੇ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾ ਪਾਪੀ, ਜਿਥੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਤੇ ਮੋਹ ਨਾਹੀਂ
ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਜਿਥੇ ਦੀਦਾਰ ਹੁੰਦਾ, ਤੁਰਨਾਪਏ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਕੋਹ ਨਾਹੀਂ
ਓਥੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਗੈਸ ਗਿਆਨ ਦੀ ਏ, ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਲੋ ਨਾਹੀਂ
ਭਾਵੇਂ ਬਕ ਕੇ ਆਸ਼ਕਾ ਚੂਰ ਹੋਵੇ ²ਚੋਥੀ ਮੰਜ਼ਲ ਉਰੇ ਖਲੋ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸਦੇ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਤਲਬੀ, ਜਿਥੇ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਬੋ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸਦੇ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਤਲਬੀ, ਜਿਥੇ ਹਾੜ ਸਿਆਲਤੇ ਪੋਹ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸਦੇ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਤਲਬੀ, ਜਿਥੇ ਦੀਨ ਤੇ ਮਜ਼ਬ ਦੀ ਛੋਹ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸਦੇ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਤਲਬੀ, ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਧਰੋਹ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸਦੇ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਤਲਬੀ, ਜਿਥੇ ਐਬ ਸੁਆਬ ਲੁਕੇ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸਦੇ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਤਲਬੀ, ਜਿਥੇ ਦੁਖ ਦੁਖਾਂਵਦਾ ਕੋ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਜ਼ਲ ਓਸਦੇ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਤਲਬੀ, ਜਿਥੇ ਇਕ ਵਸੰਦੜਾ ਦੋ ਨਾਹੀਂ
ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਿਲੀਦਾ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ, ਜਿਥੇ ³ਅਹੰ ਵਸੇਂਦੜਾ ਓਹ ਨਾਹੀਂ

39 ਉਨਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਉਨਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ, ਉਠ ਸਿਮਰਿਆ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾਹੀਂ
ਜੋੜ ਜੋੜ ਕੇ ਦੌਲਤਾਂ ਰੋਹੜ ਜਾਂਦਾ ਦਿੰਦਾ ਮੰਗਿਆ ਸ਼ੂਮ ⁴ਗੁਨਾਹ ਨਾਹੀਂ
ਆਖਰ ⁵ਮਿਲਖ ਵਿਰਾਸਤਾਂ ਛਡ ਜਾਂਦਾ, ਹਥੀਂ ਦਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਘੁਮਾ ਨਾਹੀਂ
ਮਹੀਆਂ ਘੋੜੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਛਡ ਤੁਰਦਾ, ਕਰਨ ਦਾਨ ਨਖੱਤੜੀ ਗਾਂ ਨਾਹੀਂ
ਛਡ ਜਾਂਵਦਾ ਬਾਗ ਬਗੀਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਬੈਠਣ ਦੇਂਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛਾਂ ਨਾਹੀਂ
ਮੰਦਰ ਮਹਿਲ ਹਵੇਲੀਆਂ ਛਡ ਜਾਂਦਾ ਦੇਂਦਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਥਾਂ ਨਾਹੀਂ
ਦੌਲਤ ਮੰਦਾ ਤੂੰ ਦੌਲਤਾਂ ਛਡ ਤੁਰਿਉਂ, ਪਾਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਾਂ ਨਾਹੀਂ

1 ਵਿਚ । 2 ਗਿਆਨ ਅਵਸਥਾ । 3 ਹੰਕਾਰ ਤਕਬਰ । 4 ਪਾਪ । 5 ਮਹਿਲ ਮਾੜੀਆਂ ।

ਵੇਲੇ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਸਰਬ ਦਾ ਯਾਰ ਬਣਦਾ, ਵੇਲੇ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਪਕੜਦਾ ਬਾਂਹ ਨਾਹੀਂ
 ਕਰਦਾ ਮੰਗਤਾ ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਕੋਈ, ਕਹਿੰਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹਾਂ ਨਾਹੀਂ
 ਦੇ ਕੇ ਦੁਖ ਸ਼ਰੀਣੀਆਂ ਆਪ ਖਾਂਦਾ, ਘਰੋਂ ਰਜ ਕੇ ਜਾਂਵਦਾ ਕਾਂ ਨਾਹੀਂ
 ਲੁਟਦਾ ਰੋਜ਼ ਗਰੀਬ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਨੂੰ, ਲੇਖਾ ਦੇਵਣਾ ਜਿਵੇਂ ¹ਅਗਾਂਹ ਨਾਹੀਂ
 ਪੈਣਾ ਅੰਤ ਅੰਧੇਰੜੀ ਕਬਰ ਅੰਦਰ ਕਦੀ ਉਤਰੇ ਪਲੰਘ ਤੋਂ ਠਾਂਹ ਨਾਹੀਂ
 ਬੇ ਫਿਕਰ ਹੋ ਦਮਾਂ ਦੇ ਡੋਲ ਭਰਦਾ, ਜਾਣੀ ਉਟਣੀ ਉਮਰ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾਹੀਂ
 ਕਰ ਲੈ ਦਾਨ ਪਕਵਾਨ ਜੋ ਮਿਲੇ ਤੈਨੂੰ, ਬੈਠੀ ਅਗਾਂਹ ਪਕਾਵਦੀ ਮਾਂ ਨਾਹੀਂ
 ਬੈਠਾ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਕੇ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਜਾਣੀ ਸਮਝਿਆ ਜਗਤ ²ਫਨਾਹ ਨਾਹੀਂ

40 ਚਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਮਰ ਚਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਚਲੀ ਸੁਝਾ ਕਲਕਤਿਓਂ ਰੇਲ ਜੈਸੇ
 ਖਰਚੀ ਦਮਾਂ ਦੀ ਗਾਫਲਾ ਖਰਚ ਹੁੰਦੀ, ਮੁਕ ਜਾਂਵਦਾ ਦੀਪਕੋਂ ਤੇਲ ਜੈਸੇ
 ਨਰਦਾਂ ਮੁਕਦੀਆਂ ਚਾਲ ਹਰਯਕ ਪਿਛੋਂ ਬਾਜੀ ਉਮਰ ਸਤਰੰਜ ਦੀ ਖੇਲ ਜੈਸੇ
 ਪਿਛੋਂ ਦੌੜਦੀ ਆਂਵਦੀ ³ਬਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੋਸਮ ਬਦਲ ਕੁਮਲਾਂਵਦੀ ਵੇਲ ਜੈਸੇ
 ਐਵੇਂ ਪਿਛਲੀ ਉਮਰ ਬਰਬਾਦ ਹੋਈ, ਲੜਕੇ ਮਿਡਲ ਮਦਰੱਸਿਓਂ ਫੇਲ੍ਹ ਜੈਸੇ
 ਘੰਟੇ ਪਲਕ ਤੇ ਮਿੰਟ ਸਕਿੰਟ ਜਾਂਦੇ, ਤੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੜੀ ਦਾ ਮੇਲ ਜੈਸੇ
 ਦੋਵੇਂ ਪਰਤਕੇ ਆਣ ਸਵਾਸ ਮਿਲਦੇ, ਗਡੀ ਡਾਕ ਦਾ ਹੋਂਵਦਾ ਮੇਲ ਜੈਸੇ
 ਤੈਨੂੰ ਛਡਿਆ ਪਕੜ ਤਕਦੀਰ ਬੰਦੇ ਪਾਈ ⁴ਸੁਤਰ ਦੇ ਨਕ ਨਕੇਲ ਜੈਸੇ
 ਨਹੀਂ ਕਚੇ ਗੁਲੇਲਚੀ ਹਥ ਆਏ, ਗੋਲੇ ਛਡ ਕੇ ਯਾਰ ਗੁਲੇਲ ਜੈਸੇ
 ਮੰਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਤੁਧ ਨੂੰ ਰੋਗਾਲਗੇ ਗਾਫਲ ਸੰਤਰੀ ਮਿਲੇ ⁵ਦਲੇਲ ਜੈਸੇ
 ਰੂਹ ⁶ਬੁਤ ਚੋਂ ਕਢਿਆ ਜਾਵਣਾ ਈਂ, ਕੈਦੀ ਜਾਂਵਦਾ ਕਟ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜੈਸੇ
 ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਤੂੰ ਅਜਬ ਕਲੋਲ ਕਰਦਾ, ਕਰੇ ਕੋਇਲ ਵਿਚ ਬਾਗ ਦੇ ਕੇਲ ਜੈਸੇ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਕਲਬੂਤ ਚੋਂ ਸਾਸ ਮੁਕਦੇ, ਅਤਰ ਦਾਨੀਆਂ ਅਤਰ ਫੁਲੇਲ ਜੈਸੇ

41 ਇਕਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਇਕਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ, ਇਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੁ ਦੂਸਰੀ ਜਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
 ਉਲੂ ਵਾਂਗ ਨਾ ਭਰਮ ਦੇ ਵਿਚ ਭੁਲੀਂ, ਅਖੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈ ਰਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
 ਪੁਤਰ ਬਾਪ ਦੇ ਨਹੀਂ ਦੋ ਜਾਤ ਹੁੰਦੇ ਇਕੋ ਬਿਰਖ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਪਾਤ ਹੈ ਨਾਂ

1 ਦਰਗਾਹ । 2 ਨਾਸਵੰਤ । 3 ਬੁਢੇਪਾ । 4 ਉਠ ਦੇ ਨੱਕ । 5 ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚ । 6 ਜਿਸਮ ।

ਉਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਭਰਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ, ਵੇਖੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚ ਕੇ ਬਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਜਹਾਨ ਦਾ ਸੈਰ ਕੀਤਾ, ਪਾਈ ਕਦੇ¹ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀ ਝਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਜਾਤ ਮਜ਼ਬ ਦੇ ਵਿਚ ਮਗਰੂਰ ਜੇਹੜੇ, ਦਿਤੀ ਰੱਬ ਨੇ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਬਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲੇ, ਅਗੇ ਪੁਛਣੀ ਰੱਬ ਨੇ ਵਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਜਿਹੜੇ ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਗਰਜਦੇ ਗੜਕਦੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਦਲਾਂ ਵਿਚ ਬਰਸਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਵੇਖ ਸੈਂਕੜੇ ਫੋਲਕੇ ਕੁਤਬ ਖਾਨੇ, ਲਫੜ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਿਚ² ਲੁਗਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਵੇਖੋ ਭਾਵੇਂ ਗੁਲਚਮਨ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਕੇ, ਚੰਦਨ ਬ੍ਰਿਛ ਤਾਂ ਵਿਚ ਬਗਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਆਸ਼ਕ ਪੁਰਸ਼ ਜੋ ਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਬੈਠੇ, ਮਜ਼ਬਾਂ ਨਾਲ ਰਖਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫਕਰਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਇਕ ਕੋਢੀ, ਉਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖੀ³ ਚਕਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਕਲਮਾ ਕਲਬ ਸ਼ਰੀਲ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਰੀ, ਪੜਦੇ ਜੀਭ ਦੇ ਨਾਲ⁴ ਰਕਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਹਰ ਦਮ ਜੋ ਦਿਲੋਂ ਦਵੈਸ਼ ਕਰਦੇ, ਰਲਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਜਮਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਜਿਹੜੇ ਇਸ਼ਕਤਕਦੀਰ⁵ ਨੀਮਬਿਸਮਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਤੂੰ ਵੇਖ ਹਯਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਸਾਰੇ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਉਨਕਾ ਐਪਰ ਫਕਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਛੱਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮਿਲੇ⁶ ਤੁਆਮ ਯਾਰੇ, ਕੋਲ ਵੇਖੀਏ ਤਵਾ ਪਰਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਮਾਹਰ ਇਲਮ ਦੇ ਦਿਸਣ ਮਹਿਰੂਮ ਲੋਕੋ, ਕੋਲ ਵੇਖੀਏ ਕਲਮ ਦਵਾਤ ਹੈ ਨਾਂ
ਭੂਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਭਾਵਦੀ ਚਿਕਨ ਬਨਾਤ ਹੈ ਨਾਂ

42 ਬਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਬਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਰੇਲ ਜਾਵਦੀ ਪਾਵਦੀ ਛੋਰ ਜਾਨੀ
ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਮ ਹੋਣੀ, ਉਡ ਜਾਵਣਾ ਬੋਲਦਾ ਭੋਰ ਜਾਨੀ
ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਕ ਦਰ ਖਾਕ ਹੋਣਾ, ਚੇਹਰਾ ਚਮਕਦਾ ਵਾਂਗ ਬਲੋਰ ਜਾਨੀ
ਜਾਂਦੇ ਦਮਾਂ ਦਾ ਕਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਹੀਂ, ਲੇਖੇ ਕਰੇਂ ਜਹਾਨ ਤੇ ਔਰ ਜਾਨੀ
ਪੈਂਦਾ⁷ ਚਵੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਰੋਜ ਘਾਟਾ ਕਰਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਦੇ ਨਾ ਗੋਰ ਜਾਨੀ
ਬਹਿਕੇ ਸੋਚ ਸੁਦਾਗਰਾ ਮੱਤ ਮਾਰੀ, ਰੁੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵਦਾ ਮਾਲ ਦਮੋਰ ਜਾਨੀ
ਇਕ ਸੁਆਸ ਬੇਕੀਮਤੀ ਮੁਲਦਾ ਏ, ਪਰਖੀ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦਾ ਜੋਹਰ ਜਾਨੀ
ਜੇਹੜੇ ਰੋਜ਼ ਤਕਦੀਰ ਨੇ ਸਟ ਮਾਰੀ, ਜਾਣਾ ਭਜ ਕਲਬੂਤ ਦਾ ਦੌਰ ਜਾਨੀ

1 ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ । 2 ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ । 3 ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਦਾਨ । 4 ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਆਇਤ । 5 ਅਧਮੋਂਦੇ

6 ਭੋਜਨ । 7 ਚਵੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸਵਾਸ ।

ਏਹਨੇ ਸਦਾ ਨਾ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ, ਉੱਡ ਜਾਵਣਾ ਕਦੀ ਜਨੌਰ ਜਾਨੀ
ਕਦੀ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸਣਾ, ਫਾਂਸੀ ਕਾਲ ਤਕਦੀਰ ਦਾ ਬੌਰ ਜਾਨੀ
ਜਿੰਦਨ ਆ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣਾ, ਤੇਰਾ ਵਾਂਗ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਠੌਰ ਜਾਨੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾ ਸੈਰ ਕਰਨੀ ਛੱਡ ਦੇਵਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਜਾਨੀ

43 ਤਰਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਤਰਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਤਮ੍ਹਾਂ ਮਾਰਿਓ ਕਰੋ ਖਿਆਲ ਕੋਈ
ਤਿੰਨੇ ਨੁਕਤਿਓਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰਫ ਖਾਲੀ, ਸਿਟੇ ਤੋੜਕੇ ਹਿਰਸ ਜੰਜਾਲ ਕੋਈ
ਦਿਤੀ ਰੱਬ ਨੇ ਦਮਾਂ ਦੀ ਰਾਸ ਲੰਮੀ, ਉਠੋ ਜਲਦ ਖਰੀਦ ਲਓ ਮਾਲ ਕੋਈ
ਭਾਂਡਾ ਏਸ ਕਲਬੂਤ ਦਾ ਜਿਨੇ ਘੜਿਆ, ਲਵੋ ਉਸ ਘੁਮਿਆਰ ਨੂੰ ਭਾਲ ਕੋਈ
ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣ ਸ਼ਤਰੰਜ ਦੀ ਖੇਲ ਝੂਠੀ, ਕੋਡੀ ਛੱਡ ਖੀਦ ਲਓ ਲਾਲ ਕੋਈ
ਦੇਵਣਹਾਰ ਦਾਤਾਰ ਕਰਤਾਰ ਬੈਠਾ, ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਓ ਕਰੋ 'ਸਵਾਲ ਕੋਈ
ਵਾਲਾਂ ਕਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋਵਿਗੜਗਈਏ, ਅਜੇ ਰਖਲਓ ਧੌਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ
ਅਜ ਗਿਆ ਨਾ ਕਲ ਨੂੰ ਹਥ ਆਵੇ, ਅਗਲਾ ਨਹੀਂ ਉਡੀਕਿਓ ਸਾਲ ਕੋਈ
ਸੂਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸ਼ੈਤਾਨ ਪਿਆ ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਪਕੜੋ ਹਥ ਈਮਾਨ ਦੀ ਦਾਲ ਕੋਈ
ਦੌਲਤ ਦਮਾਂ ਦੀ ਜਮਾਂ ਕਲਬੂਤ ਅੰਦਰ, ਮਤਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕੰਗਾਲ ਕੋਈ
ਜੇਕਰ ਵਸਤ ਖਰੀਦਣੀ ਖਰੀਦਾਰੋ, ਪਕੜੋ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਦਲਾਲ ਕੋਈ
ਦਿਤਾ ਕਾਸਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ, ਕਰੋ ਆਪਣਾ ²ਜਿਗਰ ਹਲਾਲ ਕੋਈ
ਚਾਰੇ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਤਾਲਬੋ ਕਤਾ ਕਰਕੇ, ਹੋਵੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਕਮਾਲ ਕੋਈ
ਤਿਲਕਣ ਬਾਜ਼ੀਓਂ ਤਿਲਕਣੇਹਾਰ ਵੇੜਾ, ਰਖੇ ਫਰਸ਼ ਪਰਕਦਮਸੰਭਾਲ ਕੋਈ
ਜ਼ਾਲਮ ਇਸ਼ਕ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ ਤਿੱਖੀ ਝਲੇ ਵਾਂਗਮਨਸੂਰ ਦੇ ਝਾਲ ਕੋਈ
ਮਾਇਆ ਮੰਗਣੀ ਕਾਹਨੂੰ ਜਵਾਲ ਵਾਲੀ, ਦੌਲਤ ਮੰਗ ਲੈ ³ਲਾਜਵਾਲ ਕੋਈ
ਢੂੰਡ ਗੁਰੂ ਕੋਈ ਸਚਾ ਪਰਾਣੀਆਂ ਓਏ, ਜੀਹਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕਰ ਸਵਾਲ ਕੋਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਫਿਰ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਸੇਜ ਉਤੇ, ਵਾਸਲ ਹਕ ਦੇ ਹਕ ਨਾਲ ਕੋਈ

44 ਚੁਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਚੁਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ, ਕਿਉਂ ਮੋੜਿਆ ਮੁਖ ਭਗਵਾਨ ਵਲੋਂ
ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ ਕਦੰਤ ਨਾ ਕਿਹਾ ਮੂੰਹੋਂ, ਗੂੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਵੇਖ ਜ਼ਬਾਨ ਵਲੋਂ

1 ਮੰਗ । 2 ਨਫਸ ਨੂੰ ਮਾਰੋ । 3 ਜੋਹੜੀ ਦੌਲਤ ਕਦੀ ਨਾਸ ਨਾਂ ਹੋਵੇ ।

ਕੀਤਾ ਕਦੀ ਸਤਸੰਗ ਨਾ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ, ਬੋਲੇ ਕੰਨ ਹੈਂ ਕਥਾ ਸੁਨਾਨ ਵਲੋਂ
ਅਠਸਠ ਤੀਰਥ ਹੁੰਦਿਆਂ ਰਿਹਾਮੈਲਾ, ਪਾਪੀ ਵਾਂਝਿਆਚਿਆ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਲੋਂ
ਜੀਦੀ ਕੁਦਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕਲਬੂਤ ਘੜਿਆ, ਬੈਠਾ ਮੁਖੜਾ ਮੋੜ ਤਰਖਾਨ ਵਲੋਂ
ਦੌਲਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਧਰਮ ਨਾ ਕਰੇ ਪਾਪੀ, ਰੋਕ ਛਡਿਆ ਹਥ ਨੂੰ ਦਾਨ ਵਲੋਂ
ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਬਬੇਕ ਵੈਰਾਗ ਪੈਦਾ, ਕਰੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕ ਜਹਾਨ ਵਲੋਂ
ਉਪਰ ਏਸ ਦੇ ਤਿਮਰ ਆਵਰਣ ਛਾਯਾ, ਵਾਂਝੀ ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਵਲੋਂ
ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਖਲਕਦੀ ਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੋਹਬਤ ਗਈ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਲੋਂ
ਪਵੇ 'ਦਿਰਮ ਕਰੋੜ ਦਾ ਰੋੜ ਘਾਟਾ, ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਾ ਨਫੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਲੋਂ
ਆਏ ਰਹਿਮ ਨਾ ਰਬ ਦੀ ਖਲਕ ਉਤੇ ਡਰਿਆ ਜ਼ਰਾਨਾ ਕਦੀ^੨ ਰਹਿਮਾਨ ਵਲੋਂ
ਬਧਾ ਲਕ ਹਰਾਮ ਤੇ ਛਾਲਮਾਂ ਓਏ ਕਸਮ ਚੁਕ ਲਈ ਸਿਦਕ ਈਮਾਨ ਵਲੋਂ
^੩ਬਦਤ ਸ਼ਿਰਕਦੀ ਕਰੋਤਫਸੀਰ ਸਾਰੀ, 'ਦੇਸਤਨਾਕ ਨ ਇਲਮ ਕੁਰਾਨ ਵਲੋਂ
ਆਖੇ ਕੌਣ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਵਿਚਦੁਨੀਆਂ, ਭਰਿਆ^੪ ਫਖਰ ਤੇਕਿਬਰ ਗੁਮਾਨ ਵਲੋਂ
ਜਾਹਲ ਮਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਾ ਪਤ ਕੋਈ, ਭਲੇ ਝੁਰੇ ਦੀ ਪਰਖ ਪਛਾਨ ਵਲੋਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਰਬ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਕੋਈ, ਬਸ ਵਿਗੜਦੀ ਗਲ ਇਨਸਾਨ ਵਲੋਂ

45 ਪੰਜਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਪੰਜਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਪੜ੍ਹੀ ਕਿਤੇ ਨਾ^੬ ਇਸਤਗਫਾਰ ਮੀਆਂ
ਆਲਮ ਹੋਇਕੇ ਇਲਮਦੀ ਪੰਡ ਬੰਨ੍ਹੀ ਚੁਕਿਆ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਮੀਆਂ
ਜੇਹੜੀ ਇਲਮ ਕਲਾਮ ਨੇ ਗਲ ਆਖੀ, ਦਿਤੀ ਤੁਧ ਨੇ ਮਨੋ ਵਿਸਾਰ ਮੀਆਂ
ਨਿਰਾਬਗੜਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਲਮ ਪੜ੍ਹਿਆ ਦਿਲੋਂ ਸਮਝਿਆ ਕਸਬ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੀਆਂ
ਜੇਹੜੇ ਇਲਮ ਚੋਂ ਇਸ਼ਕ ਵਸੂਲ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਗਵਾਰ ਮੀਆਂ
ਮਤਲਬ ਏਸਦਾ ਪੁਛ ਲੈ ਮੁਰਸ਼ਦਾਂ ਤੋਂ, ਗੁਈ ਰਮਜ਼ ਕਿਤਾਬਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੀਆਂ
ਓਹਨਾਂ ਠਪਕੇ ਰਖਿਆ ਕੁਤਬ ਖਾਨਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਭਿਆ ਇਲਮਦਾ ਸਾਰ ਮੀਆਂ
ਤਿਚਰ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਰਹੇਵਾਦੀ, ਜਿਚਰ ਜੇਹਰ ਹੈ ਵਿਚ ਬੇਦਾਰ ਮੀਆਂ
ਬੇਖੁਦ ਹੋਇਆ ਇਸ਼ਕਦੀ ਸੇਜ ਉਤੇ ਵਾਸਲ ਹਕਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆਯਾਰ ਮੀਆਂ
ਪੜ੍ਹ ਹਰਫ ਜਾਂ ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਗੁਟ ਹੋਊ ਹੁੰਦੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮੀਆਂ
ਸੰਮਨ ਬੁਕਮਨ ਉਮਯਨ ਐਤਕਹਿੰਦੀ, ਹੋਏ ਚੁਪ ਨਾ ਕਰਨ ਗੁਫਤਾਰ ਮੀਆਂ

1. ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਚੁਪ ਨਾ ਕਰਨ ਗੁਫਤਾਰ ਮੀਆਂ

ਓਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕਲਬ ਕਲਬੁਤ ਮਕਾ, ਹਜ ਹੋ ਗਿਆ ਸੈਂਕੜੇ ਵਾਰ ਮੀਆਂ
 ਪੜ੍ਹਦੇ ਆਇਤਾਂ ਸਚੇ ਕੁਰਾਨ ਦੀਆਂ, ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ ਦੇਖਣ ਪ੍ਰਵਦਗਾਰ ਮੀਆਂ
 ਰੰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਰਬ ਵਾਲਾ, ਕਿਸੇਵਕਤ ਨਾ ਹੋਇ ਉਤਾਰ ਮੀਆਂ
 ਰਹਿੰਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਮਸਤ ਤੇ ਦਸਤ ਖਾਲੀ, ਦੌਲਤ ਦਬ ਕੇ ਲਖ ਹਜਾਰ ਮੀਆਂ
 ਨਹੀਂ ਚੋਰ ਚਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਤ ਦਿੰਦੇ, ਕੋਲ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਮੀਆਂ
 ਖੇਲ ਖੇਲ ਨਾ ਕੰਨਿਆਂ ਗੁਡੀਆਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਅਸਲ ਭਤਾਰ ਮੀਆਂ
 ਤਿਚਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਜੁੰਮੇ ਨਮਾਜ਼ ਰੋਜੇ ਖੜਾ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਰਾਰ ਮੀਆਂ
 ਜਦੋਂ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਮਦਗੰਮ ਹੁੰਦੇ, ਭੁਲ ਜਾਂਵਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਕਾਰ ਮੀਆਂ
 ਮੰਜ਼ਲ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਫਨਾਹ ਹੁੰਦੇ, ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਮੋਹ ਲੋਭ ਹੰਕਾਰ ਮੀਆਂ
 ਪੈਂਦੇ ਮਜ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਚਿੰਦਗੀ ਦਾ, ਜਿਹੜੇ ਜੀਵਦੇ ਬਣ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ
 ਮਖਫੀ ਰਾਜ ਦਾ ਤੁਲਦਰਾਜ ਡਾਢਾ, ਆਸ਼ਕ ਸਮਝਦੇ ਭੇਦ ਇਸਰਾਰ ਮੀਆਂ
 ਓਹ ਕੀ ਭਲਾਪਛਾਣਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ, ਅਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘੁਮਿਆਰ ਮੀਆਂ
 ਤੈਨੂੰ ਕਸਮ ਹੈ ਦੇਖ ਅਜਮੇਸ਼ ਕਰਲੈ, ਦਿਲ ਦਿਤਿਆ ਮਿਲੇ ਦਿਲਦਾਰ ਮੀਆਂ
 ਜਿਹੜੇ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰਦ ਵਜੇਦ ਕਰਦੇਛਡਦੇ ਮੁਖਨੂੰ ਜੰਦਰਾ ਮਾਰ ਮੀਆਂ
 ਉਹ ਭੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਜਕਾਰ ਕਰਦਾ, ਉਹਦਾ ਕਰਨਜੋ ਜਿਕਰ ਜਕਾਰ ਮੀਆਂ
 'ਫਜ਼ਕ ਕੁਰੁਨੀ ਤੇ ਅਜਕੁਰ ਕੁਮ ਦੇਖੀ, ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ ਮੀਆਂ
 ਜੀਦਾ ਹਿਜਰ ਕਰੀਏ ਉਹਵੀ ਹਿਜਰ ਕਰਦਾ, ਖਿਚਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਪਯਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਗਲ ਨੂੰ ਬੁਝ ਲੈਂਦੇ ਦਿਲ ਜਾਣਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ, ਲੈਣ ਵਸਲ ਦੀ ਰਾਤ ਗੁਜ਼ਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਦੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਵਦੇ ਮਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਕੇ ਭਸਮ ਕਰਦੇ, ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਂਵਦੇ ਠਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਹੋਣ ਰਾਜੀ, ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਣ ਬੇਜ਼ਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਣ ਬੇਗਰਜ਼ ਹੋਕੇ ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਬਨਣਗਮਖਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਗੁਲਾਮ ਹੋਕੇ, ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ
 ਕਰਦੇ ਲੋਕ ਜਹਾਨ ਤੇ ਨਗਦ ਸੌਦੇ ਹੁੰਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਣਜ ਹੁਧਾਰ ਮੀਆਂ

ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਖਰੀਦ ਲੈਂਦਾ, ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਵਪਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਣ ਫੋਟੇ ਲੈਂਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਕਸ਼ ਉਤਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਖੰਡ ਤੋਂ ਖੀਰ ਹੋਏ ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਚੰਦ ਪ੍ਰਵਾਰ ਮੀਆਂ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਿਭਾਂਵਦੇ ਦਿਲੋਂ ਲਾਕੇ, ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਮੀਆਂ

46 ਛਿਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਛਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ, ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਆਖਦੀ ਕਰੀਂ ਧਿਆਨ ਮੀਆਂ
 ਛੇਤੀ ਉਠ ਕੇ ਨੀਤ ਨਮਾਜ ਲੈ ਤੂੰ, ਮਿਲੀ ਸੁਬਾ ਦੇ ਵਕਤ ਅਜ਼ਾਨ ਮੀਆਂ
 ਏਸ ਨਮਾਜ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪਾਵਨਾ ਏਂ, ਹੁਕਮ ਆਗਿਆ ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਮੀਆਂ
 'ਵਿਇੰਨਲਾਹਾਛਾਕੁਰਨਅਲੀਮ ਦੇਖੀ', ਅੱਲਾ ਨੇਕੀਆਂ ਦਾ ਕਦਰਦਾਨ ਮੀਆਂ
 'ਵ ਹੋਵਲਖਲਕੁਲ ਅਲੀਮ ਅਕਬਰ, ਜੀਹਨੇ ਸਾਜਿਆਮੁਲਕ ਜਹਾਨ ਮੀਆਂ
 ਉਸ ਸਚੇ ਰਬ ਦਾ ਨਾਮ ਪੜ੍ਹ ਤੂੰ, ਕੰਮਾਂ ਸਾਡਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਜਹਾਨ ਮੀਆਂ
 'ਕੁਨਛਾਇਨਕਦੀ ਰਬੇਮਿਸਾਲ ਕਾਦਰ, ਕੁਦਰਤ ਦੇਖਕੇ ਆਖ ਸੁਬਹਾਨ ਮੀਆਂ
 ਬੰਦਾ ਹੋਇਕੇ ਬੰਦਗੀ ਛਡ ਬੈਠੋ', ਸ਼ੁਕਰ ਰਬ ਦਾ ਕਰਨ ਹੋਵਾਨ ਮੀਆਂ
 ਸਭੇ ਰਬ ਦਾ ਭਜਨ ਪੁਕਾਰ ਕਰਦੇ, ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਜਿਮੀਂ ਅਸਮਾਨ ਮੀਆਂ
 ਜਿਕਰ ਰਬ ਦਾ ਜੰਗਲੀ ਮ੍ਰਿਗ ਕਰਦੇ, ਜੇਹੜੇ ਘਾਸ ਪਲਾਸ ਨੂੰ ਖਾਨ ਮੀਆਂ
 ਦੇਖ ਬੰਦਗੀ ਰਬ ਦੇ ਕਰਨ ਪੰਛੀ 'ਫਕਰ ਆਖਦੇ ਨਾਲ ਜਬਾਨ ਮੀਆਂ
 ਜਿਕਰ ਓਸਦਾ ਮੇਹਰ ਤੇ ਮਾਹ ਕਰਦੇ, ਵਿਚ ਮੁਲਕਦੇ ਕਰਨ ਚਨਾਨ ਮੀਆਂ
 ਜਿਕਰ ਓਸਦਾ ਸੁਬਹ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਕਰਦੀ, ਖੜੇ ਬਿਛ ਵੀ ਸਿਰ ਝੁਕਾਨ ਮੀਆਂ
 ਹਰ ਸ਼ੈ ਓਸਦਾ ਜਿਕਰ ਜਕਾਰ ਕਰਦੀ, ਕੀਦਾ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਕਰਾਂ ਬਿਆਨ ਮੀਆਂ
 ਕੀਤਾ ਖਲਕ ਦਾ ਦੇਖ ਸਰਦਾਰ ਤੇਨੂੰ, ਦਿਤਾ ਏਤਨਾ ਮਰਤਬਾ ਜਾਨ ਮੀਆਂ
 ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਰਬ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤਾ, ਹੋਯਾ ਸਮਝਕੇ ਬਾਤ ਨਦਾਨ ਮੀਆਂ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਜਿਕਰ ਜਕਾਰ ਕਰ ਲੈ, ਜਿਚਰ ਘਟ ਮੇਂ ਤੇਰੇ ਪਰਾਨ ਮੀਆਂ

47 ਸੰਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਸੰਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ, ਸਾਰੇ ਚਾਂਹਵਦੇ ਐਸ ਉਡਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਕਰਦੇ ਕਰਮ ਹੈ ਦੋਜਕੀ ਜਾਣ ਵਾਲੇ, ਚਾਂਹਦੇ ਚਿਤ ਬਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਜਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਭਗਤੀ ਭਲਾ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਕਰੇ ਕਿਹੜਾ, ਸਭੇ ਚਾਂਹਵਦੇ ਭਗਤ ਕਹਾਵਣੇ ਨੂੰ

1 ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 2 ਸਿਮਰਨ। 3 ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕੁਦਰਤ ਪਰ ਹੈ।

4 ਇਕ ਜੰਗਾ ਮਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰ ਸੀ।

ਐਪਰ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਨੀ ਬੜੀ ਐਖੀ, ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹਵਦਾ ਸੰਤ ਹੋ ਜਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਪਾਪੀ ਚਿੱਤ ਮਜ਼ਰੀਓਂ ਦੌੜਦਾ ਏ, ਐਪਰ ਚਾਹਵਦਾ ਚੂਰੀਆਂ ਖਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਬਣਨਾ ਚਾਹਵਦਾ ਏ ਸ਼ਹੀਦ ਵਰਗਾ ਦਿਲ ਨਾ ਕਰਦਾ ਖੱਲ ਲੁਹਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਸੂਲੀ ਵਾਂਗ ਮਨਸੂਰ ਦੇ ਚੜ੍ਹੇ ਕੇਹੜਾ, ਐਨਲਹਕ ਹੈ ਬਹੁਤ ਫੁਰਮਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਐਖਾ ਬ੍ਰਹਮ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਣਾ, ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਮੀ ਕਹਿਣ ਕਹਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਸਾਰੇ ਚਾਹੁਣ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਰੀਸਕਰਨੀ ਦਿਲਨਹੀਂ ਚਾਵਦਾ ਸੀਸ ਕਟਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਮੋਯਾਂ ਬਾਝਨਾ ਸਵਰਗ ਦੇ ਦਰਸੋਹਵਣ, ਦਿਲਨਹੀਂ ਚਾਵਦਾ ਆਪਾਗਵਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਐਖਾ ਇਲਮ ਤੋਂ ਅਮਲ ਅਮਾਲ ਕਰਨਾ, ਦਾਵਾ ਸੱਖਣਾ ਪੜ੍ਹਣ ਪੜ੍ਹਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਪਰਗਟ ਤੁਰਤ ਦੋ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਹੋਵੇ, ਐਬੀ ਚਾਹਵਦਾ ਐਬ ਛੁਪਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਪਿਛੇ ਖੋਫ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਰਦਾ ਏ, ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹਵਦਾ ਲੁਟ ਲੈ ਜਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਬਿਨਾ ਸਿਸਤ ਗੁਲੇਲ ਨਹੀਂ ਵੱਜਦੀ ਏ, ਸਭੇ ਚਾਹਵਦਾ ਰਫਲ ਚਲਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਸਾਰੇ ਚਾਹਵਦੇਨੇ ਹਰੀਚੰਦ ਬਣੀਏ, ਦਿਲ ਨਾ ਚਾਹਵਦਾ ਰਾਜ ਲੁਟਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਓਧਰ ਚੰਦਰੀ ਕਬਰ ਉਡੀਕਦੀ ਏ, ਚਾਹਵੇ ਚਿਤ ਅਟਾਰੀਆਂ ਪਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਮੁੜਦੀ ਨਹੀਂ ਤਕਦੀਰ ਦੀਕਲਮ ਵਾਹੀ, ਸਾਰੇ ਚਾਵਦੇਲਿਖੀ ਮਿਟਾਵਣੇ ਨੂੰ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਮੌਤ ਦਾ ਮਿਲੇ ਦਾਰੂ, ਬੰਦਾ ਚਾਹਵਦਾ ਉਮਰ ਵਧਾਵਣੇ ਨੂੰ

48 ਅਠਤਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਗੁਜਰਗਿਆ ਅਠਤਾਲੀਆਂ ਸਾਲ ਐਵੇਂ, ਤੈਂ ਨਹੀਂ ਸਿਮਰਿਆ ਨਾ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਅਗੇ ਗਏ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਪੁਛਣਾ ਈ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਕਹਿਰ ਗੁਜਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਰਯਤ ਅਸਾਂ ਦੀ ਵਿਚ ਫਤੂਰ ਪਾਇਆ, ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਖੋਫ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਖਾਧਾ ਲੁਟ ਗਰੀਬ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦਾਂ ਨੂੰ, ਵਿਚ ਤੁਧ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਕਿਥੋਂ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸਮਨੇ ਜ਼ੋਰ ਇਤਨਾਂ, ਮਾੜਾ ਵੇਖਕੇ ਰੋਜ਼ ਲਲਕਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਸਾਡੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀ ਬਣ ਗਿਆ ਏ, ਦਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਕਲਪ ਉਸਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਹਿਕਮਤ ਵੇਦਗੀ ਤੁਧ ਅਨੈਤ ਕੀਤੀ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਦਸ ਕੀ ਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਤੂੰ ਲਖ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਐਪਰ ਅਮਲ ਅਮਾਲ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਖਾਲੀ, ਪੰਡਤ ਹੋਇਕੇ ਵੇਦ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਕਥਾ ਸੁਣਦਿਆਂ ਗੱਲ ਵਿਸਾਰ ਛੱਡੀ, ਜੋ ਜੋ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪੁਕਾਰ ਦਾ ਸੀ

ਬੰਦੇ ਦਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਖਟਿਆ ਕੀ, ਦਿਤਾ ਤੁਧ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਵਪਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਕੇਹੜੀ ਵਸਤ ਖਰੀਦ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚੋਂ, ਕੀਤਾ ਰਜਕੇ ਸੈਰ ਬਜਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਤੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ 'ਹਕ ਹਲਾਲ ਖਾਵੀਂ', ਕੁਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਦੇਖ ਮੁਰਦਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਭੁਲ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਜਣੇਹਾਰ ਤੈਨੂੰ, ਬਣਿਆ ਪੁਤਲਾ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਲਖ ਲਾਨਤਾਂ ਭਾਂਡਿਆ ਲਖਵਾਰੀ, ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਕਦਰ ਘੁਮਿਆਰ ਦਾ ਸੀ
 ਜਿਹਨੇ ਕੈਮਰੇ ਬਿਨਾਂ ਤਸਵੀਰ ਲਾਹੀ, ਭੁਲ ਗਿਆ ਜੇ ਨਕਸ਼ ਮੇਮਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਆਵੇ ਮੰਗਤਾ ਜਦੋਂ ਦਲੀਝ ਉਤੇ, ਦਿੰਦਾ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁਕਮ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਹਰਾਮ ਖਾਣਿਆ ਕਬੋਲ ਨ ਬੋਲ ਪਾਪੀ, ਜਾਲਮਪਕੜ ਗ਼ੀਬ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਸੀ
 ਲੋਹੇ ਵਾਂਗ ਤੂੰ ਸਖਤ ^੧ਮਨੂਰ ਹੋਯਾ, ਘਰ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਮਰਦਲੁਹਾਰ ਦਾ ਸੀ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਦੋਜਖਾਂ ਵਿਚ ਪੈਸੇ, ਪੂਰਾ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਦਾ ਸੀ

49 ਉਨੰਜਵਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ ਉਨੰਜਵਾਂ ਸਾਲ ਐਵੇਂ, ਬਿਥਾ ਉਮਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਗਾਲ ਛੱਡੀ
 ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਭਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਐਵੇਂ ਹੀ ਟਾਲ ਛੱਡੀ
 ਨਾ ਤੋਂ ਲਭਿਆ ਲਭਣਹਾਰ ਤਾਈਂ, ਉਮਰ ਵਾਂਗ ਦੁਪੈਹਰ ਦੇ ਦਾਲ ਛੱਡੀ
 ਉਹ ਭੀ ਪੁਰਸ਼ਜਹਾਨ ਤੇ ਧੰਨਬਾਬਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਲਮ ਚੋਂ ਰਮਜਨਿਕਾਲ ਛੱਡੀ
 ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਚਿਰਾਗ ਦੀਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਿਆਨਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਲ ਛੱਡੀ
 ਵਸਤੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੈ ਗੁਪਤ ਰਖਦੇ ਕਰਨੀ ਦਿਲੋਂ ਪਾਖੰਡ ਦੀਚਾਲ ਛੱਡੀ
 ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਮੀਰ ਨੇ ਅਤਰਦਾਨੀ ਜਿੰਦਾ ਮਾਰ ਸੰਦੂਕ ਮੇਂ ਡਾਲ ਛੱਡੀ
 ਜਿਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਸਤ ਪਕੜੀ, ਸਚੇਸਿਦਕਦੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ ਛੱਡੀ
 ਕੋਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਲਤਾਂ ਸਜਣਾ ਓਇ, ਉਤੋਂ ਸ਼ਕਲ ਕੰਗਾਲ ਵਖਾਲ ਛੱਡੀ
 ਸੋਈ ਉਪਰੋਂ ਚੁਪ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤ ਨੂੰ ਅਕਲ ਸਿਖਾਲ ਛੱਡੀ
 ਵਫਾਦਾਰ ਜਹਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਸੋਈ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪਾਲ ਛੱਡੀ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਤਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤਾਈਂ, ^੩ਸੁਰਤੀਕੰਨ ਤੋਂ ਪਕੜਬਿਠਾਲ ਛੱਡੀ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਈ ਕਰਕੇ ਬਕਰੀ ਜਾਨ ਬਹਾਲ ਛੱਡੀ
 ਮਾਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਲ ਛੱਡੀ
 ਜੁਗਤੀ ਨਾਲ ਬਣਾਂਵਦੇ ਤੁਰਤ ਸੋਨਾ ਬੂਟੀ ^੪ਕੀਮੀਆਂਗਰਾਂ ਨੇ ਭਾਲ ਛੱਡੀ

1 ਨੇਕ ਤਮਾਈ। 2 ਲਾਲ। 3 ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। 4 ਸੁਨਿਆਰੇ।

ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜਾਨੀਏ ਮਰਦਗਾਜ਼ੀ, ਕਰਕੇ ਸਿਦਕ ਦੀ ਬਾਤ ਕਮਾਲ ਛੱਡੀ

50 ਪਚਾਸਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਪਚਾਸਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਪੁਰਸ਼ ਦੇਖ ਲੈ ਧੌਲੜੇ ਆਂਵਦੇ ਨੇ
ਗੁਝੀ ਰਮਜ਼ ਨਾ ਅਜੇ ਮਲੂਮ ਹੋਈ, ਕੇਸ ਕਾਲੜੇ ਰੰਗ ਵਟਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹ ਇਲਮ ਤੋਂ ਗਡੀਆਂ ਲਦੀਆਂ ਈਂ, ਹੁਣਤਾਂ ਹਰਫ ਵੀ ਘਟ ਦਿਸਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਜੇਕਰ ਪੜ੍ਹਨ ਬੀਂ ਬਾਤ ਮਾਲੂਮ ਹੋਈ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਮਰ ਲੰਘਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੋਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਕਰਦੇ ਮਾੜਾ ਵੇਖ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਢਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਾਰੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਜਿਤਨਾ ਚਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵੇਦ ਵੇਦਾਂਤ ਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਆਵੇ, ਦੂਈ ਕਦੇ ਨਾ ਦਿਲੋਂ ਗਵਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹਕੇ ਇਲਮ ਨ ਅਮਲ ਕਮਾਲ ਕਰਦੇ ਲੋਕ ਜੀਭ ਨੂੰ ਸਿਕਲਚੜ੍ਹਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹਕੇ ਲੋਕ ਮੁਕਾਂਵਦੇ 'ਕੁਤਬਖਾਨੇ, ਨਾਹੀਂ ਯਾਰ ਨਾਲ ਅਖੀਆਂ ਲਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਇਲਮ ਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਬਸਕਰਦੇ, ਆਸ਼ਕ ਅਲਫਤੇਬਾਤ ਮੁਕਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਜਿਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਆਰਾ, ਉਸ ਇਲਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਥਿਆਂਵਦੇ ਨੇ
ਏਸ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਸ ਕਰ ਜਾ, ਗੁਝੀ ਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਤ ਬਤਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਬਾਤਨ ਬਾਤ ਬਤਾਂਵਦੇ ਐਨ ਮੁਰਸ਼ਦ, ਆਲਮ ਜ਼ਾਹਰਾ ਇਲਮ ਪੜ੍ਹਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਨਹੀਂ ਇਲਮ ਇਸਲਾਮ ਤੇ ਵਾਕਫੀ ਹੈ, ²ਹਾਫਜ਼ ਹਿਫਜ਼ ਕੁਰਾਨ ਸੁਣਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਚੰਗੇ ਹੋਨ ਜੋ ਇਲਮ ਵਸੂਲ ਕਰਦੇ, ਵਸਦੇ ਉਹ ਜੋ ਅਮਲ ਕਮਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਇਲਮ ਪੜ੍ਹ ਤੇ ਅਮਲ ਕਮਾ ਬੰਦੇ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਪੜ੍ਹ ਇਲਮ ਤੇ ਹੋਵਣਾ ਸਖਤ ਪਥਰ ਕਦੇ ਭਿਜਣੇ ਵਿਚ ਨਾ ਆਂਵਦੇ ਨੇ
ਆਲਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨਸੀਹਤ ਕਰਦੇ ਆਸ਼ਕ ਆਪਣਾ ਆਪਸਮਝਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਆਲਮ ਇਲਮ ਥੀਂ ਕਈ ਮਕਾਨ ਪੌਂਦੇ ਆਸ਼ਕ ਅਗਲੇ ਬਣੇ ਵੀ ਢਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਆਲਮ ਇਲਮ ਥੀਂ ਦੌਲਤਾਂ ਜਮਾਂ ਕਰਦੇ, ਆਸ਼ਕ ਰਬਦੇ ਨਾਉਂ ਲੁਟਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਆਲਮ ਇਲਮ ਥੀਂ ਇਜ਼ਤਾਂ ਚਾਂਵਦੇ ਨੇ, ਆਸ਼ਕ ਕਲਬ ਚੋਂ ਫਖਰ ਮਿਟਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਕਈ ਇਲਮ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਰਨ ਬਗੜਾ ਆਸ਼ਕ ਪਾਇਕੇ ਚੁਪ ਹੋ ਜਾਂਵਦੇ ਨੇ
ਆਸ਼ਕ ਸੋਚਦੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਮਹਿਨਿਆਂ ਨੂੰ, ਮੂਰਖ ਪਤਰੇ ਪਏ ਉਲਟਾਂਵਦੇ ਨੇ

1 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀ । 2 ਕੁਰਾਨ ਨੂੰ ਚਬਾਨੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ।

ਆਸ਼ਕ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸਾਥ ਲੈ ਜਾਣ ਯਾਰੋ, ਪੜ੍ਹੇ ਛਡ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਵਦੇ ਨੇ
 ਆਲਮ ਬਕਰੀ ਭੇਡ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦੇ, ਆਸ਼ਕ ਜਿਗਰ ਤੇ ਛੁਰੀ ਚਲਾਂਵਦੇ ਨੇ
 ਆਲਮ ਹਰਫ ਬੁਲਾਂਵਦੇ ਸਹੀ ਕਰਕੇ, ਆਸ਼ਕ ਯਾਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਬੁਲਾਂਵਦੇ ਨੇ
 ਆਲਮ ਪੜ੍ਹਨ ਨਮਾਜ਼ ਨੂੰ ਪੰਜ ਵੇਲੇ, ਆਸ਼ਕ ਕਦੀ ਨਾ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾਂਵਦੇ ਨੇ
 ਰੋਜ਼ਾਬੋਜ਼ਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾਲੋਕ ਰਖਦੇ, ਆਸ਼ਕ ਉਮਰਭਰ ਸਿਦਕ ਨਿਭਾਂਵਦੇ ਨੇ
 ਵਿਚ ਯਾਰ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰੀ, ਨਾਲ ਉਂਗਲਾਂ ਔਸੀਆਂ ਪਾਂਵਦੇ ਨੇ
 ਆਸ਼ਕ ਇਕ ਮਹਿਬੂਬ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਪਿਛੇ, ਸਾਰੇ ਇਲਮ ਨੂੰ ਘੋਲ ਘੁਮਾਂਵਦੇ ਨੇ
 ਦੂਰ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਲ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਸਿਰ ਵਢ ਕੇ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਂਵਦੇ ਨੇ

51 ਇਕਵੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਚਲੇ ਸਾਲ ਇਕਵੰਜਾ ਇਕ ਬਾਤ ਸਮਝੀ, ਵਿਚ ਵੇਦ ਵੇਦਾਂਤ ਵਖਿਆਨ ਹੋਵੇ
 ਕਾਰਜਜਗਤ ਅਵਿਦਿਆ ਜਾਨ ਕਾਰਨ, ਮਿਥਿਆ ਕਹਾਂ ਜੇ ਸਭ ਜਹਾਨ ਹੋਵੇ
 ਸੁਧ ਆਤਮਾ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਿਹਚਲ, ਜਾਣੇ ਬਾਤ ਜੇ ਕਦੀ ਇਨਸਾਨ ਹੋਵੇ
 ਹੁੰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪਦਾ ਜਾਪ ਨਾਹੀ, ਭਿੰਨ ਮੰਨ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੋਵੇ
 'ਜੀਵ ਈਸ ਤੇ ਈਸ ਤੋਂ ਜੀਵ ਹੋਇਆ, ਮਾਰਾਂ ਤੀਰ ਜੇ ਅਗ੍ਰਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ
 ਮੋਖ ਬੰਧ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਤੱਬ ਕੋਈ, ਸਮਝੇ ਬਾਤ ਜੇ ਸੁਘੜ ਸੁਜਾਨ ਹੋਵੇ
 ਮੈਂ ਤੂੰ ਕਹਿਣਥੀਂ ਭੇਦ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਭਗਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਭਿੰਨ ਭਗਵਾਨ ਹੋਵੇ
 ਨਾਂ ਤੇ ਗਯਾਨ ਅਗਯਾਨ ਤੇ ਗੁਰੂਚੇਲਾ, ਮੰਜ਼ਲ ਏਸਤੋਂ ਖਤਮ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇ
 ਤੂੰਹੀ ਤੂੰਹੀ ਸਮਝ ਲੈ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ² ਮਹਾਂਵਾਕ ਬਿਨ ਭਰਮ ਨਾ ਜਾਨ ਹੋਵੇ

52 ਬਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਚੜ੍ਹਿਆ ਦੇਖ ਬਵੰਜਵਾਂ ਸਾਲ ਬੰਦੇ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਉਮਰ ਬਤੀਤ ਹੋਵੇ
 ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਤੇ ਕਰਮ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ, ਤੈਨੂੰ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ
 ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਤਮਾ³ ਭਿੰਨ 'ਕੁਟੱਸਤ ਮੰਨੇ ਜਾਣੀ ਵੇਦ ਵਿਦਾਂਤ ਦੀ ਗੀਤ ਹੋਵੇ
 ਜਬ ਤਕ ਜੀਵ ਅਵਿਦਿਆ ਜਾਲ ਅੰਦਰ, ਅਗ੍ਰਾਂ ਸੋਚ ਪਲੋਕ ਭੇਭੀਤ ਹੋਵੇ
 ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਨੂੰ ਜਾਣਨਿਸਚੇ ਗਿਆਨ ਗ੍ਰਿਸਤ ਤੇ ਬੀਤ ਅਤੀਤ ਹੋਵੇ
 ਜਬ ਤਕ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬੁਧ ਬਿਬੇਕ ਹੁੰਦਾ, ਜੀਵ ਗਾਂਵਦਾ ਨਿਰੇ ਹੀ ਗੀਤ ਹੋਵੇ
 ਵੇਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਮੂਰਖਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੱਕ ਦਾ ਮੀਤ ਹੋਵੇ

1 ਜੀਵ ਤੋਂ ਜੀਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 2 ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਮਿਤਰ ਸ਼ਤਰੂ ਇਕ ਸਮਾਨ ਸਮਝਣਾ।

4 ਮਿਟੀ ਦਾ ਪਤਲਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਅਮਰ ਹੈ।

ਨਾਲ ਨੀਚ ਚੰਡਾਲ ਦੇ ਛੋਹਵਣੇ ਥੀਂ, ਸੁਧ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਪਲੀਤ ਹੋਵੇ
ਜਦੋਂ ਸਮਝਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤਾਈਂ, ਖੁਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਚੀਤ ਹੋਵੇ
ਗਲ ਸਮਝ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰਵਾਲੀ, ਉਲਟੀ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਰੀਤ ਹੋਵੇ
ਦੇਵੇਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਜਾਣੀ, ਗੁਰੂ ਧਾਮ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮਸੀਤ ਹੋਵੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਦਵੈਤ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝਦੀ, ਗਲ ਸਮਝ ਕੇ ਕਾਲਜਾ ਸੀਤ ਹੋਵੇ

53 ਤਰਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਤਰਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਤੁਰ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਲੰਬੜਾ ਪੰਧ ਬੰਦੇ
ਨਹੀਂ ਰਜਿਆ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਵਲੋਂ, ਉਖੜ ਗਏ ਨੇ ਮੁਖ ਚੋਂ ਦੰਦ ਬੰਦੇ
ਅਜੇ ਵਕਤ ਹੈ ਸਿਮਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਿਟਿਆ ਧੰਦ ਬੰਦੇ
ਧੋ ਲੈ ਅਜੇ ਕਲਬੂਤ ਦੇ ਕਪੜੇ ਨੂੰ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਮਿਧਿਆ ਗੰਦ ਬੰਦੇ
ਹੁਣ ਤੂੰ ਚਟ ਲੈ ਸਿਲਾ ਅਲੂਣੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਧੀ ਮਿੱਠੜੀ ਬਹੁਤ ਗੁਲਕੰਦ ਬੰਦੇ
ਦਿਲੋਂ ਲਾਇਕੇ ਅਜੇਵੀ ਪਕੜ ਤੋਬਾ, ਲੈ ਲਿਆ ਜੱਗ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦ ਬੰਦੇ
ਛੱਡ ਦੇ ਸਵਾਦ ਨੂੰ ਏਸ ਸਵਾਦ ਬਦਲੇ, ਉਜੜ ਗਈ ਜੇ ਵੇਖ ਸਰਹੰਦ ਬੰਦੇ
ਪਾਪਣ ਜੀਭ ਨੂੰ ਆਖ ਸਵਾਦ ਛੱਡ ਦੇ, ਖਾਧੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਜਾਨ ਤੇ ਕੰਦ ਬੰਦੇ
ਅਜੇ 'ਖਾਕੀਆ ਖਾਕਦਾਰ ਹੋ ਜਾ, ਬੜਾ ਹੋਇਆ ਕਦਰ ਬੁਲੰਦ ਬੰਦੇ
ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਗਤ ਸਰਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਪੈਣਾ ਵਾਂਗ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਪੰਧ ਬੰਦੇ
ਚਰਖਾ ਏਸ ਕਲਬੂਤ ਦਾ ਭਜ ਜਾਣਾ, ਟੁਟ ਜਾਵਣੇ ਦਮਾਂ ਦੇ ਤੰਦ ਬੰਦੇ
ਕੋਈ ਛਡਿਆ ਮਰਦ ਜਵਾਨ ਨਾਹੀਂ, ਬੁਰਾ ਕਾਲ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਫੰਧ ਬੰਦੇ
ਕਹੀ ਪਕੜ ਕੇ ਮੌਤ ਨੇ ਢਾਵਣੀ ਏ, ਨਾਚਕ ਬਦਨ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕੰਧ ਬੰਦੇ
ਵਸਦੇ ਨਹੀਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣੇ, ਕਦੀ ਹੋਵਣਾ ਦਮਾਂ ਨੇ ਬੰਦ ਬੰਦੇ
ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਬਿਸਤਰਾ ਖਾਕ ਹੋਣਾ, ਨਹੀਂ ਆਵਣੇ ਪਲੰਘ ਪਸੰਦ ਬੰਦੇ
ਹੀਰੇ ਹਰਨ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸਣਾ, ਰੱਬ ਸੁੱਟਣਾ² ਅਜਲ ਕਮੰਦ ਬੰਦੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਚੋਧਵੀਂ ਰਾਤ ਰਹਿਣੀ, ਛਿਪ ਜਾਵਣਾ ਮੁਖੜਾ ਚੰਦ ਬੰਦੇ

54 ਚੁਰੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਚੁਰੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਚਲਦੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਛ ਹਵਾ ਜੈਸੇ
ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਮੌਸਮ ਸੋਣ ਦੇ ਸਮਝ ਦਰਿਆ ਜੈਸੇ

1 ਮਿਟੀ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ।

2 ਮੌਤ ਦੀ ਫਾਹੀ ।

ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਭਜੇ ਜਾਂਵਦੇ ¹ਮੇਹਰ ਤੇ ਮਾਹ ਜੈਸੇ
 ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂਦਾ ਉਡਿਆ ਹੋਸ ²ਹੁਮਾ ਜੈਸੇ
 ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਬੇੜੀ ਤੋਰਦਾ ਮਰਦ ਮਲਾਹ ਜੈਸੇ
 ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂਦਾ ਨਦੀ ਦਾ ਤੇਜ ਪਰਵਾਹ ਜੈਸੇ
 ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਡ ਜਾਂਵਦੀ ਖਾਕ ਸਵਾਹ ਜੈਸੇ
 ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਕਤ ਗਵਾਹ ਜੈਸੇ
 ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਹੈ ਗਾਫਲਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਰੇਲ ਛਡਦੀ ਚਾਹੜ ਕੇ ਤਾ ਜੈਸੇ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪਿਆਰਿਆ ਉਮਰ ਜਾਂਦੀ, ³ਜਾਂਦੀ ਜਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਵਾਹ ਜੈਸੇ

55 ਪਚਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਪਚਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਪੁਰਸ਼ਾ ਕਦੀਨਾ ਪਰਤਖਿਆਲ ਡਿਠਾ
 ਨਾ ਤੈਂ ਰਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਿਕ ⁴ਰਖੀ, ਨਾ ਤੈਂ ਓਸਨੂੰ ਗਾਫਲਾ ਭਾਲ ਡਿਠਾ
 ਤੈਨੂੰ ਕਿਸਤਰਾਂ ਜੋਹਰ ਮਲੂਮ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਤੈਂ ਅਖੀਏ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਹਾਲ ਡਿਠਾ
 ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਿਲਬਰਾ ਪੁਛ ਵੇਖੀਂ, ਹੋਂਦਾ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਬੜਾ ਮਹਾਲ ਡਿਠਾ
 ਸੋਈ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਸਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਵਸਲਾ ਵਸਾਲ ਡਿਠਾ
 ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਭਦੀਨਦਾ ਕਰਨਦਾ ਹਵਾ ਆਸ਼ਕ ਹਕ ਦਾ ਮਰਦ ਕਮਾਲ ਡਿਠਾ
 ਸਾਰੇ ⁵ਦੰਦ ਅਵੇਸ਼ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਲਦਾ ਨਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਡਿਠਾ
 ਜੰਗ ਅਹਿਦ ਵਿਚ ਤੋੜਿਆ ਦੰਦਜਿਸਨੇ, ਹੁੰਦਾ ਖਾਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹਵਾਲ ਡਿਠਾ
 ਤੂੰ ਕੀ ਬਕਰੀ ਭੇਟ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀ, ਇਸਮਾਈਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਹਾਲ ਡਿਠਾ
 ਮਤੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਚੀਰਿਆ ਨਾਲ ਆਰੇਸਿਖੀ ਸਿਦਕ ਦਾ ਜਾਹਰਾ ਕਮਾਲ ਡਿਠਾ
 ਮੂਸਾ ਅਲੈ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਪੁਛ ਯਾਰਾ, ਜੀਹਨੇ ਅਖੀਏਂ ਨੂਰ ਜ਼ਮਾਲ ਡਿਠਾ
 ਦੇਵੀ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਰਖਿਆ ⁷ਚਿਖਾ ਵਿਚੋਂ ਵਿੰਗਾ ਜਿਸਦਾ ਇਕਨਵਾਲ ਡਿਠਾ
 ਈਸਾ ਨਬੀ ਸਲੀਮ ਤੇ ਜਾਨ ਦਿਤੀ, ਮੁਰਦਾ ਹੋਇਕੇ ਜਿੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਡਿਠਾ
 ਏਹ ਇਸ਼ਕ ਹਕੀਮ ਦੀ ਦੂਰ ਮੰਜਲ, ਯੂਸਫ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਕਿਆ ਹਾਲ ਡਿਠਾ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਪਾਵਸੇਂਗਾ ਜਿਦਨ ਰਬ ਨੇ ⁸ਅਮਲ ਅਮਾਲ ਡਿਠਾ

56 ਛਪਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਛਪਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਛੇਤੀ ਤੋੜ ਹੋਕਾਰ ਅਗਿਆਨ ਦੋਵੇਂ

1 ਸੁਰਜ ਤੇ ਚੰਦਰਮਾ । 2 ਤੇਜ ਰਫਤਾਰ ਵਾਲਾ ਹੋਸ । 3 ਰੂਹ ਗਈ ਸਵਾਸਖਤਮ । 4 ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਖਿਚ ਨਹੀਂ ਪਈ । 5 ਮਿਲਾਪ ਅਨੰਦ । 6 ਦੰਦ ਭਨਵਾਏ ਉਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ । 7 ਬਲਦੀ

ਬਾਹਲੀ ਸਮਝ ਨੇ ਮਾਰ ਫਨਾਹ ਕੀਤਾ, ਪਟੇ ਗਏ ਸ਼ਦਾਦ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਹੋਜਾ ਮਸਤ ਤੇ ਲੇਲੈ ਅਨੰਦ ਬੀਬਾ, ਛਡਦੇ ਕਸਮ ਨਾਲ ਨਫੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਵਡੀ ਸਮਝ ਹੈ ਰਬ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਵਿਚੋਂ ਕਢਣੇ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਜੀਹਦੀ ਵਸਤ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪ ਛਡੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿਣ ਨਾ ਪੁੰਨ ਤੇ ਪਾਪ ਦੋਵੇਂ
 ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਤੂੰ ਪਿਆ ਤੂੰ ਕਹਿਨੈ, ਸੋਚੀ ਗਲਤਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦੋਵੇਂ
 ਸਾਨੂੰ ਏਕਤਾ ਪਈ ਦਿਸ ਆਵਦੀ ਏ ਜਿਧਰ ਅਖੀਆਂ ਕਰਨ ਬਿਆਨ ਦੋਵੇਂ
 ਦਾਵਾ ਦੀਨ ਤੇ ਮਜ਼ਬ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਬੈਠੇ, ਬਗੜਾਕਰਨ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਐਵੇਂ ਫਰਕ ਹੈ ਲਫਜ਼ ਇਲਫਾਜ਼ ਅੰਦਰ ਇਕੋ ਬਾਤ ਹੈ ਰਾਮ ਰਹਿਮਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੂੰ ਮਨ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ, ਖਾਕੀ ਖਾਕ ਦੇ ਬਣੇ ਇਨਸਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਇਕੋ ਮਾਉਂ ਤੇ ਬਾਪ ਦੇ ਜਣੇ ਪੁਤਰ, ਲੈਣ ਧੁਰੋਂ ਜੋ ਦਰਗਾਹੋਂ ਪਾਣ ਦੋਵੇਂ
 ਰਬ ਛਡ ਕੇ ਪੂਜਦੇ ਗੈਰ ਤਾਈਂ, ਧਕੇ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਖਾਣ ਦੋਵੇਂ
 ਅਮਲ ਮੰਦਿਆਂ ਕੀਤਿਆਂ ਰਦ ਹੁੰਦੇ, ਅਮਲਾਂ ਚੰਗਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਨਫੇ ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੇ ਇਕੋ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੁਕਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਅੰਦਰ ਹੋਨ ਪਲੀਤੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਕਰਦੇ ਉਪਰੋਂ ਗੁਸਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਅਮਲ ਕੀਤਿਆਂ ਮੁਕਤ 'ਨਜਾਤ ਮਿਲਦੀ, ਬਿਨਾਂ ਅਮਲ ਤੋਂ ਹੈਨ² ਹੈਵਾਨ ਦੋਵੇਂ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਮੈਂ ਛਡੀ ਹੈ ਪਖਵਾਦੀ, ਸਮਝੇ ਆਪਣੇ ਨੈਣ ਪਰਾਨ ਦੋਵੇਂ

57 ਸਤਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਗਈ ਉਮਰ ਸਤਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ ਸਮਝੀ ਗਲ ਨਾ ਅਸਲ ਸਵਾਦ ਜਿਥੇ
 ਨਾ ਤੂੰ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਓਸ ਮਕਾਨ ਬੰਦੇ ਲਗਦੀ ਜੋਗ ਦੀ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧ ਜਿਥੇ
 ਨਾ ਤੋਂ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਦੀ ਸੈਰ ਕੀਤੀ, ਅਨਹਦਧੁਨੀ ਦੇ ਵਜਦੇ ਨਾਦ ਜਿਥੇ
 ਉਲਟੇ ਦਮਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ, ਸੋਹੇ ਸ਼ਬਦਾ ਅੰਤ ਦੇ ਆਦ ਜਿਥੇ
 ਮੰਜ਼ਲ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਨਾ ਕਦਮ ਧਰਿਆ, ਨਾ ਸਹੋਂ ਵਦਾ³ ਬਾਦ ਬਿਆਦ ਜਿਥੇ
 ਨਾ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਇਓਂ, ਮਿਟ ਜਾਂ ਵਦੀ ਸਗਲ ਉਪਾਧ ਜਿਥੇ
 ਨਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਈਂ ਮਿਟਦੀ ਆਣਕੇ ਆਦ ਬਿਆਦ ਜਿਥੇ
 ਤੇਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ, ਹੁੰਦਾ ਜਾਇਕੇ ਕਾਲਜਾ⁴ ਸ਼ਾਦ ਜਿਥੇ

1 ਨਿਮਾਜ ਵੇਲੇ ਪੰਜ ਇਸ਼ਨਾਨਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ।

2 ਪਸ਼ੂ ।

3 ਦਵੇਸ਼ ।

4 ਕਲੇਜੇ ਠੰਢ ।

ਨਾ ਤੂੰ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਮੁਦਗੰਮ ਹੋਇਓ, ਰਹਿੰਦੇਦੀਨ ਤੇਦੁਨੀਆਂ ਯਾਦ ਜਿਥੇ
ਤਾਰਕ ਹਿਰਸ ਨਾ ਹੋਇਕੇ ਗਸ਼ਤ ਕੀਤੀ, ਹੁੰਦਾ ਜਾਇਕੇ ਪੁਰਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਜਿਥੇ
ਹੋਇਆ ਮਸਤ ਪੁਰਮਸਤ^੧ ਹਕ ਪ੍ਰਸਤ ਨਾ ਤੂੰ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਤਤੇ ਖਤਮ ਸਰਾਧ ਜਿਥੇ
ਨਾ ਤੂੰ ਗਰਮ^੨ ਇਕਦਰ ਜਾਇਕੇ ਸਦਾ ਕੀਤੀ, ਪੂਰੀ ਹੋਂਵਦੀ ਕੁਲ ਮੁਰਾਦ ਜਿਥੇ
ਨਾ ਤੂੰ ਗਰਮ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸੈਰ ਕੀਤੀ ਵਸਦਾ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਸ਼ੋਹਰ ਬਗਦਾਦ ਜਿਥੇ
ਨਹੀਂ ਓਸ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਖਬਰ ਤੈਨੂੰ, ਪੱਥਰ ਚਿੱਤ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੇ ਖਰਾਦ ਜਿਥੇ
ਮੰਜ਼ਲ ਸਖਤ ਔਖੀ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਡਿੱਠੀ, ਦੇਂਦਾ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਇਮਦਾਦ ਜਿਥੇ
ਨਹੀਂ ਓਸ ਅਕਲੀਮ ਦੀ ਸੈਰ ਕੀਤੀ ਰੋਸ਼ਨ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਮੁਲਕ ਅਬਾਦ ਜਿਥੇ
ਨਾ ਤੈਂ ਦੀਨ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਮੇਰ ਛੱਡੀ, ਮਿਟਦੇ ਬਗੜਿਆਂ ਸਣੇ ਫਸਾਦ ਜਿਥੇ
ਬੰਦੇ ਓਸ ਮਕਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤੂੰ, ਪਹੁੰਚਾ ਜਾਇਕੇ^੪ ਧਰੂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜਿਥੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਹਦੋਂ ਬੇਹਦ ਟਪੀ, ਮਿਲਦਾ ਜਾਇਕੇ ਅਗਮ ਅਗਾਧ ਜਿਥੇ

58 ਅਠਵਿੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ ਅਠਵਿੰਜਾ ਸਾਲ ਐਵੇਂ, ਨਾ ਤੈਂ ਸੋਚ ਕੇ ਬਾਤ ਅਖੀਰ ਵੇਖੀ
ਏਥੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜਹਾਨ ਦੇ ਫੱਕਰਾਂ ਨੂੰ, ਦੁਨੀਆਂ ਗਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦਿਲਗੀਰ ਵੇਖੀ
ਆਸ਼ਕ ਰਬ ਦੇ ਬਰੀ ਮੁਕਦਮੇ ਚੋਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਭੋਗਦੀ ਪਈ ਤਕਸੀਰ ਵੇਖੀ
ਆਸ਼ਕ ਭੂਰੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਰੋਂਵਦੀ ਪੈਹਨ ਹਕੀਰ ਵੇਖੀ
ਮਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿਆਗਦਈ ਦਿਲੋਂ ਲਾਕੇ ਘਤੀਆਵੇਦੀ ਮਗਰਵਹੀਰ ਵੇਖੀ
ਛਡ ਵਸਤੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਉਜਾੜ ਮਲੀ, ਅਗੇ ਫਕਰਾਂ ਖੰਡ ਤੇ ਖੀਰ ਵੇਖੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਚੰਦਰੀ ਸਖਤ ਮਜਾਜ ਬੀਬਾ, ਵਿਚ ਆਸ਼ਕਾਂ ਖਲਕ ਤੇ ਧੀਰ ਵੇਖੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਸਮਝਤੂੰ ਜਾਨ^੫ ਨਬੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਆਸ਼ਕਾਂ^੬ ਨਜ਼ਰ ਅਕਸੀਰ ਵੇਖੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣ ਮਰਦੰਗ ਦੇ ਵਾਂਗ ਪੋਲੀ, ਥੋੜੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਤਸੀਰ ਵੇਖੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਰਬ ਨੂੰ ਵੇਖਦੀਏ, ਏਹਨਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਸ਼ਕਲ ਤਸਵੀਰ ਵੇਖੀ
ਗੁਝੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਰਮਜ਼ ਮਲੂਮ ਕੀਤੀ, ਪੜ੍ਹਕੇ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਫਸੀਰ ਵੇਖੀ
ਮਹਿਲ ਮਾੜੀਆਂ ਫਕਰਾਂ ਕੋਲ ਨਾਹੀਂ, ਨਹੀਂ ਫਕਰਾਂ ਕੋਲ ਜਗੀਰ ਵੇਖੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਫਕੀਰ ਜੋ ਮੌਜ ਮਾਨਣ, ਐਸੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਅਮੀਰ ਵੇਖੀ

1 ਮਸਤ ਅਲਮਸਤ। 2 ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦੀ ਪਛਾਣ। 3 ਰੱਬੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ। 4 ਅਟਲ ਪਦਵੀ। 5 ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਦੀ।
6 ਮੇਹਰ ਦੀ ਨਿਗੂਹ।

ਚਲੀ ਉਮਰ ਉਨਾਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਬੰਦੇ ਵੇਖ ਲੈ ਦੁਖ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਈ
 ਜ਼ੋਰੂ¹ ਜ਼ਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਤਮ੍ਹਾਂ ਬਦਲੇ, ਸਦਾ ਹੋਂਵਦਾ ਜੰਗ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਈ
 ਅਖਾਂ ਖੋਹਲ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ ਜਗਤ ਸਾਰਾ, ਭਰਿਆ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਈ
 ਲਾਠੀ ਡਾਂਗਾਂ ਤੇ ਹਥ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਪਕੜੀ, ਪਿਆ ਇਕ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਮਾਰਦਾ ਈ
 ਏਥੇ ਨਹੀਆਰਾਮ ਦੀਨੀਂਦਪਿਆਰੇ, ਦੁਨੀਆਂਜਾਣ ਵਛਾਵਣਾ² ਸਾਰਦਾ ਈ
 ਰੋਂਦਾ ਪਿਟਦਾ ਪਿਆਵਿਰਲਾਪ ਕਰਦਾ ਜਗਤ ਲਦਿਆ ਦੁਖਤੇ ਭਾਰਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹਵਦਾ ਏ, ਇਕ ਦੂਸਰਾ ਖੂਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਈ
 ਤਪਦਾ ਜਗਤਕ੍ਰੋਧਦੇਨਾਲ ਜਾਣੀ, ਅਹਿਰਣ ਜਿਸਤਰਾਂ ਮਰਦ ਲੁਹਾਰ ਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਗਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਗਮਨਾਕ ਬੈਠਾ, ਘਾਟਾ ਪੈ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਵਪਾਰਦਾ ਈ
 ਚੋਟਾਂ ਖਾਂਵਦਾ ਜਗ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ, ਭਾਂਡਾ ਖੜਕਦਾਜਿਵੇਂ ਠਠਿਆਰ ਦਾ ਈ
 ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਉਜਾੜਦਾ ਮਾੜਿਆਂ ਨੂੰ, ਚੌੜਾ ਹੋਇਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਢਾਂਹਵਦਾ ਵੇਖ ਲੈ ਕਹੀ ਫੜਕੇ, ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਾਰਦਾ ਈ
 ਸਭ ਕੋਈ ਗੋਟ ਦੀ ਚੋਟ ਉਲਾਰਦਾ ਏ, ਪਾਸੇ ਲਗਿਆ ਜਿਤ ਤੇ ਹਾਰਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਨਾਲ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਬੋਲਦਾ ਏ, ਹਥੀਂ ਪਕੜ ਕੇ ਡਾਂਗ ਲਲਕਾਰਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਡਿਗਿਆ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਦਰ, ਲਗਾ ਜਿਸਮ ਤੇ ਹੁਖਮ ਕਟਾਰਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਧਾੜਵੀ ਮਾਰਦਾ ਧਾੜਿਆਂ ਨੂੰ, ਖਾਂਦਾ ਲੁਟ ਕੇ ਮਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਰੋਂਵਦਾ ਖਤਾ ਕਸੂਰ ਕਰ ਕੇ, ਕੀਤਾ ਜੇਲ੍ਹ ਮੇਂ ਕੈਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਈ
 ਡੁਬਾ ਜਾਂਵਦਾ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਅੰਦਰ, ਜਗਤ ਪੁਤਲਾ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਦਾ ਈ
 ਕੋਈਰੋਂਵਦਾਜਿਗਰਫਿਰਾਕਾਅੰਦਰ, ਦਿਲਬਰ ਹੋਗਿਆਜੁਦਾ ਦਿਲਦਾਰਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਦੂਆਂ ਨਾਲ ਫੜਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਹੇੜੀਆਂ ਸ਼ੈਕ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਰੋਂਵਦਾ ਬੈਠ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆਂ ਨੂੰ, ਨੈਣੀ ਬਰਸਦਾ ਨੀਰ ਪਯਾਰ ਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਦੇ ਕੈਦ ਹੋਇਆ ਧੰਦਾ ਛੋੜਦਾਨਹੀਂ ਘਰਬਾਰ ਦਾ ਈ
 ਕੋਈ ਮਛਲੀ ਵਾਂਗਰਾਂ ਤੜਫਦਾ ਏ ਮੰਜਾ ਚੀਖਦਾ ਸਖਤ ਬੀਮਾਰ ਦਾ ਈ
 ਦੁਨੀਆਂ ਪਈ ਨਿਖੱਤੜੀ ਜੰਗ ਕਰਦੀ ਯੁਧ ਹੋਂਵਦਾ ਕਾਬਲ ਕੰਧਾਰ ਦਾ ਈ
 ਦਿਲਾ ਮੇਰਿਆ ਦੁਖਾਂ ਦੀ ਖਾਣ ਦੁਨੀਆਂ, ਲਗੇ ਪਤਾ ਨਾ ਪਾਰ ਉਰਾਰ ਦਾ ਈ

1 ਇਸਤਰੀ । 2 ਲੰਹੇ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ।

ਬੂਠ ਛਡ ਕੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਕੜ ਪਾਕੀ, ਕਰ ਲੈ ਦੇਖਣਾ ਮੁਖੜਾ, ਯਾਰ ਦਾ ਈ ਜਿੰਦੇ ਬੁਲਬੁਲੇ ਛਡਣਾ ਬਾਗ ਦੁਨੀਆਂ, ਕਰਲੈ ਉਡਕੇਸੈਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦਾ ਈ ਖਿਜਾ ਮੌਤ ਨੇ ਆ ਫਨਾਹ ਕਰਨਾ, ਤੇਰਾ ਮੁਖੜਾ ਫੁਲ ਕਚਨਾਰ ਦਾ ਈ ਦੁਨੀਆਂ ਛਡਕੇ ਦੁਨੀਆਂਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਲਿਆ ਹਰਫ ਵਿਚਾਰਦਾ ਈ ਛੇਤੀ ਉਠਕੇ ਗਾਫਲਾ ਫਿਕਰ ਕਟਲੈ ਕਾਲ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਮਾਰੇ ਮਾਰ ਦਾ ਈ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਮੌਤਨੂੰ ਦੂਰ ਜਾਣੀ ਵਹਿਦਾ ਪੁਜਿਆ ਆਣ ਇਕਰਾਰ ਦਾ ਈ

60 ਸਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚੜ੍ਹਿਆ ਸਠਵਾਂ ਸਾਲ ਕਰਖਿਆਲ ਵੇਖੀਂ, ਸਿਖੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰਦੇਵਦੀ ਪਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਜੇਹੜਾ ਵਾਂਗ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਮਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ²ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਂਗ ਨਾ ਡਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਦੇਵੇ ਸੀਸ ਨਾ ਸੀਅ ਉਚਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਕਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਧਰਮ ਹੇਤ ਜੋ ਦੁਖੜੇ ਜਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਜਿਹੜਾ ਵਾਂਗ ³ਮਸਕੀਨੀਏ ਹਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਦੇਵੇ ਸੀਸ ਜੇ ਸਿਖ ਤੋਂ ਸਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਜਿਹੜਾ ਜਗਤ ਭਵ ਸਾਗਰੋਂ ਤਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਅਗੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸੀਸ ਨੂੰ ਧਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਭਾਣਾ ਗੁਰੂ ਗੁਰਦੇਵ ਦਾ ਜਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਜਾਵੇ ਅਗਾਂਹ ਨਾ ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਟਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਤਰੇ ਉਹ ਪੂਰਾ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਦੀਨ ਤੋਂ ਲਰੇ ਸਿਖਾ
 ਸਿਖੀ ਸਿਦਕ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਦੂਰ ਮੰਜ਼ਲ, ਗੱਲਾਂ ਮਾਰੇਂ ਤੂੰ ਬੈਠਕੇ ਘਰੇ ਸਿਖਾ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਸਿਖਿਆ ਸਿਖੀ ਤੈਂਨੇ ਪਾਈ ਕੱਛਨੂੰ ਗੁਜਰ ਗਏ ਵਰੇ ਸਿਖਾ

61 ਅਕਾਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਅਕਾਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ ਅਜੇ ਗਾਫਲਾ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਏ
 ਏਧਰ ਮਹਿਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ, ਓਧਰ ਚੰਦਰੀ ਕਬਰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਏ
 ਏਧਰ ਕੀਮਤੀ ਅਜਬ ਲਿਬਾਸ ਬਣਦੇ, ਮੌਤ ਚਿੱਟੜਾ ਖਫਨ ਸਵਾਉਂਦੀ ਏ

1 ਸੱਚੇ ਯਾਰ ਦਾ ਰੱਬੀ ਦੀਦਾਰ । 2 ਇਸ ਸਿਖ ਨੇ ਦਿਲੀਓਂ ਨੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾਸੀਸ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆਂਦਾ ਸੀ । 3 ਮਸਕੀਨੀਆ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਆਪੇ ਢਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ।

ਮੀਆਂ ਬਾਗ ਲਗਾਂਵਦਾ ਸੈਰ ਖਾਤਰ ਹੋਣੀ ਖਤਮ ਦਰੂਦ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਏ
ਸ਼ਾਹ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰਖਿਆ ਵਹੀ ਖਾਤਾ, ਲੇਖਾ ਉਮਰ ਦਾ ਮੌਤ ਚੁਕਾਉਂਦੀ ਏ
ਧੌਲੇ¹ ਵਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਈਆਂ, ਹੋਣੀ ਲਿਖਕੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀ ਏ
ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵਣਾ ਜਿਵੇਂ ਤਰੀਕ ਉਤੇ, ਸੰਮਨ ਖਬਰ ਅਗੇਤਰੀਆਂ ਆਉਂਦੀ ਏ
ਜਿਥੇ ਆਣ ਸਰਕਾਰ ਮੁਕਾਮ ਕਰਨਾ, ਪਹਿਲੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮ ਪੁਚਾਉਂਦੀ ਏ
ਬਣ ਗਈ ਮੌਤਜਹਾਨ ਦੇਵਿਚ ਸਾਕੀ ਬੈਠ² ਅਜਲਦਾ ਜਾਮ ਪਿਲਾਉਂਦੀ ਏ
ਪਹਿਲੇਜਿਸਮ ਨੂੰ ਮਰਜ਼ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ, ਹੋਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਖਬਰ ਪੁਚਾਉਂਦੀ ਏ
ਲੰਮਾ ਪਾਇਕੇ ਹਿਕ ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਏ, ਹੋਣੀ ਵਾਂਗ ਬਲਵਾਨ ਦੇ ਢਾਉਂਦੀ ਏ
ਮਿਰਗ ਸਬਜ਼ ਅੰਗੂਰੀਆਂ ਚਰਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਗੋਲੀ ਹੋੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਚਲਾਉਂਦੀ ਏ
ਦੇਕੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਟਿਕਟ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ, ਹੋਣੀ ਅਜਲ ਦੀ ਰੇਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਏ
ਗੂੜ੍ਹੀਨੀਂਦ ਵਿਚ ਗਾਫਲਾ ਸੁਤਿਆਂ ਨੂੰ, ਸਿਰ ਤੇ ਮੂੰਗਲੀ ਮਾਰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏ
ਹੁੰਦੀ ਆਣਕੇ ਤੁਰਤ ਜ਼ਬਾਨ ਗੂੰਗੀ ਪਾਪਣ ਜਦੋਂ ਦਲੀਜ ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਏ
ਹੋਣੀ ਖੜੀ ਦਰਯਾ ਦੇ³ ਤੀਰ ਉਤੇ, ਭਰ ਭਰ ਖਲਕ ਦੇ ਪੂਰ ਲੰਘਾਉਂਦੀ ਏ
ਮਾਲੀ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਪਾਲਦਾ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ, ਹੋਣੀ ਪੁਟ ਕੇ ਜੜ੍ਹੋਂ ਵਖਾਉਂਦੀ ਏ
ਬੰਦਾ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਕੇ ਪੈਣ ਲਗਾ, ਹੋਣੀ ਬਿਸਤਰਾ ਝਾੜ ਉਠਾਉਂਦੀ ਏ
ਹੋਣੀ ਹੱਸਦੀ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ⁴ ਹਿਜਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁਲਾਉਂਦੀ ਏ
ਵਿਚ ਜਗਤ ਸਰਾਂ ਦੇ ਸੁਤਿਆਂ ਨੂੰ, ਹੋਣੀ ਜੁਤੀਆਂ ਮਾਰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਹਹੋਂਵਦੀ ਸਭ ਨਾਲੇ, ਹੋਵਨਹਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾਮ ਰਖਾਉਂਦੀ ਏ

62 ਬਾਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਬਾਠ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਰੇ ਬਿਨਾਂ ਬੰਦਗੀ ਤੋਂ, ਰਿਹਾ ਬੰਦਿਆ ਪੇਟ ਸਤਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਸਿਦਕ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੇਂਦਾ, ਠੱਗੀ ਦਗਾ ਫਰੇਬ ਕਮਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਕਢ ਕੇ ਦੇਸ ਵਿਚੋਂ, ਜਾ ਕੇ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਰੁਲਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਦੇਖ ਲੈ⁵ ਮੋਹਤਰਾਂ ਨੂੰ, ਮੈਲਾ ਸੀਸ ਤੇ ਰੋਜ ਚੁਕਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਗਲੀ ਦੇ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ, ਠੂਠਾ ਹਥ ਤੇ ਵਿਚ ਫੜਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ⁶ ਮਟਕ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੇਂਦਾ, ਗਲੀ ਗਲੀ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗਾਂਵਦਾ ਈ

1 ਚਿਟੇ ਕੇਸ ਮੌਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ। 2 ਮੌਤ ਦਾ ਪਿਆਲਾ। 3 ਦਰਿਆ ਤੇ ਕੰਢੇ ਪਰ। 4 ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ-
ਦੁਖ ਨਾਲ। 5 ਹਰੀਜਨ। 6 ਮਾਣ।

ਏਸ ਪੇਟ ਨੇ ਪੁਟਿਆ ਮੁਲਕ ਸਾਰਾ, ਇਕ ਘੜੀ ਅਰਾਮ ਨਾ ਪਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਉਡਦਿਆਂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਕੇ ਜਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਫਸਾਂਵਦਾ ਈ
ਏਸ ਪੇਟ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਫਿਰੇ ਭੋਂਦਾ, ਬੰਦਾ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਭੁਲਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਮਾਸ ਦੇ ਖਾਣ ਹਾਰਾ, ਗਲ ਜੀਵ ਦੇ ਫੁਰੀ ਚਲਾਂਵਦਾ ਈ
ਏਸ ਪੇਟ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਪਾਪ ਕਰਦਾ, ਪੇਟ ਦੋਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾਂਵਦਾ ਈ
ਰੋਲਾ ਪੇਟ ਅਨਾਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਦਾ, ਸਬਰ ਏਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਆਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਗਿਆਂ ਭੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ, ਪਾਪੀ ਚੰਦਰਾ ਚਿਤ ਭਟਕਾਂਵਦਾ ਈ
ਅਖੀਂ ਵੇਖ ਲੈ ਜਗਤ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ ਪੇਟ ਕਾਰਨੇ ਤਾਲ ਬਜਾਂਵਦਾ ਈ
'ਪੰਜੇ ਇੰਦਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਸ ਕੀਤੇ, ਰਿਹਾ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਟ ਸਤਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਸੰਤ ਤਿਆਗੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਜਗਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਆਂਵਦਾ ਈ
ਮਾਯਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿਆਗੀਆਂ ਤਿਆਗਦਿਤੀ, ਪੇਟ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਕਰਾਂਵਦਾ ਈ
ਸਾਧੂ ਤਿਆਗਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਮਾਯਾ, ਐਪਰ ਅੰਨ ਨਾ ਛਡਿਆ ਜਾਂਵਦਾ ਈ
ਅੰਨ ਮੰਗੀਏ ਆਖਦੇ ਲੋਭ ਲੋਭੀ, ਅੰਨ ਛਡੀਏ ਪ੍ਰਾਣ ਉਡ ਜਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇ ਹੋਏ ਪੂਰਨ, ਭੁਖ ਤਰੇਹ ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਸਤਾਂਵਦਾ ਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਦੇਖਦਾ ਜਗਤ ਨੂੰ ਮੈਂ, ਜੇਕਰ ਰਬ ਨਾ ਪੇਟ ਲਗਾਂਵਦਾ ਈ

63 ਤਰੇਹਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਚਲਿਆ ਗੁਜਰ ਤਰੇਠਵਾਂ ਸਾਲ ਤੇਰਾ, ¹ਕੀਤਾ ਤਮ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖਵਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਬਿਨਾਂ ਬੇੜੀਓਂ ਲੰਘਣਾਂ ਪਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਮਾਤ ਲੋਕ ਦੇ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਲਭ ਛਡਣਾ ਅੰਦਰੋਂ ਯਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਰਨਾ ਰਬ ਦਾ ਠੀਕ ਦੀਦਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਡ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਰਨੇ ਕਾਸ ਨੂੰ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਾਹਨੂੰ ਛਡਣੇ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰ ਸੀ
ਵਿਚ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਫਲਾ ਪਿਆ ਸੁਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ²ਬੇਦਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਸੀਬ ਨਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਵਿਚ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਬੀਮਾਰ ਸੀ

1 ਅਖ ਨਕ ਕੇ 5 ਜਬਾਨ ਤੇ ਤੁਚਾ । 2 ਲੋਭ ਲਾਲਚ । 3 ਖਬਰਦਾਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰ ।

ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਾਹਨੂੰ ਪਾਵਣੇ ਐਡੇ ਪਿਆਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਹੀਂ ਪੈਣੇ ਹਟ ਬੀਚ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਹੀਂ ਬਗੜਨਾ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਿਆਂ ¹ਪੈਣ ਅਹਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਿਨਾਂ ਪਰਾਂ ਤੋਂ ਕਸਮ ਉਡਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਹੋਣਾ ਪੈਣ ਤੇ ਠੀਕ ਅਸਵਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਰਬ ਜੂਨ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਸੀ
 ਦਾਣੇ ਕਣਕ ਦੇ ਆਦਮਾ ਭੁਲ ਗਿਓਂ, ਸਾਰੀ ਖਲਕ ਦਾ ਦੇਖ ²ਮੇਮਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕੀਹਨੇ ਕਢਣਾ ਸੁਰਗ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਦੀ ਸਮਝ ਦੀਵਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਾਰੇ ਫੂਕਣੇ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਲਭ ਛਡਣਾ ਭੇਤ ਇਸਰਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਹੀਂ ਵੇਖਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਤ ਛਡ ਕੇ ਮੰਨਣੀ ਹਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਹੀਂ ਰਖਣਾ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਨਣਾ ਕਾਸਨੂੰ ਚੋਰ ਚਕਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਯਾਦ ਰਖਣੇ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਰੂਪ ਰਾਮ ਦਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਾਰੀ ਖਲਕ ਵਿਚੋਂ ³ਬਰਕਰਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਤਾਬਿਆਦਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕੀਹਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਗਿਫਤਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕੀਹਦੀ ਕਟਣੀ ਫੇਰ ਵਗਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਬੜੀ ਦੇਖਣੀ ਇਸ਼ਕ ਬਹਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਗ ਦਾ ਫਲ ਕਚਨਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਹੀਂ ਭਾਲਣਾ ਪਲੰਘ ਨਿਵਾਰ ਸੀ

1 ਸੰਤ ਆਤਮਾ । 2 ਬਨਾਣ ਵਾਲਾ । 3 ਨਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ।

ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਾਮ ਸਿਮਰ ਕੇ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਣ ਜਾਵਣਾ ਸਰਬ ਦੀ ¹ਛਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਹੋਣਾ ਖੁਆਰ ਨਾ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਰਾਜਣ ਰਾਮ ਦਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੀ
 ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਓਅੰਕਾਰ ਸਾਕਾਰ ਮੁਰਾਰ ਸੀ
 ਦਿਤਾ ਤਮ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਾਰ ਬਣਾ ਕੋਢੀ, ਬੜਾ ਕੀਮਤੀ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਸੀ
 ਤੈਂ ਵਿਚ ਤਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋਵਦੀ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਮਰਦ ਅਗੰਮੜਾ ਯਾਰ ਸੀ

64 ਚੌਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਚੌਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏਚਿਤ ਪਿਆ ਨਾ ਸਿੱਧੜੇ ਰਾਹ ਬੰਦੇ
 ਪਹਿਲੇ ਬਾਲ ਜਵਾਨ ਤੋਂ ਬਿਰਧ ਹੋਇਆ ਗਏ ²ਕਾਲੜੇ ਰੰਗ ਵਟਾ ਬੰਦੇ
 ਅਜੇ ਹਈ ਵੇਲਾ ਗਾਫਲਾ ਜਾਗ ਸੁਤਾ, ਗਿਆ ਇਤਨਾ ਵਕਤ ਵਿਹਾ ਬੰਦੇ
 ਸਿਮਰਨ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਲਾ ਦੇ, ਜਿੰਨੇ ਵਿਚ ਕਲਬੂਤ ਦੇ ਸਾਹ ਬੰਦੇ
 ਭਵਜਲ ਲੰਘਣਾ ਪਵੇਗਾ ਠੀਕ ਤੈਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਲੱਭ ਲੈ ਅਸਲ ਮਲਾਹ ਬੰਦੇ
 ਜੇ ਸਿਰ ਦਿਤਿਆਂ ਮਿਲੇ ਦਿਲਦਾਰ ਤੈਨੂੰ, ਦੇ ਦੇ ਮੁਲ ਕੀ ਪੁਛਣਾ ਭਾਅ ਬੰਦੇ
 ਸਾਹ ਰਗੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ³ਤਹਿਕੀਕ ਜਾਣੀ, ⁴ਮਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਮੁਕਾ ਬੰਦੇ
 ਨਾ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਜਾਣ ਤੇਰਾ, ਕੀਹਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਭੈਣ ਭਰਾ ਬੰਦੇ
 ਜੇਕਰ ਲੰਘਣਾ ਭਵਜਲੋਂ ਪਾਰ ਛੇਤੀ, ਬੇੜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕਦਮ ਟਿਕਾ ਬੰਦੇ
 ਦੇਵਣਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਪਾਵੀਂ, ਬੈਠਾ ਰੋਜ਼ ਨਿਆਮਤਾਂ ਖਾਹ ਬੰਦੇ
 ਇਹਨੇ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ, ਨਾ ਕਰ ਨਫਸ ਦਾ ਕਦੀ ਵਸਾਹ ਬੰਦੇ
 ਕਰ ਲੈ ਸਫਲ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ, ਮਰਨਾ ਸਚ ਤੇ ਜੀਵਣਾ ਲਾਹ ਬੰਦੇ
 ਨਹੀਂ ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਨੇਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਕੀ ਪਾਵਣੀ ਭਾਹ ਬੰਦੇ
 ਸਚ ਰੱਬ ਨੂੰ ਸਤਿ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਈ, ਕਿਥੋਂ ਉਠ ਪਈ ਮਰਜ ਸੁਦਾ ਬੰਦੇ
 ਕੀ ਕੁਝ ਖਟਿਆ ਦਸ ਬਦਨਾਮੀਆਂ ਚੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਪਲਿਓਂ ਖੋਹਲ ਵਿਖਾ ਬੰਦੇ
 ਛੱਡ ਵੇਖਣਾ ਔਰਤਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਨੂੰ, ਸਚੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਅੱਖੀਆਂ ਲਾ ਬੰਦੇ
 ਚਰਨ ਪੂਜ ਲੈ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾਂ ਦੇ, ਭੋਜਨ ਭਾਵਨੀ ਨਾਲ ਛਕਾ ਬੰਦੇ
 ਨੇਕੀ ਜਗਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਬੀਜ ਲਈਏ, ਹਰੀ ਹੋਵਦੀ ਵਿਚ ਦਰਗਾਹ ਬੰਦੇ

1 ਸਭ ਦੀ ਧੂੜ ਖਾਕ । 2 ਕਾਲਿਓਂ ਚਿਟੇ ਵਾਲ ਹੋ ਗਏ । 3 ਨਿਸਚੇ ਨਾਲ । 4 ਤੀਰਥ ਤੇ ਭਟਕਣਾ ।

ਕੋਈ ਦੁੰਡ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਸੰਤ ਸਾਧੂ, ਜਾਵੇ ਮੁਕਤ ਦੀ ਜੁਗਤ ਬਤਾ ਬੰਦੇ
 ਪਾਉਣੀ' ਚੋਗ ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇ, ਕਦੀ ਆਵਸੀ ਹੋਸ ਹੁਮਾ ਬੰਦੇ
 ਮੈਨੂੰ ਕਸਮ ਸ਼ਾਹ ਰਗੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਰਹਿੰਦਾ, ਖੁਦੀ ਕੀਤਿਆਂ ਦੂਰ ਖੁਦਾ ਬੰਦੇ
 ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਕਲਬੂਤ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣੀ, ਕਦੀ ਹੋਵਣੀ ਕੂਚ ਹਵਾ ਬੰਦੇ
 ਅਖੀਂ ਵੇਖ ਲੈ ਉਚਿਆਂ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗ ਰਹੀ ਦਰਿਆ ਦੀ ਢਾਹ ਬੰਦੇ
 ਘਰਘਰ ਸ਼ੇਰ ਮਚਦਾ ਰੋਣੇ ਪਿਟਣੇ ਦਾ, ਪਾਈ ਮੌਤ ਨੇ ਜਗਤ ਵਿਚਕਾਹ ਬੰਦੇ
 ਆਖਰ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਪ ਜਾਣਾ, ਉਗ ਪੈਣਗੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਘਾਹ ਬੰਦੇ
 ਕੂਲਾ ਚੀਕਣਾ ਨਰਮ ਸਰੀਰ ਤੇਰਾ, ਕਦੀ ਹੋਵਣਾ ਖਾਕ ਸੁਆਹ ਬੰਦੇ
 ਤਰਫ ਰਬ ਦੀ ਚਲੀਏ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ ਜਾਂਦਾ ਕੁਤਬ ਨੂੰ ਕੁਤਬ ਨੁਮਾ ਬੰਦੇ

65 ਪੈਂਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਉਮਰ ਪੁਜ ਗਈ ਪੈਂਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ, ਕਰੋ ਅਕਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਮਾਈਓ
 ਪਹਿਲੀ ਉਮਰ ਵੀ ਤੁਸਾਂ ਬ੍ਰਬਾਦ ਕੀਤੀਚੰਗੇ ਪਹਿਣਕੇ ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਮਾਈਓ
 ਗਹਿਣੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਣਕੇ ਮਸਤ ਰਹੀਆਂ, ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਯਾਦ ਕਰਤਾਰ ਮਾਈਓ
 ਅਜੇ ਵਕਤ ਹੈ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲੈ, ਲਵੇ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਸੁਧਾਰ ਮਾਈਓ
 ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨ ਤੇ ਜੀਵਣਾ ਏਂ, ਸਿਰ ਤੇ ਕੜਕਦੀ ਮੌਤ ਤਲਵਾਰ ਮਾਈਓ
 ਦੇਖੋ ਲਖ ਸਹੇਲੀਆਂ ਲਦ ਗਈਆਂ, ਗਹਿਣੇ ਧਰੇ ਪਏ ਵਿਚ ਪਟਾਰ ਮਾਈਓ
 ਛੜੇ ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਪਾਪ ਭਾਰਾ, ਬੈਠੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਮਾਈਓ
 ਗੂੜੀ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨਾਲ ਲਾਵੇ, ਕੂੜਾ ਬਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਮਾਈਓ
 ਗਹਿਣਾ ਕਪੜਾ ਪਹਿਨੇ ਹਯਾ ਵਾਲਾ, ਸਾਦੇ ਸਾਫ ਲੀੜੇ ਸਲਵਾਰ ਮਾਈਓ
 ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਕਰਲੋ ਨਾਮ ਦਾ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਮਾਈਓ
 ਕਦਮੀ ਚਲਕੇ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਦਾ ਕਰ ਲੈ ਅਖੀਆਂ ਨਾਲ ਦੀਦਾਰ ਮਾਈਓ
 ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਦੁਰਲਭ ਨਹਥ ਐਣਾ, ਜਗ ਜੰਮਣਾ ਨਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਾਈਓ
 ਉਮਰ ਆਪਣੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੋਹਰ ਜਾਣੋ, ਦਮ ਸਮਝ ਲੈ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਮਾਈਓ
 ਛੇਤੀ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਬਹਿਕੇ, ਹੋਵੇ ਸਿਦਕ ਥੀਂ ਭਵਜਲੋਂ ਪਾਰ ਮਾਈਓ
 ਜਿਹੜੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਦੇ ਕਰਨ ਭਗਤੀ, ਪਤੀਨੇਕ ਮੁਲਖਣੀ ਨਾਰ ਮਾਈਓ
 ਚਿਤ ਰਹੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਲਗਾ, ਹਥਾਂ ਨਾਲ ਕਰ ਛਡੀਏ ਕਾਰ ਮਾਈਓ

1. ਜਿਚਰ ਚੋਗਾ ਪੰਛੀਆਂ ਵਾਂਗ ਭਾਵ ਅਨਪਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਚੋਗੇ ਸੰਤ ਭੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਨੇ ਪਹਿਰ ਬੇਸ਼ਕ ਬਿਵਹਾਰ ਕਰੀਏ, ਵਜੇ ਅੰਦਰੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਤਾਰ ਮਾਈਓ
ਸਾਰੀਆਂ ਭਗਤੀ ਚੋਂ ਹੈ ਵਡੀ ਭਗਤੀ, ਸਮਝੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰ ਮਾਈਓ
ਸਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਿਗੜ ਜਾਵੇ, ਲਵੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵਾਰ ਮਾਈਓ
ਭਾਵੇਂ ਸਾਕ ਸਬੰਧ ਵੀ ਛੱਡ ਦੇਈਏ, ਰਹੀਏ ਪਤੀ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਮਾਈਓ
ਕਾਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬੈਠੀਆਂ ਮਲ ਦਾਹਵੇ, ਛੱਡ ਚਲਣੇ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਮਾਈਓ
ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ ਸ਼ਤਰੰਜ ਦੀ ਚਾਲ ਝੂਠੀ, ਆਖਰ ਚਲਣਾ ਬਾਜੀਆਂ ਹਾਰ ਮਾਈਓ
ਛੇਤੀ ਉਠਕੇ ਟਿਕਟ ਦਾਫਿਕਰ ਕਰ ਲੈ, ਮੌਤ ਰੇਲਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗੂ ਤਿਆਰ ਮਾਈਓ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਦਰਵੇਸ਼ ਨੇ ਬਚਨ ਆਖੇ, ਯਾਦ ਰਖਿਓ ਕਰੋ ਵਿਚਾਰ ਮਾਈਓ

66 ਛਿਆਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਚਲੀ ਉਮਰ ਛਿਆਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਚਾ ਕਰੋ ਧਿਆਨ ਮਾਈਓ
ਚਰਖਾ ਕਤਣੇ ਵਲ ਖਿਆਲ ਹੋਇਆ, ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਵਦਾ ਜਨਮ ਵੇਰਾਨ ਮਾਈਓ
ਛੇਤੀ ਪਈ ਏ ਪੂਣੀਆਂ ਕਤਣੇ ਦੀ, ਏਧਰ ਸਾਸ ਨਿਖੁਟਦੇ ਜਾਨ ਮਾਈਓ
ਤੁਸੀਂ ਰਖਦੀਆਂ ਸਾਂਭ¹ ਗਲੋਟਿਆਂ ਨੂੰ, ਹੁੰਦਾ ਦਮਾਂ ਦਾਘਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਮਾਈਓ
ਤੁਸੀਂ ਆਪਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕਰੋ ਰਾਖੀ, ਲੁਟੀ ਜਾਂਵਦਾ² ਚੋਰ ਦੁਕਾਨ ਮਾਈਓ
ਤੁਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਕਸੀਦੜਾ ਕਢ ਰਹੀਆਂ, ਮੁਕਦਾ ਜਾਂਵਦਾ ਖਾਨ ਹੰਢਾਨ ਮਾਈਓ
ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਗ੍ਰਿਹਸਥ ਦੇ ਮਗਨ ਹੋਈਆਂ, ਖੇਲਣ ਗੋਦੀਆਂ ਵਿਚਨਦਾਨ ਮਾਈਓ
ਭਜਨਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਛੱਡ ਦਿਤੇ ਨਿਤ³ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਗੰਦੜੇ ਗਾਨ ਮਾਈਓ
ਘਰੋਂ ਅੰਨ ਦਾ ਦਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲੈ, ਭੁਖੇ ਪਿਆਸੇ ਨੂੰ ਕਰੋ ਰਜਾਨ ਮਾਈਓ
ਚੁਗਲੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੰਮ ਵਰਾਨ ਕੀਤੇ, ਗੰਦੀ ਗਾਲ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀ ਜ਼ਬਾਨ ਮਾਈਓ
ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ ਈਮਾਨ ਵੇਰਾਨ ਬੰਦਾ, ਪਏ ਕੂਕਦੇ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਮਾਈਓ
ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਭੁਲੀਆਂ ਹੋ ਹੋਯਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਾਈਓ
ਦਿਲ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨ ਇਕ ਵਸੇ, ਬਾਣੀ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰਦੀ ਬਾਨ ਮਾਈਓ
ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਕਲ ਥੋੜੀ, ਬਣ ਬੈਠੀਓ ਚਤਰ ਸੁਜਾਨ ਮਾਈਓ
ਬੁਰਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਸਾਰ ਦੇਣਾ, ਬਿਸਕੁਟ ਖਾਵਣੇ ਚੂਪਨੇ ਪਾਨ ਮਾਈਓ
ਅਜੇ ਵਕਤ ਹੈ ਭੋਲੀਓ ਸਮਝ ਕਰ ਲੈ, ਕਦੀ ਚਲਣਾ ਵਿਚ ਮਸਾਨ ਮਾਈਓ
ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜੰਗਲੀਂ ਵਾਸ ਹੋਣਾ, ਪਾਈ ਬੈਠੀਆਂ ਮਹਿਲ ਮਕਾਨ ਮਾਈਓ

1 ਰੁੰ ਦੇ ਗੋਹੜੇ । 2 ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ । 3 ਗੰਦੇ ਮੰਦੇ ਗੀਤ ਜੋ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅੰਜਾਣ ਹਨ ।

ਕੋਹੜੀ ਗਲ ਤੇ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਜਗਜੀਵਨਾ ਸੁਪਨ ਸਮਾਨ ਮਾਈਓ
ਹੋਣੀ ਡੈਣ ਦੇ ਵਾਂਗ ਤਕਾਂਵਦੀ ਏ, ਬਣੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਘਰੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਈਓ
ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਰਾ ਨਾ ਖੋਜ ਰਹਿਣਾ, ਗਲਾਂ ਕੂੜੀਆਂ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਮਾਈਓ
ਮੀਰਾਂਬਾਈ ਵਾਂਗੂ ਜੋ ਕਰੇਭਗਤੀਹੋਵੇ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਮੁਕਤ ਕਲਿਯਾਨ ਮਾਈਓ
ਤਾਰਾ ਵਾਂਗ ਰਾਣੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨ ਖਾਤਰ, ਆਵੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇਵਿਚਦੀਵਾਨ ਮਾਈਓ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਫਕੀਰ ਦੀ ਗਲ ਮੰਨੋ, ਕਰੋ ਧਰਮ ਤੋਂ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਮਾਈਓ

67 ਸਤਾਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਮਰ ਸਾਲ ਸਤਾਹਠ ਦੀ ਸਫਲ ਹੋਈ, ਜੇਹੜੇ ਬੰਦਗੀ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਦਾ ਏ, ਜੇਹੜੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਐਸੀ ਨਹੀਂ ਮਹਿਬੂਬ ਨਾ ਕਦਰ ਪਾਵੇ, ਜੇਹੜੇ ਜਾਨ ਮਹਿਬੂਬ ਤੋਂ ਵਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਲੇਖਾ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕੁਲ ਬੇਬਾਕ ਹੋਇਆ ਜੇਹੜੇ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰੜੇ ਉਤਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਓਹ ਭਲੇ ਸਦਾਂਵਦੇ ਨੇ, ਜੇਹੜੇ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਸਹਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਅਗੇ ਜਾਇਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿਤ ਹੁੰਦੀ, ਜੇਹੜੇ ਏਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਜੇਹੜੇ ਛਡਕੇ ਬਹਿ ਗਏ ਦਾਹਵਿਆਂ ਨੂੰ, ਵਾਂਗ ਜੋਗੀਆਂ ਰੋਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਉਹ ਵੀ ਅੰਤ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕਰਦੇ, ਜੇਹੜੇ ਲੰਬੜੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਸੋ ਭੀ ਰਬ ਨੇ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦੇਣੇ, ਜਿਹੜੇ ਰਬ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਜੇਹੜੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉਹ ਸਤ ਦਵਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਭੀ ਦੇਂਦਾ ਨੇਕ ਨਾਮੀ, ਜਿਹੜੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਪਕੜ ਤਲਵਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇਂਦਾ ਪਿਨਸ਼ਨ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ, ਜੇਹੜੇ ਵਿਚ ਮੈਦਾਨ ਮਰਮਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਜੇਹੜੇ ਪਾਂਵਦੇ ਫਤੇ ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰ, ਤੁਰਤ ਬਣ ਕਪਤਾਨ ਸਰਦਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੁਝਲਈ ਰਮਜ਼ਫਕੀਰ ਵਾਲੀ, ਤਰ ਗਏ ਆਪ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਸੋਈ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਨ ਥੀਂ ਬਸ ਹੁੰਦੇ, ਜੇਹੜੇ ਗਲ ਨੂੰ ਠੀਕ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਮਿਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜਗਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਹੋਏ ਸਾਹਜਰੇ ਯਾਰ ³ਬੇਦਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਧੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਗ ਤੇ ਆਵਣਾ ਏ, ⁴ਜਪ ਜਪਾ ਕੇ ਜਨਮ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਉਹ ਨਹੀਂ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਭਾਲ ਕਰਦੇ, ਲਭ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਯਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਦਸੋ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਜ਼੍ਹਬ ਤੇ ਦੀਨ ਕਿਹੜਾ ਚਾਰੇ ਮੰਜਲਾਂ ਟਪ ਕੇ ਪਾਰ ਜਾਂਦੇ

1 ਸਚ ਗੁਰਪੁਰੀ। 2 ਦਿਲੋਂ ਜਾਨ ਵਾਰ ਕੇ ਲੜਨਾ। 3 ਜਾਗਣਾ। 4 ਆਪ ਜਪਣਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਪੋਣਾ।

ਦੂਈ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਬ ਦਿਤੀ¹ ਸਿਰ ਭਸਮ ਦੇ ਖੈਸੜਾ ਮਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਝੂਠਿਆਂ ਵਿਚ ਨਾ ਫਸੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਚੁਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਗੁਬਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਤੰਦਰੁਸਤ ਨੂੰ ਲੋੜ ਕੀ ਜਾਣ ਦੀ ਏ, ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਬੀਮਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਜਿਹੜਾ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਏ, ਯਾਰੋ ਜੀਵਦੇ 'ਜੀਵ ਨੂੰ ਮਾਰ ਜਾਂਦੇ
ਦਸਵਾਂ ਦੁਆਰ ਜਾ ਮਲਿਆ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਮਾਨੋ ਜੀਵਦੇ ਛਡ ਸੰਸਾਰ ਜਾਂਦੇ

68 ਅਠਾਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਜਾਂਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਅਠਾਠਵੇਂ ਸਾਲ ਐਵੇਂ, ਐਖਾ ਆਖਦੀ ਬਿਨਾਂ ਵੀਚਾਰ ਹੋਵੇ
ਸਿਦਕ ਸਾਬਤੀ ਸਚ ਨੂੰ ਪਕੜ ਛਡੇ, ਦੁਖੀ ਕਾਸਨੂੰ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਹੋਵੇ
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਤੇ ਬਰਖਿਲਾਫ ਨਾ ਹਾਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ
ਬੋੜਾ ਖਾਵੇ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਪਰਹੇਜ਼ ਰਖੇ, ਕਾਹਨੂੰ ਆਦਮੀ ਸਖਤ ਬਿਮਾਰ ਹੋਵੇ
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਰਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅੰਦਰ, ਭਰੇ ਮਾਮਲਾ ਤਾਬਿਆਦਾਰ ਹੋਵੇ
ਵੇਖੋ ਕਾਸਨੂੰ ਜਾਇ ਕੇ ਜੇਹਲ ਖਾਨਾ, ਦਰੋਬਾਜ਼ ਨਾ ਚੋਰ ਚਕਾਰ ਹੋਵੇ
ਦੇਵੇ ਰਬ ਤਾਂ ਨੇਕ ਉਲਾਦ ਜੰਮੇ, ਘਰ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁਲੱਖਣੀ ਨਾਰ ਹੋਵੇ
ਪਹਿਨਣ ਵਾਸਤੇ ਕਪੜਾ ਮਿਲੇ ਸੁਬਰਾ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ
ਬੇਸ਼ਕ ਜੁੜੇ ਨਾ ਥੁੜੇ ਵਿਹਾਰ ਕੋਈ, ਦੇਣਾ ਜਿਸ ਨਾ ਕਰਜ਼ ਹੁਧਾਰ ਹੋਵੇ
ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵੈਰ ਹੋਵੇ, ਸਾਰੀ ਖਲਕ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇ
ਕਾਹਨੂੰ ਜਾਇਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੰਨ੍ਹ ਮਾਰੇ, ਜਿਸਦੀ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੀ ²ਸ਼ਕਾਰ ਹੋਵੇ
ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਦੇ ਮਿਲੇਗਾ ਰਬ ਜਲਦੀ, ਖਾਵੇ ਹਕ ਦਾ ਯਾਦ ਕ੍ਰਤਾਰ ਹੋਵੇ
ਭੋਗ ਆਪਣੇ ਹਕ ਦਾ ਭੋਗ ਛਡੇ, ਐਰ ਛਡਿਆ ਵਿਸ਼ਾ ਵਿਕਾਰ ਹੋਵੇ
ਰੋਟੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦੀ ਮਿਲੇ ਰੁਖੀ, ਬਸ ਉਸ ਤੇ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ
ਜੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੁਰਸ਼ ਤਕਲੀਫ ਦੇਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਕਸਮ ਨਾ ਕਦੀ ³ਬੇਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ
ਸਿਦਕ ਸਾਦਗੀ ਸਚ ਦਾ ਕਰੇ ਸੌਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਨੌਕਰੀ ਭਾਵੇਂ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇ
ਹਰੀਚੰਦ ਦੇ ਵਾਂਗ ਨਾ ਧਰਮ ਛਡੇ, ਭਾਵੇਂ ਰੋਜ਼ ਨੀਲਾਮ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ
ਸਿਦਕ ਧਰਮ ਦਾ ਜੋ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ, ਕਾਹਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਹਾਰ ਹੋਵੇ
ਛਡੇ ਧਰਮ ਨਾ ਜਨਮ ਬੇਸ਼ਕ ਜਾਵੇ, ਅਗੇ ਚਮਕਦੀ ਤੇਜ਼ ਤਲਵਾਰ ਹੋਵੇ
ਰਸਤੇ ਭਲੇ ਨਾ ਚਲਦਿਆਂ ਦੇਰ ਲਾਵੇ, ⁴ਦਿਸ਼ਾ ਸੂਲ ਕੁਲਖੁ ਨਾ ਵਾਰ ਹੋਵੇ

1 ਹੰਕਾਰ । 2 ਰੱਤ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ । 3 ਐਖਾ ਜਾਂ ਦੁਖੀ । 4 ਖੋਟਾ ਖਰਾ ਸ਼ਗਨ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣਾ ।

ਏਸ ਪੇਟ ਨੇ ਪੁਟਿਆ ਮੁਲਕ ਸਾਰਾ, ਇਕ ਘੜੀ ਅਰਾਮ ਨਾ ਪਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਉਡਦਿਆਂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਕੇ ਜਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਫਸਾਂਵਦਾ ਈ
ਏਸ ਪੇਟ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਫਿਰੇ ਭੈਂਦਾ, ਬੰਦਾ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਭੁਲਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਮਾਸ ਦੇ ਖਾਣ ਹਾਰਾ, ਗਲ ਜੀਵ ਦੇ ਛੁਰੀ ਚਲਾਂਵਦਾ ਈ
ਏਸ ਪੇਟ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਪਾਪ ਕਰਦਾ, ਪੇਟ ਦੋਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾਂਵਦਾ ਈ
ਰੋਲਾ ਪੇਟ ਅਨਾਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਦਾ, ਸਬਰ ਏਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਆਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਗਿਆਂ ਭੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ, ਪਾਪੀ ਚੰਦਰਾ ਚਿਤ ਭਟਕਾਂਵਦਾ ਈ
ਅਖੀਂ ਵੇਖ ਲੈ ਜਗਤ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ ਪੇਟ ਕਾਰਨੇ ਤਾਲ ਬਜਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੰਜੇ ਇੰਦਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਸ ਕੀਤੇ, ਰਿਹਾ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਟ ਸਤਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੇਟ ਚੰਦਰਾ ਸੰਤ ਤਿਆਗੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਜਗਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਆਂਵਦਾ ਈ
ਮਾਯਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿਆਗੀਆਂ ਤਿਆਗਦਿਤੀ, ਪੇਟ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਕਰਾਂਵਦਾ ਈ
ਸਾਧੂ ਤਿਆਗਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਮਾਯਾ, ਐਪਰ ਅੰਨ ਨਾ ਛਡਿਆ ਜਾਂਵਦਾ ਈ
ਅੰਨ ਮੰਗੀਏ ਆਖਦੇ ਲੋਭ ਲੋਭੀ, ਅੰਨ ਛਡੀਏ ਪ੍ਰਾਣ ਉਡ ਜਾਂਵਦਾ ਈ
ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇ ਹੋਏ ਪੂਰਨ, ਭੁਖ ਤਰੇਹ ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਸਤਾਂਵਦਾ ਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਦੇਖਦਾ ਜਗਤ ਨੂੰ ਮੈਂ, ਜੇਕਰ ਰਬ ਨਾ ਪੇਟ ਲਗਾਂਵਦਾ ਈ

63 ਤਰੇਹਠਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਚਲਿਆ ਗੁਜਰ ਤਰੇਠਵਾਂ ਸਾਲ ਤੇਰਾ, ¹ਕੀਤਾ ਤਮ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖਵਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਬਿਨਾਂ ਬੇੜੀਓਂ ਲੰਘਣਾਂ ਪਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਮਾਤ ਲੋਕ ਦੇ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਲਭ ਛਡਣਾ ਅੰਦਰੋਂ ਯਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਰਨਾ ਰਬ ਦਾ ਠੀਕ ਦੀਦਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਡ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਰਨੇ ਕਾਸ ਨੂੰ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਤਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਾਹਨੂੰ ਛਡਣੇ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰ ਸੀ
ਵਿਚ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਫਲਾ ਪਿਆ ਸੁਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ²ਬੇਦਾਰ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਨਸੀਬ ਨਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਵਿਚ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਬੀਮਾਰ ਸੀ

1 ਅਖ ਨੜ ਕੇ 5 ਜਗਤ ਤੇ ਤੁਚਾ । 2 ਲੋਭ ਲਾਲਚ । 3 ਖਬਰਦਾਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰ ।

ਵਿਚ ਮੁਨਕਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਰੋੜ੍ਹ ਚਲਿਆ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਹੈਂ ਤੈਨੂੰ ਰਬ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਿਤੀ, ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈਵਾਨ ਹੈਂ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਨਾ ਅਦਾ ਨਿਮਾਜ਼ ਕੀਤੀ, ਸੁਣਦਾ ਰੋਜ਼ ਦਰਗੋਸ਼ ਅਜਾਨ ਹੈਂ ਮਸਲੇ ਹਕ ਬਰ ਹਕ ਹੈ ਛਡ ਬੈਠੋਂ, ਕਰਦਾ ਮੁਖ ਤੋਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਹੈਂ ਭੁਲ ਗਿਆ ਤੈਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਵਾਹ ਵਾਹ ਮੀਆਂ ਕਦਰਦਾਨ ਹੈਂ ਪੜਦੇ ਪੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਕਰੇਂ ਬਦਫੈਲੀ, ਨਹੀਂ ਰਬ ਦੇ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਹੈਂ ਨਹੀਂ ²ਨਫਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਦੂਲ ਕੀਤਾ, ਹੋਇਆ ਨਫਸ ਦੇ ਵਿਚਵੇਰਾਨ ਹੈਂ ਤੇਰੇ ਦਿਲੋਂ ਨਾ ਦਿਲਦਾ ਦੁਖ ਗਿਆ, ਬਣਿਆ ਜਗ ਤੇ ਵੇਦ ³ਲੁਕਮਾਨ ਹੈਂ ਕਦੀ ਯਾਦ ਨਾ ਰਬ ⁴ਰਹਿਮਾਨ ਕੀਤਾ, ਰਿਹਾ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੈਂ ਜਿਹੜੇ ਏਸ ਜਹਾਨ ਤੇ ਵਲੀ ਹੋਏ, ਕਰੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਗੁਮਾਨ ਹੈਂ ਗਲਾਂ ਨਾਲ ਮਨਸੂਰਦੀ ਰੀਸਕਰਕੇ ਲਗਪਿਉਂ ਖੁਦ ਪ੍ਰਸਤ ਅਖਵਾਨ ਹੈਂ ਮੰਜ਼ਲ ਹਕਬਿਨਾਂ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਬਣੀ ਰਬ ਨਾ ਕਹੀਂ ਇਨਸਾਨ ਹੈਂ

72 ਬਹਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਗਏ ਗੁਜ਼ਰ ਬਹਤਰ ਸਾਲ ਬੰਦੇ, ਬਾਤ ਹੋਰ ਤੋਂ ਸਮਝ ਲਈ ਹੋਰ ਹੈ ਜੀ ਗੁਝੀ ਰਮਜ਼ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮਲੂਮ ਹੋਈ, ਦਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹੇਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਜੀ ਏਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਨ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ, ਰਿਹਾ ਫੇਰ ਵੀ ਚੋਰ ਦਾ ਚੋਰ ਹੈ ਜੀ ਨਾ ਤੇਂ ਏਕਤਾ ਜਾਣਕੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕੀਤੀ, ਪਾਇਆ ਦੀਨ ਤੇ ਮਜ਼ਬ ਦਾ ਖੋਰ ਹੈ ਜੀ ਝਗੜੇ ਵਾਸਤੇ ਘੁਟਕੇ ਕਮਰ ਕਸੇ, ਵਿਚ ਗੜਿਆ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਹੈ ਜੀ ਰਿਹਾ ਮੁਖ ਦੇ ਨਾਲ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦਾ ਆਈ ਕਿਤੇ ਨਾ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਲੋਰ ਹੈ ਜੀ ਸਿਖੀਂ ਓਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਗੀਤ ਸਾਰੀ, ਆਸ਼ਕ ਚੰਦ ਦਾ ਮਰਦ ਚਕੋਰ ਹੈ ਜੀ ਕਦਮੀਂ ਚਲਿਆ ਯਾਰਦੀ ਦੂਰ ਮੰਜ਼ਲ, ਤੇਰਾ ਆਸ਼ਕਾ ਜਿਸਮ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਜੀ ਕਰ ਲੈ ਸਾਧਨਾ ਸਮਝਲੈ ਮੰਨ ਕਹਿਣਾ, ਸਦੇ ⁵ਸਿਵਾ ਉਡੀਕਦੀ ਗੋਰ ਹੈ ਜੀ ਛੇਤੀ ਉਠਫਿਰ ਵਕਤ ਨਾ ਹਥ ਔਣਾ, ਟੁਟ ਜਾਵਣੀ ਜਿਸਮ ਦੀ ਡੋਰ ਹੈ ਜੀ ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਮੁਕ ਜਾਣਾ, ਚਲਦੇ ਸਾਸ ਜੋ ਮਿਰਗ ਦੀ ਤੋਰ ਹੈ ਜੀ ਗਏ ਵਕਤ ਨੂੰ ਗਾਫਲਾ ਝੂਰਨਾ ਈ, ਦੇਖ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂਰਦਾ ਮੋਰ ਹੈ ਜੀ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਦਾ ਜਾਲ ਪਾਵੀਂ, ਹਥੀਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਆਵਣਾ ਚੋਰ ਹੈ ਜੀ

1 ਲੁਕ ਕੇ ਪਾਪ ਕਰਨਾ । 2 ਮਨ ਦੇ ਮਗਰ । 3 ਲੁਕਮਾਨ ਹਕੀਮ । 4 ਅਹੰਬ੍ਰਹਮ । 5 ਚਿਖਾ ਤੇ ਕਬਰ ।

ਗਿਆ ਗੁਜਰ ਤਿਹਤ੍ਰਵਾਂ ਸਾਲ ਤੇਰਾ, ਕੀਤੀ ਹੋਸ਼ ਨਾ ਗਾਫਲਾ ਬੰਦਿਆ ਓਏ
 ਹੁਸਨ ਤੇਰੇਦਾ ਸੂਰਜ ਆਣਢਲਿਆ, ਪੈ ਗਈ ਬ੍ਰਿਧ ਵਰੇਸ ਦੀ ਸੰਧਿਆ ਓਏ
 ਭੈੜੀ ਲਕੜੀ ਵਾਂਗ ਨਾ ਸਾਫ ਹੋਇਆ, ਨਾ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਤੁਖਾਣਨੇ ਰੰਦਿਆ ਓਏ
 ਜਾਣ ਬੁਝਕੇ ਡਿਗਿਆਖਾਤ ਅੰਦਰ ਅਖਾਂ ਨਾਲਨਾ ਵੇਖਿਆ ਅੰਧਿਆ ਓਏ
 ਤੈਨੂੰ ਤਮਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤਵੇਰਾਨ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਤੂੰ ਛਡਿਆ ਹਿਰਸਦਿਆਬੰਦਿਆ ਓਏ
 ਵਗਦੀ ਰਹੀਸੀਨਾਮਦੀ ਕੋਲਗੀਗਾ, ਨਾ ਤੈਨੂੰ ਲਿਆਗਾਫਲਾ ਗੰਦਿਆ ਓਏ
 ਉਮਰ ਠਗੀਆਂਵਿਚ ਵੇਰਾਨ ਕੀਤੀ, ਹੋਇਓਂ ਸਾਫਨਾਖਚਰਿਆਬੰਦਿਆ ਓਏ
 ਚੰਗਾ ਇਕ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾ ਮੂਲ ਕੀਤਾ, ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਿਆ ਮੰਦਿਆ ਓਏ
 ਨਾ ਤੈਂ ਸਚੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਲਾਈ ਚਾਬੀਨਾ ਤੂੰ ਖੁਲ੍ਹਿਆ ਕੁਫਰਦਿਆ ਜੰਦਿਆ ਓਏ
 ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨ ਤੇ ਵਜਣੀ ਏਂ, ਟੁਟ ਜਾਵਣੀ ਤਾਰ ਸਰੰਦਿਆ ਓਏ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਸਦਾ ਸਬੂਤ ਰਹਿਣਾ, ਵਾਂਗ ਘੜੇ ਦੇ ਭਜਨਾ ਬੰਦਿਆ ਓਏ

ਗਈ ਉਮਰ ਚੁਹਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਲਗੀ ਚਿਤ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਚੋਟ ਜਾਨੀ
 ਜੇਹੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਨ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੀ ਡਿਗਾ ਲਖਦਾ ਪਲਿਓਂ ਨੋਟ ਜਾਨੀ
 ਆਖਰਕਾਰ ਸਰਾਫ ਨੇ ਪਰਖਣੀ ਏਂ, ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਅੰਦਰੋਂ ਖੋਟ ਜਾਨੀ
 ਝੂਠੇ ਧੰਦਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰ ਹੋਇਓਂ, ਬੰਨ੍ਹ ਛਡਿਆ ਕਮਰ ਲੰਗੋਟ ਜਾਨੀ
 ਰਿਹਾ ਖੇਲਦਾ ਝੂਠਿਆਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ, ਚਲੀ ਕਿਤੇਨਾ ਧਰਮ ਦੀ ਗੋਟ ਜਾਨੀ
 ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲੈ ਕਾਲ ਦਾ ਹਈ ਖਾਣਾ, ਨਰਮ ਕੂਲਾ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬੋਟ ਜਾਨੀ
 ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਤੈਂ ਰਤਾ ਨਾਨਾਮ ਰਵਿਆ, ਗਿਆਨ ਛਡਿਆ ਸਖਣਾ ਘੋਟ ਜਾਨੀ
 ਲੁਟੀ ਜਾਂਵਦਾ ਨਫਸ ਬਦਕਾਰ ਤੈਨੂੰ, ਕੀਤੀ ਏਸ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਿਪੋਟ ਜਾਨੀ
 ਪਾਟਾ ਕਪੜਾ ਕਦੇ ਨਾ ਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਛੱਡੇ ਪਹਿਣ ਪਤਲੂਨ ਤੇ ਕੋਟ ਜਾਨੀ
 ਖਾਲੀ ਮੋੜਦਾ ਰੋਜ਼ ਸਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ, ਘਰ ਵਿਚਕਿਸੇ ਨਾਗਲ ਦੀ ਤੋਟ ਜਾਨੀ
 ਰਿਹਾ ਪੂਜਦਾ ਦੇਵੀਆਂ ਦਿਓਤਿਆਂ ਨੂੰ, ਤਕੀ ਕਿਤੇਨਾ ਇਕ ਦੀ ਓਟ ਜਾਨੀ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਰਬ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆਂ ਈ, ਦਿਤੇ ਸਖੀ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਰੋਟ ਜਾਨੀ

ਗਈ ਉਮਰ ਪੰਝਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਏ, ਭਲਾ ਦਸ ਕੀ ਜਗ ਤੋਂ ਖਟਿਆ ਤੂੰ

ਐਵੇਂ ਇਤਨੀ ਉਮਰ ਬਰਬਾਦਕੀਤੀ, ਕੀਕੁਝ ਕੀਮਤੀ ਲਾਲ ਦਾ ਵਟਿਆ
 ਰਿਹਾ ਮੁਖ ਦੇ ਨਾਲ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦਾ, ਕਦੀ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਰਟਿਆ
 ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਸਿਖਰ ਸੁਮੇਰ ਬੰਦੇ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਵਣਾ ਸਟਿਆ
 ਮਿਰਗਾ ਸਬਜ਼ ਅੰਗੂਰੀਆਂ ਫਿਰੇ ਚਰਦਾ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਵਣਾ ਫਟਿਆ
 ਤੈਨੂੰ ਪੀਸ ਕੇ ਖੂਬ ਸੀਮਿੰਟ ਕਰਨਾ, ਹੋਵੇ ਨਰਮ ਨਾ ਕਰੜਿਆ ਵਟਿਆ
 ਚੰਦਨ ਬ੍ਰਿਖ ਇਨਸਾਨ ਖੁਸ਼ਬੂ ਵਾਲਾ, ਕਿਸੇ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਵਣਾ ਪਟਿਆ
 ਦੋਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਮਰਨ ਦਾ ਖੌਫ ਤੈਨੂੰ, ਮੌਹਰਾ ਜਾਣ ਕੇ ਮੂਰਖਾ ਚਟਿਆ

76 ਛਿੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਛਿੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ, ਕਈ ਗੁਜ਼ਰੀਆਂ ਹਾੜੀਆਂ ਸੈਣੀਆਂ ਈਂ
 ਨਾਤੈਂ ਕਰ ਲਿਆ ਭਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ, ਖੋਟੇ ਕੰਮਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ² ਧੋਣੀਆਂ ਈਂ
 ਘਰ ਦਾ ਆਪ ਉਜਾੜਿਆ ਖੇਤਜੱਟਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਬਿਗਾਨੀਆਂ ਰੋਣੀਆਂ ਈਂ
 ਰਾਈ ਜੇਡਨਾ ਕੀਤਾ ਈਕਰਮ ਚੰਗਾ, ਬਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਦੂਣੀਆਂ ਚੋਣੀਆਂ ਈਂ
 ਕਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਵੇਖ ਬੰਦੇ ਚਲਦੇ ਸਾਸ ਜਿਉਂ ਚਰਖੜੀਆਂ ਭੋਣੀਆਂ ਈਂ
 ਸਿਰਤੇ ਖੜੀ ਅਖੀਰ ਦੀ ਘੜੀ ਤੇਰੀ, ਕਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਦੇਣੀਆਂ³ ਤੋਣੀਆਂ ਈਂ
 ਆਖਰਕਾਰ ਘਰ ਜਾਣਾ ਸੋਹਰਿਆਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਘਰੀਂ ਪ੍ਰੋਹਣੀਆਂ ਈਂ
 ਜ਼ਾਲਮ ਮੌਤ ਦੀ ਕਹੀ ਹੈ ਬੜੀ ਡਾਢੀ, ਜੀਹਨੇ ਕੁਲ ਅਟਾਰੀਆਂ ਢੋਣੀਆਂ ਈਂ
 ਭੁੰਜੇ ਕਬਰ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦੇਵਸਨਗੇ, ਦਰੀਆਂ ਕਿਸੇਨਾ ਹੇਠ ਵਿਛੋਣੀਆਂ ਈਂ
 ਦੋਯਾ ਸਿੰਘ ਖਫਨ ਆਖਰ ਮਿਲੇ ਕਿੰਨਾ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਤੈਂ ਜਾਕਟਾਂ ਪੋਣੀਆਂ ਈਂ

77 ਸਤੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗਈ ਉਮਰ ਸਤੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਏ, ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਤੈਂ ਅਸਲ ਕਮਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਦਿਲਬਰ ਯਾਰ ਘਟ ਹੀ ਤੇਰੇ ਵਸ ਰਿਹਾ, ਫਿਰੇਂ ਭਾਲਦਾ ਸ਼ਹਿਰਤੇ ਗਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਕਾਹਨੂੰ ਵਿਚ ਉਜਾੜ ਦੇ ਫਿਰੇਂ ਭੋਂਦਾ, ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹੀਮ ਤੇ ਰਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ⁴ ਆਤਮਾ ਭੂਪ ਰਹਿੰਦਾ, ਵਿਚ ਓਸਦੇ ਨਫਰ ਗੁਲਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਸਰਦ ਫੁਹਾਰ ਪੈਂਦੀ, ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਗਰਮ ਹਮਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਰਹਿੰਦਾ, ਵਿਚ ਵਸੇ ਕਰੋਧ ਤੇ ਕਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਸੂਰਮਾ ਉਠ ਬਹਿੰਦਾ, ਫੜ ਕੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਕਰੇ ਕਤਲਾਮ ਹੈ ਜੀ

1 ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਜ਼ਹਿਰ ਹੈ। 2 ਨਸ ਭਜ ਭਜ ਕੇ। 3 ਲੁਹਾਰ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਾਂਗ। 4 ਪਰਮਾਤਮਾ।

ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਇਕ ਹਦੈਤ ਕਰਦਾ, ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਮਿਸਲ ਅਮਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ 'ਮੇਹਰ ਤੇ ਮਾਂਹ ਚੜ੍ਹਦੇ, ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਸੁਬਹਾ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਬਣੀ ਮਸੀਤ ਮੁਲਾਂ, ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਤਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਏ, ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਆਣ ਇਲਹਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਬੈਠਾ ਹੈ ਮਰਦ ਸਾਕੀ, ਭਰ ਭਰ ਦੇਂਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਜਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਮੁਲਕ ਵਲੈਤ ਬੰਦੇ, ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਰੂਸ ਤੇ ਸਿਆਮ ਹੈ ਜੀ
 ਰਿਖੀਕੋਸ਼ ਅਜੁਧਿਆ ਜਾਣ ਕਾਂਸ਼ੀ, ਵਿਚ ਗੰਗਾ ਬਨਾਰਸੀ ਧਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੇ ਬੰਦਿਆ ਰਬ ਸਚਾ, ਜੀਹਦਾ ਆਖਦਾ ਨਾ ਮੁਕਾਮ ਹੈ ਜੀ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਬੋਲਦਾ ਵਿਚ ਤੇਰੇ, ਇਹਨੂੰ ਪੁਛ ਕੀ ਆਪਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੀ

78 ਅਠੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲ

ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ ਅਠੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਐਵੇਂ, ਕੀਤੀ ਗਾਫਲਾ ਪਰਖ ਪਛਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਖਦੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਦੁਨੀਆਂ, ਉਹਦੀ ਜਾਤ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਨਾ ਉਹ ਨੂਰੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾ ਬੁਤ ਖਾਕੀ ਬੁਢਾ ਬਾਲ ਤੇ ਬ੍ਰਿਧ ਜਵਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਉਹਤਾਂ ਵਾਹਦ ਹੁਲਾ ਸਰੀਰ ਬੀਬਾ, ਰਲਦੀ ਕਿਸੇਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਉਹਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਤਕਸੀਰ ਜੋ ਹੈ, ਰਲਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨਮਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਨਾ ਉਹ ਵਿਚ ਮਸੀਤ ਨਾ ਬੁਤਖਾਨੇ, ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਉਹਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬੁਤਘੜਦਾ ਉਦੇਨਾਲ ਦਾ ਹੋਰਤਖਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਦੁਨੀਆਂ ਓਸਦੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਜਾਣਖੇਤੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਹੋਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਸਾਰੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਛੱਡੀ, ਅਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਗਲੀ ਓਸ ਦੀ ਪਰੇ ਥੀਂ ਪਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਢੂੰਡਣ ਗਿਆ ਨਾਮਿਲੇ ਜਹਾਨ ਵਿਚੋਂ, ਸ਼ਾਹ ਰਗ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਮਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਸੁਣਦਾ ਵੇਖਦਾ ਹਾਲ ਹੈਸਭ ਦਾ ਉਹ, ਐਪਰ ਉਸਦੇ ਅਖੀਆਂ ਕਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਇਹਨਾਂ ਅਖੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਗਿਆਨਧਿਆਨ ਹੈ ਨਾ
 ਨਾ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਾਂ ਬਾਪਨੇ ਹਈ ਜਣਿਆ, ਉਹਦੀ ਜਦਦਾ ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਨਾ ਉਹ ਜਾਣ ਪੰਜ ਤਤ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਖਿਆ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਨਾ
 ਉਹਦੀ ਆਸ਼ਕਾਂ ਰਮਜ਼ ਮਲੂਮ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਖਿਆ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਨਾ

ਆਸ਼ਕ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ¹ਮੁਦਗੰਮ ਹੋ ਗਏ ਕੋਈ ਪਕੜਿਆਦੀਨ ਇਮਾਨ ਹੈ ਨਾ
ਗੁੰਗੇ² ਵਾਂਗਰਾਂ ਦੇਖ ਦਿਲ ਰਹੇ ਰਾਜੀ, ਕੀਤੀ ਜਾਵਦੀ ਬਾਤ ਬਿਆਨ ਹੈ ਨਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਹ ਬਾਤ ਨਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀ, ਰਹਿੰਦੀਚੰਦਰੀਯਾਰਜਬਾਨ ਹੈ ਨਾ

79 ਉਨਾਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ ਉਨਾਸੀ ਸਾਲ ਐਵੇਂ, ਗਾਫਲ ਹੋਇਕੇ ਪਾਪੀਆ ਸੋ ਰਿਹਾ
ਨਾ ਤੈਂ ਕਰ ਲਿਆ ਭਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦਾ, ਲਗਾ ਏਸ ਜਹਾਨ ਦਾ ਮੋਹ ਰਿਹਾ
ਕਿਤੇ ਵਖਰੇ ਬੈਠ ਨਾ ਜਾਪ ਕੀਤਾ, ਐਵੇਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਮਾਘ ਤੇ ਪੋਹ ਰਿਹਾ
ਨਹੀਂ ਏਸ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ, ਸੋਹੀਂ³ ਸਬਦ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ
ਚੁਭਾ ਮਾਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ, ਇਸ਼ਕੇ ⁴ਬਹਿਰ ਦੇ ਉਰੇ ਖਲੋ ਰਿਹਾ
ਵਿਚੋਂ ਮੈਲ⁵ ਦਵੇਸ਼ ਨਾ ਦੂਰ ਕੀਤਾ, ਐਵੇਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਪੜੇ ਧੋ ਰਿਹਾ
ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਨਾ ਗਿਆਨ ⁶ਚਰਾਗਧਰਿਆਦੀਪਕਰੈਸਦੀਬਾਲਦਾ ਲੋ ਰਿਹਾ
ਚੰਨਣ ⁷ਚਿਤ ਵਾਲੀ ਮਾਲਾ ਨਹੀਂ ਫੇਰੀ, ਮਣਕੇ ਕਾਠ ਦੇ ਰੋੜ ਪਰੋ ਰਿਹਾ
ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਨਾ ਕਦੀ ਬੇ ਫਿਕਰ ਹੋਇਆ, ਚਿੰਤਾ ਨਦੀ ਮੇਂ ਜੀਵ ਡੁਬੋ ਰਿਹਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਅਖੀਆਂ ਦੇ, ਤਾਹੀਏਂ ਇਕ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਦੇ ਰਿਹਾ

80 ਅਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਮਰ ਅਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਅਕਲਮੰਦਾ, ਕੀਤੀ ਬੰਦਗੀ ਬਾਬ ਵੈਰਾਨ ਐਵੇਂ
ਆਖਰ ਸਚ ਦੇ ਵਿਚ ਸੀ ਨਫਾ ਤੈਨੂੰ, ਰਖੀ ਝੂਠ ਦੀ ਖੋਹਲ ਦੁਕਾਨ ਐਵੇਂ
ਧੁਰੋਂ ਹੁਕਮ ਸੀ ⁸ਇਕ ਦੇ ਪੂਜਨੇ ਦਾ, ਕੀਤਾ ਗੈਰ ਦੀ ਤਰਫ ਧਿਆਨ ਐਵੇਂ
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਕਰਤੂਤ ਹੈਵਾਨ ਦੀ ਏ, ਤੈਨੂੰ ਆਖਦੇ ਲੋਕ ਇਨਸਾਨ ਐਵੇਂ
ਮਸਲਾ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਕਦੀ ਨਾ ਸਹੀ ਕੀਤਾ, ਕੀਤੇ ਮੁਖ ਥੀਂ ਗਲਤਬਿਆਨ ਐਵੇਂ
ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਗਰ ਤੇ ਹਕ ਤਕਬੀਰ ਕਰਨੀ, ਕੀਤੀ ਬਕਰੀਭੇਡਕੁਰਬਾਨ ਐਵੇਂ
ਬੋਹੜੇ ਰੋਜ਼ ਜਹਾਨ ਤੇ ਰਹਿਣ ਪਿਛੇ, ਰੋਹੜ ਛਡਿਆ ਸਿਦਕ ਈਮਾਨ ਐਵੇਂ
ਅਠਸਠ ਧਾਮ ਘਰਭੀ ਤੇਰੇਬੰਦਿਆ ਓਏਤੀਰਬ ਜਾ ਜਾ ਕਰੇਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਐਵੇਂ
ਕੀਤਾ ਪਲਕ ਨਾ ਯਾਦ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ, ਰਿਹਾ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਐਵੇਂ
ਹੁੰਦਾ ਸਚ ਦੇ ਵਿਚ ਇਤਬਾਰ ਵਡਾ, ਪਈ ਤੁਧ ਨੂੰ ਝੂਠ ਦੀ ਬਾਨ ਐਵੇਂ

1 ਮਸਤ ਖਾਮੋਸ਼ । 2 ਜਿਉਂ ਗੁੰਗਾ ਗੁੜ ਖਾ ਕੇ ਅੰਦਰੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਮੂੰਹੋਂ ਦਸ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਮਿਠਾ ਸਵਾਦ । 3 ਜੋਤ ਦੀ ਧੁਨ । 4 ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਗੈਰ । 5 ਈਰਖਾ ਤੇ ਦਵੇਤ ਭਾਵ । 6 ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਦੀਵਾ । 7 ਦਿਲ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । 8 ਇਕ ਰਬ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ।

ਕੋਈ ਰੋਜ਼ ਜਹਾਨ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਕਰੇ ਗਾਫਲਾ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਐਵੇਂ
ਆਖਰਕਾਰ ਤੂੰ ਖਾਕ ਦਰ ਖਾਕ ਹੋਣਾ, ਬਣਿਆ ਜਗ ਤੇ ਫਿਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਵੇਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਹੈ ਦਮਾਂ ਦੀ ਖੇਲ ਸਾਰੀ, ਅਟਕੀ ਵਿਚ ਕਲਬੂਤ ਦੇ ਜਾਨ ਐਵੇਂ

81 ਇਕਾਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰੀ ਉਮਰ ਇਕਾਸੀ ਬਰਸਾਂ, ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹਿਸਾਬਾਂ ਨੂੰ। ਗਫਲਤ
ਦੇ ਵਿਚ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਖਾ ਖਾ ਮਾਸ ਕਬਾਬਾਂ ਨੂੰ। ਘੋੜਾ ਨਫਸ ਅਵਾਰਾ
ਛਡਿਆ ਖਿਚਿਆ ਨਹੀਂ ਤੈਂ ਵਾਗਾਂ ਨੂੰ। ਇਸ਼ਰਤ ਐਸ਼ ਕਰੀ ਮਨ ਭਾਣੀ
ਭਰਸੇਂ ਅਗਾਂਹ ਅਜਾਬਾਂ ਨੂੰ। ਇਕ ਰੋਜ਼ ਹੈ ਜਾਣਾ ਜਾਨੀ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬਾਂ
ਨੂੰ। ਕਿਚਰ ਤਾਈਂ ਮਲੇਂ ਬਦਨ ਪਰ ਖੁਸ਼ਬੂ ਅਤਰ ਗੁਲਾਬਾਂ ਨੂੰ। ਕਿਚਰ ਕੁ
ਪੜੇਂ ਪੜਾਵੇਂ ਆਲਮ ਚਲਣਾ ਛੋਡ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ। ਪਹਿਨੇਂਗਾ ਕਦ ਤਾਈਂ
ਅਮੀਰਾ ਪੈਂਟਾਂ ਕੋਟ ਜੁਰਾਬਾਂ ਨੂੰ। ਕਬ ਤਕ ਕਰੇਂ ਇਲਾਜ ਹਕੀਮਾਂ, ਦੇ ਦੇ
ਪੁੜੀ ਜੁਲਾਬਾਂ ਨੂੰ। ਸਿਮਰਨ ਭਜਨ ਦਯਾ ਨਹੀਂ ਕੀਨੀ ਦੇਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਜਬਾਬਾਂ
ਨੂੰ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੈਂ ਕਬ ਤਕ ਦੇਖੇਂ ਨੀਂਦਰ ਵਿਚ ਖਵਾਬਾਂ ਨੂੰ।

82 ਬਿਆਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰੀ ਉਮਰ ਬਿਆਸੀ ਬਰਸਾਂ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਗ ਫਾਨੀ ਹੈ।
ਗਲਫਤ ਦੇ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ ਪਿਆਰੇ ਇਤਨੀ ਉਮਰ ਵਿਹਾਨੀ ਹੈ॥ ਸਮਝ
ਅਜੇ ਸਮਝਾ ਲੈ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰਦਾ 2 ਫੇਲ ਸੈਤਾਨੀ ਹੈ। ਕਾਫਰ ਦੀ ਕਰਤੂਤ
ਕਰੇਂਦਾ ਮੋਮਨ ਬਣੇ ਜਬਾਨੀ ਹੈ। ਸੂਰਤ ਸ਼ਕਲ ਬੁਰੇ ਬਦ ਜਿਹੀ ਬਣਦਾ
ਯੂਸਫ ਸਾਨੀ ਹੈ। ਹਾਂ ਮੈਂ ਕਿਥੋਂ ਚਲਕੇ ਆਇਆ ਇਹੀ ਬਾਤ ਨਾ
ਜਾਨੀ ਹੈ। ਪਾਕ ਜਾਤ ਨੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਰੂਹਾਨੀ ਹੈ। ਹੈ ਖੁਦ
ਨੂਰ ਨੂਰ ਚੋਂ ਬਣਿਆ, ਨਸਲ ਅਸਲ ਰਹਿਮਾਨੀ ਹੈ। ਲਾਲ ਵਡਾ ਵਡਮੁਲਾ
ਏਹ ਹੈ ਕੀਮਤ ਅਸਲ ਨਾ ਜਾਨੀ ਹੈ। ਮਿਰਤ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਆਕਰ ਬੈਠੀ ਏਹ
ਵਸਤੂ ਅਸਮਾਨੀ ਹੈ। ਪੰਖ ਬਿਨਾਂ ਉਡ ਜਾਵਣ ਵਾਲਾ ਯੇਹ ਤੋ ਭੈਰ ਸੈਲਾਨੀ
ਹੈ। ਨਾ ਇਹ ਵਸਤੂ ਜਾਣ ਆਪਣੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬਿਗਾਨੀ ਹੈ। ਜਾਤ
ਬਜਾਤ ਵਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਘਟ ਘਟ ਬੀਚ ਸਮਾਨੀ ਹੈ। 3 ਕੁਲਰ ਰੂਹ ਮਿਨ
ਅੰਦਰ ਰਬੀ ਕਹਿੰਦੀ ਆਇਤ ਰਬਾਨੀ ਹੈ। ਨਾ ਇਹ ਕਰੇ ਅਹਾਰ ਅੰਨ ਦਾ

1 ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸੁਪਨਾ ਹੈ। 2 ਭੈੜੇ ਕੰਮ। 3 ਸ਼ਕਲ ਮੋਮਨਾਂ ਕੰਮ ਕਾਫਰਾਂ।

ਨਾ ਪੀਵਤ ਜਲ ਪਾਣੀ ਹੈ। 'ਸ਼ਿਵ ਰੂਪ ਕੁਟਸਤ ਆਤਮਾ, ਨਾ ਇਹ ਮਰਦ ਜਨਾਨੀ ਹੈ। ਏਹ ਵਸਤੂ ਸਦ ਜੀਵਨ ਵਾਲੀ ਕੌਣ ਕਹੇ ਮਰ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਪਉਣ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਕਰਕੇ ਧਰਿਆ ਨਾਮ ਪਰਾਨੀ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਾਤ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਵੇ ਹੁੰਦੀ ਅਕਲ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਕ ਲੋਕਾਂ ਨੁਕਤਾ ਚੀਨਾਂ, ਰਮਜ਼ ਹਕੀਕ ਪਛਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਮਾਲੂਮ ਕੀਤਾ ਮਖਫੀ ਰਾਜ ਰੂਹਾਨੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਵੇਦ ਰਿਗ ਜੁਜਰ ਅਥਰਬਣ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰਖ ਕੀ ਬਾਨੀ ਹੈ। ਸਮਝਣ ਵੇਦ ਵਿਦਾਂਤੀ ਪੰਡਤ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਯੇਹ ਬਾਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ, ਜਾਨਣ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਹੈ।

83 ਤਿਰਾਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜਰੀ ਉਮਰ ਤਿਰਾਸੀ ਬਰਸਾਂ, ਤੈਨੂੰ ਗਿਆਨ ਨਾ ਆਇਆ ਈ। ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਦਾਹੜਾ ਚਿਟਾ, ਵਾਂਗਰ ਪੂਛ ਵਧਾਇਆ ਈ। ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਜਣਹਾਰਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਭੁਲਾਇਆ ਈ। ਖਲਕਤ ਏਕ ਏਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮਕੀ ਮਾਇਆ ਈ। ਇਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੂਜਾ ਮੰਨ ਬੈਠੋਂ ਕਿਸਨੇ ਇਲਮ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਈ। ਤੋਂ ਨੇ ਐਨ ਗੈਨ ਦਾ ਨੁਕਤਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਈ। ਗੈਬੀ ਰਾਜ ਫਕੀਰਾਂ ਵਾਲਾ, ਤੈਨੂੰ ਹਥ ਨਾ ਆਇਆ ਈ। ਕਾਲਬ ਖੋਹਲ ਕਲਬ ਦਾ ਖਾਨਾ, ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦਿਖਲਾਇਆ ਈ। ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਦਾ ਭੇਤ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਕਰਵਾਇਆ ਈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਗਾੜੀ ਗਫਲਤ ਜਨਮ ਅਮੋਲ ਗਵਾਇਆ ਈ।

84 ਚੁਰਾਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜਰੀ ਉਮਰ ਚੁਰਾਸੀ ਬਰਸਾਂ, ਚਾਰ ਵੇਦ ਫੁਰਮਾਤੇ ਹੈਂ। ਸੁਣੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਤੈਂ ਬੋਲੇ ਹੋਕਾ ਮਾਰ ਜਗਾਤੇ ਹੈਂ। ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾਂ ਮਾਸਟਰ ਜਾਨੋਂ ਸਬਕ ਸਲੋਕ ਪੜ੍ਹਾਤੇ ਹੈਂ। ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਛੂਹ ਕੰਚਨ ਕਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਬਾਦਲ ਰੂਪ ਸੰਤ ਜਨ ਮਾਨ ਮੇਘ ਨਾਮ ਬਰਸਾਤੇ ਹੈਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਆਣ ਬਣੇ ਜਗਿਆਸੂ, ਦਿਲ ਦਾ ਭਰਮ ਮਿਟਾਤੇ ਹੈਂ। ਅਮੀ ਕੁੰਡ ਪੁਰ ਬੈਠੇ ਸਾਧੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਪਿਲਾਤੇ ਹੈਂ। ਭਵ ਸਾਗਰ ਥੀਂ ਪਾਰ ਪੂਰ ਨੂੰ, ਬਿਨਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਲੰਘਾਤੇ ਹੈਂ। ਜਿਸ ਮੰਜ਼ਲ ਵਿਚ ਸੇਤੂ ਹੈਂ ਨਾ ਵੇਹ ਮੰਜ਼ਲ ਦਿਖਲਾਤੇ

ਹੈਂ । ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰਾ ਦੂਰ ਕਰੇਂਦੇ, ਗੈਸ ਗਿਆਨ ਜਗਾਤੇ ਹੈਂ । ਬਾਜ ਬਬੇਕ ਛੋੜ ਕਰ ਪੀਛੇ ਮਨ ਪੰਛੀ ਫੜ ਲਿਆਤੇ ਹੈਂ । ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਲਾਰੀ ਰੰਗ ਮਜੀਠ ਚੜ੍ਹਾਤੇ ਹੈਂ । ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਰਨ ਅਮੀਰੀ ਨਾਮ ਫਕੀਰ ਸਦਾਤੇ ਹੈਂ । ਵਡਾ ਮਰਤਬਾ ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਤੇ ਹੈਂ । ਦੁਨੀਆਂ ਬੀਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜੇਹੜੇ ਨਾਲ ਅਦਾਬ ਬੁਲਾਤੇ ਹੈਂ । ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਧੁਜਾ¹ ਦੇ ਮਾਲਕ ਧਰਨੀ² ਤਵਾਮ ਖਿਲਾਤੇ ਹੈਂ । ਸੀਤ ਰੂਪ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਛਡ ਜਾਤੇ ਹੈਂ । ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਖਾਕ ਬਣ ਬੈਠੇ, ਖਾਕ ਉਪਰ ਲਿਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ । ਪਲੰਘ ਦਰੀ ਕੁਰਸੀ ਭੀ ਏਕੋ, ਬਿਸਤਰ ਨਹੀਂ ਬਿਛਾਤੇ ਹੈਂ । ਆਸ਼ਕ ਸੰਤ ਮਿਸਲ ਪਰਵਾਨੇ ਸ਼ਮੂ ਉਪਰ ਜਲ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ।³ ਮਹਾਂਵਾਕ⁴ ਸਰਵਣ ਵਿਚ ਪਾਕੇ, ਜੀਵੇਂ ਬ੍ਰਹਮ ਬਨਾਤੇ ਹੈਂ । ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸੰਤਨ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਵੇਦ ਭੀ ਚਾਰੇ ਗਾਤੇ ਹੈਂ ।

85 ਪਚਾਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਹੋ ਗਈ ਉਮਰ ਪਚਾਸੀ ਬਰਸ ਦੀ, ਪੁਰਸ਼ਾ ਕਰੀਂ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ । ਅਜੇ ਸਮਝ ਕਰ ਸਿਮਰ ਸੁਆਮੀ ਦੇਖੀਂ ਚਿਟੜੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਸੁਬਾ ਦੁਪਹਿਰ ਗਈ ਦਿਨ ਢਲਿਆ ਦੇਖ ਲਵੇਂ ਤਰਕਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਡਿਗ ਡਿਗ ਪੈਂਦੇ ਲੋਕ ਹਸੇਂਦੇ ਦੇਖ ਤੁਮਾਰਿਆਂ ਹਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਇਸ਼ਤ ਗਈ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ, ਘਰ ਦੇ ਦੇਵਣ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ॥ ਕਪੜਾ ਗਲੋਂ ਉਤਾਰਿਆ ਤੇਰਾ⁵ ਬੋਦਾ ਹਾੜ ਸਿਆਲਾਂ ਨੂੰ । ਖਾ ਕਰ ਆਪ ਤੇਰੀ ਵਲ ਭੇਜਣ, ਬਚਿਆਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਅਜੇ ਪਿਆਰ ਦਿਲੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਚੁੰਮਦਾ ਲਾਲ ਗੁਪਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਪੈਸਾ ਦਿਓ ਅਫੀਮ ਖਾਣ ਨੂੰ, ਆਖੇ ਪੁਤਰਾਂ ਲਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਵਾਂਗ ਫਕੀਰ ਆਜ਼ਾ ਹੋ ਕੇ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਖਟ ਖਟ ਮਰਿਆ, ਗਾਫਲ ਦੌਲਤ ਮਾਲਾਂ ਨੂੰ । ਅਖੀਆਂ ਨਾਲ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਦੇਖਿਆ, ਸਭ ਨੇ ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਜੰਜਾਲਾਂ ਨੂੰ ।

86 ਛਿਆਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਹੋ ਗਈ ਉਮਰ ਛਿਆਸੀ ਬਰਸ ਦੀ, ਛਡ ਦੇ ਹਿਰਸ ਨਿਮਾਣੀ ਨੂੰ । ਰੋ

1 ਕਰੋੜ ਪਤੀ । 2 ਭੋਜਨ ਛਕਾਂਦੇ ਹਨ । 3 ਸੁਭ ਉਦੇਸ਼ । 4 ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ । 5 ਪੁਰਾਣਾ ਕਪੜਾ ।

ਰੋ ਕੇ ਪਛਤਾਵੇਂ ਪਾਪੀ ਇਤਨੀ ਉਮਰ ਵਿਹਾਣੀ ਨੂੰ ॥ ਅਜੇ ਵਕਤ ਹੈ ਨਾਲ
ਸਿਦਕ ਦੇ ਪੜ੍ਹ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਧ ਪਿਲਾਇਆ
ਓਹ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ । ਨੂੰਹ ਨੇ ਆਣ ਬਿਦਾਵਾ ਦਿਤਾ ਸਸ ਰਾਜੇ ਦੀ
ਰਾਣੀ ਨੂੰ । ਦੁਧ ਦਹੀਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ, ਬੈਠੀ ਪਕੜ ਮਧਾਣੀ
ਨੂੰ । ਘਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਆਪ ਕਰੇਂਦੇ, ਪੁਛਦਾ ਕੌਣ ਸਿਆਣੀ ਨੂੰ । ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾ
ਕੌਣ ਕਰਾਵੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਹਣੀ ਨੂੰ । ਸੁਖ ਭੋਗੇ ਦੁਖ ਭਰਨੇ ਆ ਗਏ
ਸੋਢੀ ਦੀ ਸੋਢਿਆਣੀ ਨੂੰ । ਜੇਬ ਖਰਚ ਕਿਹੜਾ ਪਕੜਾਵੇ ਖਤਰੀ ਦੀ
ਖਤਰਾਣੀ ਨੂੰ । ਭਾਗ ਨਿਖਤਰੇ ਹਾਰਾਂ ਦੇ ਗਏ, ਭਾਗਾਂ ਭਰੀ ਸੁਆਣੀ ਨੂੰ ।
ਟੁਕੜਾ ਮਿਲਦਾ ਨਾਲ ਨਸੀਬਾਂ, ਦੁਧ ਮਲਾਈਆਂ ਖਾਣੀ ਨੂੰ । ਘਰ ਵਿਚ
ਕਿਹੜਾ ਮਾਨ ਕਰਾਵੇ, ਧਕੇ ਮਿਲਣ ਨਿਮਾਣੀ ਨੂੰ । ਸਭ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ
ਘਰ ਨਹੀਂ ਰਖਣੀ, ਸੁਟ ਦਿਓ ਚੀਜ਼ ਨਿਮਾਣੀ ਨੂੰ । ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਦੁਨੀਆਂ
ਨੂੰ ਦੇਖੇ, ਸਭ ਕੋਈ ਚਾਹਦਾ ਹਾਣੀ ਨੂੰ ।

87 ਸਤਾਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਉਮਰ ਸਤਾਸੀ ਚਲ ਪਈ ਤੇਰੀ, ਸਮਝ ਅਜੇ ਹੁਣ ਵੇਲਾ ਈ । ਮਾਇਆ
ਜੋੜੇ ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ, ਸੰਗ ਨਾ ਜਾਣਾ ਧੇਲਾ ਈ । ਕਾਰੂੰ ਗੰਜ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜੋੜੇ
ਗਿਆ ਜਹਾਨੋਂ ਵੇਹਲਾ ਈ । ਖੋਹਲ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਚੁਤਰਫੇ, ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ
ਜਗ ਮੇਲਾ ਈ । ਆਪ ਬਣਾਵੇ ਆਪ ਖਪਾਵੇ, ਜਗਤ ਮਦਾਰੀ ਖੇਲਾ ਈ ॥
ਕੌਣ ਅਗੇ ਇਕਰਾਰ ਲਿਆਵੇ, ਮੌਤ ਗੁਰੂ ਜਗ ਚੇਲਾ ਈ । ਹੀਰੇ ਹਰਨ
ਪ੍ਰਾਣੀ ਉਤੇ, ਪਏ ਅਚਾਨਕ ਸੇਲਾ ਈ । ਸਬਜ਼ ਰੰਗੀਨ ਜਿਵੇਂ ਵਿਚ ਹਾਂਡੀ
ਭੜਥਾ ਬਣੇ ਕਰੇਲਾ ਈ । ਗੁਟਕੂੰ ਗੁਟਕੂੰ ਕਰੇ ਕਬੂਤਰ ਸਿਰ ਪੁਰ ਪਵੇ
ਗੁਲੇਲਾ ਈ । ਤੂੰ ਇਨਸਾਨ ਫਿਰੇਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਗਾਫਲ ਰਬ ਗਹੇਲਾ
ਈ । ਨਾਜ਼ਕ ਬਦਨ ਬਰੀਕ ਪਿਆਰੇ, ਜਗਤ ਬਾਗ ਵਿਚ ਕੇਲਾ ਈ । ਦੇਯਾ
ਸਿੰਘ ਤਕਦੀਰ ਅਜ਼ਲ ਦੀ ਮੌਤ ਛੁਰੀ ਤੂੰ ਲੇਲਾ ਈ ।

88 ਅਠਾਸੀਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰੀ ਉਮਰ ਅਠਾਸੀ ਬਰਸ ਦੀ, ਅਕਲ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ
ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਉਮਰ ਅਕਾਰਬ ਗਾਲੀ ਹੈ । ਤੂੰ ਵਿਚ ਇਲਮ ਖਪੇਂ

ਦਿਨ ਰਾਤੀਂ ਇਲਮੋਂ ਬਾਤ ਨਿਰਾਲੀ ਹੈ। ਤੂੰ ਰੱਬ ਨੂੰ ਵਿਚ ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਭਾਲੇਂ
ਇਹ ਸਭ ਵਹਿਮ ਖਿਆਲੀ ਹੈ। ਤੂੰ ਵਿਚ ਜੰਗਲਾਂ ਭਾਲਣ ਜਾਵੇਂ, ਬਾਗੀਂ
ਰਹਿੰਦਾ ਮਾਲੀ ਹੈ। ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਪਰਵਾਨੇ, ਬਲਦੀ ਸ਼ਮਾਂ ਦੀਵਾਲੀ
ਹੈ। ਵਿਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਆਜ਼ਬ ਹੋ ਕੇ ਲੈਂਦਾ ਖੈਰ ਸਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ
ਵਸਲ¹ ਸਜਣ² ਦਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਰਖੀ ਜਾਨ³ ਹਥਾਲੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਕ ਦੀ
ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੇਂਦਾ ਯਾਰ ਦਿਖਾਲੀ ਹੈ। ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਮਝੀ ਨੂੰ ਚਾਰੇ
ਮਿਲਦੀ ਹੀਰ ਸਿਆਲੀ ਹੈ। ਸੋਇਨਾ ਟੁੰਬ ਬਣੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੈਂਦਾ ਜਦੋਂ
ਕੁਠਾਲੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਪੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਨਿਰਮਲ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰੰਗ ਜੰਗਾਲੀ ਹੈ।
ਦਰਜੀ ਪਾਸ ਬਣੇ ਜਾਂ ਲੀਰਾਂ, ਬਣੇ ਕਮੀਜ਼ ਬੰਗਾਲੀ ਹੈ। ਮੇਵੇ ਧੁਪ ਸਹੇ
ਸਿਰ ਉਪਰ ਤਾਂ ਪਕਦੇ ਫੜਕੇ ਲਾਲੀ ਹੈ। ਰੂੰ ਨੂੰ ਫੜ ਪਿੰਜੇ ਜਦ ਪੇਂਜਾ, ਤਾਂ
ਬਣਦਾ ਲੇਫ ਨਿਹਾਲੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਦਲਾਲ ਮੁਸੀਬਤ ਪਾਵੇ, ਮਿਲਦੀ ਤਦ
ਦਲਾਲੀ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸੀਬਤ ਝਾਲੀ ਹੈ।
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਗਲ ਦੂਰ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਇਹ ਮੰਜ਼ਲ ਨਹੀਂ ਸੁਖਾਲੀ ਹੈ।

89 ਉਨਾਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜਰੀ ਉਮਰ ਉਨਾਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ, ਉਹ ਗਲ ਤੈਨੂੰ ਆਈ ਨਾ। ਵੇਦ
ਪੁਰਾਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੈਨੂੰ ਅਸਲੀ ਦਾਤ⁴ ਥਿਆਈ ਨਾ। ਮਕੇ ਮਦੀਨੇ ਜਾਣ ਐਣ
ਦੀ ਦਿਲ ਥੀਂ ਬਾਤ ਮੁਕਾਈ ਨਾ। ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰੇਂ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਪਾਕੇ
ਦਾਤ ਛਪਾਈ ਨਾ। ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਨੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਦਿਲ ਥੀਂ ਹਿਰਸ
ਗਵਾਈ ਨਾ। ਜੇ ਮੈਂ ਛਡਦਾ ਜੀਵ⁵ ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਕਦੀ ਜੁਦਾਈ ਨਾ।
ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਨੇ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਲ ਤਦੇ ਤੁਝੇ ਦਿਖਲਾਈ ਨਾ। ਭਲਾ ਭਲਾ
ਫੁਰਮਾਏ ਪਾਪੀ, ਦਿਲ ਥੀਂ ਗਈ ਬੁਰਾਈ ਨਾ। ਉਪਰ ਲਿਬਾਸ ਸਫੇਦ
ਪਹਿਨਿਆ, ਅੰਦਰੋਂ ਗਈ ਸਿਆਹੀ ਨਾ। ਕਰਮ ਧਰਮ ਫੁਰਮਾਏ ਮੁਖ ਥੀਂ
ਕੀਤੀ ਆਪ ਕਮਾਈ ਨਾ। ਤੈਂ ਅੰਦਰ ਮੁਖ ਬਿਰਤੀ ਕਰਕੇ, ਸੁੰਨ ਸਮਾਧ
ਲਗਾਈ ਨਾ। ਨਾਲ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਕੇ, ਸਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ ਨਾ।
ਦੂਈ ਦਵੈਤ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਬਦਲੇ, ਖਾਧੀ ਕਦੇ ਦਵਾਈ ਨਾ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਸ
ਗਿਆਨ ਗੈਸ ਦੀ ਅੰਦਰੋਂ ਜੋਤ ਜਗਾਈ ਨਾ।

1 ਦਰਸ਼ਨ। 2 ਸਜਣ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ। 3 ਜਾਨ ਤਲੀ ਤੇ ਰੱਖੀ। 4 ਹੱਥ ਨਾ ਆਈ। 5 ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ।

ਨਬੇ ਬਰਸ ਦੀ ਉਮਰ ਗਵਾਈ ਨਾਮ ਨਾ ਸਿਮਰਿਆ ਸਾਂਈ ਦਾ।
 ਨਹੀਂ ਤੁਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰਹਿ ਗਈ, ਹਾਰ ਗਿਆ ਬਲ ਬਾਹੀਂ ਦਾ। ਖਤਮ
 ਹੋਣ ਪਰ ਆਇਆ ਜਾਨੀ ਲੇਖਾ ਬਰਸ ਛਿਮਾਹੀਂ ਦਾ। ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜਾ
 ਵਿਚਾਰਾ ਨਾਜ਼ਕ ਬੂਟਾ ਕਾਹੀ ਦਾ। ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਪਿਆ ਵਿਚ ਵਿਹੜੇ, ਘਰ
 ਥੀਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਈਦਾ। ਇਹ ਕਲਬੂਤ ਅਨੂਪ ਸੀ ਤੇਰਾ, ਬਣ ਗਿਆ
 ਰੂਪ ਬਲਾਈਂ ਦਾ। ਜਿਉਂ ਕਰ ਮਿਰਗ ਡਰਾਵਣ ਕਾਰਨ, ਡਰਨਾ ਕੀਤਾ
 ਗਈ ਦਾ। ਇਹ ਪਿੰਜਰ ਸੀ ਤਖਤ ਮਿਸਰ ਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਖੇਤ ਨਿਆਈਂ
 ਦਾ। ਜਿਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਕੇਸਰ, ਬਣ ਗਿਆ ਗੋਬਰ ਗਈਂ ਦਾ।
 ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਨਿਰੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਹੁਣ ਕੀ ਬਣੇ ਦਵਾਈ ਦਾ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ
 ਘਰ ਦਰਜੀ ਬੈਠਾ ਹੁਣ ਤੇ ਕਫਨ ਸੁਵਾਈ ਦਾ।

91 ਇਕਾਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਹੋ ਗਈ ਉਮਰ ਇਕਾਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ ਕਦਮ ਨਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਈ।
 ਇਹ ਕਲਬੂਤ ਤਾਕਤੋਂ ਖਾਲੀ, ਨੌਂ ਨੌਂ ਝੂਟੇ ਖਾਂਦਾ ਈ। ਜਿਵੇਂ ਬੀਮਾਰ
 ਚਿਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ, ਫਟਿਆ ਦਰਦ ਗਮਾਂ ਦਾ ਈ। ਛੱਡਦਾ ਨਹੀਂ ਅਜੇ ਮੈਂ ਮੇਰੀ
 ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ ਦਰਮਾਂਦਾ ਈ। ਦੋਲਤ ਮਾਲ ਪਰਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਖਟਦਾ
 ਰਿਹਾ ਕਮਾਂਦਾ ਈ। ਮਿਲ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈਵਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਘਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ
 ਸਮਾਂਦਾ ਈ। ਅਜੇ ਮਰਨ ਥੀਂ ਨਫਰਤ ਖਾਂਦਾ, ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚਿਤ ਚਾਂਹਦਾ
 ਈ। ਟਿਕਟ ਮਿਲਣ ਦਾ ਵਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ ਮੁਸਾਫਰ ਲਾਂਦਾ ਈ। ਰੇਲ
 ਅਜ਼ਲ ਦੀ ਚਲਣੇ ਵਾਲੀ ਗਾਰਡ ਪਿਆ ਫੁਰਮਾਂਦਾ ਈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਸ
 ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਈ।

92 ਬਾਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਬਾਨਵੇਂ ਬਰਸ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ ਬੈਰੇ, ਭਗਵਾਨ ਭਗਤੀ ਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਲ
 ਤਲੀਆਂ ਪਛਤਾਵੇਂ ਪਾਪੀ, ਉਮਰ ਅਕਾਰਥ ਬੀਤੀ ਹੈ। ਹੋਇਓਂ ਬਿਰਧ
 ਮੁਰਦਿਓਂ ਦਾਖਲ, ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨ ਜੀਤੀ ਹੈ। ਮੋਮਨ ਆਣ ਖੜਾ ਵਿਚ
 ਮਸਜਿਦ, ਦਿਲੋਂ ਨਮਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਂ ਗੁਸਲ ਕਰੇ ਲਖ ਵਾਰੀ
 ਅੰਦਰੋਂ ਭਰੀ ਪਲੀਤੀ ਹੈ। ਮਕੇ ਗਿਆਂ ਨਜ਼ਾਤ ਨਾ ਮਿਲਦੀ, ਜੇ ਦਿਲ ਦੀ

ਬਦਨੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਨ ਯਕੀਨ ਇਬਾਦਤ ਉਸ ਦੀ ਜਿਸ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਪਰੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਲ ਜਾਨ ਨੂਰਾਨੀ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, ਇਹ ਕਲਬੂਤ ਕਲੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਮ ਭੇਤ ਅੰਦਰ ਦਾ, ਜਿਸ ਦਰਜੀ ਨੇ ਸੀਤੀ ਹੈ। ਭਗਵਾ ਪਹਿਨਣ ਬੜਾ ਸੁਖਾਲਾ ਮੰਜ਼ਲ ਦੂਰ ਅਤੀਤੀ ਹੈ। ਜੀਵਦਿਆਂ ਮਰ ਰਹਿਣਾ ਜਾਨੀ ਇਹ ਫਕਰਾਂ ਦੀ ਰੀਤੀ ਹੈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਗਲ ਪਰੇ ਸ਼ਰੂਤੋਂ ਆਸ਼ਕ ਨੇ ਮੰਨ ਲੀਤੀ ਹੈ।

93 ਤਿਰਆਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ,

ਗੁਜ਼ਰੀ ਉਮਰ ਤਿਰਆਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ, ਤੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਹੈ। ਵਾਲ ਵਾਲ ਪਰ ਫਿਰੀ ਸਫੇਦੀ, ਕਰ ਗਈ ਕੂਚ ਸਿਆਹੀ ਹੈ। ਸੋਚੀਂ ਬਾਤ ਭਜਨ ਬਿਨ ਪਾਪੀ ਕਿਤਨੀ ਉਮਰ ਵਿਹਾਈ ਹੈ। ਨਾਮ ਸਿਮਰ ਜਿਤਨੇ ਦਿਨ ਬਾਕੀ, ਕਿਉਂ ਬਣ ਰਿਹੋਂ ਸੁਦਾਈ ਹੈ। ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਜਿਨ ਰਾਮ ਸਿਮਰਿਆ ਉਸੇ ਪਰਮਗਤ ਪਾਈ ਹੈ। ਆਖਰ ਦੇ ਦਮ ਰਾਮ ਸਿਮਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਤੁਰਤ ਰਿਹਾਈ ਹੈ। ਜਨਮ ਜਨਮ ਦਾ ਕਥੜਾ ਮੇਲਾ, ਸਾਬਣ ਕਰੇ ਸਫਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਛਡ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਸਿਰ ਪਰ ਖੜੀ ਜੁਦਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰ ਨਾ ਬੋਲ ਬਕਰਿਆ ਬੈਠਾ ਕੋਲ ਕਸਾਈ ਹੈ। ਅਜ਼ਲ ਤਰੀਕ ਪਈ ਸਿਰ ਕੂਕੇ, ਹੁਕਮ ਹਾਜ਼ਰ ਬੁਲਾਈ ਹੈ। ਮੌਤ ਮੁਕਦਮਾ ਪਿਆ ਖਲੋਤਾ, ਦਰ ਪੁਰ ਖੜਾ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ। ਗੋਲ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਾਲ ਨੇ ਪੁਰਸ਼ਾ, ਤੈਂ ਵਲ ਸ਼ਿਸ਼ਤ ਟਿਕਾਈ ਹੈ। ਹਸਰਤ ਨਾਲ ਅਖੀਰੀ ਮੇਲਾ, ਛਡਣੇ ਦਿਲਬਰ ਆਈ ਹੈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਦਮ ਜਾਣ ਮੁਸਾਫਰ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਣਾ ਰਾਹੀ ਹੈ।

94 ਚੁਰਾਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਜ਼ਰੀ ਉਮਰ ਚੁਰਾਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ ਚੇਤਿਆ ਨਹੀਂ ਮੁਰਾਰੀ ਨੂੰ। ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਪਛਤਾਵੇਂ ਪਾਪੀ ਇਤਨੀ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ। ਇਕ ਮਨ ਹੋਕੇ ਰਾਮ ਸਿਮਰ ਲੈ ਰੋਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂਦਾਰੀ ਨੂੰ। ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਖਰ ਵੇਲਾ ਛਡ ਦੇ ਹਿਰਸ ਨਿਕਾਰੀ ਨੂੰ। ਕੀ ਤੁਧ ਨਾਲ ਕਰਨ ਭਲਿਆਈ ਦੇਖ ਉਲਾਦ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ। ਤੈਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਤੀ ਵਿਚ ਡਿਉਂਦੀ ਬੈਠੇ ਸਾਂਭ ਅਟਾਰੀ ਨੂੰ। ਤੈਂ ਵਲ ਭੇਜਣ ਸੁਕੇ ਟੁਕੜੇ ਖਾਣ ਗਰਮ ਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ। ਕੌਣ ਯਾਦ ਰਖਦਾ ਵਿਚ ਘਰ ਦੇ ਖਾਂਦੇ ਲੋਂਗ ਸਪਾਰੀ ਨੂੰ ॥ ਤੈਨੂੰ ਦੇਣ ਪੁਰਾਣੀਆਂ

ਲੀਰਾਂ ਪਹਿਨਣ ਜ਼ਰੀ ਕਿਨਾਰੀ ਨੂੰ । ਇਸ ਘਰਦੇ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਚਲਾਇਆ,
ਭਾਲ ਕਿਥੇ ਸਰਦਾਰੀ ਨੂੰ । ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਅਖੀਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖੇਂ, ਇਸ
ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਯਾਰੀ ਨੂੰ ।

95 ਪਚਾਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਹੋ ਗਈ ਉਮਰ ਪਚਾਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ ਪਕੜੀਂ ਪੁਰਸ਼ ਭੁਲਾਇਆਂ ਨੂੰ।
ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਧ ਪਿਲਾ ਲੈ, ਛਡ ਜਾਸੇਂ ਮਝੀਆਂ ਗਾਈਆਂਨੂੰ। ਦਾਨ ਹੱਥਾਂ
ਨਾਲ ਕਰ ਲੈ ਪਾਪੀ ਆਜ਼ਬ ਬੁਰਾ ਖੁਦਾਈਆਂ ਨੂੰ। ਨਗਨ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ
ਕੱਪੜਾ ਦੇ ਲੈ ਚਲਣਾ ਛਡ ਭੁਲਾਈਆਂ ਨੂੰ। ਪਲੰਘ ਰੰਗੀਲੇ ਅਜਬ ਗਲੀਚੇ
ਚਲਣਾ ਛਡ ਰਜਾਈਆਂ ਨੂੰ। ਸਿਰ ਪਰ ਕੂਕੇ ਮੋਤ ਹਕੀਮਾਂ, ਚਲਣਾ ਛਡ
ਦੁਆਈਆਂ ਨੂੰ। ਕਰ ਲੈ ਦਾਨ ਹਥੀਂ ਹਲਵਾਈਆ, ਛਡ ਚਲਣਾ
ਮਠਿਆਈਆਂ ਨੂੰ। ਕਰ ਲੈ ਫੇਜ਼ ਦਰਜੀਆ ਮਰਦਾ, ਚਲਣਾ ਛਡ
ਸਿਲਾਈਆਂ ਨੂੰ। ਮਿਲ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾ ਪਾ ਜਫੀਆਂ, ਦੇਖੇਂ ਕਦੀ ਜੁਦਾਈਆਂ
ਨੂੰ। ਨਾ ਤੂੰ ਦੇਖ ਪਰਾਈਆਂ ਨਾਰਾਂ, ਚਲਣਾ ਛੋਡ ਵਿਆਹੀਆਂ ਨੂੰ। ਆਖਰ
ਨੂੰ ਛਡ ਜਾਣਾ ਪਿਆਰੇ ਧੀਆਂ ਪੁਤ ਜਵਾਈਆਂ ਨੂੰ। ਜੋ ਜੰਮਿਆ ਮਰ ਜਾਣਾ
ਜਾਨੀ, ਕਿਚਰਕ ਦੇਣ ਵਧਾਈਆਂ ਨੂੰ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਕੁਛ ਕਰ ਲੈ, ਕਰਲੈ,
ਆਰਫ ਦੇਣ ਦੁਹਾਈਆਂ ਨੂੰ।

96 ਛਿਆਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਛਿਆਨਵੇਂ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਸ਼ੇਰਾ, ਇਤਨਾ ਵਕਤ ਵਿਹਾਣਾ ਈਂ।
ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਸਿਮਰਿਆ ਪਾਪੀ, ਜਿਸ ਠਾਕਰ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਈਂ। ਪੰਛੀ
ਰੂਹ ਵਿਚੋਂ ਉਡ ਜਾਸੀ, ਪਿੰਜਰਾ ਭਇਆ ਪੁਰਾਣਾ ਈਂ। ਪਿਛਲੀ ਉਮਰ
ਖਿਜ਼ਾਂ ਸਿਰ ਆਈ, ਤਨ ਬੂਟਾ ਕੁਮਲਾਣਾ ਈਂ। ਨੈਣ ਪਰਾਣ ਤਾਕਤੋਂ ਖਾਲੀ
ਹੋ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਨਿਤਾਣਾ ਈਂ। ਖੜੀ ਤਿਆਰ ਅਜ਼ਲ ਦੀ ਬੇੜੀ, ਮਾਰੇ ਸੱਦ
ਮੁਹਾਣਾ ਈਂ। ਕਾਲ ਸੁਤਰ ਅਸਵਾਰੀ ਖਾਤਰ, ਕਸੀ ਖੜਾ ਪਲਾਣਾ ਈਂ।
ਆ ਗਈ ਜਾਨ ਅਜ਼ਲ ਦੀ ਕੁਰਕੀ, ਦਰ ਪੁਰ ਬੈਠਾ ਠਾਣਾ ਈਂ। ਹੁਣ ਤੂੰ
ਜਾਣੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਕ ਗਿਆ ਪਾਣੀ ਦਾਣਾ ਈਂ। ਖਾਕ ਵਿਚੋਂ
ਉਪਜਿਆ ਬੁਤ ਖਾਕੀ, ਅੰਦਰ ਖਾਕ ਸਮਾਣਾ ਈਂ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸਿਰ ਮੋਤ
ਕੂਕਦੀ, ਇਕ ਦਿਨ ਵਰਤੂ ਭਾਣਾ ਈਂ।

97 ਸਤਾਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ,

ਹੋ ਗਈ ਉਮਰ ਸਤਾਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ, ਸਿਰ ਹਿਲਦਾ ਪਿਆ ਤੇਰਾ
ਈ। ਅੱਖੀਂ ਦਿਸੇ ਨਾ ਕੰਨੀਂ ਸੁਣਦਾ, ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ ਅੰਧੇਰਾ ਈ। ਸ਼ਕਲ ਗਈ
ਬਦਸ਼ਕਲੀ ਆਈ, ਡੈਣ ਬਰਾਬਰ ਚਿਹਰਾ ਈ। ਨੈਣ ਪਰਾਣ ਪੰਜੇ ਪੱਖ ਮਾਰੇ
ਹਰ ਗਿਆ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰਾ ਈ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਅਜੇ ਸਿਮਰਦਾ, ਮਨ
ਬਦਬਖਤ ਲੁਟੇਰਾ ਈ। ਮੁਰਦੇ ਵਾਂਗ ਘਰ ਵਿਚ ਰਖਣਾ, ਹੋ ਗਿਆ ਬਹੁਤ
ਉਖੇਰਾ ਈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਘਰ ਦੇ ਆਖਣ, ਮੱਲ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਈ।

98 ਅਠਾਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਹੋ ਗਈ ਉਮਰ ਅਠਾਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ, ਅੰਤ ਕਾਲ ਦਾ ਨੇੜਾ ਈ। ਬਹੁਤ
ਚਿਰਾਂ ਦਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾਨੀ, ਡੁਬਣ ਵਾਲਾ ਬੇੜਾ ਈ। ਬੋੜੇ ਰਹਿਣ ਜਾਣ ਦਮ
ਬਾਕੀ, ਹੋਗਿਆ ਖਤਮ ਨਬੇੜਾ ਈ। ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਪਿਆਰੇ ਉਜੜਨ
ਵਾਲਾ ਖੇੜਾ ਈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਬੰਦ ਹੋਵਣ ਵਾਲਾ, ਦਮ ਚਰਖੇ ਦਾ ਗੇੜਾ ਈ।

99 ਨੜਿਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਹੋ ਗਈ ਉਮਰ ਨੜਿਨਵੇਂ ਬਰਸ ਦੀ ਨੇੜੇ ਅਜ਼ਲ ਕਰਾਰੀ ਹੈ।
ਬਿਰਖ ਪਰਾਣੀ ਮੌਤ ਨਿਮਾਨੀ, ਕਟਣੇ ਵਾਲੀ ਆਰੀ ਹੈ। ਭੈਰ ਸੈਲਾਨੀ
ਹੁਕਮ ਉਡੀਕੇ, ਖੜਾ ਤਿਆਰ ਵਪਾਰੀ ਹੈ। ਜਾਣ ਦਮਾਂ ਦੇ ਕੁਲ ਖਜ਼ਾਨੇ, ਬੈਠਾ
ਹਾਰ ਜੁਆਰੀ ਹੈ। ਕਰਮ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪੁਰਸ਼ਾ, ਅਗੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਭਾਰੀ ਹੈ।
ਬੂਠੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਵਿਚ ਲਗਕੇ, ਉਮਰ ਗਵਾ ਲਈ ਸਾਰੀ ਹੈ। ਗਾਫਲ ਜਾਣ
ਦਮਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ, ਖੇਲਣ ਦੇ ਵਿਚ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਬੈਠਾ ਦੀਨ ਵਿਸਾਰ ਪਰਾਣੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਕੀਤੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ। ਲੈ ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਮਾਰਨ ਕਾਰਨ, ਖੜਾ ਤਿਆਰ
ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਰੂਹ ਰੇਲ ਪਛਾਣੀਂ, ਵਜ ਗਈ ਚੀਕ ਤਿਆਰੀ ਹੈ।

100 ਸੌਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਸੌ ਬਰਸਾਂ ਨੇ ਸਿਰ ਪਰ ਆਕੇ, ਮਾਰੂ ਮੌਤ ਵਜਾਇਆ ਈ। ਲੋਹ ਕਲਮ
ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ, ਧੁਰ ਦਰਗਾਹੋਂ ਆਇਆ ਈ। ਆਣ ਜਮਾਂ ਜਮਦੂਤਾਂ
ਇਸ ਨੂੰ, ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਦਿਖਲਾਇਆ ਈ। ਧੋਬੀ ਵਾਂਗਰ ਪਟੜੇ ਉਪਰ
ਆਣ ਜਮਾਂ ਪਟਕਾਇਆ ਈ। ਨਾਲ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਕਠੀ ਕੀਤੀ, ਛਡ ਗਿਆ
ਦੌਲਤ ਮਾਇਆ ਈ। ਮੌਤ ਮੁਕਦਾ ਸਿਰ ਪਰ ਆਇਆ, ਬਰਦਾ ਬੰਨ੍ਹ

ਚਲਾਇਆ ਈ। ਮੁਲਕ ਮੁਸਾਫਰ ਖਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਬਿਸਤਰ ਝਾੜ ਉਠਾਇਆ ਈ। ਦੌਲਤ ਮਾਲ ਗਰੀਬਾਂ ਵਾਲਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਛੱਡ ਸਿਧਾਇਆ ਈ। ਸਾਕ ਸਜਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਰਲ ਮਿਲ ਇਸੇ ਨੁਲਾਇਆ ਈ। ਪਕੜ ਉਤਾਰੇ ਬਸਤਰ ਸਾਰੇ, ਕਫਨ ਚਿਟੜਾ ਪਾਇਆ ਈ। ਮੰਜੇ ਸੀੜੀ ਦੇ ਉਪਰ ਪਾ ਕੇ, ਚੌਂਹ ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਚਾਇਆ ਈ। ਫੂਕ ਦਿਤਾ ਜਾਂ ਦਬਿਆ ਕਬਰੀਂ, ਝਗੜਾ ਮੂਲ ਮੁਕਾਇਆ ਈ। ਖਾਕ ਵਿਚੋਂ ਬੁਤ ਉਪਜਿਆ ਖਾਕੀ, ਅੰਦਰ ਖਾਕ ਸਮਾਇਆ ਈ। ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਸਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਛੋੜ ਸਿਧਾਇਆ ਈ।

† ਸਚੀਆਂ ਗਲਾਂ †

ਸਚੀ ਗਲ ਮੈਂ ਆਖ ਸੁਣਾਂਵਦਾ ਹਾਂ, ਸੁਣੋ ਲਾ ਕੇ ਠੀਕ ਖਿਆਲ ਭਾਈ ਕੋਈ ਜੀਵਿਆ ਜਗ ਤੇ ਬਰਸ ਚਾਰੇ, ਕੋਈ ਜੀਵਿਆ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਭਾਈ ਕੋਈ ਹੋਇਕੇ ਬਿਰਧ ਸਫੇਦ ਮਰਿਆ, ਕੋਈ ਲੈ ਗਿਆ ਕਾਲੜੇ ਵਾਲ ਭਾਈ ਕੋਈ ਸਤਰੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਇ ਮਰਿਆ, ਕੋਈ ਗਰਭ ਅੰਦਰ ਦਿਤਾ ਗਲ ਭਾਈ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਠਵੇਂ ਸਾਲ ਅੰਦਰ, ਦੇਖੋ ਲੈ ਗਿਆ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਭਾਈ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਪਚਾਸਵੇਂ ਸਾਲ ਅੰਦਰ, ਛੱਡ ਤੁਰਿਆ ਸੈਂਕੜੇ ਮਾਲ ਭਾਈ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਚਾਲੀਵੇਂ ਸਾਲ ਅੰਦਰ, ਕੀਤਾ ਅਜ਼ਲ ਦੀ ਛੁਰੀ ਹਲਾਲ ਭਾਈ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਪੰਝੀਵੇਂ ਸਾਲ ਅੰਦਰ, ਸਿਰ ਆ ਗਿਆ ਅਜ਼ਲ ਤੁਚਾਲ ਭਾਈ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਉਤੇ ਇਕੀ ਸਾਲ ਅੰਦਰ, ਪਾਇਆ ਆਣ ਤਕਦੀਰਨੇ ਜਾਲ ਭਾਈ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਤਾਊਨ ਦੇਨਾਲ ਮਰਿਆ, ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰ ਗਈ ਡਾਲ ਭਾਈ ਅਗੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨਜੋ ਬਹੁਤ ਉਮਰਾਂ, ਪੜ੍ਹੇ ਅਗਲਿਆਂ ਜੁਗਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਭਾਈ ਕਲਜੁਗ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਂਹਦੇ, ਏਹੋ ਵੇਦ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਚਾਲ ਭਾਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ, ਆਯਾ ਵਿਚਗਰੀਬ ਦੇ ਖਿਆਲ ਭਾਈ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਗਲ ਮੁਕੀ, ਸਭ ਨੂੰ ਖਾ ਗਿਆ ਚੰਚਰਾ ਕਾਲ ਭਾਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 1

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਕੀਤੀ ਹੋਸ਼ ਨਾ ਕਦੀ ਪਿਆਰਿਆ ਓਏ ਝੂਠੀ ਖੇਲ ਦੇ ਵਿਚ ਗਰਕਾਬ ਹੋ ਕੇ, ਜੂਏ ਜਨਮ ਜਵਾਰੀਆ ਹਾਰਿਆ ਓਏ ਕੀਤੀ ਬੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ, ਐਵੇਂ ਸੋਇ ਕੇ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਓਏ

ਰਿਹਾ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦਾ, ਜ਼ਾਲਮ ਰੂਪ ਜਲਾਦ ਦਾਧਾਰਿਆ ਓਏ
ਫੇਰੀ ਗਲ ਤੇ ਛੁਰੀ ਬੇਦਰਦ ਹੋ ਕੇ, ਪਕੜ ਜੀਵ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਓਏ
ਰਿਹੋਂ ਜਗਤੇ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ, ਕੀ ਕੁਝ ਖਟਿਆ ਦਸ ਵਣਜਾਰਿਆ ਓਏ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬੀਜਿਆ ਖੇਤ ਜਟਾ, ਨਹੀਂ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਤਾਰਿਆ ਓਏ
ਤੂੰ ਤਾਂ ਯਾਦ ਨਾ ਗਾਫਲਾ ਮੌਤ ਰਖੀ, ਫਿਰਦਾ ਜਗਤੇ ਰਿਹਾ ਹੰਕਾਰਿਆ ਓਏ
ਵਾਜਾ ਵਜਦਾ ਕਿਤੇ ਪਿਆ ਸੁਨੀਦਾ ਸੀ, ਸਿਰ ਵਜਿਆ ਮੌਤ ਨਗਾਰਿਆ ਓਏ
ਕਾਫੀ ਮਿਹਨਤਾਂ ਨਾਲ ਉਸਾਰਿਆ ਸੀ, ਆਖਰ ਫਹਿਰਿਆ ਮਰਦਮੁਨਾਰਿਆ ਓਏ
ਰਿਹਾ ਚਮਕਦਾ ਚਮਕਦਾਰਾਤ ਸਾਰੀ, ਆਖਰ ਆਗਿਆ ਮੌਤ ਕਿਨਾਰਿਆ ਓਏ
ਮੰਜ਼ਲ ਅੰਤ ਨਖੁਟ ਗਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ, ਆਖਰ ਆਗਿਆ ਮੌਤ ਕਿਨਾਰਿਆ ਓਏ
ਆਖਰ ਬਾਜ ਨੇ ਮਾਰ ਫਨਾਹ ਕੀਤਾ, ਬਹੁਤ ਉਡਿਆ ਪੰਖ ਖਿਲਾਰਿਆ ਓਏ
ਤੂੰ ਤੇ ਖੜਾ ਸੀ ਆਸਰੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ, ਆਖਰ ਫਹਿਰਿਆ ਜਿਸ ਮਚੁਬਾਰਿਆ ਓਏ
ਆਇਉਂ ਸਚ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਕਰਕੇ, ਗਲ ਵਿਸਰੀ ਰਾਮ ਵਿਸਾਰਿਆ ਓਏ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਬਦਨਾਮੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਈ, ਕੀਤਾ ਕਰਮਨਾ ਨੇਕ ਨਿਕਾਰਿਆ ਓਏ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਵਿਸਾਰਿਆ ਰਬ ਨੂੰ ਤੋਂ, ਤੈਨੂੰ ਰਬ ਨਾ ਕਦੀ ਵਿਸਾਰਿਆ ਓਏ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 2

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਕਾਹਨੂੰ ਬੰਦਿਆ ਜਗ ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੀ
ਜੇਕਰ ਦਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਪ ਕੀਤਾ, ਕਾਹਨੂੰ ਆਦਮੀ ਨਾਮ ਰਖਾਉਣਾ ਸੀ
ਜੇਕਰ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜਾਣਿਆ ਈ, ਕਾਹਨੂੰ ਬੁਤਾਂ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਣਾ ਸੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਰਿਹਾ ਜਹਾਨ ਤੇ ਇਲਮ ਪੜ੍ਹਦਾ, ਜੇਕਰ ਚਿਤਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਉਣਾ ਸੀ
ਜਾਨੀ ਯਾਰ ਜਹਾਨ ਤੇ ਹੈਨ ਝੂਠੇ, ਸਚੇ ਰਬ ਨਾਲ ਨੇਹੜਾ ਲਾਉਣਾ ਸੀ
ਤੈਨੂੰ ਕਾਸਨੂੰ ਰਬ ਨੇ ਰਿਜ਼ਕ ਦਿਤਾ, ਜੇਕਰ ਖੈਰ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਸੀ
ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜੇਨਾਮ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜਿਆ, ਕਾਹਨੂੰ ਫਕਰਾਂ ਭੇਖ ਰੰਗਾਉਣਾ ਸੀ
ਜੇਕਰ ਅੰਦਰੋਂ ਰਿਦਾ ਮਲੀਨ ਹੋਇਆ, ਜਾ ਜਾ ਕਾਸਨੂੰ ਤੀਰਥੀਂ ਨਾਉਣਾ ਸੀ
ਜੇਕਰ ਏਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮਨਾ ਜਾਣਿਆ ਏਂ, ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਮੀ ਨਹੀਂ ਫੁਰਮਾਉਣਾ ਸੀ
ਹਿਰਦੇ ਵਿਚਨਾ ਜੇਕਰਾਂ ਰਾਮ ਰਮਿਆ, ਕਾਹਨੂੰ ਜਗਤਨੂੰ ਡਿੱਭ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਪੂਜਿਆ ਦੇਵੀਆਂ ਦਿਉਤਿਆਂ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਲੰਘਾਉਣਾ ਸੀ

ਕਾਹਨੂੰ ਹਥ ਦੇ ਵਿਚ ਬੰਦੂਕ ਪਕੜੀ, ਪਹਿਰੇ ਖੜਾ ਹੋਕੇ ਜੇਕਰ ਸਾਉਣਾ ਸੀ
ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਖਨਾਲਸ਼ਿਸ਼ਤਬਧੀ, ਕਾਹਨੂੰ ਗਾਫਲਾਤੀਰ ਚਲਾਉਣਾ ਸੀ
ਜੇਕਰ ਚਿਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਆਈ, ਕਾਹਨੂੰ ਗਾਫਲਾ ਸੰਤ ਕਹਾਉਣਾ ਸੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਯਾਰ ਦਿਲਦਾਰ ਬਣਾ ਛੱਡੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇਨਹੀਂ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਸੀ
ਨੇਹੁੜਾ ਕਾਸਨੂੰ ਯਾਰਦੇਨਾਲ ਲਾਇਆ, ਜੇਨਹੀਂ ਸਾਬਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਾ ਸੀ
ਜ਼ਾਲਮ ਕਾਸਨੂੰ ਪਾਪ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ ਜੇਕਰ ਅੰਤ ਨੂੰ ਆਪ ਪਛਤਾਉਣਾ ਸੀ
ਕਿਉਂ ਨਾ ਜੀਵਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਖਾਕ ਕੀਤਾ, ਜੇਕਰ ਖਾਕ ਦੇ ਵਿਚ ਸਮਾਉਣਾ ਸੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਗਾਫਲਾ ਮਹਿਲ ਮਹਲ ਪਾਏ, ਜੇਕਰ ਜਗ ਦੇ ਵਿਚ ਪਰਾਹੁਣਾ ਸੀ
ਖਟ ਖਟਕਾਸਨੂੰ ਮਰਗਿਆ ਦੈਯਾਸਿੰਘਾ ਜੇਕਰ ਅੰਤਨੂੰ ਕਫਨ ਥਿਆਉਣਾ ਸੀ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 3

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਬੰਦਿਆਓਇ, ਕੰਮਾਂ ਖੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਖਰਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਚੰਗਾ ਇਕ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾਮੂਲਕੀਤਾ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਗਲਤਕੀਤਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਸੀ ਗੰਗ ਦੀ ਨੀਰ ਜੇਹੀ ਗੰਦੀ ਗਾਫਲਾ ਵਾਂਗ ਪੇਸ਼ਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਅਗੇ ਜਾਇਕੇ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦੇਸੇਂ, ਅਕਲ ਆਪਣੀ ਲਾ ਜਵਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਤੇਨੂੰ ਰਬ ਨੇ ਹੁਸਨ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ, ਖੁਦੀ ਤੁਧ ਨੇ ਵਾਂਗ ਨਵਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਖਪਦਾ ਰਿਹਾ ਤੂੰ ਝੂਠਿਆਂ ਧੰਦਿਆ ਦੇ ਕਦੀਸੇਵਾਨਾ ਵਿਚ ਜਨਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਆਪ ਗਾਫਲਾ ਤੈਂ ਖੋਟੇਕਰਮਕਰਕੇਦਾਖਲ ਜਿੰਦੜੀ ਵਿਚ ਅਜਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਤੂੰ ਤਾਂ ਬੰਦਿਆ ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਬਾਝੋਂ, ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਬੇਤਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਸੋਈ ਏਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਜਿਤ ਗਏ ਨੇ, ਕਾਬੂ ਨਫਸ ਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਬਾਬ ਕਰ ਲਈ
ਦੈਯਾ ਸਿੰਘ ਸੋ ਜਾਣੀਏਂ ਨਹੀਂ ਭੁਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਠਕੇ ਸਮਝਸ਼ਤਾਬ ਕਰ ਲਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 4

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਬੰਦਿਆ ਓਏ, ਕੰਮਾਂ ਖੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਛੱਡੀ
ਕੀਤੀ ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਮੂਲ ਜਟਾ, ਖੇਤੀ ਰਾਖੀਓਂ ਬਿਨਾਂ ਉਜਾੜ ਛੱਡੀ
ਤੈਂ ਘਰ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਫੁਟੀ, ਕਹੀ ਪਕੜ ਕੇ ਆਪ ਉਜਾੜ ਛੱਡੀ
ਸੁਚੀ ਲਾਲੜੀ ਹਥ ਨਾਦਾਨ ਆਈ ਵਟਾ ਮਾਰ ਕੇ ਭੰਨ ਦੋ ਫਾੜ ਛੱਡੀ
ਬੂਟੀ¹ ਕੀਮੀਆਗਰੀ ਦੀ ਮਿਲੀ ਤੇਨੂੰ, ਅਗ ਲਾਇ ਕੇ ਮੂਰਖਾ ਸਾੜ ਛੱਡੀ

1 ਰਸੋਣ ਬਨਾਣ ਦੀ ਬੂਟੀ।

ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪਰ ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਬਾਝੇਂ, ਟੋਪੀ ਰੇਸ਼ਮੀ ਬਾਂਦਰਾਂ ਪਾੜ ਛਡੀ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 5

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਬੰਦਿਆ ਓਏ, ਕੂੜੇ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਹੋਈ
ਪਿਆ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਡੁਬਾ, ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਣ ਪਲੀਤ ਹੋਈ
ਕਦੀ ਵਿਚ ਸਤਿਸੰਗ ਨਾ ਪੈਰ ਪਾਯਾ, ਤੇਰੀ ਲੁਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰੀਤ ਹੋਈ
ਜਲਸੇ ਮੁਜਰਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਰਿਹਾ ਦਾਖਲ ਰੂਹ ਨਾਵਿਚ ਮਸੀਤ ਹੋਈ
ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਆਇਤ ਹਦੀਸ ਸੁਣੀ, ਤੇਰੀ ਕਾਫਰਾ ਕੁਫਰ ਦੀ ਗੀਤ ਹੋਈ
ਵਿਚ ਗਾਫਲੀ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਤਾ, ਦੋਜਕ ਜਾਣ ਦੀ ਗਾਫਲਾ ਨੀਤ ਹੋਈ
ਰਿਹਾ ਫੋਲਦਾ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਰੇ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਨੇਕ ਨਸੀਹਤ ਹੋਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਹਿਸਾਬ ਸਿਰ ਪਿਆ ਤੇਰੇਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਗਲਤ 'ਫਸੀਤ ਹੋਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 6

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਬੰਦਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਭੁਲ ਗਿਆ
ਗਈ ਵਿਚ ਬਦਫੇਲੀਆਂ ਉਮਰ ਸਾਰੀ, ਸੋਨਾ ਨਾਲ ਸੀ ਖਾਕ ਦੇ ਰੁਲ ਗਿਆ
ਦੇਵਣਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ਨਾ ਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਦੌਲਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਭੁਲ ਗਿਆ
ਗਿਆ ਜਗ ਤੋਂ ਤੜਫਦਾ ਵਾਂਗਮਛੀ, ਪਿਆਲਾ² ਆਬਹਯਾਤਦਾ ਭੁਲ ਗਿਆ
ਨਹੀਂ ਵਰਸਿਆ ਨਾਮਦਾਮੇਘਜਾਨੀ, ਸਿਟਾਉਮਰ ਦੀ ਕਣਕਦਾ ਰੁਲ ਗਿਆ
ਗਾਫਲ ਪੁਰਸ਼ ਨਾ ਘੁਟਕੇਗੰਢਦਿਤੀ ਲੜੇਂ ਲਾਲ ਬਦਖਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲ ਗਿਆ
ਪਾਪ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਉਮਰਸਾਰੀਝੰਡਾਕਾਲਦਾ ਸੀਸ ਤੇ ਝੁਲ ਗਿਆ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਕਲਬੂਤਵਿਚ ਰਾਤਪੈ ਗਈ, ਦੀਵਾ ਰੂਹ ਦਾ ਯਾਰ ਹੋ ਗੁਲ ਗਿਆ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 7

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਕੀਤਾ ਗਾਫਲਾ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਉਤੋਂ ਪੈਂ ਬਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਕਾਣੇ, ਪਾਸਾ ਖੇਲਿਆ ਬਾਜੀਆਂ ਹਰਨ ਵਾਲਾ
ਲਕ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਠਗੀਆਂ ਤੇ, ਕੀਤਾ ਖੋਫ ਨਾ ਰਬ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲਾ
ਵੇਲਾ ਗਾਫਲੀ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਤਾ ਜੇਹੜਾ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਭਰਨ ਵਾਲਾ
ਗਾਫਲਾ ਗਾਫਲੀ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਤਾ, ਜੇਹੜਾ ਵਕਤਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਤਰਨ ਵਾਲਾ
ਫਿਰਦਾ ਜਗ ਤੇ ਰਿਹਾ ਗਲਤਾਨ ਹੋਕੇ, ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਨਾਰਖਿਆਮਰਨ ਵਾਲਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਲੁਕਣ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾਲਭੀ, ਜਦੋਂ ਆਗਿਆ ਚੋਰ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲਾ

1 ਚਿਤਰ ਗੁਪਤਾਂ ਵਾਲੀ ਤੇਰੇ ਕਰਤਬਾਂ ਦੀ ਰਸੀਦ । 2 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ।

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 8

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਸਮਝੀ ਗਲ ਪਿਆਰਿਆ ਠੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਮੱਕੇ ਐਰ ਮਦੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਲੇਂ, ਰੱਬ ਸਮਝਿਆ ਦਿਲੋਂ ਨਜ਼ੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਤਕੇਂ ਗੈਰਦੀ ਪੁਸ਼ਤ ਪਨਾਹ ਜਾਣੀ, ਮਾਲਕ ਸਮਝਿਆ ਦਰਦ ਰਫੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਫਿਰਦਾ, ਕਿਤੋਂ ਲਭਿਆ ਜੋਹਰ ਅਕੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਵਿਚ ਗਾਫਲੀ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਤਾ, ਨੇੜੇ ਸਮਝ ਲਈ ਅਜ਼ਲ ਤ੍ਰੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਨਾਤੂੰ ਦਰਦ ਫਿਰਾਕ ਦੇ ਵਿਚ ਰੋਯਾ, ਨਾਲ ਹਿਜਰਦੇ ਨਿਕਲੀ ਚੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਪਕੜ ਛਡਿਆ ਬੁਤ ਪ੍ਰਸਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਸਮਝਿਆ ¹ ਵਾਹਦਹੂਲ ਸ਼ਰੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਦਿਤੀ ਗਾਫਲਾ ਰੋਹੜ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਹੋਇਆ ਸਿਦਕਦੇ ਵਿਚ ਸਦੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਨਦੀ ਨਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੂੰਡੁਬ ਮੋਇਆ, ਇਸ਼ਕ ਦੇਖਿਆ ਬਹਿਰੇ ਹਕੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੂੰ ² ਬਦੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਈ ਰਿਹਾ ³ ਖਲਕ ਦੇ ਨਾਲ ਖਲੀਕ ਨਾਹੀਂ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਮਸਲੇ ਸਿਖ ਛਡੇ, ਸਮਝੀਂ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਗਲ ਤਹਕੀਕ ਨਾਹੀਂ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 9

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਲਗਾ ਕਿਤੋਂ ਨਾ ਗਲ ਦਾ ਭੇਤ ਯਾਰਾ
 ਡਿਗਾ ਲਾਲ ਨਾ ਲਗਿਆ ਹੱਥ ਤੇਰੇ, ਰਿਹਾ ਛਾਣਦਾ ਭੁਲ ਕੇ ਰੇਤ ਯਾਰਾ
 ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਤੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੇਂ, ਲਾਇਆ ਨਾਲ ਜਹਾਨ ਦੇ ਹੇਤ ਯਾਰਾ
 ਮਾਨਸ ਮੂਰਤੀ ਦੇਵਤਾ ਰੂਪ ਸੀ ਤੂੰ, ਬਣਿਆਂ ਭੁਲ ਕੇ ਮਿਸਲ ਪਰੇਤ ਯਾਰਾ
 ਕਰਮ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਾਪੀਆ ਛਡ ਬੈਠਾ, ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਨਾ ਵਕਤ ਸੰਕੇਤ ਯਾਰਾ
 ਭੁਲ ਗਿਆ ਆਪਣਾ ਆਪ ਤੈਨੂੰ, ਸਿਰ ਤੇ ਵਰਤ ਗਈ ਦੇਵ ਦੀ ਨੇਤ ਯਾਰਾ
 ਪਹਿਲੇ ਬਾਲ ਜਵਾਨ ਤੇ ਬਿਧ ਹੋਯਾ, ਸਿਆਹੋਂ ਹੋਗਿਆ ਪਰਤਕੇ ਸੇਤ ਯਾਰਾ
 ਤੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਬੂਟਿਆ ਫਲ ਲਗਾ, ਗਏ ਗੁਜ਼ਰ ਵੇਸਾਖ ਤੇ ਚੇਤ ਯਾਰਾ
 ਮੈਨੂੰ ਕਸਮ ਤੇਰੀ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਬਾਝੇਂ ਬੇੜਾ ਭੁਬਿਆ ਪੂਰ ਸਮੇਤ ਯਾਰਾ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਸ਼ਚਿੰਦਗੀ ਕੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਗਈ ਜਮਾਂ ਦੀ ਲੈਣ ਜਨੇਤ ਯਾਰਾ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 10

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਕੀਤਾ ⁴ ਕਰਮ ਨਾ ਪਾਪੀਆ ਧਰਮ ਵਾਲਾ
 ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੂੰ ਵੇਦ ਵਿਚਾਰ ਛਡੇ, ਵਿਚੋਂ ਗਿਆ ਨਾ ਭੂਤਨਾ ਭਰਮ ਵਾਲਾ
 ਹੈ ਵੇਦ ਵੇਦਾਂਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਰਾ, ਮਹਾਂਵਾਕ ਸਲੋਕ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਵਾਲਾ

1 ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ । 2 ਭੇੜੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ । 3 ਰੱਬ ਦੀ ਖਲਕਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ।

ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾਮਰਮ ਨਾ ਜਾਣਿਆਈ ਭਰਮਪੈ ਗਿਆਬ੍ਰਹਮ ਆਸ਼੍ਰਮ ਵਾਲਾ
ਕੋਣ ਪਾਪ ਤੇ ਕੋਣ ਹੈ ਪੁੰਨ ਬੰਦੇ, ਪਾਇਆ ਮਰਮ ਨਾਕਰਮ ਅਕਰਮ ਵਾਲਾ
ਦੇਯਾਸਿੰਘਨਾ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨ ਹੋਇਆ ਬੇੜਾਂ ਡੋਬਦਿਤਾਮਾਨਸਜਨਮ ਵਾਲਾ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 11

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਚਾਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਹਾਨ ਤੇ ਭੋਗ ਜਾਨੀ
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰਨੇ ਥੀਂ, ਲਗ ਪਏ ਕੁਵਲੜੇ ਰੋਗ ਜਾਨੀ
ਨਹੀਂ ਇਸ਼ਕ ਪਰੇਮ ਦਾ ਡੁਬ ਮੋਇਆ, ਰਿਹਾ ਚਿਤਨੂੰ ਲਗਿਆ ਸੋਗ ਜਾਨੀ
ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਦੇ ਨਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਰਿਹਾ ਚਿਤਨੂੰ ਲਗਿਆ ਸੋਗ ਜਾਨੀ
ਵਿਚ ਕੁੜਮ ਕੁਟੰਬ ਦੇ ਗਰਕ ਹੋਇਆ, ਨਹੀਂ ਧਾਰਿਆ ਜਗਤੇ ਜੋਗ ਜਾਨੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਚਿਤ ਚਾਹਵਦਾ ਜੀਵਣੇ ਨੂੰ ਮੁਕ ਗਈ ਨਖਤੜੀ 'ਚੋਗ ਜਾਨੀ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 12

ਉਮਰਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਦੀ ਗਈਐਵੇਂ, ਵੇਲਾ ਨਾਮ ਦੇ ਜਪਣ ਦਾ ਟਲਗਿਆ ਈ
ਕੀਤਾਕੰਮ ਨਾ ਗਾਫਲਾਕਰਨਵਾਲਾ, ਦਿਨਉਮ੍ਹ ਦੁਪੈਹਰ ਦਾ ਦਲ ਗਿਆ ਈ
ਬੰਦੇ ਉਮਰ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਲਾਲ ਤੇਰਾ, ਵਿਚ ਖਾਕ ਦਰਖਾਕਦੇ ਰਲਗਿਆ ਈ
ਤੇਰਾ ਕੁਲ ²ਖਲਵਾੜਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀਦਾ ਬੰਦੇਪਾਪਦੀ ਅਗਨਾਲ ਜਲਗਿਆ ਈ
ਤੈਨੂੰ ਗਾਫਲੀ ਵਿਚ ਨਾ ਪਤਾ ਲਗਾ, ਤੇਰਾਨਫਸ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂਛਲ ਗਿਆ ਈ
ਦੇਵਣਹਾਰ ਦਾਤਾਰਨਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਜੀਦਾ ਖਾਇਕੇ ਗਾਫਲਾ ਪਲ ਗਿਆ ਈ
ਤੂੰ ਤਾਂਵਿਸ਼ੇਵਿਕਾਰਦੇ ਵਿਚਗਲਿਓਂ, ਸਿਕਾਵਿਚ ਕੁਠਾਲੜੀ ਦਲ ਗਿਆ ਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪਰ ਅੰਤ ਅਖੀਰ ਵੇਲਾ, ਬੰਦਾ ਜਾਵਦਾ ਹਥਨੂੰ ਮਲਗਿਆ ਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 13

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਬੰਦਿਆ ਓਏ, ਸਾਰੀ ਗਾਫਲੀ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਛਡੀ
ਬੁਠੀ ਖੇਡ ਦੇ ਵਿਚ ³ਗਲਤਾਨ ਹੋਕੇ, ਬਾਜੀ ਜਨਮ ਸ਼ਤਰੰਜਦੀ ਹਾਰ ਛਡੀ
ਨਾਲ ਸ਼ੋਕ ਦੇ ਮਹਿਲ ਮਹੱਲ ਪਾਏ, ਨੀਅਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜਗ ਤੇ ਧਾਰ ਛਡੀ
ਲਕ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਠਗੀਆਂ ਤੇ, ਸਚੀ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਛਡੀ
ਪਹਿਣਗਾਫਲਾ ਕੋਟਪਤਲੂਣ ਬਰਦੀ, ਦੇਹੀ ਗਹਿਣਿਆਂਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਛਡੀ
ਸਾਰੇ ਦਗੇ ਤੇ ਕਰਮ ਕਮਾਮ ਕੀਤੇ, ਕਰਨੀ ਪਾਪੀਆ ਧਰਮ ਦੀ ਕਾਰ ਛਡੀ
ਏਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਦੇ ਵਸ ਹੋਕੇ, ਗਾਫਲ ਗਹਿਲਿਆ ਸ਼ਰਮ ਉਤਾਰ ਛਡੀ

1 ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅੰਨ ਪਾਣੀ । 2 ਬੋਹਲ ਅਨਾਜਾਂ ਦਾ । 3 ਪੁਰਚ ਫਸ ਕੇ ।

ਰਿਹਾ ਜੰਗ ਮਚਾਂਵਦਾ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ, ਹਥ ਗੜਬਦੀ ਪਕੜ ਤਲਵਾਰ ਛਡੀ
ਬੂਠੇ ਕਸਬ ਜਹਾਨ ਦੇ ਪਕੜ ਛਡੇ, ਜਿਹੜੀ ਗਲ ਸੀਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਛਡੀ
ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਸੁਲ੍ਹਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ, ਸਾਰੇ ਜਗ ਤੇ ਬਦੀ ਖਿਲਾਰ ਛਡੀ
ਕੀਤੀ ਯਾਦ ਨਾ ਘੜੀ ਮਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਲੁਟ ਜਗ ਤੇ ਮੌਜ ਬਹਾਰ ਛਡੀ
ਸਜੇ ਹਥ ਨਾਲ ਕਦੀ ਨਾ ਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਦੌਲਤ ਬਿਆਜ ਦੇ ਤੋਰਹੁਧਾਰ ਛਡੀ
ਹੋਇਆ ਕਿਤੇ ਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਤੈਨੂੰ, ਕੀਤੀ ਬੈਠ ਨਾ ਕਦੀ ਵਿਚਾਰ ਛਡੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਜੁਲਮ ਕੀਤਾ, ਸੀਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਰ ਕਟਾਰ ਛਡੀ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 14

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਫਿਟੇ ਲਾਹਨਤਾਂ ਜਗ ਤੇ ਆਉਣੇ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਹਕ ਦਾ ਵਸਲ ਵਸਾਲ ਕੀਤਾ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਸੇਜ ਤੇ ਸਾਉਣੇ ਨੂੰ
ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਜੇ ਦਰਦ ਫਿਰਾਕ ਪੈਦਾ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਕਾਫੀਆਂ ਗਾਉਣੇ ਨੂੰ
ਦੇਵਣਹਾਰ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤਾ, ਬੰਦੇ ਲਾਹਨਤਾਂ ਮਖਮਲਾਂ ਪਾਉਣੇ ਨੂੰ
ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਪਾਖੰਡ ਦੇ ਲੁਟ ਖਾਧੀ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਰਿਸ਼ਕ ਕਮਾਉਣੇ ਨੂੰ
ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਂਵਦੀ ਸੁਤਿਆਂ ਰਾਤ ਸਾਰੀ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਲੰਘ ਵਿਛਾਉਣੇ ਨੂੰ
ਕਦੇ ਰਬ ਦੇ ਰਾਹ ਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਰਿਸ਼ਕ ਕਮਾਉਣੇ ਨੂੰ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਇਲਮ ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣੇ ਨੂੰ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 15

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਗਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੇਟ ਦੇ ਖਾਣ ਬਦਲੇ
ਪੈਸਾ ਰਬ ਦੇ ਰਾਹ ਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ, ਦੌਲਤ ਗਈ ਤਕਬਰੀ ਮਾਣ ਬਦਲੇ
ਮਿੱਸਾ ਟੁਕ ਨਹੀਂ ਓਂ ਸਰਿਆ ਮੰਗਤੇਨੂੰ, ਦੇਗਾਂ ਰਿਧੀਆਂ ਸਾਕ ਸਿਆਣ ਬਦਲੇ
ਲੋਕਲਜਿਆ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਲੁਟਿਆ ਆਣ ਤੇ ਕਾਣ ਬਦਲੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਅਗੇ ਦਾ ਫਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਖਰਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨਾ ਅਗੇ ਜਾਣ ਬਦਲੇ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 16

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਕੀਤਾ ਕਰਮ ਜਹਾਨ ਤੇ ਨੇਕ ਨਾਹੀਂ
ਰਿਹਾ ਪੂਜਦਾ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਬੰਦੇ, ਰਖੀ ਰਬ ਰਹੀਮ ਦੀ ਟੇਕ ਨਾਹੀਂ
ਸੁਣਕੇ ਦਰਦ ਫਿਰਾਕ ਦੀ ਗਲ ਪਾਪੀ, ਹੋਇਆ ਵਿਚ ਕਲੇਜੜੇ ਛੇਕ ਨਾਹੀਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸੀ ਮੌਤ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠਾ, ਪਾਪੀ ਜਗ ਤੇ ਸੁਣੀ ਪਲੇਗ ਨਾਹੀਂ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 67

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਕੀਤਾ ਫਿਕਰਨਾ ਅਗ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ
ਪਾਪੀ ਧਰਮਨੂੰ ਛੱਡ ਬੇਧਰਮ ਹੋਇਆ, ਪਿਛਾ ਛੱਡਿਆ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਵ ਲਾ
ਲਗ ਗਿਆ ¹ਨਖੱਤਰਾ ਪੇਟ ਪਾਪੀ, ²ਸੰਸਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਪੀਣ ਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਆਦਮੀ ਹੰਸ ਹੀਰਾ ³ਤਮਾਂ ਪੈ ਗਿਆ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਵਾਲਾ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 18

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ ਹੋਗਈ ਗੁੰਮ ਪਰਾਣੀਆਂ ਅਕਲ ਤੇਰੀ
ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਤੂੰਦੇਖ ਲਏ ਸਜਣਾ ਓਏ, ਕੈਸੀ ਘੜੀ ⁴ਤਰਖਾਣ ਨੇ ਸ਼ਕਲ ਤੇਰੀ
ਕੀਤਾ ਰੱਬ ਨੇ ⁵ਅਸਲ ਸਰਦਾਰ ਤੈਨੂੰ, ਜੂਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਝ ਲੈ ਨਕਲ ਤੇਰੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਮਰਦ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਓਏ, ਹੋਗਈ ਮੌਤਦੇ ਜੰਗਵਿਚ ਕਤਲ ਤੇਰੀ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 19

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ ਗਲ ਭੁਲ ਗਈ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਵਾਲੀ
ਪਰੇਮ ਪਾ ਲਿਆ ਕਿਨ੍ਹਾਂਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀ, ਪਾਈ ਕਦਰਨਾ ਆਪਣੇ ਯਾਰ ਵਾਲੀ
ਸਾਰੀ ਉਮਰਨਾ ਗਾਫਲਾ ਜਾਗਿਆ ਈ, ਹੋਸ਼ ਸੌਂ ਰਹੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਘਰ ਨਾ ਗਿਆ ਸਿਧਾ, ਪਿਆ ਭੁਲ ਕੇ ⁶ਰਾਹ ਉਜਾੜ ਵਾਲੀ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 20

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਬੰਦੇ ਜਨਮ ਅਮੋਲ ਗਵਾ ਲਿਆ ਓਏ
ਵਿਸਰ ਗਿਆਏ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤੈਨੂੰ ਨੇਹੁੜਾ ਨਾਲ ਸ਼ੇਤਾਨ ਦੇ ਲਾਲਿਆ ਓਏ
ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਭਰ ਗਿਆ ਤੂੰ ਅਜਬ ⁷ਦੁਸ਼ਾਲਿਆ ਓਏ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਟਕਸਾਲਦਾ ਖਰਾਸੀ ਤੂੰ ਖੋਟਾ ਹੋਗਿਆ ਚੀਨਦਿਆ ਡਾਲਿਆ ਓਏ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 21

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਪੈਦਾਕਿਤੋਂ ਨਾਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਈ
ਮੁਲਕ ਅਦਬ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਖਬਰ ਹੈਸੀ, ਨਾ ਤੈਂ ਖਰਚਨੂੰ ਰਕਮਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ
ਵਿਚੋਂ ਕਦੀ ਨਾ ਗਾਫਲਾ ਹਿਰਸ ਛੱਡੀ, ਸਗੋਂ ਪਾਲ ਕੇ ⁸ਤਮਾਂ ਮੁਟਿਆਰ ਕਰ ਲਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਦੇਜਕਾਂ ਵਿਚ ਸੜਿਆ, ਦੋਦਿਨ ਜਗ ਦੇਵਿਚ ਬਹਾਰ ਕਰ ਲਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 22

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਕੀਤਾ ਕੰਮ ਨਾ ਭਲਾ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਓਏ

1 ਭੜਾ ਚੰਦਰਾ ਪੇਟ । 2 ਚੀਤਾ ਫਿਕਰ । 3 ਲੱਭ ਲਾਲਚ ਨੇ । 4 ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨੇ । 5 ਸਭ ਜੂਨਾਂ ਦਾ
ਰਾਜਾ । 6 ਜੰਗਲ ਦੇ ਉਜਾੜ ਰਸਤੇ । 7 ਕੀਮਤੀ ਕਪੜਾ । 8 ਲਾਲਚ ਵਧਾ ਲਿਆ ।

ਨਿੰਮਤਾਈ ਨਾ ਦਿਲ'ਚ ਜਰਾ ਆਈ, ਦਿਤਾਗਰਬ ਨੇਗਾਲ ਗੁਮਾਨੀਆਂ ਓਏ
ਨਾ ਤੂੰ 'ਧਰਮ ਦੇਵਿਚ ਪਵਿਤ੍ਰਹੋਯਾ, ਸੁਣਦਾਰਿਹਾਸੀ ²ਖੋਟੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਓਏ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤਾਸੀਰ ਨਾਗਈਵਿਚੋਂ, ਗੰਦਾ ਬਣਗਿਆ ਗੰਦਿਆਪਾਣੀਆਂ ਓਏ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 23

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਬੰਦਾ ਜਨਮ ਅਮੋਲ ਤੂੰ ਗਾਲ ਬੈਠੋਂ
ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਸੌਦਾਗਰਾ ਓਏ, ਰੋਹੜ ਸੈਂਕੜੇ ਮਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਬੈਠੋਂ
ਅਕਲ ਗੁੰਮ ਨਦਾਨ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੋਈ, ਹਥੋਂ ਸੁਟ ਬਦਖਸ਼ਾਂ ਦਾ ਲਾਲ ਬੈਠੋਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ, ਆਖਰ ਬੁਰੀ ਕਰਤੂਤ ਵਿਖਾਲ ਬੈਠੋਂ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 24

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਨਾਗਾਫਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਈ
ਚੜ੍ਹ ਮੌਤ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਬੰਦੇ, ਪਲੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਖਰਚ ਨਾ ਧਰ ਲਿਆ ਈ
ਆਖਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੌਤਨੇ ਛਡਿਆ ਨਾ, ਨਾ ਤੈਂ ਮੌਤ ਦੇ ਆਣਤੇ ਮਰ ਲਿਆ ਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਅੰਗੂਰ ਦੇਬੂਟਿਆ ਓਏ, ਆਖਰ ਬਕਰੇ ਕਾਲ ਨੇ ਚਰ ਲਿਆ ਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 25

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਣ ਵਿਰਾਨ ਹੋ ਗਈ
ਬੂਠ ਬੋਲਣੇ ਤੇ ਘਟ ਤੋਲਣੇ ਥੀਂ, ਗੰਦੀ ਬਾਣੀਆਂ ਜਾਣ ਦੁਕਾਨ ਹੋ ਗਈ
ਨਹੀਂ ਇਸ਼ਕ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਰੰਗ ਲਗਾ, ਜਿੰਦ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋ ਗਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪਰ ਅੰਤ ਅਖੀਰ ਵੇਲੇ ਜਿੰਦ ਗਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 26

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਵੇਖ ਵੈਰਾਗ ਹੋਯਾ
ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਬਦਕਾਰਨੇ ਗੁਟ ਕੀਤਾ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾ ਪਾਪੀਆ ਜਾਗ ਹੋਯਾ
ਭੁਲ ਗਿਆ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਜਾਨੀ, ³ਕਰਮ ਹੰਸ ਦੇ ਛਡ ਕੇ ਕਾਗ ਹੋਯਾ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਅੰਧੇਰੇ ਵਿਚ ਰਾਤ ਗਈ, ਰੋਸ਼ਨ ਕਿਤੇ ਨਾ ਗਿਆਨ ਚਰਾਗ ਹੋਯਾ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 27

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਨਫਸ ਬਦਕਾਰ ਨੇ ਘੁਟ ਲਿਆ
ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਮ੍ਰਿਤੂਸਮਾਨ ਹੋਯੋਂ, ਗਲਾ ਨੀਂਦ ਨੇ ਪਕੜਕੇ ਘੁਟ ਲਿਆ
ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਮੋਹ, ਲੋਭ, ਹੰਕਾਰ ਵੈਰੀ, ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁਟ ਲਿਆ

1 ਧਰਮੀ ਸੁਭਾਵ ਤੇ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ । 2 ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਗੰਦੇ ਮੰਦੇ ਗੀਤ । 3 ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ

ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਜਾਨ ਕੀ ਕਰੇ ਕਲੀ, ¹ਪੰਜਾਂ ਰਲ ਕੇ ਚੂਰਮਾਂ ਕੁਟ ਲਿਆ
ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 28

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਜਣਦੀ ਨਿਜ ਪਰਾਣੀਆਂ ਮਾਂ ਤੈਨੂੰ
ਵਿਚ ਤਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ, ਭੁਲ ਗਿਆ ਜੇ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਤੈਨੂੰ
ਕਰਮ ਧਰਮ ਤੇ ਦੀਨ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤਾ, ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ ਗੁਨਾਹ ਤੈਨੂੰ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜਹਾਨ ਤੇ ਜੁਲਮ ਕੀਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੂਗਾ ਸਵਰਗ ਅਗਾਂਹ ਤੈਨੂੰ
ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 29

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਜਗ ਤੇ ਜੀਵਣੇ ਨੂੰ
ਵਿਚ ਖੁਦੀ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਡੁਬ ਮੋਇਉਂ, ਲਖ ਲਾਹਨਤਾਂ ਵਡਣਾ ਥੀਵਣੇ ਨੂੰ
ਇਥੇ ਆਣਕੇ ਸਗੋਂ ਬੀਮਾਰ ਹੋਇਆ, ²ਫਟ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਆਇਓਂ ਸੀਵਣੇ ਨੂੰ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਘੋਲ ਬੈਠੇ, ਆਇਓਂ ਆਬੇਹਯਾਤ ਦੇ ਪੀਵਣੇ ਨੂੰ
ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 30

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਲਭੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਰਮਜ਼ ਫਕੀਰ ਵਾਲੀ
ਨਾਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਤੇ ਮਿਲੀ ਨਾ ਅਕਲ ਵਜ਼ੀਰ ਵਾਲੀ
ਰਖੀ ਖਬਰ ਨਾ ਆਪਣੇ ਜਾਵਣੇ ਦੀ, ਖੁਸ਼ੀ ਚੜ੍ਹੀ ਸੀ ਮਾਲ ਜਗੀਰ ਵਾਲੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੇ, ਲਾਈ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾ ਰਾਂਝਣੇ ਹੀਰ ਵਾਲੀ
ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 31

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਮਲੀ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਮੇਰ ਜਾਨੀ
ਵੇਲੇ ਨਾਮ ਦੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਸੁਤਾ, ਹੋਯਾ ਆਪ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਜਾਨੀ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਚੋਗ ਨੇ ਮੁਕ ਜਾਣਾ ਕੀਤਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਨਾਜ ਦੇ ਢੇਰ ਜਾਨੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਬਬੇਰੜਾ ਭਜ ਰਿਹਾ ਆਖਰ ਲਿਆ ਤਕਦੀਰ ਨੇ ਘੇਰ ਜਾਨੀ
ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 32

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਹੋਯਾ ਕਿਤੋਂ ਨਾ ਬ੍ਰਹਮਦਾ ਗਿਆਨ ਭਾਈ
ਨਹੀਂ ³ਸਵੈ ਸਰੂਪ ਦਾ ਭੇਤ ਪਾਇਆ, ਰਿਹਾ ਫੋਲਦਾ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਭਾਈ
ਕਿਹੜਾ ਮੰਗਣਹਾਰ ਤੇ ਕੌਣ ਦਾਤਾ, ਕੀਹਨੂੰ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਪੁੰਨ ਤੇ ਦਾਨ ਭਾਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪਰ ਬੰਨ੍ਹੀਏ ਸਿਸ਼ਤ ਕਿਥੇ ਕੀਹਨੂੰ ਸਮਝੀਏ ਅਗਾਂਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਭਾਈ
ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 33

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਬਬੇਕ ਦਾ ਬੋਧ ਭਾਈ

1 ਵਡੇ ਧਾੜਵੀ ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਲੋਭ ਮੋਹ ਹੰਕਾਰ । 2 ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ । 3 ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਵਾਜਿਗਤ ਨੇ ਦੇਖਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਗਿਆਨ ।

ਹੋ ਕੇ ਸਿਖ ਨਾ ਸਿਖ ਲਈ ਮਤ ਕੋਈ, ਪਕੜ ਛਡਿਆ ਸਖਣਾ ਸੌਧ ਭਾਈ
ਸਮਝੇ ਏਕਤਾ ਕਿਤੇ ਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਆਈ, ਦਿਲੋਂ ਛਡ ਦਿਓ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਭਾਈ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰਹੇ ਕਿਥੇ, ਅੰਦਰ ਵਾੜਿਆ ਕਪਟ ਕਰੋਧ ਭਾਈ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 34

ਉਮਰ ਐਤਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਭੁਲ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਰਬ ਤੈਨੂੰ
ਤਤੀ ਤਮਾਂ ਤੰਦੂਰ ਦੇ ਵਾਂਗ ਤਾਇਆ, ਰਿਹਾ ਰੋਜ਼ ਸਤਾਂਵਦਾ ਲਬ ਤੈਨੂੰ
ਗਲ ਭੁਲ ਗਈ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰ ਵਾਲੀ, ਲਿਆ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਨੇ ਦਬ ਤੈਨੂੰ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਗਵਾਇਆ ਲਾਲ ਹਥੋਂ, ਕੋਡੀ ਪਈ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਲਭ ਤੈਨੂੰ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 35

ਉਮਰ ਸੈਂਕੜੇਸਾਲ ਦੀ ਗਈ ਐਵੇਂ, ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਨੂੰ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਗਾੜ ਗਿਆ
ਹਥੀਂ ਪਾਪ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਹੀ ਫੜਕੇ ਮੁਢੇਂ ਧਰਮਦਾ ਬ੍ਰਿਛ ਉਜਾੜ ਗਿਆ
ਬਿਨਾਂ ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਜਟ ਭੋਲਾ, ਹਥੀਂ ਬੀਜ ਕੇ ਖੇਤ ਉਜਾੜ ਗਿਆ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਰ ਦੋਲਤਾਂ ਮਾਲ ਛਡਕੇ, ਆਖਰ ਹਥ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਝਾੜ ਗਿਆ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 36

ਦਿਲਾ ਮੇਰਿਆ ਕੂਕਦੀ ਮੋਤ ਸਿਰ ਤੇ, ਜੀਉਣਾ ਜਗ ਤੇ ਸੁਪਨ ਸਮਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਕਰ ਲੈਨਾਮ ਦਾ ਵਣਜਵਪਾਰਬੀਬਾ, ਜਿਚਰ ਦਿਸਦੀ ਕਾਇਮਦੁਕਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਕਰਦੇਯਾਰ ਵੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਤੇਰੇ ਹੋਂਦਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਤਿਚਰ ਜਿਸਮ ਦੇ ਵਿਚ ਪਰਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਮਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਖਟਣ ਵਾਸਤੇ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਜਪਣ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਮਿਆਨਤਲਵਾਰ ਹੁੰਦੀ, ਉਚਰ ਪਾਵਦੀ ਕਦਰ ਮਿਆਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸੁਖਣ ਜੁਬਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਤਿਚਰ ਪੜ੍ਹੀਏ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ ਕਰਦਾ ਚੌਂਕੀ ਤੇ ਬੈਠ ਅਸ਼ਨਾਨ ਹੈ ਓਏ
ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਤੇਰੇ ਆਂਵਦੇ ਪਾਸ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈ ਓਏ

ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਉਮਰ ਸਮਝਲੈ ਮਹਿਲ ਮਕਾਨ ਹੈ ਓਏ
 ਜਿਚਰ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ, ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੁੰਨ ਤੇ ਦਾਨ ਹੈ ਓਏ
 ਦਿਲਾ ਭੋਲਿਆ ਸਬਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਲੈ, ਹੋਣਾ ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੈ ਓਏ
 ਭਜੀ ਰੇਲ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਉਮਰਜਾਂਦੀ, ਕਿਧਰ ਗਿਆ ਜੇ ਸਮਝ ਧਿਆਨ ਹੈ ਓਏ
 ਸੋਚੀਂ ਗਲ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਮਤ ਮਾਰੀ ਜਿਹਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਨਫਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ ਓਏ
 ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਸੁਖਣਦੇਤੀਰ ਛਡੀਂ, ਜਿਚਰ ਜਿਸਮਦੀਕਾਇਮ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਓਏ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 37

ਦਿਲਾ ਮੇਰਿਆ ਕੂਕਦੀ ਮੌਤ ਸਿਰ ਤੇ, ਤੇਰਾ ਗਾਫਲਾ ਅਜਬ ਖਿਆਲ ਹੈ ਓਏ
 ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਬ ਰਹੀਮਦਾਖੋਫਤੈਨੂੰ, ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਹ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਧਰਤੀ ਧੌਲ ਦੇ ਪਕੜ ਹਿਲਾਵਣੇ ਨੂੰ, ਕੋਲੇ ਰਖਿਆ ਕਹਿਰ ਭੂਚਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਏਸ ਜੀਵ ਦੀ ਜਾਨ ਨਿਕਾਲਣੇ ਨੂੰ, ਕੋਲੇ ਰਖਿਆ ਰਬ ਨੇ ਕਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਉਹਦੇ ਪਾਸ ਤਕਦੀਰ ਦੀ ਛੁਰੀ ਬੀਬਾ, ਕਰਦੀ ਬਕਰੀ ਵਾਂਗ ਹਲਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਪਕੜਣ ਵਾਸਤੇ ਉਡਦਿਆਂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ, ਉਹਦੇ ਪਾਸ ਤਕਦੀਰਦਾ ਜਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਅਗਨ ਤੇ ਪੌਣ ਪਾਣੀ, ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਹਾੜ ਸਿਆਲ ਹੈ ਓਏ
 ਹਰਦਮ ਯਾਦ ਪਿਆਰਿਆ ਖੋਫਰਖੀਂ, ਉਹਦੇ ਪਾਸ ਪਲੇਗ ਦੀ ਡਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਜੇਹੜਾ ਓਸਦੀ ਤੇਜ਼ ਤਲਵਾਰ ਰੋਕੇ, ਐਸੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਾਸ ਨਾ ਢਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਲੈਕੇ ਉਤਪਤੀ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੁਸ਼ਕਲ, ਘੜਣਾ ਭੰਨਣਾ ਬੜਾ ਸੁਖਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਸੁਬਾ ਸਾਜ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਦਾ, ਵੇਖੋ ਉਸਦਾ ਕਸਬ ਕਮਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਜੇਹੜਾ ਸਿਖਰ ਸੁਮੇਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਬੈਠੇ, ਦਬ ਦੇਂਦਾ ਵਿਚ ਪਤਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਜਿੰਨੇ ਵਿਚ ਸਤੱਤਰੇ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਣਾ, ਚੜ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਅਠਤਰਾ ਸਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਰੋਟੀ ਚੋਗ ਤੇ ਮਿਲੇ ਨਾ ਗ੍ਰਾਸ ਖਾਣਾ, ਖੜਾ ਰਹੇ ਪਕਵਾਨ ਦਾ ਥਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਰੋਟੀ ਹਥ ਗਲਾਸ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ, ਪਈ ਰਹੇ ਵਿਚ ਕੋਲ ਦੇ ਦਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਆਈ ਮੌਤ ਨਾ ਲਾਂਵਦੀ ਦੇਰ ਰਤੀ, ਸਿਟਦੀ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪਕੜ ਚੁਫਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਅਖੀਂ ਵੇਖ ਲੈ ਤੁਰੇ ਸ਼ੁਕੀਨ ਜਾਂਦੇ, ਛਡੀ ਜਾਂਵਦੇ ਛਿਟੀ ਰੁਮਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਤੇ ਧੁਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ, ਕਰਦਾ ਪਲਕ ਦੇ ਵਿਚ ਕੰਗਾਲ ਹੈ ਓਏ
 ਜਿਹੜਾ ਵਾਂਗ ਅਦਲੀਸ ਦੇਖਦੀਕਰਦਾ ਰੋੜ੍ਹਦੇਂਵਦਾ ਅਮਲ ਅਮਾਲ ਹੈ ਓਏ

ਉਥੇ ਫਖਰਨਾ ਅਮਲ ਤੇ ਨੇਕੀਆਂ ਦਾ, ਦੋਂ ਦਾ ਬਹਿਸ਼ਤ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਨਿਕਾਲ ਹੈ ਉਥੇ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਰਬ ਦਾ ਖੋਫ ਰਖੀਂ ਉਹਦੇ ਪਾਸ ਜਮਦੂਤ ਚੰਡਾਲ ਹੈ ਉਥੇ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 38

ਦਿਲਾ ਫਿਕਰ ਤੂੰ ਅਗੁੰ ਦਾ ਅਜ ਕਰਲੈ, ਖਬਰੇ ਚਲਣਾ ਛੋਡ ਜਹਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰੇ ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜਰਾਈ ਲਹਾਕਮ, ਮੁਲਕੇ ਅਦਮਨੂੰ ਕਰੇ ਚਲਾਨ ਭਲਕੇ
ਦਿਲਾ ਗਾਫਲਾ ਕਾਸਨੂੰ ਮੱਲ ਮੱਲੀ, ਖਬਰੇ ਛੱਡਣੇ ਮਹਿਲ ਮਕਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਯੂਸਫ ਨੱਬੀ ਵਾਂਗੂ, ਛੱਡ ਜਾਵੀਏ ਮੁਲਕ ਕਲਯਾਨ ਭਲਕੇ
ਪੂਰਾ ਜੋਖ ਲੈ ਸੋਚ ਲੈ ਬਾਣੀਆਂ ਉਥੇ, ਖਬਰੇ ਚਲਣੀ ਛੋਡ ਦੁਕਾਨ ਭਲਕੇ
ਦਿਲਾ ਮੋਮਨਾਂ ਪੜ੍ਹੀਂ ਸਪਾਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਮਿਲੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕੁਰਾਨ ਭਲਕੇ
ਛੇਤੀ ਅਜਤੂੰ ਪੁੰਨ ਤੇ ਦਾਨ ਕਰਲੈ, ਕਰਨਾ ਮਿਲੇ ਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਜੇ ਦਾਨ ਭਲਕੇ
ਕੋਈ ਸਿਦਕ ਯਕੀਨ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਂ, ਦੇਵੇ ਚਿਤ ਨੂੰ ਫੇਰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਭਲਕੇ
ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਭਜਨ ਦਾ ਫਿਕਰ ਕਰੀਏ, ਸਾਬਤ ਰਹੇ ਨਾਰਹੇ ਈਮਾਨ ਭਲਕੇ
ਦਿਲਾ ਗਾਫਲਾ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਕਾਹਦਾ, ਪਵੇ ਮਲਣਾ ਕਬਰਸਤਾਨ ਭਲਕੇ
ਨੁਾਲੇ ਨਾਮ ਦੀ ਗੰਗਾ ਦੇ ਵਿਚ ਬੀਬਾ, ਕਰਨਾ ਮਿਲੇ ਨਾ ਮਿਲੇ ਅਸ਼ਨਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਤਰਫੁਲੇਲ ਮਲੀਏ, ਹੋਣਾ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਅਸਥਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਜੇ ਇਸ ਕਲਬੂਤ ਵਿਚੋਂ, ਕਢ ਲੈਣ ਜਮਦੂਤ ਪਰਾਣ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਜਿੰਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੋਹਰੇ ਡੋਲੀ ਪਾਇਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਲੈ ਜਾਣ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਗੁਲੇਲਚੀ ਭੋਲਿਆ ਉਥੇ, ਟੁਟ ਜਾਵਣੀ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਭਲਕੇ
ਦਿਲਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਸਕੀ ਖਬਰ ਤੈਨੂੰ, ਹਾਕਮ ਪੁਛਲਵੇ ਸ਼ਾਇਦ ਬਿਆਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਜੋ ਬ੍ਰਿਛ ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਉਥੇ ਆਰੀਨਾਲ ਕੀਕਰੇ ਤਰਖਾਣ ਭਲਕੇ
ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਪਿਆਰਿਆ ਇਕਦਮ ਦਾ, ਹੋਏ ਜਿਸਮ ਚੋਂ ਭੇਰ ਰਵਾਨ ਭਲਕੇ
ਨਹੀਂ ਫੁਲ ਗੁਲਾਬੀਆ ਪਤਾ ਤੈਨੂੰ ਵਿਚ ਰਹੇਂਗਾ ਬਾਗ ਬੁਸਤਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰਿਆ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋਵੇ ਕਿਸਤ ਰਾਂਨਾਲ ਗੁਜਰਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਬਕਰੋਟਿਆ ਦੁੰਬਿਆ ਉਥੇ ਕਰੇਹਕ ਤਕਬੀਰ ਕੁਰਬਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰਿਆ ਸਜਣਾ ਉਥੇ ਮੁਖਚੰਦ ਮਹਿਤਾਬ ਛਿਪ ਜਾਨ ਭਲਕੇ
ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਬਾਕੀ, ਖਬਰੇ ਰੁਕਮਣੀ ਛਡ ਜੂ ਕਾਹਨ ਭਲਕੇ

ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਜੇ ਸੰਜੋਗ ਬਾਕੀ, ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੁਕਣ ਬਬਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਖੇਤੀਏ ਨੀ, ਤੈਨੂੰ ਵੱਢਕੇ ਧਰੇ ਕਿਰਸਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਜੇ ਸੁਖਾਂ ਨਾਲ ਵਸਣਾ ਏ, ਹੋਣਾ ਖਬਰੇ ਬਹੁਤ ਵੈਰਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਵਣਾ ਨਫਾਬੀਬਾ, ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਰੀਰ ਨੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੜੇ ਸਮਸਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਹੇਗਾ ਰੋਜ਼ ਕੋਈ, ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਰੇ ਮਹਿਮਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ, ਜਾਕੇ ਕਰੇਗਾ ਸੈਰ ਇਨਸਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰਿਆ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ, ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਬਾਣੀਏ ਨੇ, ਛੱਡ ਚਲਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁਲਤਾਨ ਭਲਕੇ
 ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਜਹਾਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ, ਇਸਰਾਈਲ ਨਫੀਰ ਵਜਾਣ ਭਲਕੇ
 ਪਤਾ ਰਬ ਕਰੀਮ ਨੂੰ ਦੇਯਾ ਸਿੰਘਾ, ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ ਜ਼ਿਮੀਂ ਅਸਮਾਨ ਭਲਕੇ

ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 39

ਦਿਲਾ ਮੇਰਿਆ ਕੂਕਦੀ ਮੋਤ ਸਿਰਤੇ, ਕਰਲੈ ਨਾਮ ਦਾ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਜਲਦੀ
 ਅਜ ਕਲ ਨੂੰ ਕੂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਣਾ, ਹੋ ਜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕਮਰ ਤਿਆਰ ਜਲਦੀ
 ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਹੋਵਾਨ ਦੀ ਮਿਸਲ ਬੰਦਾ, ਕਿਤੇ ਲੱਭ ਲੈ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰ ਜਲਦੀ
 ਓਥੇ ਨਹੀਂ ਤਕ ਬਰੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਆਕੜ ਜਿਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਾਰ ਜਲਦੀ
 ਦੁਨੀਆਂ ਛੱਡਕੇ ਦੁਨੀ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾ ਤੂੰ ਬੁਲ੍ਹੇ ਵਾਂਗ ਜੇ ਲੱਭਣਾ ਯਾਰ ਜਲਦੀ
 ਖਲਕ ਲੱਭਣਾ ਕਸਮ ਹੈ ਖਲਕ ਵਿਚੋਂ ਰਹੀਂ ਵਿਚਤੇ ਹੋਵੀਂ ਨਾ ਬਾਹਰ ਜਲਦੀ
 ਛੱਡ ਜਗਤ ਨੂੰ ਜਗਤ ਵਿਚ ਮੌਜ ਮਾਣੀ, ਹੋ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹੁ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਜਲਦੀ
 ਭੋਗੀ ਭੋਗ ਤੋਂ ਵਾਸਤੇ ਭੋਗ ਬਣ ਗਏ, ਐਪਰ ਛੱਡ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਵਿਕਾਰ ਜਲਦੀ
 ਖਾਲਕ ਖਲਕ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਿਚਰਾਜੀ, ਹੋ ਜਾ ਖਲਕ ਦਾ ਖਾਸ ਗਮ ਖਾਰ ਜਲਦੀ
 ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਬਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ, ਕਰੀਂ ਮੁਰਸ਼ਦਾਂ ਪਾਸ ਪੁਕਾਰ ਜਲਦੀ
 ਸੀਸ ਤਲੀ ਧਰਯਾਰ ਦੀ ਗਲੀ ਵੜੀਏ, ਆਸ਼ਕ ਉਠਕੇ ਹੋਂ ਸਲਾ ਧਾਰ ਜਲਦੀ
 ਦਿਲਾ ਮੇਰਿਆ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੇਰ ਆਖੀਂ, ਪਹਿਲੇ ਆਪਣੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰ ਜਲਦੀ
 ਨਾਲ ਪੰਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਫੇਰ ਕਰਨਾ, ਪਹਿਲੇ ਪਕੜ ਲੈਂਦੇ ਭੂਤਨੇ ਚਾਰ ਜਲਦੀ
 ਆਪਸ ਮਝ ਤੂੰ ਆਪਸ ਮਝਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਮੋੜੀਂ ਦਿਲ ਦੀ ਦਿਲਾ ਮੁਹਾਰ ਜਲਦੀ

1. ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਹੰਕਾਰ । 2. ਝੂਠ ਫਰੋਬ ਈਰਖਾ ਨਿੰਦਿਆ ।

ਸਮਝੀਂ ਖੁਸ਼ੀਂ ਜਹਾਨ ਦੀ ਗਮੀਂ ਕਰਕੇ, ਵੇਖੀਂ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਮੌਜ ਬਹਾਰ ਜਲਦੀ
ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਚਿਠੀਆਂ ਵਾਚ ਲੈਂਦਾ, ਬਾਬੂ ਭੇਜਦਿਲਦਾਰਨੂੰ ਤਾਰ ਜਲਦੀ
ਏਹ ਦੁਖ ਬਣ ਜਾਂਵਦਾ ਤੇਦਰੁਸਤੀ, ਹੋ ਜਾ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰ ਜਲਦੀ
ਕੀਤਾ ਦਾਨ ਮਿਲ ਜਾਂਵਦਾ ਜਿਨਸਵਾਂਗੂ, ਦੇ ਦੇ ਰਬਦੇ ਨਾਮ ਹੁਧਾਰ ਜਲਦੀ
ਇਸਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਸੌਰਦੀ ਏ, ਫੜਕੇ ਨਫਸ ਬਦਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਜਲਦੀ
ਅਜ ਦੇਸਾ ਬਦਖਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈਂ ਤੂੰ ਜੌਹਰੀ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਜਲਦੀ
ਮੌਸਮ ਸੌਣ ਬਹਾਰ ਦੀ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ, ਮਾਲੀ ਬੀਜ ਲੈ ਅੰਬ ਅਨਾਰ ਜਲਦੀ
ਟੁਟੀ ਜਾਂਵਦੀ ਦੋਸਤੀ ਗਾਫਲਾ ਓਏ, ਪਾਲੇ ਯਾਰ ਦੇ ਨਾਲ² ਮਿਆਮਾਰ ਜਲਦੀ
ਜਿਨੇਘੜਿਆ ਕਲਬ ਕਲਬੂਤ ਭਾਂਡਾ, ਕਿਤੋਂ ਲਭ ਲੈ ਵੀਰ ਘੁਮਿਆਰ ਜਲਦੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਕੇ ਪਿਆ ਲੰਮਾ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਹੋਵਸੇਂ ਮੈਤ ਸ਼ਿਕਾਰ ਜਲਦੀ
ਤੁਰਿਆ³ ਜਾਹ ਸਫਾਈ ਦੀ ਸੜਕਬੀਬਾ, ਪਹੁੰਚੇ ਜੇਕਰਾਂ ਧਰਮਦੁਆਰ ਜਲਦੀ
ਜਾਂਦਾ⁴ ਚਵੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦਮ ਰੋਜ ਤੇਰਾ, ਕਰੀਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਸੁਮਾਰ ਜਲਦੀ
ਕਿਧਰ ਗਈ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਅਕਲ ਤੇਰੀ, ਭੁਲ ਯਾਦ ਕਰ⁵ ਕੈਲ ਕਰਾਰ ਜਲਦੀ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਮੁਨਿਆਦ ਨੇ ਗੁਚਰ ਜਾਣਾ, ਕਰ ਲੈਫੈਸਲਾ ਵਿਚ ਸੁਕਾਰ ਜਲਦੀ

ਗਰੰਥ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਸੰਮਤ ਮਹੀਨਾ ਤੇ ਕਵੀਆਂ ਪਾਸ ਅਰਜ਼ੋਈ

ਉਨੀ ਸੌ ਬਵੇਂਜਵੇਂ ਸਾਲ ਅੰਦਰ, ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਲਾਸ ਜਾਨਾਂ
ਬੁਧਵਾਰ ਤੇ ਸਤਵੀਂ ਭਾਦਰੋਂ ਦੀ, ਪੂਰੀ ਕਰੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਸ ਜਾਨਾਂ
ਅਗੇ ਰਖਿਆ ਦਾਨਿਆਂ ਮੁਨਸਫਾਂ ਦੇ, ਹੋਵੇ ਦੇਖੀਏ ਫਿਹਲ ਕਿ ਪਾਸ ਜਾਨਾਂ
ਗਲਤੀ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ, ਗਲ ਪਲੜਾ ਮੁਖ ਮੇਂ ਘਾਸ ਜਾਨਾਂ
ਕੁਕੜ ਵਾਂਗ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਪੰਖ ਸਾਡੇ, ਸ਼ਾਇਰ ਉਡਦੇ ਵਿਚ ਅਕਾਸ ਜਾਨਾਂ
ਬੁਧੀ ਹੀਨ ਮੈਂ ਦੀਨ ਦਾ ਦੀਨ ਯਾਰੋ, ਕਵੀ ਜਨਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਨਾਂ
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਕੀ ਖੁਦੀ ਗੁਮਾਨ ਕਰੀਏ, ਜੇਕਰ ਹੋਵਣਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਨਾਸ ਜਾਨਾਂ

1 ਇਕ ਮੁਲਕ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਲਾਲ ਤੇ ਮਾਣਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 2 ਮਿਆਮਾਰ ਬੁਤ ਘੜਨ ਵਾਲਾ। 3 ਨੇਕ ਦੇ ਕੰਮ ਲਗੇ ਰਹਿਣਾ। 4 ਚਵੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸਵਾਸ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਰੋਜ ਦਾ। 5 ਮਾਤਾ ਦੇ ਪੋਟ ਵਿਚ ਜੋ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਨੂੰ ਹਰਦਮ ਯਾਦ ਰਖਾਂਗਾ।

ਹਕ ਹਕੂਕ ਦਾ ਕਵੀ ਵਲੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੰਡੇਰਾ !!

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਤਾਜਰ, ਪਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਕ ਲਿਖਾਇਆ ਮੈਂ ।
ਜਾਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਚ ਯਾਰੋ, ਹਥੀਂ ਆਪ ਅਸ਼ਟਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਮੈਂ ।
ਕਬਜ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਰ ਦੀਆ ਗਰੰਥ ਉਪਰ, ਆਪਣਾ ਦਖਲ ਉਠਾਇਆ ਮੈਂ ।
ਇਸ ਗਰੰਥ ਦਾ ਹਕ ਹਕੂਕ ਸਾਰਾ, ਸਾਰੇ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਮੈਂ ।
ਅਸੀਂ ਜਗਤ ਤੋਂ ਭਏ ਅਤੀਤ ਸਾਧੂ, ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌਂਪਾਇਆ ਮੈਂ ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਮੰਗੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ, ਕੁਲ ਤਾਜਰਾਂ ਤਾਈਂ ਬਤਲਾਇਆ ਮੈਂ ।
ਦੇਯਾ ਸਿੰਘ ਨਾ ਇਹਨਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਛਾਪੇ ਸਾਰੀ ਖਲਕ ਆਖ ਸੁਣਾਇਆ ਮੈਂ । ✕

‡ ਸਭ ਸਜਣਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ‡

ਇਹ ਮੇਰਾ ਲਿਖਤ ਗਰੰਥ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਲਾਸ' ਜਿਸ ਦਾ ਹਕ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਸਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਰ ਸਿੰਘ ਕਿਰਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਪਾਸ ਵੇਚ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧ ਪਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਗੋਂ ਇਹ ਹਰ ਇਕ ਇਲਮ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਤੇ ਵੇਚਣਗੇ, ਮੇਰਾ ਹੜ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਰ ਕੋਈ ਸ਼ਖਸ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਬੈਂਤ ਨੂੰ ਭੰਨ ਤੋੜ ਕੇ ਛਾਪੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਲੇਖਕ (ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ) ੨੦ ਮਾਰਚ ੧੯੭੦

ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਤਿਲਾਹ !!

30 ਨਵੰਬਰ ਸੰਨ 1958 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਜਨੀਕ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾਂ ਦੇ ਸਪੁਤਰ ਸ: ਪਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 11-4-60 ਨੂੰ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗਰੰਥ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਲਾਸ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹਕ ਸਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸ ਹੈ ਨੋਟ—ਇਹ ਪੁਸਤਕ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਲਾਸ' ਦਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਾ ਹਿਸਾ ਮੈਂ ਸਦਾ ਲਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੁਤਰ ਸ: ਪਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਸਨ) ਅਗੇ ਵੇਚ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਤਾਲਤੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿਤੀ ਹੈ । ਹਰ ਇਕ ਇਲਮ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ: ਤੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋ ਗਏ ਹਨ । ਕੋਈ ਸਜਣ ਇਸ ਗਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਲ ਮਿਲਵਾਂ ਜੁਲਵਾਂ ਨਾਮ ਰਖੇ ।

ਦਸਖਤ—ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ ਸਪੁਤਰ ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ।

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ ਮੰਗਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ !

ਨੋਟ—ਐਕਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

ਗੁਰਮਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼

ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ।

ਕਥਾ ਵਾਚਕਾ ਪਾਠ। ਮਧਾ ਅਤ ਲਕਖਰਾਰਾ ਲਣਾ ਵਧਾਮਾ ਗ੍ਰੰਥ

ਸੋਢੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ਗਰੰਥ
ਤਵਾਰੀਖ ਦਸ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ
 ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਸ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਐਡੀਸ਼ਨ 38/-
 ਹਿੰਦੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਡੇਟਾ 38/-
ਜੀਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਡੇਟਾ 15/-

ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਡੇਟਾ 15/-

ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੬
 ਇਸ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਬੰਦੀ ਫੌਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਜੀਵਨ ਬਿਤ੍ਰਤ ਹੈ। ਡੇਟਾ 30/-

ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਸੋਢੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਚਿਤ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਅੱਠ ਕਾਢ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਰਮ, ਧਰਮ ਨਾਮ, ਮੁਕਤੀ, ਮੋਤ ਜਨਮ, ਮਰਨ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ, ਨਰਕ ਸਵਰਗ, ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਮੰਦਰਲੇ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਭੇਦ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੋਟ ਹੈ ? ਇਤਿ ਆਦਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਆਦਿ ਦੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਨਿਸਚੈ ਹੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡੇਟਾ 20/- ਰੁਪਏ ਟਾਕ ਖਰਚ ਵਖਰਾ

ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਰਤਕ ਸਟੀਕ
ਦਸ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ

ਪੰਥ ਫੂਲਨ ਕਵਿ ਬ੍ਰਹਮਾਣਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰਚਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗਰੰਥ ਦਾ ਵਾਰਤਕ ਟੀਕਾ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਛਾਪੇ ਹਨ-

ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਚਮਤਕਾਰ (ਪਹਿਲੀ ਸੋਢੀ)
 ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਅਰਥਾਤ ਬੇਦੀ ਬੰਸ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹਾਲ ਹੈ। 55/- ਕਪੜਾ 60

ਸੋਢੀ ਚਮਤਕਾਰ (ਦੂਜੀ ਸੋਢੀ)
 ਇਸ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਂਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਦੇ ਛੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। 55/- ਕਪੜਾ 60

ਦਸਮ ਗੁਰ ਚਮਤਕਾਰ (ਤੀਜੀ ਸੋਢੀ)
 ਇਸ ਮਹਾਨ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਖੀਆਂ ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਪਰਾ ਹਾਲ ਦਰਜ ਹੈ। 55 ਕਪੜਾ 60

ਵਚਿਤ੍ਰ ਜੀਵਨ
 ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਡੇਟਾ 10/-

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
 ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਅਤੇ ਪੜ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਅਭੌਕਿਕ ਰਚਨਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ੪੦੪ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਚੈਤੰਨ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਖੇ ਪਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵੀ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਡੇਟਾ 125/-

ਸ੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਰਤਕ ਸਟੀਕ
 ਇਸ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਕ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਜ ਹੈ। ਡੇਟਾ 50/-

ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਸਕੀਨ ਰਚਿਤ ਗ੍ਰੰਥ
 ਮਸਕੀਨ ਜੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰ ਭਾਗ 1 12/-
 ਮਸਕੀਨ ਜੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰ ਭਾਗ 2 12/-
 ਗੁਰਚਿੰਤਨ 38/- ਤੀਜਾ ਨੇਤਰ 18/-
 ਗੁਰਜੋਤਿ 22/- ਭਾਗ ਖਰਚ ਵਖਰਾ 20) ਰੁਪਏ
ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਰਹੁਰੀਤ
 ਅਰਥਾਤ

ਖਾਲਸਾ ਰਹਿਤ ਨਾਮੇ
 ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਗਰੰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖੋਜਕੇ, ਗਿਆਨੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਰਤਨ' ਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਗੁਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਰਹਿਤਨਾਮੇ ਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਸਾਰ ਰੂਪ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਡੇਟਾ 8/-
ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ਗਰੰਥ
 ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਇਤਿਹਾਸ 25/-
 ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਲਾਸਵੀ 25/- ਤਕਤ ਦਰਸ਼ਨ 20/-

ਗੁਟਕਾ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਸਾਹਿਬ
 ਇਸ ਗੁਟਕੇ ਵਿਚ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਡੇਟਾ 3/- ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਭੇ: 7/-

ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ
 ਇਸ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਜੀਵਨ ਬਿਤ੍ਰਤ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਡੇਟਾ 15/-

ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ
 ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਬਿਤ੍ਰਤ, ਸਤਿਸੰਗ ਦੀਆਂ ਕਥਾ, ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਡੇਟਾ 15/-

ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ
 ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਭਗਤ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਘੇ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਬੜੇ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਡੇਟਾ 15/-

ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ
 ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੌਤਕ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਡੇਟਾ 15/-

ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ
 ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਤਕ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਅਨੰਨ ਸਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਗਤੀ ਤੇ ਅਭਿਆ ਪਾਲਕ ਜੋ ਦੁਆ ਸੰਪੂਰਨ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਦਰਜ ਹਨ 12/-

ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ
 ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁਰ੍ਹ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਉਦਾਸੀਨ ਮਤ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਬਿਤ੍ਰਤ ਦਰਜ ਹੈ ਡੇਟਾ 20/-

ਵੀ ਪੀ ਪੀ ਨਾਰੀ ਪਸਤਕਾਂ ਮੰਗਾਉਣ ਦਾ ਪਤਾ—ਕਾਈ ਜਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੇ ਦ ਯੂ.ਐੱਨ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਯੂ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.

ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਝਾ

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਤੁਕ ਦਾ ਟੀਕਾ ਤੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ ਇਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭੇਟਾ 8/-

ਕਥਾ ਦੀਪ ਸਾਗਰ

ਅਰਥਾਤ

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਟੀਕ

ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਖੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬੜੇ ਸੋਧੇ ਅਰਥਾਤ ਦਵਾਰਾ ਤੁਕ ਤੁਕ ਦਾ ਪਾਠਕ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭੇਟਾ 30/-

ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸਟੀਕ

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਟੀਕਾ ਫੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨੀ ਵੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਭੇਟਾ 7/-

ਕਥਾ ਸਾਗਰ

ਅਰਥਾਤ

ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸਟੀਕ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸਚਖੰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਪੂਰੀ ਬਾਣੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਨੁਪਮ ਵੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਬਕ 80 ਕਥਾ ਪੰਜਗਾਂ ਸ਼ੁਰੂਤ ਅਰਥ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭੇਟਾ 26/-
ਡਾ. ਖਰਚ ਸਮੇਤ 8/-
ਜਪੁ ਸਾਹਿਬ ਸਟੀਕ 12/-
ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ ਸਟੀਕ

ਸਾਰਕੁਤਾਵਲੀ ਸਟੀਕ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਵੰਗ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੋ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਲਈ ਅਮੋਲਕ ਹੈ। ਭੇਟਾ 7/-

ਸਲੋਕ ਫਰੀਦ ਸਟੀਕ

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਫਰੀਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਮੇਤ ਅਰਥ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭੇਟਾ 5/- ਰੁਪਏ

ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਰਥ ਦਸੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਾਵਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਭੇਟਾ 20/-

ਕਥਾ ਸਰੋਵਰ

ਅਰਥਾਤ

ਬਾਰਹਮਾਹਾ ਮਾਸ਼ ਸਟੀਕ

ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਅਨੂਪਮ ਬਾਣੀ ਬਾਰਹਮਾਹਾ ਤੇ ਸਾਖੀਆਂ ਪੰਜਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰਥ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਸੋਢੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਹਨ ਜੋ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀਆਂ ਲਈ ਅਮੂਲਾ ਰਤਨ ਹੈ। ਭੇਟਾ 16/- ਰੁਪਏ

ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਸਟੀਕ

ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮ ਤੇ ਹੋਮਕੰਟ ਤੇ ਤਪਸਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਾਚਾਰ ਪੂਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਟੀਕਾ ਬੜੀ ਸੁਖੇਨ ਤੇ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ 10/- ਭੇਟਾ 14/-

ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸਟੀਕ

ਸੋਢੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਟੀਕਾ। ਭੇਟਾ 8/-

ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਸਟੀਕ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਮੂਹ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਰਲ ਤੇ ਸੁਖੇਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਟੀਕਾ। ਭੇਟਾ 55/-

ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਟੀਕ

ਨਿਤਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਤੇ ਕੂਛ ਹੋਰ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਖੇਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਟੀਕਾ। ਭੇਟਾ 50/-

ਸੁਖੇਨ ਟੀਕਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭੇਟਾ 80/-

ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਸਟੀਕ

ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਚੰਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸੁਰਬੀਰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭੇਟਾ 8/- ਰੁਪਏ

ਸ਼ਫਾਰ ਨਾਮਾ ਸਟੀਕ

ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਫਤਿਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ। 12 ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਮੇਤ। ਭੇਟਾ 20/- ਹਿੰਦੀ

ਵਾਰਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਟੀਕ

ਇਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਹ 40 ਵਾਰਾਂ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਭੇਟਾ 70/-

ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਸਟੀਕ

ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਗੁਰ ਧਾਮਾਂ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਨ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਅਰਥ-ਬੋਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਭੇਟਾ 10/-

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਭਗਤ ਮਾਲ ਸਟੀਕ

ਰਚਿਤ ਗਿਆਨੀ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਸੰਤ ਰਾਛ ਵਿਚ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ (ਸੁਟ) ਸਾਖੀ ਮੰਨਿ ਜਪ ਪਿਆਰ) ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮ ਆਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਭੇਟਾ 50

ਵੀ. ਪੀ. ਪੀ. ਰਾਹੀਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੰਗਾਉਣ ਦਾ ਪਤਾ—ਭਾਈ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

